

MPSC ONLINE ACADEMY

E-LEARNING PLATFORM FOR MPSC ASPIRANTS

visit on - WWW.MPSCONLINEACADEMY.COM

BY - RITESH K DHANDE

ASO Mains 2011 ते 2019 पर्यंतचे प्रश्नपत्रिकांचे
उत्तरे टिक करून देत आहे

CREATED BY

RITESH K DHANDE
MPSC STUDENT
Shaniwar Peth,
PUNE

सहाय्यक कक्ष अधिकारी (ASO) मुख्य
परीक्षा - 2011 ते 2019
मराठी व इंग्रजी पेपर क्र -1

QUESTIONS PAPERS WITH ANSWERS टिक

ऑनलाईन किंवा मोबाईल वरती पीडीएफ वाचताना

ANSWER KEY चेक करणे आणि प्रश्नपत्रिकांचे विशेषण
करणे अवघड जात असल्याने,

सहाय्यक कक्ष अधिकारी (ASO) मुख्य परीक्षा 2011 ते
2019 मराठी व इंग्रजी पेपर क्र -1 पेपरचे आजवरचे
आयोगाचे पेपर्स उत्तरे टिक करून देत आहेत.

यात मुद्दाम मराठी उत्तरे टिक केलेली आहेत त्यामुळे
उत्तरतालिका हि पुन्हा पुन्हा पाहायला लागणार नाही.
नक्की अभ्यास!!!

FOLLOW ON FACEBOOK

FOLLOW ON INSTAGRAM

FOLLOW ON TELEGRAM

VISIT ON
WWW.MPSCONLINEACADEMY.COM

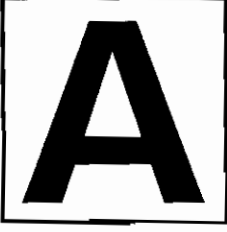
सहाय्यक कक्ष अधिकारी (ASO) मुख्य परीक्षा 2011 ते 2019

मराठी व इंग्रजी पेपर क्र -1

(थेट पेज वर जाण्यासाठी खालील दिलेल्या वर्षांवर क्लिक करा)

2011	• सहाय्यक कक्ष अधिकारी मुख्य परीक्षा 2011
2012	• सहाय्यक कक्ष अधिकारी मुख्य परीक्षा 2012
2013	• सहाय्यक कक्ष अधिकारी मुख्य परीक्षा 2013
2014	• सहाय्यक कक्ष अधिकारी मुख्य परीक्षा 2014
2015	• सहाय्यक कक्ष अधिकारी मुख्य परीक्षा 2015
2016	• सहाय्यक कक्ष अधिकारी मुख्य परीक्षा 2016
2017	• सहाय्यक कक्ष अधिकारी मुख्य परीक्षा 2017
2018	• सहाय्यक कक्ष अधिकारी मुख्य परीक्षा 2018
2019	• सहाय्यक कक्ष अधिकारी मुख्य परीक्षा 2019

VISIT FOR = BEST E-LEARNING PLATFORM FOR MPSC
WWW.MPSCONLINEACADEMY.COM

प्रश्नपुस्तिका

मराठी व इंग्रजी

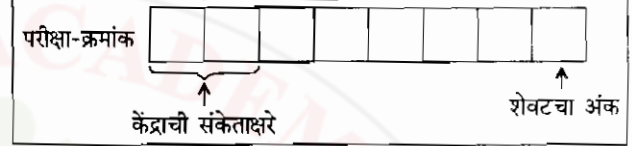
एकूण प्रश्न : 200

एकूण गुण : 200

वेळ : 2 (दोन) तास

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 200 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.

(4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईपुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

3

RGM

1. 'हजामत करणे' ही क्रिया कोणत्या गोष्टीशी संबंधित आहे ?
- (1) चौकशी करणे (2) अजमावून पाहणे
(3) डोक्याचे केस कापणे (4) मत जाणून घेणे
-
2. 'क्रियेवीण वाचाळता व्यर्थ आहे' - या वाक्यातील 'वाचाळ' या शब्दाला विरुद्धार्थी असणारा शब्द कोणता ?
- (1) शांत (2) अबोल (3) बावळट (4) बालिश
-
3. शेतातील काम झाल्यानंतर काम करणाऱ्यांना दिल्या जाणाऱ्या भोजनासाठी पुढील कोणता शब्द वापरला जातो ?
- (1) सहभोजन (2) इरीरी (3) इल्मी (4) यांपैकी एकही नाही
-
4. पुढील वाक्यसमूहाच्या स्पष्टीकरणासाठी योग्य म्हणीची निवड करा -
"जेव्हा स्वतः मध्ये मोठा पराक्रम करून मोठा लाभ करून घेण्याची क्षमता नसते तेव्हा आपल्या आटोक्यात जेवढे असेल तेवढ्यावरच संतोष मानून घेणे चांगले."
- (1) ताकापुरते रामायण (2) बैल गेला झोपा केला
(3) कोल्हा काकडीस राजी (4) करावे तसे भरावे
-
5. 'खांडे नवमी' खाली दिलेल्या सणांपैकी कोणत्या सणाशी संबंधित आहे ?
- (1) दसरा (2) बेंदूर (3) दिवाळी (4) गुढी पाडवा
-
6. 'प्रामाणिकपणा' हे _____ आहे.
- (1) विशेषनाम (2) सामान्यनाम (3) क्रियापद (4) भाववाचक नाम
-
7. मोटेचे पाणी जेथे पडते तेथील दगडांनी बांधलेल्या कुंडीवजा जागेला काय म्हणतात ?
- (1) थारले (2) थारणे (3) थारोळे (4) थावर
-
8. "एकाच ठिकाणी असलेल्या माणसांनी एकमेकांची वर्मे काढण्यात अर्थ नसतो; कारण ते एकमेकांना पुरेपूर ओळखत असतात" - या वाक्य समूहातून पुढील कोणती म्हण स्पष्ट होते ?
- (1) चोरावर मोर (2) जावे त्याच्या वंशा तेव्हा कळे
(3) चोराच्या उलट्या बोंबा (4) ज्या गावच्या बोरी त्याच गावच्या बाभळी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RGM

4

A

9. 'आकाशवाणी' चे दुसरे आणखी एक नाव घेतले जाते ते कोणते ?

- (1) मनुष्यवाणी (2) आभाळवाणी (3) नभोवाणी (4) देववाणी

10. खालीलपैकी कोणत्या विभक्तीचे प्रत्यय सारखेच आहेत ?

- (1) द्वितीया व तृतीया (2) चतुर्थी व षष्ठी
(3) पंचमी व सप्तमी (4) द्वितीया व चतुर्थी

11. 'भारताची उन्नती होण्यासाठी विकासाचं जाळं खेड्यापर्यंत पोहोचविण्याची शपथ सर्व शिलेदारांनी घेतली' या वाक्यातील 'उन्नती' या शब्दाचा विरुद्ध अर्थ दर्शविणारा शब्द निवडा.

- (1) प्रगती (2) विकास (3) अवनत (4) अवनती

12. "सौ. नालिनीताई ह्या आमच्या आता विहीण बाई आहेत" - या वाक्यातील 'विहीण' या शब्दाचे अनेकवचनी रूप ओळखा.

- (1) विहिण्या (2) विहिणा (3) विहिणी (4) वाहिन्या

13. 'चोर चोरी करून पळून जात असताना पोलिसांनी त्यांना पाहिले' या वाक्यातील 'चोर' या शब्दाचा विरुद्ध अर्थ असलेला शब्द निवडा.

- (1) साधू (2) सन्याशी (3) प्रामाणिक (4) साव

14. 'क्षेपक' या शब्दाचा अर्थ स्पष्ट करणारा पर्याय निवडा.

- (1) क्षेपणास्त्र सोडणारा (2) खळबळ माजविणारा
(3) मूळ ग्रंथात नंतर टाकलेला मजकूर (4) मूळ ग्रंथकार

15. 'नैसर्गिक' या शब्दाच्या उलट अर्थाचा शब्द निवडा.

- (1) प्राकृतिक (2) स्वाभाविक (3) कृत्रिम (4) सृष्टी

16. 'हेमाने दारापुढे ठिपक्यांची सुंदर रांगोळी काढली' - या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाचा अव्ययप्रकार ओळखा.

- (1) क्रियाविशेषण अव्यय (2) शब्दयोगी अव्यय
(3) उभयान्वयी अव्यय (4) केवळ प्रयोगी अव्यय

17. 'पोर' या शब्दाचे लिंग ओळखा.

- (1) पुल्लिंग (2) स्त्रीलिंग (3) नपुंसक लिंग (4) तिन्ही पर्याय योग्य

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

RGM

18. 'दोन कुटुंबांत विवाहसंबंधामुळे निर्माण झालेले नाते' या शब्दसमूहास पुढील पर्यायांतून एक बरोबर पर्याय निवडा.

- (1) नातलग (2) सोयरीक (3) आप्तेष्ट (4) ऋणानुबंध

19. 'राजाची स्तुती करणारा' या शब्दसमूहासाठी पुढीलपैकी एक योग्य शब्द सुचवा.

- (1) भाट (2) राजकवी (3) शाहीर (4) खुशामतखोर

20. "त्या भिकाऱ्याला मी एक सदरा दिला शिवाय एक रुपयाही दिला" - या वाक्यातील 'शिवाय' हे अव्यय उभयान्वयी अव्ययाच्या कोणत्या प्रकारातील आहे ?

- (1) प्रधानत्व सूचक (2) गौणत्व सूचक
(3) वर्तमानकाळ सूचक (4) क्रियाविशेषण सूचक

21. 'भावनेचा बांध फुटणे' - या वाक्यप्रचाराचा योग्य अर्थ कोणता ?

- (1) निर्भयपणे सामोरे जाणे (2) भांबावून जाणे
(3) दाबून टाकलेली भावना उफाळून येणे (4) अतूट नाते संबंध तोडणे

22. 'दुराग्रही' हा शब्द पुढीलपैकी कोणत्या शब्दसमूहासाठी निवडता येतो ते सांगा. ↑

Que 22

- (1) हद्दीपणा करणारा (2) आपले मत दुसऱ्याचे मत समजणारा
(3) इतरांच्या मताचा आग्रह धरणारा (4) यांपैकी एकही नाही

23. 'यमक' हा शब्द कशाशी संबंधित आहे ?

- (1) दिशा (2) शब्दालंकार (3) गायन (4) प्रदेश

24. 'गुणवंतरावांनी कृषी सेवा दल स्थापन केला' या वाक्यातील अनेक अर्थ असणारा शब्द निवडा.

- (1) गुणवंतराव (2) कृषी (3) सेवा (4) दल

25. नामाचे मुख्य तीन प्रकार कोणते ?

- (1) सर्वनाम, विशेषण व क्रियापद (2) सामान्यनाम, विशेषनाम व भाववाचकनाम
(3) सर्वनाम, भाववाचकनाम व सामान्यनाम (4) सर्वनाम, भाववाचकनाम व विशेषनाम

26. 'वाणी' या शब्दाचा विविध अर्थ दर्शविणारा शब्दसमूह पुढीलपैकी कोणता ते निवडा.

- (1) आकाशवाणी, नभोवाणी, दूरवाणी (2) वाचा, किराणा जिनसांचा दुकानदार, वैश्य
(3) संस्कृतवाणी, देववाणी (4) संतवाणी, लोकवाणी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RGM

6

A

27. 'स्वतः केल्याशिवाय कोणतीही गोष्ट नीट होत नाही' - या वाक्यातील अधोरेखित सर्वनामाचा प्रकार कोणता ?
- (1) संबंधी सर्वनाम (2) आत्मवाचक सर्वनाम
(3) दर्शक सर्वनाम (4) सामान्य सर्वनाम
-
28. 'पवित्र मन, फुल' या विविध अर्थांचा एकत्र शब्द कोणता ते निवडा.
- (1) सुमन (2) पुष्प (3) फुलोरा (4) फुलराणी
-
29. 'एखाद्या वाईट प्रवृत्तीच्या माणसाला कितीही समजावून सांगितले तरी त्याच्यावर काहीही परिणाम होत नाही' - या दृष्टान्तासाठी पुढील म्हणीपैकी कोणती म्हण लागू पडणार नाही ?
- (1) सापाला दूध पाजले तरी तो विषच ओकणार
(2) कुत्र्याचे शेपूट नळीत घातले तरी शेवटी वाकडे ते वाकडेच
(3) गाढवापुढे वाचली गीता कालचागोंधळ बग होता
(4) गवत्या बसला जेवाया आणि ताकासंगे शेवाया
-
30. 'घरावरून हत्ती गेला' या वाक्यातील ध्वन्यर्थ ओळखण्यासाठी कोणत्या शब्दशक्तीची मदत होते ?
- (1) अभिधा शक्ती (2) लक्षणा शक्ती
(3) व्यंजना शक्ती (4) योग अभिधा शक्ती
-
31. 'कोण, काय, आपण, स्वतः' - यांची रूपे _____ .
- (1) लिंगानुसार बदलणारी असतात (2) वचनभेदानुसार बदलतात
(3) दोन्ही वचनात सारखी राहतात (4) क्रियापदानुसार बदलतात
-
32. 'मी केशवसूत वाचला' या विधानातील ध्वन्यर्थ कोणता ते खालील पर्यायातून निवडा.
- (1) मी समग्र केशवसूत वाचला (2) मी केशवसुतांच्या कविता वाचल्या
(3) मी केशवसुतांविषयीचे साहित्य वाचले (4) मी केशवसुतांचे व्यक्तिमत्व वाचले
-
33. 'प्रसादने अंगणातील कुत्र्याला दगड मारून हाकलले' - या वाक्यातील अधोरेखित शब्दातील सामान्यरूप ओळखा.
- (1) कुत्रा (2) कुत्रे (3) कुत्र्या (4) कुत्री
-
34. 'कमी आयुष्य असलेला' या शब्दसमूहासाठी कोणता शब्द वापरता येईल ?
- (1) अल्पस्वल्प (2) क्षणभंगूर (3) अल्पायुषी (4) कालत्रयी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

7

RGM

35. "छे ! गरिबांना असे लुबाडणे बरे नव्हे" - या वाक्यातील 'छे' हे केवळ प्रयोगी अव्यय कोणती भावना व्यक्त करते ?
 (1) तिरस्कार (2) विरोध (3) आश्चर्य (4) शोक
36. मराठीत एकूण स्वर किती आहेत ?
 (1) आठ (2) दहा (3) बारा (4) चौदा
37. पुढीलपैकी स्पर्श व्यंजने कोणती आहेत ?
 (1) अ - आ (2) च - छ (3) य - र (4) श - ष
38. 'अर्धविराम' हे चिन्ह केव्हा वापरतात ?
 (1) एकाच जातीचे अनेक शब्द लागोपाठ आल्यास
 (2) दोन शब्द जोडतांना
 (3) स्पष्टीकरण द्यावयाचे असल्यास
 (4) दोन छोटी वाक्ये उभयान्वयी अव्ययांनी जोडलेली असतांना
39. मराठीत कोणता वर्ण स्वतंत्र मानला आहे ?
 (1) क् (2) ण् (3) ळ (4) क्ष
40. "शाब्बास ! तुमच्या संधाने आज अंतिम सामना जिंकला व ढालही मिळविली" - या वाक्यातील कर्म ओळखा.
 (1) शाब्बास ! (2) सामना व ढाल (3) संधाने (4) अंतिम सामना
41. संयुक्त स्वर म्हणजे _____ .
 (1) सर्व स्वर एकत्र येणे (2) सर्वांनी मिळून आवाज काढणे
 (3) दोन स्वर एकत्र येऊन निर्माण झालेले (4) ऱ्हस्व उच्चार असलेले
42. कर्मकर्तरी प्रयोगाचे वाक्य ओळखा.
 (1) गाय गुराख्याकडून बांधली जाते (2) त्वा काय कर्म करिजे लघुलेकराने
 (3) शिक्षक मुलांना शिकवितात (4) शिक्षकांनी मुलांना शिकवावे
43. खालीलपैकी कोणत्या शब्दात व्यंजन संधी साधली आहे ?
 (1) कवीश्वर (2) दुरात्मा (3) सज्जन (4) गणेश

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RGM

8

A

44. 'मिनतवारी, आर्जव करणे' - या अर्थाचा वाक्प्रचार कोणता ?
 (1) खाली मान घालणे (2) दादा-पुता करणे
 (3) मान झुकवणे (4) आटा-पिटा करणे
45. 'समिती' हे नाम कोणत्या प्रकारचे आहे ?
 (1) विशेषनाम (2) धर्मीवाचकनाम (3) भाववाचकनाम (4) सामान्यनाम
46. 'संस्कार म्हणजे मनावर ताबा व दुसऱ्याच्या दुःखाची जाणीव होय' - या वाक्यातील अधोरेखित शब्द पुढील कोणत्या प्रकारात मोडतो ?
 (1) तद्भव शब्द (2) तत्सम शब्द (3) उपसर्ग घटित शब्द (4) देशी शब्द
47. 'ओढा' या शब्दाचे लिंग ओळखा.
 (1) पुल्लिंग (2) स्त्रीलिंग (3) नपुंसकलिंग (4) यापैकी नाही
48. 'गजाननाच्या कृपेने कार्यसिद्धी होवो' - या वाक्यातील सामासिक शब्द कोणता ?
 (1) गजानन (2) कृपेने (3) कार्यसिद्धी (4) हेने
49. षष्ठी विभक्तीचे प्रत्यय कोणते आहेत ?
 (1) चा, ची, चे चा, ची, चे (2) त, ई, आ त, ई, आ
 (3) ऊन, हून ऊन, हून (4) ने, ए, शी नी, शी, ई, ही
50. एकच व्यंजन दोन वेळा जोडले गेले की, त्या संयुक्त व्यंजनाला _____ म्हणतात.
 (1) अनुनासिक (2) द्वित (3) घर्षक (4) अल्पप्राण
51. 'तू' या सर्वनामाचे चतुर्थी विभक्तीतील एकवचनी रूप कोणते आहे ?
 (1) तुशी (2) तुजशी (3) तुजला (4) तुझ्यात
52. योग्य विराम चिन्हांचा वापर केलेले वाक्य ओळखा.
 (1) मालक म्हणाले, "अरे, तू तूप आणलेस खरे; पण तेल कोठे आहे ? विसरलास वाटते ?"
 (2) मालक म्हणाले - "अरे तू, तूप आणलेस खरे, पण तेल कोठे आहे ? विसरलास वाटते !"
 (3) मालक म्हणाले, "अरे तू तूप आणलेस खरे पण तेल कोठे आहे ? विसरलास वाटते !"
 (4) मालक म्हणाले - "अरे, तू तूप आणलेस खरे ! पण, तेल कोठे आहे ? विसरलास वाटते !"
53. 'आजची पूजा चांगली झाली' या वाक्यात आलेल्या विशेषणाचा प्रकार ओळखा.
 (1) अव्ययसाधित विशेषण (2) विधी विशेषण
 (3) उत्तर विशेषण (4) नामसाधित विशेषण

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

54. 'आजचा पेपर खूप सोपा आहे' - या वाक्याचे नकारार्थी वाक्य कोणते ?

- (1) आजचा पेपर फार अवघड नाही. (2) आजचा पेपर खूप अवघड नाही.
 (3) आजचा पेपर अजिबात अवघड नाही. (4) आजचा पेपर बराचसा अवघड नाही.

55. 'सांजावले', 'मळमळते', 'उजाडले' हे शब्द क्रियापदांच्या कोणत्या प्रकारातील आहेत ?

- (1) संयुक्त क्रियापदे (2) भावकर्तृक क्रियापदे
 (3) धातुसाधित क्रियापदे (4) सकर्मक क्रियापदे

56. 'अकलेचा खंदक' हा वाक्यप्रयोग कोणासाठी वापरला ?

- (1) अत्यंत शहाणा माणूस (2) अत्यंत मूर्ख माणूस
 (3) अकलेने खंदक खोदणारा (4) अत्यंत श्रीमंत माणूस

57. 'साप माझ्या समोरून गेला' या वाक्यातील क्रियाविशेषणाचा प्रकार ओळखा.

- (1) कालवाचक क्रियाविशेषण (2) रीतिवाचक क्रियाविशेषण
 (3) स्थलवाचक क्रियाविशेषण (4) गतीवाचक क्रियाविशेषण

58. घरादाराला व देशाला पारखा झालेला.

- (1) देशद्रोही (2) फितूर (3) निर्वासित (4) परावलंबी

59. 'भिकाऱ्याला मी एक सदरा दिला; शिवाय त्याला जेवू घातले.' या वाक्यातील उभयान्वयी अव्ययाचा प्रकार ओळखा.

- (1) समुच्चयबोधक (2) विकल्पबोधक
 (3) न्यूनत्वबोधक (4) परिणामबोधक

60. 'मोठापक्षी आपले सुंदर घरटे उंच झाडावर बांधतो' - या केवळ वाक्याचे पृथकरण करा.

- (1) उद्देश्य - पक्षी, उद्देश्य विस्तार - मोठा, क्रियापद - बांधतो, कर्म - आपले सुंदर घरटे, विधेय विस्तार - उंच झाडावर
 (2) उद्देश्य - मोठा, उद्देश्य विस्तार - पक्षी, क्रियापद - बांधतो, कर्म - आपले सुंदर घरटे, विधेय विस्तार - उंच झाडावर
 (3) उद्देश्य - घरटे, उद्देश्य विस्तार - मोठापक्षी, क्रियापद - बांधतो, कर्म - सुंदर, विधेय विस्तार - उंच झाडावर
 (4) उद्देश्य - उंच, उद्देश्य विस्तार - मोठापक्षी, क्रियापद - बांधतो, कर्म - सुंदर घरटे, विधेय विस्तार - झाडावर

61. पुढील कोणत्या वाक्यात शब्दयोगी अव्यय आले आहे, ते लिहा.

- (1) मी पुस्तक वाचन केले (2) त्याने एक सुंदर कविता वाचली
 (3) पतंग वर जात होता (4) टबलखाली पेन पडला

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

62. 'मुग्धाने फुले तोडली आहेत' - या पूर्ण वर्तमान काळी वाक्याचे अपूर्ण भविष्यकाळी रूप कोणते ?
 (1) मुग्धा फुले तोडेन (2) मुग्धा फुले तोडीत असेल
 (3) मुग्धाने फुले तोडली असतील (4) मुग्धा फुले तोडीत जाईन
63. सम, सारखा, सहित, समान, योग्य, विरुद्ध हे शब्दयोगी अव्यय
 (1) नामसाधित शब्दयोगी अव्यय आहेत (2) विशेषणसाधित शब्दयोगी अव्यय आहेत
 (3) धातुसाधित शब्दयोगी अव्यय आहेत (4) क्रियाविशेषणसाधित शब्दयोगी अव्यय आहेत
64. सर्वनाम हे _____
 (1) पदार्थाचे नाव सांगते (2) नामाबद्दल विशेष माहिती सांगते
 (3) क्रिया दाखवून वाक्याचा अर्थपूरा करते (4) नामाच्या ऐवजी येते
65. 'विलासरावांचा थोरला मुलगा आज क्रिकेटचा सामना चांगला खेळला' या विधानातील विधेय कोणते ?
 (1) विलासरावांचा थोरला (2) मुलगा
 (3) क्रिकेटचा सामना (4) चांगला खेळला
66. 'यशोधन' या शब्दाचा संधी प्रकार ओळखा.
 (1) स्वरसंधी (2) व्यंजनसंधी (3) विसर्गसंधी (4) पूर्वरूपसंधी
67. 'मुलांनो चांगला अभ्यास करा.' या वाक्याचा प्रकार ओळखा.
 (1) स्वार्थी (2) आज्ञार्थी (3) विध्यर्थी (4) संकेतार्थी
68. 'या वयात तुला असे बोलणे शोभत नाही ?' - या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा.
 (1) भाववाचक नाम (2) विशेष नाम
 (3) धातुसाधित नाम (4) सामान्य नाम
69. 'घंटा वाजली की, शाळा भरते.' या वाक्यातील प्रधान वाक्य कोणते ?
 (1) घंटा वाजली (2) की शाळा
 (3) की शाळा भरते (4) शाळा भरते
70. केवळ प्रयोगी अव्यये ओळखा.
 (1) कारण, की, म्हणजे, म्हणून, जर-तर
 (2) आणि, व, शिवाय, अन्, परंतु, अथवा
 (3) येथे, तेथे, इकडे, तिकडे, चोहीकडे
 (4) अबब !, अंग आई, अरे बापरे, अरेरे, हाय हाय

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

11

RGM

71. 'प्रत्येक भारतीयाने भ्रष्टाचारमुक्तीची शपथ घ्यावी.' या वाक्याचा प्रकार सांगा.

- (1) स्वार्थी (2) विध्यर्थी (3) संकेतार्थी (4) आज्ञार्थी

72. अव्ययीभाव समासात

- (1) पहिले पद महत्वाचे असते
(2) दुसरे पद महत्वाचे असते
(3) दोन्ही पदे महत्वाची असतात
(4) दोन्ही पदांनी सूचित केलेले वेगळेच पद महत्वाचे असते

73. 'आजच्या क्रिकेट सामन्यात सेहवाग खेळला असता तर इंग्लंड संघा विरुद्ध आपण जिंकलो असतो.' या वाक्याचा प्रकार कोणता, ते सांगा.

- (1) स्वार्थी (2) आज्ञार्थी (3) विध्यर्थी (4) संकेतार्थी

74. पराक्रम केल्याचा आव आणणारा

- (1) ताकपिड्या (2) ढड्डाचार्य (3) तिरशिगराव (4) रणवीर

75. 'चौथे आव्हान हे राजकीय क्षेत्रातील आहे.' हे वाक्य कोणत्या प्रकारातील आहे ?

- (1) मिश्र वाक्य (2) संयुक्त वाक्य
(3) केवल वाक्य (4) स्वरूपबोधक वाक्य

76. अनेकवचनी शब्द ओळखा.

- (1) गळा (2) शाळा (3) मळा (4) विळा

77. 'दादा थक्कच झाले. पाय न उचलता ते बधत उभे राहिले.' या वाक्याचे केवळ वाक्यात रूपांतर कसे होईल ?

- (1) दादा थक्कच झाले आणि पाय न उचलताच ते बधत उभे राहिले.
(2) दादा थक्कच झाले. पाय न उचलता बधत उभे राहिले.
(3) दादा थक्कच होऊन पाय न उचलता बधत राहिले.
(4) दादा थक्कच होऊन, बधत राहिले ते पाय न उचलता.

78. 'परभणीला' या शब्दातील विभक्ती ओळखा.

- (1) द्वितीया (2) षष्ठी (3) पंचमी (4) सप्तमी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

79. 'दादा घोड्यावर बसले आणि पुन्हा एकदा केरुनाना म्हणाला.' या वाक्याचे मिश्र वाक्यात रूपांतर करा.
- (1) दादा घोड्यावर बसले पण पुन्हा एकदा केरुनाना म्हणाला. ← Que 79 .
- (2) केरुनाना म्हणाला, दादा घोड्यावर बसले.
- (3) दादा घोड्यावर बसले आणि केरुनाना म्हणाला.
- (4) जेव्हा दादा घोड्यावर बसले. तेव्हा पुन्हा एकदा केरुनाना म्हणाला.

80. रिकाम्या जागी योग्य शब्द निवडा.

'इंग्रजी वाङ्मयात घुबड हे ज्ञानाचे _____ आहे; पण त्याच घुबडाला आपल्याकडे अशुभ मानतात.'

- (1) दान (2) प्रतीक (3) निशाण (4) संबोधन

81. 'पाण्यावरले शेवाळ तानूने हाताने सारून हात-पाय स्वच्छ धुतले.' याचे संयुक्त वाक्य कसे बनवता येईल ?

- (1) पाण्यावरले शेवाळ तानूने हाताने सारले तेव्हा तिला हात-पाय धुता आले.
- (2) तानूने शेवाळ सारले, हात-पाय स्वच्छ धुतले.
- (3) पाण्यावरले शेवाळ तानूने हाताने सारले आणि हात-पाय स्वच्छ धुतले.
- (4) जेव्हा तानूने शेवाळ बाजूल सारले तेव्हाच तिने हात-पाय स्वच्छ धुतले.

82. मराठी वर्णमालेत एकूण किती वर्ण महाप्राण म्हणून मानले जातात ?

- (1) 48 (2) 14 (3) 34 (4) 12

83. 'त्याचा धाकटा मुलगा काल अतिरेक्यांविरुद्ध लढताना शहीद झाला.' या वाक्यातील उद्देश्य वाक्य ओळखा.

- (1) अतिरेक्यांविरुद्ध (2) लढताना
- (3) शहीद झाला (4) त्याचा धाकटा मुलगा

84. 'तू एवढ्या भाकरी कराव्यात' - या वाक्यातील अधोरेखित क्रियापदाचा आख्यात ओळखा.

- (1) आख्यात (2) वाख्यात
- (3) ताख्यात (4) लाख्यात

85. पुढील वाक्यातील उद्देश्य विस्तार कोणता ?

'बाभळीच्या काटेदार फांद्यांनी ती गाडी शिगोशिग भरली होती.'

- (1) ती गाडी (2) शिगोशिग
- (3) भरली होती (4) बाभळीच्या काटेदार फांद्यांनी

86. क्रियेविषयी अधिक माहिती सांगणाऱ्या अविकारी शब्दाला _____ म्हणतात.

- (1) केवल प्रयोगी अव्यय (2) उभयान्वयी अव्यय
- (3) क्रियाविशेषण अव्यय (4) शब्दयोगी अव्यय

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

87. मिश्रवाक्यात एकच प्रधान वाक्य असते. या विधानाला योग्य, तो पर्याय निवडा.

- (1) हे विधान बरोबर आहे (2) हे विधान चूक आहे
(3) हे विधान अंशतः बरोबर नाही (4) काही सांगता येत नाही

88. 'राजघराण्यात अत्तराचे दिवे लागत होते' - या वाक्यातील ध्वन्यर्थ ओळखा.

- (1) दिव्यात तेला ऐवजी अत्तर घालायचे
(2) दिव्यात अत्तर घातल्याने प्रकाश भरपूर येतो
(3) दिव्यातील तेलाची वात उंदीर पळवून न्यायचे म्हणून
(4) बेसुमार उधळपट्टी करणे

89. 'अपमान केल्यास कुणाला राग येत नाही.' या वाक्याचे होकारार्थी रूप कसे करता येईल ?

- (1) अपमान केल्यास कुणाला राग येतो.
(2) अपमान केल्यास प्रत्येकाला राग येतोच.
(3) प्रत्येकाचा अपमान झाला तरी राग येत नाही.
(4) राग येतो जेव्हा प्रत्येकाचा होतो तेव्हा.

90. देशी शब्द ओळखा.

- (1) रेडा (2) बॅट
(3) घास (4) चाक

91. जर दोन वाक्ये _____ नी जोडली तर मिश्र वाक्य तयार होते.

- (1) सामान्यनामांनी (2) सर्वनामांनी
(3) विशेषणांनी (4) गौणत्वबोधक अव्ययांनी

92. 'च' या वर्गातील च, छ, ज, झ - या वर्णांचा उच्चार _____ असा दुहेरी होतो.

- (1) कंट्य व तालव्य (2) मूर्धन्य व कंट्य
(3) तालव्य व दंत तालव्य (4) दंत्य व औष्ठ्य

93. उद्देशांग व विधेयांग असे दोन भाग कोणत्या वाक्यप्रकारांचे केले जातात ?

- (1) केवल वाक्य (2) मिश्र वाक्य
(3) संयुक्त वाक्य (4) वरील सर्व

94. 'साहेब' हा शब्द मराठीत कोणत्या भाषेतून आला आहे ?

- (1) इंग्रजी (2) अरबी (3) पोर्तुगीज (4) हिंदी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

95. दुधात साखर पडणे - या म्हणीसाठी कोणता अर्थ योग्य आहे ?

- (1) आनंदात भर पडणे (2) दुधाने तोंड पोळणे
(3) ताक फुंकून पिणे (4) यांपैकी एकही नाही

96. पोटात शूळ उठणे - या म्हणीचा अर्थ खालील पर्यायांतून शोधा.

- (1) खादाडपणा करणे (2) मत्सर वाटणे
(3) पोटात वेगळेच व ओठात वेगळेच अरुणे (4) वडिलांपेक्षा बेटा कर्तबगार

97. वेसण घालणे - या म्हणीचा योग्य अर्थ खालील पर्यायांतून लिहा.

- (1) वारंवार बजणून सांगणे (2) खूप दुःख देणे
(3) मर्यादा घालणे (4) हौस पुरवणे

98. पुढे दिलेल्या पर्यायांतून म्हण ओळखा.

- (1) इंगा दाखवणे (2) ओहोटी लागणे
(3) कैवार घेणे (4) रोज मरे त्याला कोण रडे

99. खालील पर्यायात कोणती म्हण नाही ते ओळखा.

- (1) रिकाम्या देवळावर कावळ्याची वस्ती (2) आकांडतांडव करणे
(3) ल्हान तोंडी मोठा घास (4) लंकेत सोन्याच्या विटा

100. खाली दिलेल्या वाक्यसंग्रहावर म्हण शोधून काढा.

“माधवराव मुळचेच स्वभावाने भिडस्त होते त्यामुळे लोक त्यांच्याकडून मागून नेलेली वस्तू किंवा पैसे त्यांना वरत करायचेच नाहीत. हळू हळू त्यांच्याकडे जे होते ते सर्व गेले. आणि एके दिवशी भीक मागण्याची पाळी माधवरावांवर आली.”

- (1) तुरत दान महापुण्य (2) भीक नको पण कुत्रे आवर
(3) भित्यापोटी ब्रह्मराक्षस (4) भिड भिकेची बहीण

101. ‘शरणागती पत्करणे’ - यासाठी पुढील कोणता वाक्प्रचार लागू पडणार नाही ?

- (1) हत्यार खाली ठेवणे (2) नाक मुठीत धरणे
(3) दाती तृण धरणे (4) दडी मारणे

102. ‘शहाण्याला शब्दाने सांगितले की, तो उमजतो पण मुर्खाला छडीशिवाय भागत नाही.’ या संदर्भावरून म्हण ओळखा.

- (1) अति शहाणा त्याचा बैल रिकामा (2) शहाण्याला शब्दांचा मार
(3) छडी वाजे छम छम विद्या येई घम घम (4) शहाणे करून सोडावे सकळ जना

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

15

RGM

103. पुढील शब्दांतून प्रत्यय साधित शब्द ओळखा.

- (1) अधिपती (2) अनुक्रम (3) उत्कर्ष (4) जनक

104. 'चोराच्या मनात चांदणे' या म्हणीला समानार्थी म्हण ओळखा.

- (1) 'मन चिंती ते वैरी न चिंती' (2) 'ओळखीचा चोर जीवे न सोडी'
(3) 'खाई त्याला खवखवे' (4) 'असंगाशी संग प्राणाशी गाठ !'

105. संकेतार्थ नसलेले वाक्य ओळखा.

- (1) चांगला अभ्यास केलास तर उत्तम यश मिळेल
(2) तू आता अभ्यास केलास तरी चालेल
(3) अभ्यास केला नाहीस तर नापास होशील
(4) मुलांनो, चांगला अभ्यास करा

106. 'समीरला वर्गात व्याख्यान देणं फार सोपं वाटायचं पण जेव्हा तो प्राध्यापक झाला तेव्हा त्याला वर्गात व्याख्यान देणं सोपं नसल्याचा अनुभव आला.' म्हणतात ना

- (1) 'दुसऱ्याच्या डोळ्यातील कुसळ दिसते पण स्वतःच्या डोळ्यातील मुसळ दिसत नाही'
(2) 'दुरुन डोंगर साजरे'
(3) 'टाळीचे घाव सोसल्याशिवाय देवपण येत नाही'
(4) 'गुरुची विद्या गुरुस फळली'

107. हाक मारतांना नावापुढे कोणते विरामचिह्न वापराल ?

- (1) , (2) ; (3) ! (4) ' '

108. 'नम्रतेने, विनयशीलतेने चांगल्या चांगल्या गोष्टी साध्य होतात.' हा अर्थ स्पष्ट करण्यासाठी पुढीलपैकी म्हण निवडा.

- (1) 'प्रयत्नांती परमेश्वर' (2) 'दाम करी काम'
(3) 'मुंगी होऊन साखर खावी' (4) 'ताकाला जाऊन भांडे लपविणे'

109. वाक्याचा प्रकार ओळखा.

'अनर्थाला कारणीभूत असणारं आपलं अज्ञान दूर करण्यासाठी आपण झटू या.'

- (1) केवल वाक्य (2) मिश्र वाक्य (3) संकेतार्थ (4) आज्ञार्थी

110. पुढे दिलेल्या चार पर्यायांपैकी एक म्हण ओळखा.

- (1) अंगाचा तिळपापड होणे (2) जीव कासावीस होणे
(3) नाकापेक्षा मोती जड (4) यांपैकी एकही नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

खालील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्न क्रमांक 111 ते 115 ची उत्तरे लिहा :

आपल्या भारतीय संस्कृतीत महाभारताचे स्थान आगळेच आहे. व्यास महर्षींनी लिहिलेल्या या महाकाव्याची थोरवी इतकी महान आहे की, आयुष्याच्या प्रत्येक टप्प्यावर आपण त्यापासून बोध घेऊ शकतो. महाभारताचा उत्कर्ष बिंदू म्हणजे कौरव-पांडवां मधील महायुद्ध. हे युद्ध लढले गेले कुरुक्षेत्रावर. प्राचीन काळात याच ठिकाणी वैदिक वाङ्मय लिहिले गेले. धार्मिक परंपरा, सामाजिक प्रथांचा उगमही याच ठिकाणी झाला. त्यामुळे या जागेला भारतीय संस्कृतीचे जन्मस्थान मानले जाते. महाभारतातील युद्धाच्या खाणाखुणा आजही भद्रकाली मंदिर, ब्रह्मसर, बाणगंगा, ज्योतिसार या ठिकाणी जपलेल्या आहेत. कुरुक्षेत्र हे 51 शक्तिपीठांपैकी एक पीठ आहे. महाभारतातील युद्धाचे सर्वात मोठे फलित म्हणजे 'श्रीमद्भगवद्गीता'. युद्धासाठी समोर उभे ठाकलेले आप्तस्वकीय पाहून गोंधळलेल्या अर्जुनाला धीर देऊन कर्मयोगाचा जो उपदेश भगवान श्रीकृष्णांनी केला, तो म्हणजे जगद्वंद्व 'भगवद्गीता'. कुरुक्षेत्रावरील ज्योतीसार येथे भगवद्गीता सांगितल्याचे मानले जाते. ज्या वटवृक्षाखाली श्रीकृष्णाने हा उपदेश केला, तो वटवृक्ष आजही पाहायला मिळतो. याच ठिकाणी श्रीकृष्णाने आपले विराट रूप दर्शन देऊन तोच या जगाचा प्रतिपालक आहे आणि संहारकही आहे याची प्रचिती दिली.

कुरुक्षेत्रावर भगवान श्रीकृष्णाच्या बहुरंगी व्यक्तिमत्त्वाचे दर्शन घडविणारे संपन्न म्युझियमही आहे. प्राचीन कालखंडातील विविध हस्तलिखिते, चित्रे, शिल्पे, कलाकृती, उत्खननात सापडलेले अवशेष इथे ठेवलेले आहेत. कुरुक्षेत्राचे दर्शन घेतल्यानंतर आपण प्राचीन गौरवशाली परंपरेचा हिस्सा आहोत या विचाराने मन भरून येते.

111. महाभारताचा उत्कर्ष बिंदू कोणता ?

- (1) भारतीय संस्कृती
(3) व्यास महर्षी

- (2) कुरुक्षेत्र
(4) कौरव-पांडव महायुद्ध

112. भारतीय संस्कृतीचे जन्म स्थान कोणते ?

- (1) भद्रकाली मंदिर (2) बाणगंगा

- (3) कुरुक्षेत्र (4) ज्योतिसार

113. महाभारतातील युद्धाचे सर्वात मोठे फलित म्हणजे.

- (1) कौरव-पांडव महायुद्ध
(3) श्रीमद्भगवद्गीता

- (2) भारतीय संस्कृती
(4) धार्मिक परंपरा

114. श्रीकृष्णाने कुरुक्षेत्रावर कोणाला उपदेश केला ?

- (1) कौरवांना
(3) गोंधळलेल्या अर्जुनाला

- (2) पांडवांना
(4) आप्तस्वकीयांना

115. श्रीकृष्णाने आपले विराटरूप दर्शन देऊन कशाची प्रचिती दिली ?

- (1) आप्तस्वकीय असल्याची
(3) गौरवशाली परंपरेची

- (2) जगाचा प्रतिपालक व संहारकही असल्याची
(4) कर्मयोगाची

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्न क्रमांक 116 ते 120 ची उत्तरे लिहा :

दुःखे येतात ती आपली कसोटी पाहण्यासाठीच येतात. त्यावेळी न डगमगणे हाच खरा पुरुषार्थ. भट्टीतून तावून सुलाखून निघाल्याखेरीज सोन्याला तेज चढत नाही किंवा टाकीचे घाव सोसल्याखेरीज दगडाला देवपण येत नाही, हे आपणाला माहित नाही काय ? पैलू पाडल्याशिवाय हिऱ्यालासुद्धा किंमत येत नाही. आपणावर कोसळणारी दुःखे ही अशीच आपल्या व्यक्तिमत्त्वाला पैलू पाडण्यासाठी निर्माण झाली आहेत असे आपण का समजू नये ? शिवाय असे पाहा, जगात दुःखे आहेत म्हणून सुखाची किंमत आपणास कळते ना ? जगात अंधारी रात्र आहे म्हणूनच चंद्राला महत्त्व. त्याचप्रमाणे दुःख आहे म्हणूनच जगात सुखाचे महत्त्व आहे असे तुम्हाला नाही वाटत ? नुसते गोड जेवण जेवण्याचा तुम्ही कधी प्रयत्न केला आहे काय ? नुसत्या गोडाने तोंडाला कशी मिठी बसते, हे तुम्हाला माहित आहेच. केवळ सुखच जगात असते तर अशीच आपली स्थिती झाली नसती का ? शिवाय दुःखानंतर सुख आले म्हणजे त्याची लज्जत काही न्यारीच असते असा अनुभव कुणाला नाही ? परीक्षेसाठी मरमर कष्ट केल्यानंतरच निकालाच्या आनंदाची खरी गोडी आपणास कळते. असे जर आहे तर वर्तमानकाळच्या दुःखाबद्दल आपण कुरकुर का करावी ? आणि दुःख पर्वताएवढे असे का मानावे ?

116. या उतार्यात पुरुषार्थ कशाला म्हटले आहे ?

(1) दुःख सहन करणे	(2) दुःखात न डगमगणे
(3) दुःखात आपली परीक्षा होणे	(4) यांपैकी एकही नाही

117. दगडाला देवपण कशामुळे येते ?

(1) टाकीचे घाव सोसल्याने	(2) टाकीचे घाव घातल्याने
(3) दगडाची मूर्ती तयार केल्याने	(4) मूर्तीची पूजा केल्याने

118. सुखाची किंमत कशामुळे कळते ?

(1) दुःख नसल्यामुळे	(2) सुख प्राप्तीमुळे
(3) दुःखामुळे	(4) सुख नसल्यामुळे

119. चंद्राला महत्त्व कुणामुळे प्राप्त होते ?

(1) सूर्यामुळे	(2) प्रकाशामुळे	(3) लोकांमुळे	(4) अंधारामुळे

120. परीक्षेच्या निकालाच्या आनंदाची खरी गोडी कधी कळते ?

(1) परीक्षेसाठी मरमर कष्ट केल्यानंतरच	(2) पुस्तकांचे वाचन करून परीक्षा दिल्यानंतर
(3) घरीच अभ्यास करून परीक्षा दिल्याने	(4) अभ्यास न करताच परीक्षा दिल्याने

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

खालील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्न क्रमांक 121 ते 125 ची उत्तरे लिहा :

जातीने मनुष्य श्रेष्ठ किंवा कनिष्ठ ठरतो, हा विचार सर्व संत-महंतांनी आणि विचारवंतांनी पुसून टाकण्याचा अखंड प्रयत्न केला आहे. संतांचे विचार आणि आचार समतेचे द्योतक आहेत. ज्याच्या मनात समता नाही आणि ममताही नाही, त्याला संतत्वाच्या आणि देवत्वाच्या जवळ जाण्याचा अधिकार कधीच लाभणार नाही. तोच खरा अस्पृश्य समजावा. ही विशाल आणि सर्वसमावेशक दृष्टी संतांच्या साहित्यातून प्रकट झाली आहे. 'भेदाभेद भ्रम अमंगळ' आणि 'जे जे भेटे भूत ते ते जाणिजे भगवंत' हा उदात्त विचार तर्कशुद्ध आहे. आपल्या खाद्यांवर जातीय उच्चनीचतेचे जे पिशाच्च शतकानुशतके ठाण मांडून बसले आहे, ते फेकून दिले पाहिजे, हे अनेक संतांनी गर्जून सांगितले आहे. परोपरीने सांगितले आहे. पण माणसाचा मुर्दाडपणा अलौकिक आहे. संतांच्या कपाळावर त्याने जाती-वर्णाची लेबले तत्परतेने आणि धूर्तपणे चिकटविली. खरे तर साधूंचीच काय सर्वसामान्यांचीही जात माणूसच असते, माणूसच असावी. माणसांची जाती वाढावी. मानव्याची उंची वाढत जावी; हे संतांचे स्वप्न आहे. पण हे घडत नाही; म्हणून संतांच्या वाणीला अनेक वेळा हुंदके फुटलेले आहेत.

121. वरील उताऱ्यात संतमहंतांनी कोणता प्रयत्न केल्याचे म्हटले आहे ?

- (1) जातीने मनुष्य श्रेष्ठ वा कनिष्ठ ठरतो हा विचार रुजवण्याचा
- (2) जातीने मनुष्य श्रेष्ठ वा कनिष्ठ ठरत नाही हा विचार रुजवण्याचा
- (3) जातीने मनुष्य श्रेष्ठ ठरतो पण कनिष्ठ ठरत नाही हा विचार रुजवण्याचा
- (4) जातीने मनुष्य श्रेष्ठ ठरत नाही पण कनिष्ठ ठरतो हा विचार रुजवण्याचा

122. संतांचे विचार आणि आचार कशाचे द्योतक आहेत ?

- (1) संतांचे विचार आणि आचार समतेचे द्योतक नाहीत
- (2) संतांचे विचार आणि आचार समतेचे द्योतक आहेत
- (3) संतांचे विचार समतेचे द्योतक आहेत; परंतु आचार नाही
- (4) संतांचा आचार समतेचे द्योतक आहे; परंतु विचार नाही

123. लेखकाच्या मते खरा संत कोण ?

- (1) ज्याच्या मनात समता नाही मम आणि ममता नाही तो
- (2) ज्याच्या मनात समता आणि ममता आहे तो
- (3) ज्याच्या मनात समता आहे पण ममता नाही तो
- (4) जो समता व ममताच्या पलीकडे आहे तो

124. वरील उताऱ्यात कोणता विचार तर्कशुद्ध असल्याचे म्हटले आहे ?

- (1) अभेद भ्रम अमंगळ
- (2) भेदाभेद भ्रम मंगळ
- (3) भेदाभेद भ्रम अमंगळ
- (4) यांपैकी कोणताच नाही

125. वरील उताऱ्यात संतांचे कोणते स्वप्न असल्याचे म्हटले आहे ?

- (1) मानव्याची उंची वाढू नये
- (2) माणसांच्या जातींत वाढ होत जावी
- (3) मानव्याची उंची वाढत जावी
- (4) मानव्याची उंची वाढू नये आणि माणसांच्या जातींत वाढ व्हावी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्न क्रमांक 126 ते 130 ची उत्तरे लिहा :

अनेक लोक अतिशयोक्तीवर आधारलेल्या विनोदाला नाके मुरडतात. पण हा गैरसमज अज्ञानावर आधारलेला आहे. माझी त्यासंबंधीची भूमिका वेगळी आहे. सत्याचे आकलन केवळ वास्तव दृष्टीनेच त्याच्याकडे पाहून होते, असे नव्हे. कधी कधी सत्याकडे अवास्तव किंवा विपर्यस्त दृष्टीने बघावे लागते. म्हणजे त्याच्या मर्यादा समजतात. पुष्कळ माणसे स्वतःचा चेहरा आरशात न्याहाळून पाहताना वेडेवाकडे विक्षेप करीत असतात. ते काय आपल्या चेहऱ्याचे विडंबन करतात ? नाही. पण तसे विक्षेप केल्याखेरीज त्यांना आपल्या चेहऱ्याची यथार्थ कल्पना येत नाही. फुगीर किंवा खोलगट आरशासमोर आपण अगदी शांतपणे आणि गंभीरपणे उभे राहिलो तर आपल्या आकृतीचे भयानक रूप आपल्याला आपल्या डोळ्यांनीच पाहावयास सापडते. तथापि त्यामुळे आपल्याला त्या आरशाचा तिरस्कार वाटत नाही. किंबहुना तासन् तास त्या आरशासमोर उभे राहून आत्मरंजन करण्याचा मोह आपल्याला अनावर होतो. याचे रहस्य काय आहे ? तेच विनोदात अतिशयोक्तीचे महत्त्व आहे. केवळ विनोदातच नव्हे तर सामान्य जीवनातही अतिशयोक्तीला फार मोठे स्थान आहे. कारण त्याखेरीज वास्तवाची आपणास कल्पनाच येऊ शकत नाही. 'माझ्या सर्वांगाची आग झाली', 'लाथ मारीन तेथे पाणी काढीन', 'माझ्या पोटात कावळे ओरडू लागले आहेत' अशी भाषा आपण सहज बोलतो किंवा ऐकतो. अतिशयोक्ती काय याहून वेगळी असते ?

126. वरील उताऱ्यात लेखकाने लोकांचा कोणता गैरसमज अज्ञानावर आधारलेला असल्याचे म्हटले आहे ?

- (1) अतिशयोक्तीवर आधारलेल्या विनोदाला नाके न मुरडण्याचा
- (2) अतिशयोक्तीवर आधारलेल्या विनोदाला नाके मुरडण्याचा
- (3) अतिशयोक्ती हाच विनोद आहे, हे न समजण्याचा
- (4) अतिशयोक्ती हा विनोद होऊ शकत नाही याचा

127. कधी कधी सत्याकडे कसे बघावे असे लेखक म्हणतात ?

- (1) वास्तव दृष्टीने
- (2) वास्तव किंवा विपर्यस्त दृष्टीने
- (3) विपर्यस्त दृष्टीने
- (4) अवास्तव किंवा विपर्यस्त दृष्टीने

128. माणसांना आपल्या चेहऱ्याची यथार्थ कल्पना कधी येते ?

- (1) आरशात न्याहाळून वेडेवाकडे विक्षेप केल्याने
- (2) आपणच आपले विडंबन न केल्याने
- (3) आरशात न्याहाळून विडंबन न करता विक्षेप केल्याने
- (4) यांपैकी एकही नाही

129. माणसांना आरशात पाहण्याचा मोह का होतो ?

- (1) आपले भयानक स्वरूप आपल्याला दिसते म्हणून
- (2) केवळ मनोरंजनासाठी
- (3) आरशाचा तिरस्कार वाटतो म्हणून
- (4) आरशाबदल फार प्रेम वाटते म्हणून

130. उताऱ्यातील 'लाथ मारीन तेथे पाणी काढीन' या म्हणीतून कोणता अर्थ प्रकट होतो ?

- (1) लाथ मारली की जमिनीतून पाणी बाहेर येते
- (2) लाथ मारली तरी जमिनीतून पाणी बाहेर येणे शक्य नाही
- (3) एखाद्याला लाथ मारली की त्याच्या डोळ्यातून पाणी येते
- (4) स्वतःच्या कर्तृत्वाचा व पुरुषार्थाचा आत्मविश्वास असणे

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RGM

20

A

131. Choose the correct option :

One who eats human flesh is called

- (1) savage (2) nomadic (3) non-vegetarian (4) cannibal

132. Which one of the following is a grammatically correct sentence ?

- (1) He seldom or never refuses requests.
 (2) He seldom or ever refuses a request.
 (3) He seldom or often refuses requests.
 (4) He seldom or rarely refuses to request.

133. Which one of the following is **not** a 'preposition' ?

- (1) through (2) into (3) but (4) between

134. Choose the most suitable word for the expression :

'Belief in the existence of God.'

- (1) Atheism (2) Deism (3) Fanaticism (4) Scepticism

135. Choose the correct sentence from the following :

- (1) The train left before we reached the station.
 (2) The train will leave before we reached the station.
 (3) The train had left before we reached the station.
 (4) The train was leaving before we reached the station.

136. Choose appropriate form of the verb to fill in the blank :

She _____ in America since 1995.

- (1) lives (2) is living
 (3) have been living (4) has been living

137. Choose the right adjective and fill in the blank :

Could you lend me _____ money ?

- (1) some (2) any (3) much (4) little

138. Which one of the following suffixes is **not** a class-changing suffix ?

- (1) -ment (2) -ness (3) -hood (4) -ly

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

139. Fill in the blank with the correct option :

I am very busy today. _____ we can go out tomorrow.

- (1) Fortunately (2) Certainly
(3) Perhaps (4) Obviously

140. Use one word for the underlined group of words in the following sentence :

A man who spends too much is not a sensible person.

- (1) A spendthrift (2) A waster
(3) A spender (4) An uneconomical man

141. Fill in the blank with the appropriate article :

France is _____ European country.

- (1) a (2) an (3) the (4) no article

142. Write an adjective form of 'distinction'.

- (1) distinctive (2) distinctly (3) distinctness (4) distinctively

143. Choose the correct alternative to complete the sentence :

If the company purchases the new machinery, a number of workers _____.

- (1) will be recruited (2) will be out of work
(3) will declare a lock-out (4) will be laid back

144. Choose from the following the verb form of 'liberty' :

- (1) libertine (2) liberation (3) liberality (4) liberate

145. You are hitting him below the belt. 'To hit below the belt' means _____.

- (1) to criticise (2) to denounce
(3) to attack unfairly (4) beat with the belt

146. Choose the correct word for the underlined words in the sentence :

Small-pox is a disease which is commonly caught from others.

- (1) infectious (2) contagious
(3) parasitic (4) communicative

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

147. Choose the correct suffix to complete the following word :

Favour _____

- (1) ate (2) ete (3) ite (4) iate

148. Choose the correct option to fill in the blank :

The little girl tried to _____ her brother when he broke his toy.

- (1) condole (2) condone (3) console (4) compensate

149. Knowing that he was a convict, I didn't allow him to enter my house.

Identify the underlined clause :

- (1) Adjective clause (2) Adverb clause
(3) Noun clause (4) None of the above

150. Which one of the following is **not** a plural noun ?

- (1) mice (2) cattle (3) oxen (4) goose

151. The growing disparity among the several states has been a subject of discussion for the politicians in India.

Choose the word opposite to the meaning of 'disparity'.

- (1) brotherhood (2) equality
(3) diversity (4) fraternity

152. It was a very fine morning.

Which of the options best represents the exclamatory form of the above sentence ?

- (1) What was the fine morning ! (2) How fine was the morning !
(3) The morning was very fine ! (4) What a fine morning it was !

153. Which one of the following words is **not** an adverb ?

- (1) frequently (2) always (3) happy (4) fast

154. Choose from the alternatives, the sentence which is in perfect past tense :

- (1) She has been writing a letter.
(2) She had been writing a letter.
(3) She had written a letter.
(4) She has written a letter.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

RGM

155. Choose the correct alternative to fill in the blank :

Ram is _____ than Lakshman.

- (1) elder (2) older (3) eldest (4) oldest

156. He is believed to be a very industrious worker.

The synonym of the word 'industrious' is _____ .

- (1) successful (2) punctual (3) diligent (4) sensible

157. Complete the following sentence with the correct alternative :

If I had not saved Ravi, he _____ .

- (1) would die (2) would have died
(3) would had died (4) will have died

158. Choose the correct option to fill in the blank :

If you make a promise, you must be sure to _____ it.

- (1) accomplish (2) keep (3) follow (4) succeed

159. Rearrange the jumbled parts of the sentence in proper sequence :

P. most of the students

Q. was so confusing that

R. the teacher's explanation

S. didn't understand it

- (1) PQRS (2) PQSR (3) RQPS (4) PSRQ

160. Select the word which is closest to the meaning of the word 'brevity' :

- (1) stupidity (2) helplessness
(3) conciseness (4) incongruity

161. Choose the correct verb-form :

She ran because she _____ in a hurry.

- (1) is (2) was
(3) must be (4) could be

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

162. She always lives in a fool's paradise.

The meaning of the phrase 'a fool's paradise' is _____ .

- (1) paradise of idiots (2) to live in the past
 (3) to live in illusions (4) to have happy dreams

163. Choose the correct option :

- a. date : a particular day of the month
 b. date : romantic meeting with the boy-friend or girl-friend

- (1) a is correct and b is wrong
 (2) b is correct and a is wrong
 (3) both a and b are wrong
 (4) both a and b are correct

164. Choose the correct option to fill in the blank :

She is the only _____ to her father's property.

- (1) hare (2) hair (3) here (4) heir

165. Choose the correct sentence from the following :

- (1) If Pooja had worked hard, she will have got the job she desired.
 (2) If Pooja had worked harder, she will get the job she desires.
 (3) If Pooja had worked harder, she would have got the job she desired.
 (4) If Pooja will work hard, she will get the job she desired.

166. Choose the correct sentence from the following :

- (1) The examiner asked Lisa what is the capital of Italy.
 (2) The examiner asked Lisa to name the capital of Italy.
 (3) The examiner questioned Lisa of the capital of Italy.
 (4) The examiner asked Lisa which is the capital of Italy.

167. 'Listen carefully.'

The mood in which the verb is used in this sentence is _____ .

- (1) subjunctive (2) indicative (3) imperative (4) interrogative

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

25

RGM

168. Choose the correct passive form of the sentence :

'Bring me a glass of water.'

- (1) A glass of water has been brought for me.
 (2) A glass of water may be brought for me.
 (3) Let a glass of water to be brought for me.
 (4) You are to bring a glass of water for me.

169. Pick out the correct question tag for the following :

You will call me as soon as you reach home, _____

- (1) will you ? (2) won't you ? (3) don't you ? (4) do you ?

170. He turned down my proposal.

The meaning of the underlined phrase is _____ .

- (1) criticised (2) accepted (3) rejected (4) amended

171. Choose the correct alternative to complete the sentence :

I am writing a letter to _____ .

- (1) a friend of me (2) a friend of myself
 (3) a friend of ourself (4) a friend of mine

172. Which one of the following is **not** a figure of speech :

- (1) metaphor (2) personification (3) elegy (4) oxymoron

173. Complete the following sentence choosing the correct alternative :

The fire soon _____ the wooden hut.

- (1) extinguished (2) squashed
 (3) dissolved (4) consumed

174. Choose the correct option which has the same meaning for the word 'PRAGMATIC' :

- (1) theoretical (2) realistic (3) productive (4) suitable

175. She was a religious lady, but her son was _____ .

Choose the word opposite in meaning of the underlined word :

- (1) pious (2) an atheist (3) unreligious (4) philosopher

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

176. Fill in the blanks with appropriate prepositions :

Finding myself short _____ money, I wrote _____ my uncle _____ help.

- (1) with; to ; for (2) of; to; about
(3) in; to; to (4) of; to; for

177. Choose the correct sentence from the following :

- (1) Neither of the two boys were successful in the examination.
(2) Neither of the both boys were successful in the examination.
(3) Neither of the two boys are successful in the examination.
(4) Neither of the two boys is successful in the examination.

178. Choose the word that is spelt correctly :

- (1) Bureaucracy (2) Bereucracy
(3) Beaurocracy (4) Bureocracy

179. He said, "The man has been coming."

The correct indirect narration is _____

- (1) He said the man was coming.
(2) He said that the man had been coming.
(3) He said that the man have been coming.
(4) He told that the man has been coming.

180. Choose the word which is misspelt :

- (1) embarrassment (2) parliment
(3) encouragement (4) disappointment

181. A posthumous award was given to the poet.

The meaning of the word 'posthumous' is _____ .

- (1) postal (2) after-death (3) creditable (4) literary

182. Choose the correct expression which expresses the meaning of the idiom :

'To cut one's coat according to one's cloth.'

- (1) to be well dressed
(2) to lead a luxurious life
(3) to live within means
(4) to work under the directions of someone

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

183. Fill in the blank with the correct option :

Mahatma Gandhi was very simple and innocent; his behaviour was _____ .

- (1) childish (2) child-like (3) humble (4) proud

184. Which one of the following is a grammatically correct sentence ?

- (1) He was kind enough to grant my request.
 (2) He was enough kind to grant my request.
 (3) He was kind enough for granting my request.
 (4) He was kindly enough to grant my request.

185. Mumbai is the biggest city in India.

The correct transformation of this sentence into positive degree is

- (1) All cities in India are as big as Mumbai is.
 (2) A few cities in India are as big as Mumbai is.
 (3) No other city in India is as big as Mumbai is.
 (4) India has no less cities as big as Mumbai is.

Read the following passage and answer the following questions (186 – 190) on it.

People tend to amass possessions, sometimes without being aware of doing so. Indeed they can have a delightful surprise when they find something useful which they did not know they owned. Those who never have to change house become indiscriminate collectors of what can only be described as clutter. They leave unwanted objects in drawers, cupboards and attics for years in the belief that they may one day need just those very things. As they grow old, people also accumulate belongings for two other reasons, lack of physical and mental energy, both of which are essential for turning out and throwing away, and sentiment. Things owned for a long time are full of associations with the past, perhaps with the relatives who are dead, and so they gradually acquire a value beyond their true worth.

Some things are collected deliberately in the home in an attempt to avoid waste. Among these I would list string and brown paper, kept by thrifty people when a parcel has been opened, to save buying these two requisites. Collecting small items can easily become a mania. I know someone who always cuts out from newspapers sketches of model clothes that she would like to buy, if she had the money. As she is not rich, the chances that she will ever be able to afford such purchases are remote. But she is never sufficiently strong-minded to be able to stop the practice. It is a harmless habit, but it litters up her desk to such an extent that every time she opens it, loose bits of paper fall out in every direction.

Collecting as a serious hobby is quite different and has many advantages. It provides relaxation for leisure hours, as just looking at one's treasure is always a joy. One does not have to go out for amusement as the collection is housed at home. Whatever it consists of — stamps, records, first editions of books, china glass, antique furniture, pictures, model

कच्चा कामसाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

cars, stuffed birds, toy animals — there is always something to do in connection with it, from finding the right place for the latest edition to verifying facts in reference books. This hobby educates one not only in the chosen subject, but also in general matters which have some bearing on it. There are also other benefits. One wants to meet like-minded collectors to get advice, compare notes, to exchange articles, to show off the latest find. So one's circle of friends grows. Soon the hobby leads to travel, perhaps to a meeting in another town, possibly a trip abroad in search of a rare specimen, for collectors are not confined to any one country. Over the years one may well become an authority on one's hobby and will very probably be asked to give informal talks to little gatherings and then, if successful, to larger audiences. In this way self-confidence grows, first from mastering a subject, then from being able to talk about it. Collecting, by occupying spare time so constructively, makes a person contented, with no time for boredom.

186. People tend to amass possessions because

- (1) they may find them useful in future.
- (2) they are not required to change their houses.
- (3) they may be in love with them for sentimental reasons.
- (4) for any one or more of the above reasons.

187. Some people collect things

- (1) to avoid waste.
- (2) to use them in future when need arises.
- (3) to use them for future reference.
- (4) for any of the reasons.

188. Collecting things as a serious hobby provides

- (1) relaxation for leisure hours.
- (2) meeting like-minded people.
- (3) self-confidence to the collector.
- (4) all the above.

189. According to the writer, amassing possessions can be

- (1) a chance activity.
- (2) an unconscious activity.
- (3) a conscious activity.
- (4) both a casual and a serious activity.

190. The writer of the passage recommends amassing of possessions

- (1) as an unconscious activity.
- (2) as a serious hobby.
- (3) as a leisure time activity.
- (4) as a useful activity.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Read the following passage and answer the following questions (191 – 195) on it.

There are three main groups of oils : animal, vegetable and mineral. Great quantities of animal oil come from whales, those enormous creatures of the sea which are the largest remaining animals in the world. To protect the whale from the cold of the Arctic seas, nature has provided it with a thick covering of fat called blubber. When the whale is killed, the blubber is stripped off and boiled down, either on board ship or on shore. It produces a great quantity of oil which can be made into food for human consumption. A few other creatures yield oil, but none so much as the whale. The livers of the cod and the halibut, two kinds of fish, yield nourishing oil. Both cod liver oil and halibut liver oil are given to sick children and other invalids who need certain vitamins. These oils may be bought at any chemist.

Vegetable oil has been known from antiquity. No household can get on without it, for it is used in cooking. Perfumes may be made from the oils of certain flowers. Soaps are made from vegetable and animal oils.

To the ordinary man, one kind of oil may be as important as another. But when the politician or the engineer refers to oil, he almost always means mineral oil, the oil that drives tanks, aeroplanes and warships, motor-cars and diesel locomotives; the oil that is used to lubricate all kinds of machinery. This is the oil that has changed the life of the common man. When it is refined into petrol it is used to drive the internal combustion engine. To it we owe the existence of the motor-car, which has replaced private carriage drawn by the horse. To it we owe the possibility of flying. It has changed the methods of warfare on land and sea. This kind of oil comes out of the earth. Because it burns well, it is used as fuel and in some ways it is superior to coal in this respect. Many big ships now burn oil instead of coal. Because it burns brightly, it is used for illumination; countless homes are still illuminated with oil-burning lamps. Because it is very slippery, it is used for lubrication. Two metal surfaces rubbing together cause friction and heat; but if they are separated by a thin film of oil, the friction and heat are reduced. No machine would work for long if it were not properly lubricated. The oil used for this purpose must be of the correct thickness; if it is too thin it will not give sufficient lubrication, and if it is too thick it will not reach all parts that must be lubricated.

The existence of oil wells has been known for a long time. Some of the Indians of North America used to collect and sell the oil from the wells of Pennsylvania. No one, however, seems to have realized the importance of this oil until it was found that paraffin-oil could be made from it; this led to the development of the wells and to the making of enormous profits. When the internal combustion engine was invented, oil became of worldwide importance.

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

191. Whales are

- (1) the largest animals that have ever lived in the world.
 - (2) the largest animals living on land.
 - (3) the largest animals now living in the world.
 - (4) the largest animals living in the Caspian Sea.
-

192. Vegetable oil

- (1) was unknown in ancient times.
 - (2) was known to people long ago.
 - (3) was known only in the old days.
 - (4) is known only to old people.
-

193. The term 'mineral oil' is used by the author to refer to

- (1) the oil from which petrol is made.
 - (2) petrol only.
 - (3) cod liver oil.
 - (4) any oil that burns.
-

194. The purpose of lubrication is

- (1) to produce heat.
 - (2) to reduce friction.
 - (3) to reach all parts of the machine.
 - (4) to produce oil of the right thickness.
-

195. Mineral oil became very important only when

- (1) American Indians began to collect and sell it.
 - (2) lubricating oils were made from it.
 - (3) the oil wells in Pennsylvania were developed.
 - (4) the internal combustion engine was invented.
-

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Read the following passage and answer the following questions (196 – 200) on it.

It was March 25, 1998. That was the day when our School Anniversary was celebrated.

The Governor was invited to be the Chief Guest. Like many of my schoolmates I was very busy making arrangements for the function. We decorated the school, particularly the auditorium, as well as we could. The auditorium, where the function was to be held, looked like a fairyland.

Just at the stroke of five the Governor's car entered the school campus. Accompanied by the Principal, the Vice Principal and the President of the Students' Union, the Chief Guest went to the dais and took his seat. In his valedictory speech the Governor stressed the importance of discipline among pupils.

The next item on the programme was distribution of prizes, which I had been eagerly awaiting. I was one of those who were to be awarded prizes on the occasion. I came in first in elocution competition. When my name was called I felt a thrill of joy. When I was receiving my prize, I heard the audience clapping. I shivered when the Governor shook my hand while giving me the prize. I thought it was a dream. When I felt the prize and looked at it, I realized that it was a reality. It was a book entitled *Lives of Great Men*.

That has been an important day in my life — a day which I can never forget. Whenever I see that book, it takes me back to the memorable day. I have read the book several times and every time I read it, it drives home H.W. Longfellow's well-known lines "Lives of great men all remind us we can make our lives sublime"

196. Who gave away the prizes on the School Anniversary day ?

- (1) The Principal (2) The Governor
(3) The President of the Students' Union (4) None of the above

197. On the Anniversary of the school the author was busy

- (1) studying for the forthcoming exam.
(2) preparing for the elocution competition.
(3) making arrangements for the function.
(4) doing nothing.

198. Where was the prize awarding function held ?

- (1) On the school playground (2) In the Prayer Hall
(3) In the auditorium (4) Outside the school premises

199. How many persons went to the dais ?

- (1) One (2) Two (3) Three (4) Four

200. What was the author eagerly waiting for ?

- (1) Making arrangements for the function
(2) The valedictory speech of the Governor
(3) Shaking his hand with the Governor
(4) Distribution of prizes

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्याप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तरक्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्रश्न क्र. 201. (1) (2) (3) (4)

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत “सहायक (मुख्य) परीक्षा-2011” या परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी वेबसाईटवर दि. 23 नोव्हेंबर, 2011 रोजी प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊनच आयोगाने प्रसिध्द केलेल्या उत्तरतालिकेमध्ये बदल करून प्रस्तुत उत्तरतालिका अंतिम केली आहे. यापुढे यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत, व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही याची उमेदवारांनी नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	3	2	2	4
2	2	3	1	3
3	2	2	4	3
4	3	4	3	3
5	1	3	3	2
6	4	2	2	2
7	3	3	3	1
8	4	1	1	3
9	3	3	#	4
10	4	2	2	1
11	4	4	3	2
12	3	3	2	2
13	4	1	4	2
14	3	#	2	3
15	3	1	4	3
16	2	2	3	2
17	4	3	1	4
18	2	1	4	1
19	1	#	2	1
20	1	3	1	4
21	3	2	4	3
22	#	2	3	2
23	2	3	4	2
24	4	3	2	3
25	2	1	1	1

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	2	1	2	4
27	2	4	3	3
28	1	2	4	4
29	4	2	2	3
30	2	4	4	4
31	3	4	4	4
32	1	3	2	3
33	3	2	4	4
34	3	3	3	3
35	2	1	4	3
36	3	4	2	2
37	2	2	1	4
38	4	1	3	2
39	3	4	1	1
40	2	3	3	1
41	3	3	4	3
42	1	2	3	#
43	3	3	3	2
44	2	1	3	4
45	4	#	2	2
46	3	2	2	2
47	1	3	1	2
48	#	2	3	1
49	1	4	4	4
50	2	2	1	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	3	4	2	3
52	1	3	2	1
53	#	1	2	3
54	3	4	3	3
55	2	2	3	2
56	2	1	2	3
57	3	4	4	2
58	3	3	1	4
59	1	4	1	3
60	1	2	4	2
61	4	1	3	3
62	2	2	2	1
63	2	3	2	3
64	4	4	3	2
65	4	2	1	4
66	3	4	4	3
67	2	4	3	1
68	3	2	4	#
69	1	4	3	1
70	4	3	4	2
71	2	4	4	3
72	1	2	3	1
73	4	1	4	#
74	3	3	3	3
75	3	1	3	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	2	3	2	2
77	3	4	4	3
78	1	3	2	3
79	#	3	1	1
80	2	3	1	1
81	3	2	3	4
82	2	2	#	2
83	4	1	2	2
84	2	3	4	4
85	4	4	2	4
86	3	1	2	3
87	1	2	2	2
88	4	2	1	3
89	2	2	4	1
90	1	3	2	4
91	4	3	3	2
92	3	2	1	1
93	4	4	3	4
94	2	1	3	3
95	1	1	2	3
96	2	4	3	2
97	3	3	2	3
98	4	2	4	1
99	2	2	3	#
100	4	3	2	2

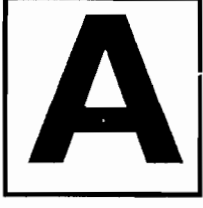
प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
101	4	1	3	3
102	2	4	1	2
103	4	3	3	4
104	3	4	2	2
105	4	3	4	4
106	2	4	3	3
107	1	4	1	1
108	3	3	#	4
109	1	4	1	2
110	3	3	2	1
111	4	3	3	4
112	3	2	1	3
113	3	4	#	4
114	3	2	3	2
115	2	1	2	1
116	2	1	2	2
117	1	3	3	3
118	3	#	3	4
119	4	2	1	2
120	1	4	1	4
121	2	2	4	4
122	2	2	2	2
123	2	2	2	4
124	3	1	4	3
125	3	4	4	4

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
126	2	2	3	2
127	4	3	2	1
128	1	1	3	3
129	1	3	1	1
130	4	3	4	3
131	4	3	3	4
132	1	3	4	4
133	3	3	4	1
134	2	4	3	2
135	3	2	2	2
136	4	4	3	2
137	1	3	3	3
138	3	3	2	2
139	3	2	3	1
140	1	3	4	3
141	1	2	3	4
142	1	2	4	4
143	2	3	2	4
144	4	3	2	4
145	3	2	4	2
146	2	3	4	3
147	3	4	1	2
148	3	4	2	1
149	3	3	2	2
150	4	2	2	4

3rd Feb, 2012

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
151	2	3	3	2
152	4	3	2	3
153	3	2	1	3
154	3	3	3	4
155	2	4	4	4
156	3	3	4	4
157	2	4	4	1
158	2	2	4	3
159	3	2	2	2
160	3	4	3	3
161	2	4	2	4
162	3	1	1	1
163	4	2	2	3
164	4	2	4	3
165	3	2	2	1
166	2	3	3	1
167	3	2	3	1
168	3	1	4	2
169	2	3	4	4
170	3	4	4	3
171	4	4	1	2
172	3	4	3	3
173	4	4	2	3
174	2	2	3	3
175	2	3	4	4

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
176	4	2	1	2
177	4	1	3	4
178	1	2	3	3
179	2	4	1	3
180	2	2	1	2
181	2	3	1	3
182	3	3	2	2
183	2	4	4	2
184	1	4	3	3
185	3	4	2	3
186	4	1	3	2
187	4	3	3	3
188	4	2	3	4
189	4	3	4	4
190	2	4	2	3
191	3	1	4	2
192	2	3	3	3
193	1	3	3	3
194	2	1	2	2
195	4	1	3	3
196	2	1	2	4
197	3	2	2	3
198	3	4	3	4
199	4	3	3	2
200	4	2	2	2

2012

Code : D01

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No.

101729

प्रश्नपुस्तिका
मराठी व इंग्रजी

एकूण प्रश्न : 200

एकूण गुण : 200

वेळ : 2 (दोन) तास

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 200 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

परीक्षा-क्रमांक

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.

(4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवारांने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

D01

2

MPSC

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

1. खालीलपैकी अचूक शब्द निवडा
 (1) पारंपारिक (2) परंपारिक (3) पारंपरिक (4) पारंपरीक
2. 'शुभ-पवित्र-शिव' म्हणजे
 (1) मंगल (2) चांगले (3) प्रेयस (4) चांगल
3. धारवाडी काटा म्हणजे
 (1) धारवाडहून आणलेला वजन काटा (2) पायात बोचलेला विशिष्ट काटा
 (3) बिनचूक वजनाचा काटा (4) कान टोचण्याचे एक साधन
4. 'जे खळांची व्यंकटी सांडो' यातील अधोरेखित खळ शब्दाचा अर्थ काय ?
 (1) खलबल (2) धोरण (3) खड्डा (4) दुर्जन
5. पुढीलपैकी परदेशी शब्द कोणते ?
 (1) गुडगा, लुगडे, डेकूण (2) परंतु, विनंती, काळजी
 (3) टेबल, बटाटा, पोशाख (4) कळस, किळस, आळस
6. 'भंग' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द सांगा
 (1) भग्न (2) निर्भग (3) सभंग (4) अभंग
7. 'लिहिण्याची हातोटी' या शब्दसमूहासाठी योग्य पर्याय निवडा
 (1) व्यक्तिगतशैली (2) लेखनकला (3) लेखनशैली (4) लेखनविषय
8. 'हलकी वाहने डाव्या बाजूने न्या' अधोरेखित शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द कोणता ?
 (1) फुलकी (2) अवजड
 (3) जडशील (4) जडशीर
9. 'अजर' म्हणजे
 (1) ज्याला कधीही मरण येत नाही तो (2) अजगरप्रमाणे सुस्त पडणारा
 (3) ज्याला कधीही म्हातारपण येत नाही असा (4) म्हातारपण लांबविणारे औषध
10. 'आवक' या शब्दाला विरुद्धार्थी शब्द सांगा
 (1) श्रावक (2) भावक (3) जावक (4) वाहक

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

4

11. खालीलपैकी अयोग्य पर्याय निवडा

(1) शुक्लपक्ष = वद्य पक्ष

(2) सधवा=पती हयात असलेली स्त्री

(3) मनकवडा = मनातील ओळखणारा

(4) विधुर = पत्नी हयात नसणारा

12. 'सांगोपांग' या शब्दातून नेमकेपणाने व्यक्त होणारा अर्थ काय ?

(1) यथासांग

(2) सांगयथा

(3) सांगकथा

(4) तुटकतुटक

13. योग्य शब्द निवडा

(1) अल्पसंख्याक

(2) अल्पसंख्यांक

(3) अल्पसख्यांक

(4) अप्तसंख्यांक

14. श्रीमंत माणसे अतिशय चैनबाजी करतात या वाक्यातील अधोरेखित वाक्यखंडासाठी अचूक शब्द निवडा

(1) वारेमाप खर्च करणे

(2) पैसा उधळणे

(3) जिवाची मुंबई

(4) मुंबईचा जीव

15. अली, मधुप, मिलिंद म्हणजे

(1) डोंगर

(2) भ्रमर

(3) मकरंद

(4) मधमाशी

16. 'घड्याळाने पाच वाजल्याचे दर्शविले' या वाक्यातील शब्दशक्ती ओळखा

(1) अभिधा

(2) लक्षणा

(3) लाक्षणिक

(4) व्यंजना

17. पतिपत्नीस एकत्र जेवावयास बोलावले तर त्यांस _____ म्हणतात.

(1) युगल

(2) मेहूण

(3) नरमादी

(4) स्त्री-पुरुष

18. खालीलपैकी सिद्ध शब्द ओळखा

(1) येऊन

(2) ये

(3) येओ

(4) येणार

19. खालील शब्दांतून वस्त्र व आकाश अर्थ असलेला शब्द निवडा

(1) नभ

(2) गगन

(3) पट

(4) अंबर

20. कवि, मधु, गुरु, पुत्र, कन्या हे शब्द कोणत्या प्रकारातील आहेत ?

(1) तत्सम

(2) तद्भव

(3) फारशी

(4) अरबी

21. 'प्रार्थना' हा शब्द कोणत्या प्रकारात मोडतो ?

(1) उपसर्गघटित

(2) प्रत्ययघटित

(3) सिद्ध

(4) सामासिक

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

22. खालीलपैकी 'देशी' शब्द ओळखा

- (1) लुगडे (2) आटा (3) बटाटा (4) खाना

23. अभ्यस्त शब्द म्हणजे

- (1) सामासिक शब्द (2) तद्भव शब्द (3) द्विरुक्त शब्द (4) तत्सम शब्द

24. खालीलपैकी कोणता शब्द इंग्रजी भाषेतून आला आहे ?

- (1) पार्सल (2) मार्शल (3) बटाटा (4) तंबाखू

25. ज्या समासात द्वितीय पद प्रधान असते त्याला _____ समास म्हणतात.

- (1) द्वन्द्व समास (2) कर्मधारय समास (3) तत्पुरुष समास (4) यापेक्षा वेगळे उत्तर

26. 'मेहनत' हा शब्द कोणत्या भाषेतून मराठीत आला आहे ?

- (1) अरबी (2) फारशी (3) इंग्रजी (4) संस्कृत

27. खालील शब्दांतील धातुसाधित नसलेला शब्द ओळखा

- (1) विणकर (2) टाकाऊ (3) चिडखोर (4) कर्जाऊ

28. 'जमाव' या शब्दातील 'ज' हा वर्ण कोणत्या प्रकारचा आहे ?

- (1) तालव्य (2) मूर्धन्य (3) दंततालव्य (4) कंठतालव्य

29. खालील शब्दांतील अभ्यस्त नसलेला शब्द ओळखा

- (1) जिकडेतिकडे (2) आंबटचिंबट (3) किरवीर (4) दाडविविड

30. खालीलपैकी 'कंठ्यवर्ण' कोणता ?

- (1) छ (2) अ (3) इ (4) र

31. शब्द उच्चारल्याबरोबर विशिष्ट वस्तू-पदार्थ डोळ्यासमोर येतो. ती शब्दशक्ती म्हणजे

- (1) लक्षणा (2) व्यंजना (3) निरूढा (4) अभिधा

32. खालीलपैकी 'मूर्धन्य वर्ण' कोणता ?

- (1) छ (2) ब (3) क (4) ढ

33. जोडअक्षर म्हणजे काय ? किंवा जोडाक्षराचे समीकरण लिहा। किंवा जोडाक्षर म्हणजे

- (1) दोन किंवा अधिक व्यंजने + स्वर (2) अक्षर + अक्षर
(3) स्वर + व्यंजन (4) व्यंजन + व्यंजन

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

6

34. 'क्षुध + पीडा' याची योग्य संधी कोणती ?

- (1) क्षुत्पीडा (2) क्षुतपीडा (3) क्षुत्पिडा (4) क्षुत्पिडा

35. 'ए' हा स्वर कोणत्या प्रकारात मोडतो ?

- (1) विजातीय स्वर (2) संयुक्त स्वर (3) दीर्घ स्वर (4) व्यंजनयुक्त स्वर

36. 'जगज्जननी' या शब्दाचा योग्य विग्रह कोणता ?

- (1) जगज्ज + ननी (2) जग + अननी (3) जगत् + जननी (4) जग + जननी

37. 'जनाबाई' या शब्दातील 'ज' चा उच्चार _____ आहे.

- (1) दन्तमूलीय (2) तालव्य (3) दन्त्य (4) मूर्धन्य

38. लिपीचा शोध लागल्याने आपल्याला काय शक्य झाले आहे ?

- (1) वाचन (2) लेखन (3) मनन (4) चिंतन

39. दिक् + पाल = दिक्पाल हा संधीप्रकार कोणता ?

- (1) व्यंजनसंधी (2) स्वरसंधी (3) अनुनासिक संधी (4) विसर्ग संधी

40. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा

"नुसती हुशारी काय कामाची ?"

- (1) विशेषण (2) गुणधर्मदर्शक भाववाचक नाम
(3) सामान्य नाम (4) विशेष नाम

41. देवनागरी लिपी असणाऱ्या भाषा कोणत्या ?

- (1) मराठी, गुजराथी, हिंदी, संस्कृत
(2) मराठी, हिंदी, इंग्रजी, कानडी
(3) मराठी, तेलगू, हिंदी, संस्कृत
(4) मराठी, कानडी, गुजराथी, बंगाली

42. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा

'वानर' वडावर चढले.

- (1) भाववाचक (2) विशेषनाम (3) सामान्यनाम (4) धातुसाधित नाम

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

43. विभक्तिप्रत्यय किंवा शब्दयोगी अव्यय लागताना नामाचे सर्वनामाचे जे रूप बदलते त्याला _____ म्हणतात.
 (1) विशेष रूप (2) प्रकृतिरूप (3) सामान्यरूप (4) विभक्तिरूप

44. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा
 'कुठे आहे तो भामटा ? तो बघा पळाला'

- (1) दर्शक सर्वनाम (2) संबंध सर्वनाम
 (3) आत्मवाचक सर्वनाम (4) सामान्य सर्वनाम

45. योग्य विधान निवडा

- (1) विशेषण हे विशेष्याच्या लिंग, वचनाप्रमाणे बदलते.
 (2) विशेषण हे अविकारी आहे.
 (3) विशेषण हे अव्यय आहे.
 (4) क्रियाविशेषण हे नामाला लागते.

46. 'लुच्चेगिरी' या शब्दाचे लिंग कोणते ?

- (1) नपुंसकलिंगी (2) उभयलिंगी (3) स्त्रीलिंगी (4) पुल्लिंगी

47. खालील शब्दांपैकी _____ हे भाववाचक नाव नाही.

- (1) शांत (2) नवलाई (3) समता (4) धैर्य

48. 'गाय' या शब्दाचे इकारान्त अनेकवचन लिहा

- (1) गाया (2) गायी (3) गाई (4) गाए

Que 48

49. स्वार्थापोटी सत्कार्यालाही माणसे विरोध करतात. यात अधोरेखित ही हे _____ आहे.

- (1) सर्वनाम (2) उभयान्वयी अव्यय
 (3) शब्दयोगी अव्यय (4) प्रत्यय

50. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दांचा विशेषण प्रकार ओळखा

तिला बनारसी साडी शोभून दिसते.

- (1) नामसाधित विशेषण (2) सार्वनामीक विशेषण
 (3) समासघटित विशेषण (4) संबंधी विशेषण

51. क्रियापद म्हणजे _____

- (1) केवळ क्रियादर्शक शब्द (2) क्रियेबद्दल माहिती सांगणारा शब्द
 (3) क्रिया संपविणारा शब्द (4) वाक्य पूर्ण करणारा क्रियावाचक शब्द

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

8

52. अधोरेखित शब्दाचा विशेषणाचा प्रकार ओळखा 'राम एकवचनी राजा होता'.

- (1) नामसाधित विशेषण (2) गुणविशेषण
(3) सर्वनामिक विशेषण (4) समासघटित विशेषण

53. 'झाड पाडले' या वाक्यात 'पाडले' या क्रियापदाचा प्रकार ओळखा.

- (1) संयुक्त क्रियापद (2) प्रयोजक क्रियापद
(3) अनियमित क्रियापद (4) शक्य क्रियापद

54. 'वादळात झाड सापडले' या वाक्यातील क्रियापदाचा प्रकार सांगा.

- (1) अकर्मक क्रियापद (2) सकर्मक क्रियापद
(3) अकर्हक क्रियापद (4) सहाय्यक क्रियापद

55. 'सुरेश गीत गात होता' काळ ओळखा

- (1) पूर्ण भूतकाळ (2) अपूर्ण भूतकाळ (3) चालू भूतकाळ (4) सामान्य भूतकाळ

56. 'मी निबंध लिहितो' अपूर्ण भविष्यकाळ करा.

- (1) मी निबंध लिहिण (2) मी निबंध लिहित जाईन
(3) मी निबंध लिहित असेन (4) वरील एकही पर्याय योग्य नाही

57. अचूक वाक्य ओळखा

- (1) सर्वच क्रियाविशेषणे अव्यय असतात (2) कांही क्रियाविशेषणे विकारीही असतात
(3) क्रियाविशेषणे ही एकाक्षरी नसतात (4) क्रियाविशेषणे ही क्रियेच्या कर्त्याविषयी माहिती देतात

58. खालील वाक्यातील विशेषणांचा प्रकार ओळखा.

'माझा आनंद द्विगुणीत झाला'.

- (1) पृथक्त्ववाचक संख्याविशेषण (2) अनिश्चित संख्याविशेषण
(3) आवृत्तीवाचक संख्याविशेषण (4) सार्वनामिक विशेषण

59. कोणते शब्दयोगी अव्यय लावताना शब्दाचे सामान्यरूप होत नाही ?

- (1) मुळे (2) पैकी (3) मध्ये (4) च्

60. 'पाऊस सगळीकडे पडला बर का' अधोरेखित क्रियाविशेषणाचा प्रकार सांगा.

- (1) कालवाचक क्रियाविशेषण अव्यय (2) रीतिवाचक क्रियाविशेषण अव्यय
(3) स्थलवाचक क्रियाविशेषण अव्यय (4) परिणामदर्शक क्रियाविशेषण अव्यय

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

61. मधूला गोरी नि शिकलेली वधू पाहिजे या वाक्यातील 'नि' हे अव्यय कोणते ?

- (1) विकल्प बोधक (2) समुच्चय बोधक (3) परिणाम बोधक (4) न्यूनत्व बोधक

62. खालील अधोरेखित शब्दाचा क्रियाविशेषण अव्ययाचा प्रकार ओळखा.

'पाणी गटागटा पिऊ नकोस'

- (1) परिणाम दर्शक क्रियाविशेषण अव्यय (2) कालवाचक क्रियाविशेषण अव्यय
(3) स्थलवाचक क्रियाविशेषण अव्यय (4) रीतिवाचक क्रियाविशेषण अव्यय

63. शुद्धलेखन नियमांनुसार शुद्ध शब्द निवडा

- (1) मंदीर (2) अनील (3) कीडा (4) गुण

64. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा.

'घरापुढे मोठे अंगण आहे ?

- (1) उभयान्वयी अव्यय (2) केवलप्रयोगी अव्यय
(3) शब्दयोगी अव्यय (4) क्रियाविशेषण अव्यय

65. आमच्या संघाने स्पर्धा जिंकली. या वाक्यात विधेय कोणते ?

- (1) स्पर्धा जिंकली (2) आमच्या संघाने
(3) स्पर्धा (4) जिंकली

66. वर, खाली, समोर हे कोणत्या जातीचे शब्द आहेत ?

- (1) उभयान्वयी अव्यय (2) क्रियाविशेषण अव्यय
(3) केवलप्रयोगी अव्यय (4) शब्दयोगी अव्यय

Que 66 .

67. व, पण, किंवा आणि या अव्ययांनी जोडलेले वाक्य हे _____ असते.

- (1) मिश्र वाक्य (2) केवलवाक्य (3) सयुक्त वाक्य (4) गौणवाक्य

68. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात कोणती ?

'तुला पन्नास रुपये दिले, आणखी काय देऊ ?'

- (1) विकल्पबोधक उभयान्वयी अव्यय (2) समुच्चय बोधक उभयान्वयी अव्यय
(3) प्रधानसूचक उभयान्वयी अव्यय (4) परिणामबोधक उभयान्वयी अव्यय

69. जर चांगला अभ्यास केला तर उत्तम यश मिळेल हा _____ वाक्य प्रकार आहे.

- (1) मिश्र वाक्य (2) संकेतार्थी वाक्य
(3) आज्ञार्थी (4) विध्यर्थ

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

10

70. खालील वाक्यातील उभयान्वयी अव्ययाचा प्रकार ओळखा.
'गडी-माणसांचीच तेवढी अडचण आहे, बाकी सर्व ठीक आहे.'
- (1) न्यूनत्वबोधक उभयान्वयी अव्यय (2) परिणामबोधक उभयान्वयी अव्यय
(3) कारणदर्शक उभयान्वयी अव्यय (4) संकेतदर्शक उभयान्वयी अव्यय
-
71. योग्य जोडी निवडा
(1) उद्देश्य = कर्म (2) उद्देश्य = क्रियापद (3) उद्देश्य = कर्ता (4) उद्देश्य = विधेय
-
72. 'आम्ही हाच साबण वापरतो. कारण की तो स्वदेशी आहे'. अधोरेखित शब्दाचा अव्यय प्रकार सांगा.
(1) न्यूनत्वबोधक उभयान्वयी अव्यय (2) परिणामबोधक उभयान्वयी अव्यय
(3) कारणदर्शक उभयान्वयी अव्यय (4) स्वरूपबोधक उभयान्वयी अव्यय
-
73. 'वाईट काम करू नका' या वाक्याचे होकारार्थी वाक्य बनवा
(1) चांगले काम करा (2) वाईट काम करा
(3) चांगले काम करू नका (4) यापैकी नाही
-
74. 'वाघ' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप ओळखा
(1) वाघिण (2) वाघिन (3) वाघ्रीन (4) वाघीण
-
75. अगोदर स्त्रियांना आत जाऊ द्यावे. हे वाक्य
(1) विधानार्थी आहे (2) आज्ञार्थी आहे (3) इच्छार्थक आहे (4) मिश्रवाक्य आहे
-
76. 'सुतार' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप ओळखा
(1) भ्रतार (2) सुतारीण (3) लोहार (4) होलार
-
77. वाक्य पथक्करण म्हणजे
(1) वाक्यातील शब्दांचा परस्पर संबंध स्पष्ट उलगडणे
(2) दोन वाक्य वेगवेगळी करणे
(3) दोन वाक्य एकमेकांना जोडणे
(4) वाक्य शुद्ध करून लिहिणे
-
78. 'वानर' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप ओळखा
(1) माकड (2) वानरी (3) माकडीण (4) बोका
-
79. 'फळे गोड निघाली' या वाक्यातील विधेय पूरक ओळखा
(1) फळे (2) गोड फळे (3) गोड (4) निघाली

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

80. खालील वाक्यातील प्रयोग ओळखा

‘मांजराकडून उंदीर मारला गेला’

- (1) प्रधानकर्तृक कर्मणि प्रयोग (2) भावे प्रयोग
(3) कर्मणि प्रयोग (4) कर्तरी प्रयोग

81. मुसळधार पाऊस पडला - उद्देश्यविस्तार ओळखा

- (1) मुसळधार (2) पाऊस (3) पडला (4) पाऊस पडला

82. खालील वाक्यातील प्रयोग ओळखा

‘सहलीस जाताना कात्रजजवळ उजाडले.’

- (1) कर्मभाव संकर प्रयोग (2) मिश्र किंवा संकर प्रयोग
(3) भावकर्तरी प्रयोग (4) कर्म-कर्तृ प्रयोग

83. सुरेशने सुरेल गाणे म्हटले - कर्मविस्तार सांगा

- (1) म्हटले (2) गाणे (3) सुरेल (4) सुरेश

84. दोन शब्द जोडताना कोणते विरामचिन्ह वापरतात ?

- (1) योग्य चिन्ह (2) संयोग चिन्ह (3) योग चिन्ह (4) अर्ध विराम

85. वेदश्री चित्रे काढीत आहे - काळ ओळखा.

- (1) अपूर्ण वर्तमान काळ (2) पूर्ण वर्तमान काळ
(3) रीती वर्तमान काळ (4) उद्देश्य वर्तमान काळ

86. खालील वाक्यामध्ये योग्य उद्गार चिन्ह वापरलेले वाक्य कोणते ?

- (1) आहेत छान किती फुले ! (2) फुले किती छान आहेत !
(3) छान ! किती फुले आहेत ! (4) अय्या ! किती छान फुले आहेत !

87. वाक्य संश्लेषण म्हणजे

- (1) वाक्य पृथक्करण (2) वाक्य अन्वेषण
(3) वाक्य संयोजन (4) वाक्यानुसंधान

88. “न्यायाधिकाकडून दंड करण्यात आला” या प्रयोगाचे नाव सांगा.

- (1) कर्तरी प्रयोग (2) भावे प्रयोग
(3) समापन कर्मणी प्रयोग (4) नवीन कर्मणी प्रयोग

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

12

89. एकाने माणसे मोजून पाहिली ती नऊच भरली - संयुक्त वाक्य करा

- (1) एकाने माणसे मोजून पाहिली पण ती नऊच भरली
 (2) एकाने माणसे मोजून पाहिल्याबरोबर ती नऊच भरली
 (3) नऊ माणसे भरल्यामुळे ती एकाने मोजून पाहिली
 (4) एकाने माणसे मोजली आणि ती नऊच भरली

90. खालीलपैकी शुद्ध शब्द ओळखा

- (1) बलिष्ट (2) बलीष्ट (3) बलिष्ठ (4) भलिष्ट

91. चुकीचा अर्थ असलेला वाक्प्रचार निवडा

- (1) निगराणी करणे = काळजी करणे
 (2) भ्रमनिरास होणे = वास्तवाची कल्पना येणे
 (3) डोळे लावून बसणे = डोळे मिटवून बसणे
 (4) मंत्रमुग्ध होणे = भारावून जाणे

92. 'पण मन बेटे स्वस्थ राहिना' या वाक्यातील अधोरेखित 'बेटे' या शब्दातील उद्गारवाची अव्ययाचा प्रकार सांगा

- (1) व्यर्थउद्गारवाची (2) संमती वाचक (3) संबोधन दर्शक (4) हर्षदर्शक

93. 'बोल लावणे' या वाक्प्रचाराचा अचूक अर्थ लिहा

- (1) अंगास लावणे (2) दोष देणे
 (3) बोलास बोल लावणे (4) बोलून भांडण लावणे

94. मुख्य वाक्यास दुसरे पर्यायी नांव काय ?

- (1) प्रमुख (2) प्रधान (3) गौण (4) अगौण

95. दिलेल्या वाक्समूहातून म्हण शोधा

- (1) सापाला दूध पाजणे (2) जिभेला हाड नसणे
 (3) वरातीमागून घोडे (4) धारातीर्थी पडणे

96. मला ताप आला आहे, मी शाळेस येणार नाही. (केवल वाक्य करा)

- (1) ताप आला शाळेस कशाला जाऊ ?
 (2) मला ताप आल्यामुळे मी शाळेस जाणार नाही.
 (3) मला ताप आल्यामुळे शाळेस जाणे बरे नव्हे.
 (4) शाळेला जाणार नाही कारण ताप आला आहे.

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

97. 'कुन्हाडीचा दांडा गोतास काळ' म्हणजे

- (1) आपल्या माणसांच्या नाशास आपणच कारण
 (2) कुन्हाडीचा दांडा काळा असावा
 (3) पैसा असेपर्यंतच लोक मान देतात
 (4) यापैकी नाही

98. नामवाक्य, विशेषणवाक्य, क्रियाविशेषण वाक्य हे कोणत्या वाक्याचे प्रकार आहेत ?

- (1) गौण वाक्याचे
 (2) प्रधान वाक्याचे
 (3) विशेषण वाक्याचे
 (4) नाम वाक्याचे

99. सांबाच्या पिंडीते बससी अधिष्ठूनि वृश्चिका आज ।

तो आश्रय तुटता खेटर उतरील तुझा माज ॥

यांतून प्रगट होणारी म्हण -

- (1) विंचवाचे बिन्हाड पाठीवर
 (2) तुका म्हणे विंचवाची नांगी ।

तैसा दुर्जन सर्वांगी ॥

- (3) लेकी बोले सुने लागे
 (4) गुरुची विद्या गुरुला

100. 'तो नेहमीच लवकर येतो' या वाक्यातील काळ ओळखा

- (1) वर्तमान काळ
 (2) अपूर्ण वर्तमान काळ
 (3) पूर्ण वर्तमान काळ
 (4) रीतिवतेमान काळ

101. घर फिरले म्हणजे घराचे वासेही फिरतात. ही म्हण इथे उपयुक्त आहे.

- (1) राजूची नोकरी गेल्यामुळे त्याच्याशी कोणीही नीट वागत नव्हते
 (2) राजूने त्याच्या घराची दिशा बदलली
 (3) घोर संकट आले की थोडीशी मदतही महत्त्वाची ठरते
 (4) यापैकी नाही

102. 'काम न करता परत येणे' या अर्थाचा वाक्प्रचार कोणता ?

- (1) हात मारणे
 (2) हात मारणे
 (3) हातीपायी सुटणे
 (4) हात टालवित परत येणे

Que 102

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

14

103. कृष्णाचे वडील आजारी पडले, त्यातच त्याच्या आईचा पाय मोडला म्हणतात ना!

- (1) आई जेवू घालीना अन् बापू भीक मागू देईना (2) इकडे आड तिकडे विहीर
(3) दुष्काळात तेरावा माहेना (4) घरचे झाले थोडे अन् व्याह्याने धाडले घोडे

104. 'जीवाचे रान करणे' समानार्थी वाक्प्रचार सांगा.

- (1) हाडाची काडे करणे (2) हाड शिजविणे
(3) हाड मोडून पडणे (4) हाडाचे पाणी करणे

105. नाविक शब्दाचा विग्रह करा

- (1) नौ + इक = नाविक (2) ना + विक = नाविक
(3) नाव + इक = नाविक (4) नावी + क = नाविक

106. 'नाकी नऊ येणे' या वाक्प्रचाराचा योग्य उपयोगासाठी खालील पर्यायातून अचूक वाक्य लिहा.

- (1) आवडता पदार्थ मिळाल्यावर नाकी नऊ येतात
(2) रात्र आठवल्यावर नाकी नऊ येते
(3) लाईट गेल्यावर नाकासमोर बघून चालणे
(4) कर्जबाजारी झाल्याने संपतरावाच्या नाकी नऊ आले

107. कोणत्याही क्षेत्रात हळूहळू होणारा बदल म्हणजे.

- (1) क्रांती (2) परिवर्तन (3) परावर्तन (4) उत्क्रांती

108. 'ज्या माणसांजवळ विद्वता बेताचीच असते तो खूप बढाया मारताना आढळतो. पण ज्याच्याजवळ सखोल ज्ञान असते तो शांत असतो'.

यासाठी योग्य अर्थाची म्हण सांगा.

- (1) असंत कणंभर पण बढाया मारणे (2) विद्वान सर्वच पूज्यते
(3) विद्वानाला बढाया माराव्याच लागतात (4) उथळ पाण्याला खळखळाट फार

109. शेवटी ती वेल वाळून गेली. हे उदाहरण _____ प्रयोगाचे आहे.

- (1) कर्मणी (2) कर्तरी (3) भावे (4) सकर्मक कर्मणी

110. 'क्षुद्र माणसे क्षुद्र वस्तूंना भाळतात' या वाक्यासाठी योग्य अर्थाची म्हण लिहा

- (1) हलक्या माणसांना कसे वागावे कळत नाही
(2) कोल्हा काकडीला राजी
(3) क्षुद्र म्हणजे पैसे देवून वस्तू घेवू शकत नाहीत
(4) क्षुद्रांना वस्तू फार प्रिय असतात

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

Q. No. 111 ते 115 :

‘संस्कृति’ म्हणजे त्या त्या देशाची, त्या मानव समूहाची, समाजपुरुषाची खरी “संपन्नता” होय. हर एक देशांत एक ‘सद्गुणसमूह’ असतो. तो ‘सद्गुण-समूह’ च त्या देशाची ‘संस्कृति’ बनवीत असतो. त्या संस्कृती प्रमाणें त्या त्या देशवासीयांची जडण-घडण होऊन तीच त्यांची ‘अस्मिता’ जागृत राहते, अर्थात् त्यारूपानें ‘स्वदेशाभिमान’ जागृत राहात असतो. यांतील भाव असा कीं, सत्संस्कारमूलक-चांगल्यासंस्कारपूर्वक ज्या ज्या ‘सत्कृति’ चांगल्या कृति, सात्त्विक कृति झाल्या, त्या त्या सत्-कृतीवद्दल त्या त्या आजूबाजूंच्या मानवसमाजाच्या मनीं - मानसीं आदरभाव निर्माण होतो. त्यांतूनच हळूहळू विशिष्ट अशी ‘संस्कृति’ बनत असते. किंबहुना ! ती ‘संस्कृति’ हेंच त्या देशाचें ‘भूषण-स्थान’ होय. केवळ उत्तुंग इमारतींचे, रमणीय उपवनांचे महावनांचे, सुशीतल मोठ्या जलाशयाचे वा विस्तीर्ण अशा भूभागाचे ‘रक्षण’ म्हणजे ‘स्वदेशरक्षण’, असें मुळींच नव्हे; तर उपर्युक्त स्वरूपाच्या ‘संस्कृती’ चे रक्षण म्हणजे खरे व उचित देशाचे रक्षण होय; समाजपुरुषाचे, लोकसंस्थेचे रक्षण होय. किंबहुना ! आपल्या संस्कृतीच्या, मानवी-अस्मितेच्या, मानवी ‘जीवनमूल्यांच्या’ रक्षणार्थच देशाचे व देशांतील इतर निसर्गदत्त व स्वोपार्जित सर्वपदार्थांचे, भोगसमृद्धीचे रक्षण करावे लागते, म्हणजेच मानव समाजांत सद्गुण समूह, जीवनमूल्ये हीं नांदतात आणि त्यामुळे मानवाचे-मानव समूहाचे जीवन बेरंग, बेचैन आणि दुखरे बनत नाही.

111. संस्कृती म्हणजे

(1) अस्मिता	(2) चांगल्या गुणांचा संचय
(3) देशांतील सर्व बरे वाईट संस्कार	(4) देशातील रीतिरिवाज

112. देशरक्षण म्हणजे

(1) देशातील भोगसमृद्धीचे रक्षण	(2) चतुःसीमा संरक्षित करणे
(3) परकीय शक्तींचा बिमोड करणे	(4) देशातील सद्गुण समूहाचे रक्षण

113. लेखकाच्या मतानुसार अस्मिता म्हणजे

(1) देशातील उत्तुंग इमारती, उपवने इ.	(2) स्वदेश संस्कृती अभिमान
(3) देशातील जलाशये	(4) देश ध्वज

114. मानवाचे जीवन दुखरे, बेरंग, बेचैन कशामुळे बनते ?

(1) असद्गुण समूहामुळे
(2) जीवनमूल्यामुळे
(3) संस्कृती व जीवनमूल्यांच्या अभावात
(4) भोगसमृद्धी, रमणीय उपवने कमी झाल्यास

115. सदर उतान्यास योग्य शीर्षक द्या

(1) जीवनमूल्य	(2) सांस्कृतिक संचित
(3) संस्कृति रक्षण	(4) संस्कृतीसमन्वय

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

16

पुढील उत्तरा वाचून त्या खालील प्रश्न क्र. 116 ते 120 ची उत्तरे लिहा :

या देशाचें प्राचीन संस्कृत नांव आर्यावर्त किंवा भरतखंड असें आहे. परंतु तार्तर देशांतून जे मोंगल मुसलमान लोक जिंकण्याकरितां हिंदुस्थानांत शिरले होते, त्यांस हे लोक काळे असें भासलें म्हणून त्यांनी तद्वाचक हिंदु असें नांव त्यास दिलें व त्यामुळें हिंदुस्थान हेंही नांव या देशाचें त्यांनीच ठेविलें. त्याचाच भावार्थ पुढें काळे लोक काळी पलटण असा झाला.

युरोपखंडांत किती एक राज्यें व संस्थानें आहेत; आणि हा एकटा हिंदुस्थान देशच अर्ध्या युरोपखंडाएवढा आहे. म्हणून या देशास एक देश आहे म्हणणें वास्तविक पाहिलें तर योग्य नाही. कारण की, हें खरेंच एक मोठें खंड आहे व त्यांत अनेक देश आहेत. एकंदर प्रजा यांत 20 कोटी आहे व विलायतेंत सारी दोन कोटी प्रजा आहे. तेणेंकरून विलायतेचे दसपट हा देश मोठा आहे. आतां विलायतेची वसाहत जरी फार दाट आहे, तरी हिंदुस्थानची लांबीरुंदी 15/16 पट त्यापेक्षां अधिक येईल. या देशांत जिकडे तिकडे ब्राम्हणांचा अधिकार, संस्कृत भाषा व धर्म एकसारखा आहे, इतकेंच काय तें ऐक्यतेचें चिन्ह आहे. परंतु तसा युरोपखंडांतही सर्वत्र एकच धर्म चालतो. तथापि देश व राज्यें पृथक मानिलीं जातात व युरोपांतील लोक मोठे पराक्रमी आहेत. अस्तु.

हिंदुस्थानचे दक्षिण भागास चार भाषा आहेत. कानडी, मलबारी, तैलंगी आणि द्राविडी. यांपैकी द्राविडीस 'तामळ' किंवा 'आरवी' असेंही म्हणतात. या चारी भाषा एका पद्धतीच्या आहेत. यांमध्ये व मध्य हिंदुस्थानचे भाषेंत एक मोठा भेद असा आहे की, मनुष्यजातीखेरीज सर्व पदार्थ नपुंसक लिंगांत जातात. घोडा, घोडी; बैल, गाय यांचा भेद नाही. मनुष्याव्यतिरिक्त बाकी जिवांस त्या भाषांत एकच नपुंसक लिंग समजतात. या चार भाषा सोडून मध्य हिंदुस्थानांत किंवा दक्षिणेकडे आलें म्हणजे तें सहा भाषा एकाच तऱ्हेच्या आढळतात. 1 मराठी, 2 गुजराथी, 3 मेवाडी, 4 मारवाडी, 5 कच्छी, व 6 सिंदी. नंतर पूर्वेस फिरलें म्हणजे 1 माळवी, 2 रांगडी, 3 ब्रिज, 4 मुलतानी, 5 काश्मिरी व 6 पंजाबी; आणि याचेही पूर्वेस वळल्यावर 1 हिंदी, 2 बंगाली, 3 उडियी, आणि 4 नेपाळी अशा 4 आहेत. या सर्व पूर्वेच्या भाषा एकसारख्या पद्धतीच्या व एकमेकींस जवळजवळ आहेत. एकूण 20 भाषा झाल्या. आतां या सर्व भाषा बोलणारे लोक पाहिले तर वेगळ्या स्वभावाचे व वेगळ्या पोषाकाचे आणि वेगवेगळे रीतिभातीचे आहेत. या वीसही जातींचे लोकांत चांगले लोक ब्रिज भाषा बोलणारे हे आहेत. हे स्वरूपानें, स्वाभाविक गुणानें व शौर्यानिही फार चांगले आहेत व इंग्रजी पलटणींत जे बहुतकरून लोक असतात, ते याच प्रदेशांतील. यांचे मनामध्ये कपट नसून मित्रभाव चांगला असतो व प्रसंगीं हे आपले जिवाकडेही पाहावयाचे नाहीत, असे हे खरे क्षत्रिय लोक आहेत.

116. हिंदुस्थानचे प्राचीन संस्कृत नांव काय आहे ?

(1) भरत

(2) हिंदुस्थान

(3) दर्यावर्त भूभाग

(4) आर्यावर्त किंवा भरतखंड

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

117. हिंदुस्थान देश केवढा आहे ?

- (1) सर्वात मोठा (2) सर्वात लहान
(3) अर्ध्या युरोपखंडा एवढा (4) पूर्ण युरोपखंडा एवढा

118. हिंदुस्थानची प्रजा किती कोटी आहे ?

- (1) 10 कोटी (2) 20 कोटी
(3) 30 कोटी (4) 40 कोटी

119. विलायतेच्या किती पट हा देश मोठा आहे ?

- (1) विलायतेच्या नऊपट हा देश मोठा आहे
(2) विलायतेच्या दसपट हा देश मोठा आहे
(3) विलायतेच्या पाचपट हा देश मोठा आहे
(4) सातपट मोठा आहे

120. द्राविडी भाषेस काय म्हणतात ?

- (1) तामळ किंवा आरवी (2) आर्यभाषा किंवा प्राकृत
(3) संस्कृत किंवा कानडी (4) गुजराथी किंवा फार्शी

खालील उताऱ्यातील प्रश्न क्र. 121 ते 125 ची उत्तरे द्या :

गांधीसारखे युगप्रवर्तक नेते कुणा महापुरुषाच्या छायेत वाढत नाहीत. स्वतःचे जीवन ते स्वतःच घडवतात. गांधींच्या व्यक्तिमत्त्वावरही कोणतीही पंरपरा व संप्रदाय, धर्मग्रंथ किंवा गुरू यांची एकसुरी छाप दिसत नाही. अनेक ग्रंथ आणि संप्रदाय यांच्यामधून त्यांनी काही विचार, प्रेरणा व तत्त्वे आत्मसात केली आणि त्याप्रमाणे वर्तन करण्याची उमेद बाळगली. मात्र, केवळ एखादे पुस्तक वाचून त्यांनी आपले विचार घडविले असे झाले नाही. लौकिक व्यवहाराच्या कसोटीवर त्यांनी प्रत्येक नवी संकल्पना घासून पाहिली. ते म्हणतात, “जे विचार मी प्रकट केले आहेत ते माझे आहेत आणि माझे नाहीत. ते माझे आहेत कारण की त्याप्रमाणे वर्तन करण्याची मला उमेद आहे, ते जणू माझ्या आत्म्यात घडलेले आहेत. ते माझे नाहीत, कारण की तसे विचार मीच केले आहेत असे नाही. कित्येक पुस्तके वाचल्यानंतर ते बनले आहेत. मनाच्या आत खोल खोल जे मी पाहत होतो त्याला या पुस्तकांचा आधार मिळाला.”

असा आधार मिळाल्यामुळेच त्यांनी उत्स्फूर्तपणे स्वीकारलेल्या तत्त्वांवरील त्यांच्या श्रद्धेला बळकटी आली. त्यांचा आत्मविश्वास दुणावला. बालपणापासून गांधींनी सत्य हे जीवनातील सर्वश्रेष्ठ मूल्य म्हणून पत्करले होते. ‘हे सत्य केवळ वाचेतील नसून

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

18

त्याला विचारांचा आधार होता. ते सापेक्ष होते तसे निरपेक्षही होते. असे निरपेक्ष (स्थलकालातीत) सत्य म्हणजे परमेश्वर' सत्याच्या रूपाने नेहमी परमेश्वराचाच साक्षात्कार होतो अशी त्यांची श्रद्धा होती. सत्यावरील निष्ठा हा त्यांच्या जीवनाचा मुख्य आधार होता. प्रत्येक माणसाच्या हृदयात परमेश्वराचे वास्तव असल्याने स्वतःच्या हृदयातच त्याला सत्याची प्रचीती येते. कितीही हालअपेष्टा सोसाव्या लागल्या, कितीही किंमत मोजावी लागली तरी स्वतःला प्रतीत झालेल्या या सत्याला धरून आचारण करणे ही नीती होय. प्रत्येक माणसाच्या या नैतिक कर्तव्यालाच धर्म असे नाव आहे. स्वतःला पटलेली ही नीतितत्त्वे जीवनाच्या सर्व क्षेत्रांत उतरविण्यासाठी गांधी जन्मभर अविश्रांत धडपडले. म्हणूनच आपल्या आत्मचरित्राला त्यांनी 'सत्याचे प्रयोग' असे नाव दिले आहे.

121. महात्मा गांधींचे व्यक्तिमत्त्व घडले ते _____ मुळे.

(1) हिंदू धर्मग्रंथ अध्ययनाने

(2) अनेक धर्म-सांप्रदायिक विचारांच्या परिशीलनाने

(3) त्यांच्या सद्गुरूंच्या अनुग्रहाने

(4) पाश्चिमात्य जगत् भ्रमणामुळे

122. महात्मा गांधींना _____ म्हटले आहे.

(1) महात्मा

(2) राष्ट्रपिता

(3) महापुरुष

(4) युगप्रवर्तक

123. अयोग्य विधान निवडा.

(1) गांधींचे विचार अनेक पुस्तकांच्या वाचनाने बनले

(2) गांधींनी सत्य हे जीवनमूल्य स्वीकारले

(3) गांधींचे व्यक्तिमत्त्व हे महापुरुषांच्या छायेत विकसित झाले

(4) माणसांच्या नैतिक कर्तव्यालाच धर्म म्हणतात

124. गांधीजींचे विचार हे 'त्यांचे आहेत आणि त्यांचे नाहीत' म्हणजे

(1) त्यांच्या विचाराविषयी ते साशंक आहेत

(2) ते विचाराप्रमाणे वागू व त्या विचाराना अनेक पुस्तकात आधार मिळाला

(3) ते विचार कुणाच्यातरी प्रेरणेने आहेत

(4) गांधींनी ते विचार सांगितले व ते ग्रंथातील आहेत

125. या उताऱ्याला योग्य शीर्षक द्या.

(1) बोले तैसा चाले

(2) एकावे जनाचे करावे मनाचे

(3) आम्हां घरी धन

(4) व्यक्ती तितक्या प्रकृती

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

खालील उतारा वाचून प्रश्न क्र. 126 ते 130 या प्रश्नांची उत्तरे द्या :

श्रीमंताचा व गरीबाचा या जगांत दूरचा संबंध आहे. तरी परलोकामध्ये फार जवळचा संबंध आहे. याकरिता दया हा आपला एकामेकांचा प्रथम धर्म आहे. सर्व धर्मांचे सार दया आहे. गरीब हा श्रीमंताचे जुलमाने होतो. कांहीं जन्मतः कोणी गरीब नसतो. याकरिता सर्वांवर दया करावी. हा उत्तम मार्ग. सर्वदा न्याय दयेच्या अनुसंगाने करावा. आणि असे मनांत वागवावे कीं, आम्ही मरणानंतर ईश्वरापाशी दया मागू. त्याचे दयेवांचून आमचा परिणाम लागणार नाही. म्हणून जर आपण दुसऱ्यापाशी दया मागण्यास सिद्ध आहो तर तसेच आपण करून दाखविले पाहिजे. तरच आपले मागणे पसंत होईल. सर्व जीवजंतु ज्ञात अज्ञात हे दयेस पात्र आहेत. परंतु हिंदू धर्मात यज्ञादिक निर्दय कर्मे आहेत, ती ईश्वरापासून झाली असतील, असे मला वाटत नाही. दुसऱ्या जनावरांवर आपले पाप ठेवून त्याजला मारावे. म्हणजे त्याचे दुःखाने आपले पाप जाईल ही गोष्ट विचारास विरुद्ध आहे. परंतु याप्रमाणे चाल बहुत दिवसांपासून आहे. ज्या काळी ईश्वराने माणसे निर्माण केली, त्या काळी ती अमक्याच कारणाकरिता केली, असे पक्के समजत नाही. परंतु अमुक रीतीने चालावे व अमुक रीतीने न चालावे हे ईश्वराने प्रत्येक माणसाचे बुद्धीत पेरिले आहे, हे खचित आहे. ईश्वराने आपली बढाई वाढवावी म्हणून माणसे केली, असे नाही. ईश्वरास माणसाच्या कीर्तनाने अधिक थोरपणा येतो, हे मिथ्या आहे. तथापि मनुष्यांनी जो आपला निर्माणकर्ता असेल त्याची सेवा करावी हाच धर्म योग्य आहे. व नीतीने वागावे म्हणजे सुख होते. परंतु यज्ञ करण्यास सांगितले असेल, असे वाटत नाही. यज्ञ करणे हे अनुचित व अविचारी कर्म आहे. हे बहुधा मनुष्यांनी योजिले असावे. प्रथम मला वाटते ईश्वराने इतकाच धर्म लावून दिला असेल कीं, त्यांनी चांगली वर्तणूक करावी, आणि ईश्वरावर भार ठेवून वागावे. एवढाच धर्म होता. हे अशावरून वाटते की, इतर धर्म सर्व माणसांस लागू पडत नाहीत. जर इंग्रजांचा धर्म खरा म्हणावा तर आलीकडे उत्पन्न झाला. तेव्हा त्याचे मागे ते ज्या देशांत तो धर्म माहित पडला नाही, त्या देशांतील माणसे नकात गेली कीं काय ? हे बरोबर नाही. तशीच मुसलमानाचे धर्माची अवस्था आहे. ईश्वरप्रेरित धर्म सर्वास सारखा कळावा. जशी त्याने लोकांस खाण्यापिण्याची सोय करून दिली, तद्वत धर्माचीही तयारी केली असेल, व जर जनावरांचे यज्ञ हा धर्म म्हणावा, तर त्याविषयीही ऐक्यता होणार नाही. व जनावरे वेगळाली प्रत्येक देशांत आहेत. तेव्हा त्यांपैकी कोणत्या जनावराच्या रक्ताने ईश्वर संतुष्ट होतो तेही बरोबर कळत नाही.

126. सर्व धर्मांचे सार काय आहे ?

- (1) प्रभू (2) देव (3) धर्म (4) दया

127. सर्व जीवजंतू ज्ञात अज्ञात कशास पात्र आहेत ?

- (1) शरणांगती (2) गतिमानतेस (3) दयेसपाय (4) अधोगतिस

128. ईश्वरास माणसाच्या कीर्तनाने अधिक थोरपणा येतो, हे मत कसे आहे ?

- (1) खरे (2) मिथ्या (3) बरोबर (4) चुक

129. योग्य धर्म कोणता ?

- (1) जो आपला निर्माणकर्ता असेल. त्याची सेवा करावी
(2) जो नवसास लगेच पावतो तो
(3) जो धर्म सर्व धर्माची शिकवण देतो
(4) ज्यामध्ये भरपूर वृत्तवैकल्ये सांगितली आहेत

130. उताऱ्यास योग्य शीर्षक द्या.

- (1) प्रेम (2) माया (3) दया (4) पूजा

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

20

131. Fill in the blank choosing the correct alternative :

Newton _____ that the force of gravitation makes apples fall.

- (1) invented (2) intercepted (3) discovered (4) deplored

132. From the following group of words choose the mis-spelt word(s).

- a. transendent
b. tyranny
c. tendancy
d. privilege

- (1) 'a' and 'd' only (2) 'a' and 'c' only
(3) 'b' only (4) 'b' and 'c' only

133. He is so old that he cannot walk.

Which of the following option is correctly converted from the above complex sentence into a simple sentence ?

- (1) He is very much old that he could not walk.
(2) He can't walk because he was so old.
(3) He is too old to walk.
(4) He is to old too walk.

134. Give a single word for

'a school for infants and young children'.

- (1) infantile (2) infirmary (3) creche (4) nursery

135. Choose the correct article from the following alternatives and fill in the blank.

_____ lion is the king of animals.

- (1) An (2) A (3) The (4) No article

136. Choose the correct word to complete the following sentence meaningfully.

The play _____ at eight O'clock.

- (1) ended (2) stopped (3) exited (4) finished

137. Choose the correct option and fill in the blank :

A person who is a hundred or more years old is called _____

- (1) Centurian (2) Centenarian (3) Octogenarian (4) Centurion

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

138. Choose a word to complete the following sentence meaningfully.

His English is almost _____.

- (1) unintelligible (2) complicated
(3) obscure (4) excited

139. Fill in the blank with the correct option :

People who watch a match or a show are called _____.

- (1) Spectacles (2) Speculators (3) Spectators (4) Senators

140. Choose the correct meaning of the idiom underlined in the following sentence.

The trade union's seemingly rightful demand is only a stalking horse to blackmail the management.

- (1) proposal (2) suggestion (3) trick (4) pretence

141. Fill in the blank with the correct adjective from the options given below :

Chennai is _____ from Delhi than Calcutta.

- (1) further (2) farther (3) father (4) far more

142. Choose the correct meaning of the idiom underlined in the following sentence.

Meena is not highly qualified but she has the gift of the gab.

- (1) a good personality (2) art of speaking
(3) a political foresight (4) an interest in discipline

143. Choose the correct alternative to change the voice.

People have seen wolves in the streets.

- (1) People have been seen by wolves in the streets.
(2) People are being seen by wolves in the streets.
(3) Wolves are being seen by people in the streets.
(4) Wolves have been seen by people in the streets.

144. Identify the correct meaning of the phrase underlined in the following sentence.

The miners are coming out again next week.

- (1) appear (2) result (3) strike (4) blossom

145. Choose the correct alternative where, the following sentence is rewritten using "it":

To live without air is impossible.

- (1) To live without air, impossible it is.
(2) Is it impossible to live without air ?
(3) It is possible to live without air.
(4) It is impossible to live without air.

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

22

- 146.** Choose the word which is a synonym to the underlined word.
The perpetual noise made it impossible for them to concentrate on the problems.
(1) unlimited (2) irritating (3) everlasting (4) occasional
-
- 147.** Fill in the blank with the correct preposition from the options given below:
They shall finish the construction _____ a week.
(1) on (2) from (3) in (4) upon
-
- 148.** Two homonyms are underlined in the following sentences which may be either misspelt or inappropriate in the context of the sentence. Read the sentences and state whether they are correct or otherwise.
a. Painting is done on canvass.
b. He was canvasing for votes.
(1) only 'a' is correct (2) only 'b' is correct
(3) 'a' and 'b' are correct (4) 'a' and 'b' are incorrect
-
- 149.** Choose the correct option where in the following sentence is rewritten using 'too':
It is very cold we cannot go out.
(1) As it is very cold we too cannot go out.
(2) It is too cold for us to go out.
(3) It is too cold that we cannot go out.
(4) It is too cold that we can go out.
-
- 150.** Complete the following sentence choosing the correct alternative.
Allegory means _____.
(1) An animal story with a moral.
(2) A story of detached incident.
(3) A short story with a moral.
(4) A story in which the characters represent moral or spiritual ideas.
-
- 151.** Rewrite the sentence using 'no sooner than':
As soon as he reached the station, the train whistled off.
(1) No sooner than he reached the station, the train whistled off.
(2) No sooner did he reach the station than the train whistled off.
(3) No sooner the train whistled off, than he reached the station.
(4) As soon as he reached the station, no sooner than the train whistled off.

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

152. Which statement is correct ?

A. He has a flair for music.

B. The matter got flared up.

(1) A is right B is not

(2) B is right A is not

(3) Both A and B are right

(4) Both A and B are incorrect

153. Change the following sentence into interrogative sentence :

A dog cannot change its nature.

(1) When a dog can change its nature ? (2) Should a dog change its nature ?

(3) Can a dog change its nature ? (4) How a dog can change its nature ?

154. Identify the correct indirect narration of the following sentence :

“What shall I say, mother ?” she said.

(1) She asked her mother what she should say.

(2) She asked her mother whether she should say.

(3) She asked what she should say to mother.

(4) She asked her mother that what she should have said.

155. Fill in the blank choosing the correct option :

_____ science is a good servant, it is a bad master.

(1) But

(2) The

(3) Though

(4) For

156. Which statement is correct ?

A. I spent the holidays with my family members.

B. I spent the holidays with my family.

C. I spent the holidays with the members of my family.

(1) Only A

(2) Only B

(3) Only C

(4) B and C

157. Fill in the blank with the correct option :

In ancient times, the earth was considered to be _____

(1) Stationery

(2) Stationary

(3) Stationed

(4) None of the above

158. Choose the correct sequence of the following parts which are labelled ABCDE so as to produce a meaningful and correct sentence.

1. at about five – (A)

2. in the morning – (B)

3. would reach – (C)

4. the train – (D)

5. Deoli – (E)

(1) BACDE

(2) DCEAB

(3) DCABE

(4) ABECD

कच्चा कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

24

159. Fill in the blank with the correct option :
That which is not likely to happen is called _____
(1) Impoverish (2) Improbable (3) Imperceptible (4) Impregnable
-
160. Choose the correct antonym for the following word :
'Frugal'
(1) Extravagant (2) Fragile (3) Miserly (4) Fictitious
-
161. Choose the correct meaning for the word 'wretched'.
(1) Deplorable (2) Diligent (3) Doubtful (4) Difficult
-
162. I must have my way in this matter.
The meaning of must in the above sentence is _____.
(1) necessity (2) obligation
(3) fixed determination (4) strong probability
-
163. Fill in the blank with the correct adjective :
It is not easy to find a _____ baby sitter.
(1) reliance (2) reliant (3) reliable (4) relevant
-
164. Identify the mood expressed in the following sentence :
I wish I knew her native place.
(1) ardent desire (2) improbable supposition
(3) purpose of action (4) imagination
-
165. Rewrite the following sentence using 'neither ... nor' :
I don't have a pen or a pencil.
(1) I don't neither have a pen nor a pencil.
(2) Don't I have neither a pen nor a pencil ?
(3) I have neither a pen nor a pencil.
(4) I have neither nor a pen or a pencil.
-
166. Which pair among the following is not correctly matched ?
(1) Tigers – roar (2) Ducks – quack
(3) Frogs – crow (4) Monkeys – chatter
-
167. Choose the correct article from the following options :
He wants to become _____ actor.
(1) a (2) an (3) the (4) No article

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

168. Find out the correct form of pronoun of the underlined word.

He himself told me about you.

- (1) Reflexive (2) Emphatic
(3) Relative (4) Demonstrative

169. Join the sentences using 'not only but also' :

He was a statesman. He was a poet.

- (1) Not only he was a statesman but also he was a poet.
(2) He was not only a statesman but also a poet.
(3) He was but also a poet not only was he a statesman.
(4) He was not only but also both a statesman and a poet.

170. Which of the following statements is correct ?

- A. Both did not go.
B. Neither went.

- (1) A is correct B is not (2) B is correct A is not
(3) Both A and B are correct (4) Neither A nor B is correct

171. Fill in the blank with the correct option :

_____ I have a word with you ?

- (1) Was (2) Could (3) If (4) Am

172. Complete the sentence using correct form of verb.

If you _____ a barrier, you succeed in forcing your way through it.

- (1) break into (2) break through
(3) break up (4) break with

173. Identify the meaning expressed through the conjunction 'that' in the following sentence.

He was so tired that he could scarcely stand.

- (1) purpose (2) consequence (3) wish (4) none of these

174. Which statement among the following is correct ?

- A. He held the book in the both hands.
B. He held the book in both hands.
C. He held the book in both his hands.

- (1) Only A (2) Only B (3) Only C (4) B and C

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

26

175. Complete the following sentence using the correct form of verb :

I _____ (write) letters since ten o' clock this morning.

- (1) wrote (2) have been writing
(3) was writing (4) had been writing

176. Fill in the blank with the correct option :

We rise _____ the Sun on every Sunday.

- (1) beside (2) up (3) over (4) with

177. Mark the incorrect sentence from the following.

- a. He is taking a lunch.
b. Shakespeare was the greatest dramatist.
c. We should help the poor.
d. Mumbai is a capital of Maharashtra.

- (1) 'a' only (2) 'b' and 'c' only
(3) 'd' only (4) 'a' and 'd' only

178. Fill in the blank with the correct noun :

The innkeepers were famous for their _____

- (1) histology (2) hospitalizity (3) hospitality (4) hostility

179. Which statement is correct ?

- A. He is wiser than I.
B. I with some friends went for a walk.

- (1) A is correct B is not
(2) B is correct A is not
(3) Both A and B are correct
(4) Neither A nor B is correct

180. Fill in the blank with the appropriate relative pronoun :

The moment _____ is lost is lost for ever.

- (1) those (2) who (3) what (4) which

181. Find out which part of the sentence has an error. If there is no mistake, the answer is 'no error'.

You are wiser than old No Error
a b c d

- (1) a (2) b (3) c (4) d

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

182. Fill in the blank with the correct option :

A friend bought the car for _____.

- (1) mine (2) hers (3) us (4) we

183. Pick out the sentence which is appropriately punctuated.

- (1) He said : "A mother is more than the Earth."
 (2) He said, 'A mother is more than the Earth.'
 (3) He said, "A mother is more than the earth."
 (4) He said; A mother is more than the earth.

184. Choose the correct alternative to combine the following sentences using 'except' :

She speaks fast. Otherwise she is a good teacher.

- (1) She speaks fast except is she a good teacher.
 (2) Except that she speaks fast, she is a good teacher.
 (3) Except she is a good teacher she speaks fast.
 (4) She speaks except that fast but she is a good teacher.

185. Choose the correct conjunction to fill in the blank :

The boy was punished _____ he had broken the cup.

- (1) so (2) but (3) because (4) therefore

Questions 186 – 190 :

Read the following passage carefully and answer the questions that follow :

The scenario is frightening : Scientists predict that several low-lying island nations would be wiped out from the face of the earth !

The gradual warming of the earth could lead to rise in the sea level and render some of the low-lying islands uninhabitable. If the sea level rises by about two metres, which some scientists say it could, islands like the Maldives could simply disappear.

Thousands of Maldivians, including school children, took out a rally in Maldiv recently to demonstrate their concern. The rally was held to coincide with a government meeting called to debate what action the world needs to take to protect the island nations from the impending catastrophe. Environment Ministers of 15 small island nations called upon the industrialised nations to make available resources and technology to the most vulnerable states to help them meet the challenge.

The gases that cause global warming are produced mainly by the rich countries. But the poor countries with their large populations, low incomes and fragile agriculture could suffer more than the rich ones if the world warms and sea level rises.

186. The low-lying islands may become uninhabitable because of

- (1) Fall in sea level (2) Rise in sea level
 (3) Environment Ministers (4) Rally in Maldives

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

28

187. What is the impending catastrophe ?

(1) global warming

(2) lack of technology

(3) lack of resources

(4) poverty

188. Who would suffer the most if the world warms and sea-level rises ?

(1) Rich countries

(2) Environment Ministers

(3) Industrialised nations

(4) Poor countries in low-lying islands

189. The rich countries should take the moral responsibility for the environmental dangers faced by small island nations because

(1) the rich countries are at high sea level.

(2) the poor countries are below sea level.

(3) the rich industrialised countries produce gases that cause global warming.

(4) the rich countries do not have large population.

190. Choose the correct meaning of the word 'uninhabitable'.

(1) unsuitable for living in

(2) suitable for living in

(3) not habitual

(4) habitual

Q. No. 191 – 195 : Read the following passage and answer the items that follow. Your answers to these items should be based on the passage only.

Amnesty International's charge that 'tens of thousands' of political prisoners, including prisoners of conscience, are languishing in Indian jails and that prisoners are routinely tortured in this country has to be seen in a much wider context than the organisation's annual report cares to do. In its overall appraisal of 151 countries, Amnesty has accused 112 of torturing prisoners, 63 of harbouring prisoners of conscience, 61 of resorting to political killings and 53 of detaining people without a trial. Of these apparently *overlapping* categories, India seems to have been excluded from the list of the 61 which undertake political killings. The report has however, pointed out that scores of people in India die of torture in police and military custody and that many also simply disappear. Clearly, only a thin line separates the 61 charged with political murder from the rest. Before coming to such conclusions, however, it may also be necessary to classify the various countries according to their political systems. Torture by the security forces and killings at the behest of the government make no difference to the victims whether they are in a democratic country or a totalitarian one. It is also nobody's case that a democratic country is less *culpable* than a dictatorship in the event of human rights violations. But the point perhaps still needs to be made that torture or 'disappearances' represent a failure of the system in a democracy in contrast to being an integral part of state policy in a country ruled by an autocrat who is answerable to no one.

India may be guilty of keeping 'tens of thousands' behind bars and of the other human rights abuses mentioned by Amnesty, but it still remains a qualitatively different place from a totalitarian country. It is in this respect that Amnesty has been less than fair. It has chosen

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

to ignore the distinctions between the good, the bad and the ugly. The openness of Indian society will be evident to anyone who spends half an hour in one of its chaotic market-places or visits the law courts or watches a political rally or reads a newspaper or *strikes up* a conversation with any person on the roads. There is no sense of fear in India, as in a dictatorship. There is also scope for securing relief from the heavy-handed behaviour of the authorities, even if the human rights commission has not yet lived up to expectations. Unless such points are recognised, Amnesty's assessment will seem to be a dry recital of statistics which may *pillory* India simply because of its larger population. Mercifully, Amnesty nowadays at least notes that the terrorists also indulge in human rights violations and that India has to cope with several insurgencies *fomented* by a country where the military does not always seem to be under the control of the elected government. True, there is much that is wrong in India's prison system and with the way the terrorist challenge is sometimes met, but the stress should be on activating the self-correcting mechanism within a democracy and not merely on painting a grim, even biased, picture.

191. According to the passage

- India is guilty of some human rights abuses.
- 'Amnesty International appraised all the democratic countries.
- There is an overlapping of cases in the categories of human rights abuses.
- The report notes that the terrorists also violate human rights.

Which of the statements given above are not true ?

(1) 'a' and 'b' only	(2) 'c' and 'd' only
(3) 'a' and 'c' only	(4) 'b' only

192. The author of the passage :

- agrees with the report
- disagrees with the report
- supports the totalitarian approach
- disagrees with report on terrorists

(1) 'a' and 'c' only	(2) 'b' only
(3) 'b' and 'd' only	(4) 'c' only

193. Main purpose of writing this passage seems

- To condemn political killings.
- To highlight the role of Amnesty International.
- To highlight the sufferings of prisoners.
- To condemn the political masters

(1) 'a' only	(2) 'b' and 'c' only
(3) 'c' only	(4) 'c' and 'd' only

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

D01

30

194. According to the passage :

- There is a need to check political killings in India.
- Human Rights Commission has done commendable service.
- There is a need 'to improve India's prison system'.
- India is 'not at all guilty' of human rights violation

Which of the statements given above are correct ?

(1) 'a' and 'b' only	(2) 'b' and 'c' only
(3) 'c' only	(4) 'c' and 'd' only

195. Choose the word which is most nearly the same in meaning as the given word as used in the passage.

FOMENTED

(1) suppressed	(2) faced	(3) formed	(4) instigated

Q.No.196-200 : Read the passage carefully and answer the questions given below it :

On August 15, 1947, India was granted independence from British colonial *dominance*. This was an event of international significance. From this day onwards, the Indian Union assumed a role in world politics that was appropriate enough to modify the thinking of nations. *Concepts* like *non-alignment*, tolerance, non-violence and peaceful *co-existence* were introduced by India into the international vocabulary.

"Our dreams concern India", said the first Prime Minister of the country, Pt. Jawaharlal Nehru, on the eve of achieving freedom, "but they also concern the whole world, for the world has become one".

Mahatma Gandhi chose Nehru to become the first PM of independent India. With his vision of unity of the nation, he became the architect of modern India. It was to be a federal state based on *secularism* – the commitment to an Indian identity, which was above all races, castes, and religions. It was a vision of extraordinary *dimensions*.

Both Nehru as well as his daughter and successor, Smt. Indira Gandhi, were well aware that only a firm *anchorage* in the Indian identity could unite the nation and enable it to make an impact on the world. In these days of mutual interdependence, the western powers and America cannot afford to ignore what is happening in this region. It is possible that the fate of the Asian democracies would one day be decided on the banks of the Ganges. If India fails to remain a democracy, this would *trigger* the fall of the whole of South and South-East Asia. That is why the Indian Prime Minister has to play a role that goes well beyond duties related to internal affairs only. It is of international political significance.

196. What made Pt. Jawaharlal Nehru the architect of Modern India ?

- He secured independence for India
- His vision of the unity of the nation
- Because he was the first Prime Minister of India
- He wanted India to make an impact on the world

कच्चा कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

197. Which of the following concepts have been introduced by India into the international vocabulary ?
- Mutual interdependence and democracy
 - Non-alignment and tolerance
 - Non-violence and peaceful co-existence
- (1) 'a' and 'c' only (2) 'a' and 'b' only
 (3) 'b' and 'c' only (4) all the above
-
198. Which word in this passage is used to describe the phrase "to live together with mutual tolerance" ?
- non-alignment
 - co-existence
 - secularism
 - anchorage
-
199. Select the word that is as nearly opposite in meaning to 'dominance' used in this passage.
- government
 - rule
 - subordination
 - importance
-
200. Why does the role of the Indian Prime Minister go beyond the duties related to internal affairs of the country ?
- To create an impact on foreign countries
 - Because happenings in India influence politics and democracies of South and South-east Asia
 - To avoid interference of America and other big powers
 - None of these

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

E-Learning Platform

A

P.T.O.

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग - 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्याप्रचाराचा अर्थ काय ?

- (1) अंग शहारणे (2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे (4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “③” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत सहायक मुख्य परीक्षा-2012 या परीक्षेच्या वस्तुनिष्ठ स्वरूपाच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण/संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यापुढे यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत तसेच त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	3	3	2	4
2	1	1	3	2
3	3	4	2	1
4	4	3	3	2
5	3	1	1	4
6	4	#	1	4
7	3	3	2	3
8	2	3	2	1
9	3	2	4	3
10	3	2	2	3
11	1	3	1	1
12	1	2	2	1
13	1	3	4	4
14	3	1	4	1
15	2	1	3	2
16	4	2	1	3
17	2	2	3	#
18	2	4	3	#
19	4	2	1	1
20	1	1	1	2
21	2	2	4	1
22	1	4	1	3
23	3	4	2	1
24	1	3	3	1
25	3	1	#	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	1	3	#	4
27	4	3	1	2
28	3	1	2	3
29	#	1	1	1
30	#	4	3	4
31	4	1	1	3
32	4	2	1	4
33	1	3	2	4
34	1	#	4	2
35	2	#	2	2
36	3	1	3	3
37	1	2	1	2
38	2	1	4	3
39	1	3	3	1
40	2	1	4	2
41	1	1	4	3
42	3	2	2	1
43	3	4	2	3
44	1	2	3	2
45	1	3	2	4
46	3	1	3	4
47	1	4	1	1
48	#	3	2	1
49	3	4	3	3
50	1	4	1	1

दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

दिनांक 26/11/2012

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	4	2	3	2
52	4	2	2	3
53	2	3	4	2
54	1	2	4	3
55	2	3	1	3
56	3	1	1	1
57	2	2	3	1
58	3	3	1	4
59	4	1	2	3
60	3	3	3	4
61	2	2	2	1
62	4	4	3	#
63	4	4	3	4
64	3	1	1	3
65	1	1	1	2
66	#	3	4	2
67	3	1	3	1
68	2	2	4	4
69	2	3	1	3
70	1	2	#	2
71	3	3	4	1
72	3	3	3	3
73	1	1	2	3
74	4	1	2	1
75	3	4	1	4

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	2	3	4	3
77	1	4	3	1
78	2	1	2	#
79	3	#	1	2
80	3	4	3	1
81	1	3	3	2
82	3	2	1	1
83	3	2	4	1
84	2	1	3	3
85	1	4	1	2
86	4	3	#	1
87	3	2	2	3
88	4	1	1	1
89	1	3	2	4
90	3	3	1	3
91	3	1	1	3
92	1	4	3	1
93	2	3	2	2
94	2	1	1	4
95	3	#	3	4
96	2	2	1	4
97	1	1	4	3
98	1	2	3	4
99	3	1	3	3
100	4	1	1	4

दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

दिनांक 26/11/2012

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
101	1	3	2	1
102	#	2	4	3
103	3	1	4	2
104	1	3	4	4
105	1	1	3	3
106	4	4	4	2
107	4	3	3	1
108	4	3	4	1
109	2	1	1	3
110	2	2	3	3
111	2	4	2	3
112	4	4	4	2
113	2	4	3	2
114	3	3	2	3
115	1	4	1	1
116	4	3	1	4
117	3	4	3	3
118	2	1	3	1
119	2	3	3	#
120	1	2	2	3
121	2	4	2	3
122	4	3	3	2
123	3	2	1	2
124	2	1	4	3
125	1	1	3	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
126	4	3	1	3
127	3	3	#	1
128	2	3	3	1
129	1	2	3	2
130	3	2	2	2
131	3	2	2	4
132	2	2	2	2
133	3	1	2	3
134	4	4	1	3
135	3	4	4	4
136	1	3	2	4
137	2	3	4	3
138	1	2	2	1
139	3	3	3	3
140	4	3	3	3
141	2	3	4	1
142	2	4	4	1
143	4	2	3	3
144	3	2	1	3
145	4	2	3	2
146	3	1	3	4
147	3	4	1	2
148	4	2	1	2
149	2	4	3	1
150	4	2	3	4

दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

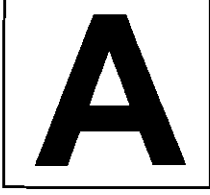
दिनांक 26/11/2012

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
151	2	3	2	3
152	3	3	4	1
153	3	4	2	2
154	1	4	2	1
155	3	3	1	3
156	4	1	4	3
157	2	3	3	3
158	2	3	1	2
159	2	1	2	3
160	1	1	1	2
161	1	3	3	3
162	3	3	3	3
163	3	2	3	3
164	1	4	2	2
165	3	2	3	4
166	3	2	2	2
167	2	1	3	2
168	2	4	3	1
169	2	3	3	3
170	2	1	2	3
171	2	2	4	4
172	2	1	2	3
173	2	3	2	4
174	4	3	1	2
175	2	3	3	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
176	4	2	3	2
177	4	3	4	2
178	3	2	3	4
179	1	3	4	2
180	4	3	2	3
181	2	3	2	4
182	3	2	2	2
183	3	4	2	2
184	2	2	4	2
185	3	2	2	1
186	2	1	3	4
187	1	3	4	4
188	4	3	2	3
189	3	4	2	3
190	1	3	2	2
191	4	4	1	3
192	2	2	4	3
193	3	2	4	3
194	3	2	3	4
195	4	2	3	2
196	2	4	2	2
197	3	2	3	2
198	3	3	3	1
199	3	4	3	4
200	2	2	4	2

दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

दिनांक 26/11/2012

2014

CODE : IO3

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक

BOOKLET NO.

प्रश्नपुस्तिका
मराठी व इंग्रजी

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 100

वेळ : 1 (एक) तास

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेन 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

परीक्षा-क्रमांक									

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.

(4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवारांला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

3

IO3

1. 'देवाने' या शब्दातील प्रत्यय कोणत्या विभक्तीचा आहे?

- (1) प्रथमा (2) द्वितीया (3) तृतीया (4) सप्तमी

2. 'क्ष' व 'ज्ञ' गटातील एक जोडी विसंगत आहे, ती कोणती ते पर्यायी उत्तरांतून शोधा -

'क्ष'

'ज्ञ'

(a) तत्पुरुष समास	(i) पहिले पद महत्त्वाचे
(b) द्विगू समास	(ii) दुसरे पद महत्त्वाचे
(c) बहुव्रीही समास	(iii) तिसऱ्याच पदाचा बोध होतो
(d) अव्ययीभाव समास	(iv) पहिले पद नकारार्थी

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a), (ii) (2) (c), (iii) (3) (b), (iv) (4) (d), (i)

3. 'रस्त्याने जाताना सावधगिरीने जावे' या वाक्यात नामाचा कोणता प्रकार आला आहे? ते लिहा -

- (1) सामान्य नाम (2) विशेष नाम (3) भाववाचक नाम (4) यापैकी नाही

Que 3

4. 'मनस्+पटल' हा कोणत्या संधीयुक्त शब्दाचा विग्रह आहे?

- (1) मनःपटल (2) मनसपटल (3) मनोपटल (4) मःनपटल

5. 'अत्तर', 'पेशवा', 'पोशाख' हे शब्द कोणत्या भाषेतील आहेत?

- (1) अरबी (2) फारसी (3) पोर्तुगीज (4) कानडी

6. 'अत्यंत' या शब्दाचा संधीविग्रह -

- (1) अती+अंत (2) अत्य+अंत (3) अति+यंत (4) अति+अंत

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

5

IO3

11. 'देवा मला चांगली बुद्धि दे' या वाक्याचा प्रकार ओळखा -
 (1) स्वार्थी (2) विध्यर्थी (3) आज्ञार्थी (4) संकेतार्थी
-
12. 'मी त्याला खूप समजावले परंतु त्याने ऐकले नाही.' या संयुक्त वाक्यातील विधेय ओळखा.
 (1) मी, त्याने (2) समजावले, ऐकले (3) मी, समजावले (4) त्याने, नाही
-
13. 'मी निबंध लिहीत असे' या वाक्यातील काळ ओळखा -
 (1) अपूर्ण भूतकाळ (2) रीती वर्तमानकाळ
 (3) रीती भूतकाळ (4) रीती भविष्यकाळ
-
14. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्द कोणत्या विशेषणासारखा उपयोगात आणला आहे?
 'त्याचा मित्र पुस्तक - विक्रेता आहे.'
 (1) धातुसाधित (2) अव्यय साधित (3) नामसाधित (4) सार्वनामिक
-
15. पर्यायी उत्तरांतील गटाबाहेरचा 'तद्धीत शब्द' कोणता?
 (1) आनंदित (2) नवीन (3) वजनी (4) मानसिक
-
16. 'सूर्य' या अर्थाने पुढील शब्द वापरत नाहीत.
 (1) भास्कर (2) सुधाकर (3) सविता (4) रवी
-
17. 'सामान्यरूपे' ही पुढीलप्रमाणे बदलतात. ती अशी,
 (a) अ - कारांत एक वचनी स्त्रीलिंगी नामाचे सामान्यरूप ए - कारांत होते.
 (b) अ - कारांत पुल्लिंगी नामाचे सामान्यरूप या - कारांत होते.
 (c) ओ - कारांत स्त्रीलिंगी नामाचे सामान्यरूप एक वचनात होत नाही.
 (d) ए - कारांत नपुंसकलिंगी नामाचे सामान्यरूप आ - कारांत होते.
 पर्यायी उत्तरांतून योग्य उत्तर शोधा -
 (1) फक्त (c) (2) (a), (b) (3) (c), (d) (4) (a), (c)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

18. 'कर' या धातुपासून 'मी करी' या एकवचनी पद्यरूपाचे अनेकवचनी रीतिभूतकाळात रूपांतर कसे होईल, बरोबर पर्याय निवडा -

- (1) आम्ही करू (2) मी करीन (3) मी करुन (4) आम्ही करावे

19. रामरावांना इतरांची स्तुती करण्याची सवय झालेली आहे. अधोरेखित शब्दासाठी योग्य वाक्प्रचार कोणता ?

- (1) उजेड पाडणे (2) गुण उधळणे (3) पांघरुण घालणे (4) चहा करणे

20. 'कर्ता' या शब्दातील सिद्ध शब्द कोणता आहे ?

- (1) कार्य करणारा (2) कर्तृत्व (3) कर (4) कर्ता

21. 'रमेशचंद्र पुस्तक वाचतो.' या वाक्याचे कर्तरी प्रयोगातून कर्मणी प्रयोगात असे रूपांतर होईल.

- (1) रमेशचंद्र पुस्तक वाच (2) पुस्तक रमेशचंद्र वाचतो
(3) रमेशचंद्राने पुस्तक वाचले (4) रमेशचंद्र पुस्तक वाचत आहे

22. खालीलपैकी कोणत्या वाक्यात न्यूनत्वबोधक उभयान्वयी अव्यय आहे, पुढीलपैकी बरोबर पर्याय निवडा -

- (1) मरावे परी कीर्तिरूपे उरावे (2) तुला ज्ञान हवे की धन हवे
(3) एक रुपया म्हणजे शंभर रुपये (4) प्रयत्न केला तर फायदाच होईल

23. खालील पर्यायी उत्तरांतील पर्याप्तिवाचक-संख्यावाचक क्रियाविशेषणाचे पर्यायी उत्तर कोणत्या उदाहरणात आहे ?

- (1) तो अभ्यास त्यास पुरेसा आहे. (2) त्याने तो प्रसंग बहुधा पाहिला असावा.
(3) या कामासाठी मला काहीसा वेळ द्या. (4) अत्यंत मेहनतीने त्याने ते काम संपविले.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

7

IO3

24. पुढे काही 'शब्दसिद्धी' चे प्रकार व उदाहरणे 'क्ष' व 'ज्ञ' गटात दिले आहेत. यातील योग्य पर्यायी उत्तर शोधा -

'क्ष'

'ज्ञ'

(a) तत्सम शब्द

(i) घर, पाय

(b) तद्भव शब्द

(ii) कलश, क्लेश

(c) देशी शब्द

(iii) तिकीट, नंबर

(d) विदेशी शब्द

(iv) खुळा, चिमणी

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (ii) आणि (b), (i)

(2) (c), (i) आणि (d), (ii)

(3) (d), (ii) आणि (b), (iii)

(4) (c), (i) आणि (a), (iv)

25. या व्यक्तीने भरपूर ऐकलेले व वाचलेले आहे. म्हणजेच ती _____ आहे.

(1) बहुश्रुत

(2) श्रोता

(3) पंडित

(4) शहाणा

26. 'त्याने अभ्यास केला' - प्रयोग ओळखा -

(1) भावे प्रयोग

(2) कर्तरी प्रयोग

(3) कर्मणी प्रयोग

(4) संकीर्ण प्रयोग

27. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाचे पृथक्करण कसे करता येईल?

'इंग्लंडच्या राजाचे सिंहासन कधीही रिकामे नसते.'

(1) मूळ उद्देश्य

(2) उद्देश्य विस्तारक

(3) विधेय विस्तारक

(4) मूळ विधेय

28. 'पांढरे स्वच्छ दात मुखास शोभा देतात'. या वाक्यातील उद्देश्य कोणते ?

(1) दात

(2) पांढरे स्वच्छ

(3) मुखास शोभा

(4) देतात

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

IO3

8

A

29. खालीलपैकी संयुक्त स्वर कोणता ?

- (1) आ (2) ओ (3) ई (4) उ

30. खाली दिलेल्या शब्दांप्रमाणे योग्य पर्यायी उत्तर शोधा -

'क्रियापद वाक्य'

- (1) आशुतोषच्या डोळ्यांत पाणी आले. (2) आशुतोषचे डोळे पाणीगत आहे.
(3) आशुतोषचे डोळे पाणीदार आहेत. (4) आशुतोषचे डोळे पाणावले.

31. 'पुनर्+जन्म' हा कोणत्या संधीयुक्त शब्दाचा विग्रह आहे ?

- (1) पुर्नजन्म (2) पूर्णजन्म (3) पुनर्जन्म (4) पुनर्जम्म

32. मराठी 'उपसर्ग' लागून तयार न झालेला शब्द कोणता ते पर्यायी उत्तरांतून शोधा ?

- (1) अबोल (2) बिनचूक (3) पडछाया (4) अवघड

33. खालील विधानातील अधोरेखित शब्दाचा चतुर्थी विभक्तीचा कारकार्थ कोणता ?

'लाठीच्या एकेका तडाक्यास त्याने एकेक इसम लोळविला.'

- (1) कर्ता (2) कर्म (3) करण (4) अपादान

34. 'मला माहीत असतानाही छातीचा व्यापार करून मी जशासतसे उत्तर समोरच्याला दिले' या वाक्यातील वाक्प्रचार व त्याचा अर्थ काय ? खालीलपैकी बरोबर पर्याय निवडा.

- (1) छातीचा व्यापार - जसे पाहिजे तसे. (2) छातीचा व्यापार - धोक्याचा व्यवहार
(3) छातीचा व्यापार - बिनधास्त केलेला व्यवहार (4) छातीचा व्यापार - रोखटोक केलेला व्यवहार

35. पर्यायी उत्तरांतील शुद्ध जोडशब्द कोणता ?

- (1) उधारउसनवार (2) ऊधारऊसनवार (3) ऊधारउसनवार (4) उदारउसणवार

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A 9 IO3

36. खालील वाक्यातील 'विधेय पूरक' कोणते ?

'यशोदाने श्रीकृष्णाला लोणी दिले.'

- (1) यशोदाने (2) श्रीकृष्णाला (3) लोणी (4) दिले

37. 'आत्यंतिक अभाव' या अर्थाचा वाक्प्रचार खालीलपैकी कोणता आहे ?

- (1) कपिलाषष्ठीचा योग येणे. (2) लंकेची पार्वती असणे.
(3) साखर औषधाला देखील नसणे. (4) हतबल होणे.

38. 'क्ष' आणि 'ज्ञ' गटातील अनुक्रमे क्रियापदाचा काळ आणि क्रियापदाची आख्याते दिली असून पर्यायी उत्तरांतील एक उत्तर योग्य असून त्या उत्तरांतील चारही जोड्या योग्यरित्या जुळविल्या आहेत, असे ते पर्यायी उत्तर कोणते ?

'क्ष' (काळ)

'ज्ञ' (आख्यात)

(a) भविष्यकाळ	(i) द्वितीय आख्यात
(b) विद्यर्थ	(ii) ऊ-आख्यात
(c) संकेतार्थ	(iii) ईलाख्यात
(d) आज्ञार्थ	(iv) वाख्यात

पर्यायी उत्तरे :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(iv)	(ii)	(iii)
(2) (i)	(iii)	(ii)	(iv)
(3) (iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4) (ii)	(i)	(iii)	(iv)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

IO3

10

A

39. त्याचा अर्ज फेटाळण्यात आला. हे होकारार्थी वाक्य विरुद्धार्थी शब्द वापरून नकारार्थी असे होईल. खालीलपैकी अचूक पर्याय निवडा -

- (1) त्याचा अर्ज घेतला गेला नाही. (2) त्याचा अर्ज स्वीकारण्यात आला नाही.
 (3) त्याचा अर्ज जमा करून घेतला नाही. (4) त्याचा अर्ज दाखल केला नाही.

40. प्रयोग विचाराच्या दृष्टिकोनातून खालीलपैकी कोणते एक वाक्य गटाबाहेरचे आहे ?

- (1) मला आज मळमळते. (2) आज सारखे गडगडते.
 (3) सहलीस जाताना गावाजवळ उजाडले. (4) गाय गुराख्याकडून बांधली जाते.

41. उभयान्वयी अव्ययाचा प्रकार ओळखा - 'विजा चमकू लागल्या आणि पावसाला सुरुवात झाली'.

- (1) विकल्पबोधक (2) समुच्चयबोधक (3) न्यूनत्वबोधक (4) परिणामबोधक

42. कोठेही गेले तरी मनुष्यस्वभाव सारखाच या अर्थाची म्हण _____.

- (1) पाचा मुखी परमेश्वर (2) मुलाचे पाय पाळण्यात दिसतात
 (3) पळसाला पाने तीनच (4) उथळ पाण्याला खळखळाट फार

43. जा, ये, उठ, बस, खा, पी वगैरे धातूंपासून जी क्रियापदे तयार होतात त्यांना _____ म्हणतात.

- (1) सिद्ध क्रियापद (2) साधित क्रियापद (3) संयुक्त क्रियापद (4) द्विकर्मक क्रियापद

44. 'बिन भाड्याचे घर' कशास म्हटले जाते ?

- (1) शाळा (2) स्वतःचे घर (3) तुरुंग (4) सरकारी निवासस्थान

45. 'श्', 'ष्', 'स्' यांना _____ म्हणतात.

- (1) अर्धस्वर (2) महाप्राण (3) उष्मवर्ण (4) स्वतंत्रवर्ण

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

11

IO3

46. 'उभयान्वयी अव्ययाचा' विचार करताना पुढील बाबींचा विचार करावा लागेल -

- (a) दोन किंवा अधिक वाक्ये जोडणाऱ्या विकारी शब्दांना उभयान्वयी अव्यय म्हणतात.
 (b) प्रधानसूचक व गौणत्वसूचक असे दोन मुख्य प्रकार उभयान्वयी अव्ययात आहेत.
 (c) 'अन्', 'आणखी', 'आणि' ही समुच्चयबोधक उभयान्वयी अव्ययाची उदाहरणे आहेत.
 (d) 'विजयने उत्तम अभ्यास केला म्हणून त्याला यश मिळाले.

या वाक्यात न्यूनत्वबोधक उभयान्वयी अव्यय आहे -

- (1) (a) फक्त (2) (a), (b), (c) (3) (b), (c) (4) (b), (c), (d)

47. खालील पर्यायी उत्तरांतून 'पररूप संधी' ओळखा -

- (1) सदाचार (2) जगदीश (3) करून (4) काहीसा

48. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्द काय दर्शवितात ?

'आज त्याजपाशी संपत्ती आहे.'

- (1) उद्देश्य विस्तार (2) विधेय विस्तार (3) उद्देश्य (4) विधेय

49. खालील पर्यायी उत्तरांतील विसंगत शब्द कोणता ?

- (1) विंजणा (2) विंजन (3) विंचडा (4) विंझणा

50. खालील वाक्य हे कोणत्या 'स्थानिक क्रियाविशेषणाचे' उदाहरण आहे ?

'ती काय माती गाते!'

- (1) विशेषण (2) नाम (3) कृदंत (4) उभयान्वयी अव्यय

51. विरामचिन्हांचा वापर करताना 'संयोगचिन्हांचा' वापर करण्यात येतो तो असा -

- (A) विधाने - (a) '!' या चिन्हांचा वापर करतात (b) संबोधन दर्शवितात
 (c) दोन शब्द जोडताना (d) ओळीच्या शेवटी शब्द अपुरा राहिल्यास

(B) वरील विधानातील योग्य उत्तर पर्यायी उत्तरांत शोधा -

- (1) फक्त (b) (2) (b) आणि (c) फक्त
 (3) (c) आणि (d) फक्त (4) (a), (c) आणि (d)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

IO3

12

A

52. मराठी 'प्रयोग व्यवस्थेत' कर्मणी प्रयोगाविषयी पुढील काही मते मांडली आहेत, ती अशी -

- (a) कर्ता प्रथमांत असतो.
 (b) कर्माप्रमाणे क्रियापद असते.
 (c) कर्म प्रथमांत असते.
 (d) 'नवीन कर्मणी प्रयोगात' कर्त्याला 'कडून' हा शब्दयोगी अव्यय लावत नाहीत.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a), (b) (2) फक्त (b), (c) (3) फक्त (a), (d) (4) फक्त (a),(c), (d)

53. खालील चारी जोड्या योग्य रीतीने जुळवून त्यातील विसंगत जोडी कोणती ते सांगा ?

'अ'	'ब'
(a) तर्क	(i) युक्ती
(b) विचार	(ii) कल
(c) वळण	(iii) अभ्यास
(d) शंका	(iv) तरंग

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a), (iii) (2) (b), (i) (3) (c), (ii) (4) (d), (iv)

54. खालीलपैकी कोणत्या वाक्यात आत्मवाचक सर्वनाम आले आहे ?

- (a) मी आपणहून सहलीला जाण्याची तयारी दाखवली.
 (b) आम्ही उद्या सहलीला जाऊ.
 (c) जनतेला जागृत करणे हे त्यांचे कर्तव्य आहे.
 (d) तुम्ही आता सर्वजण घरी जा.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (c) (2) (b) (3) (d) (4) (a)

55. खालील विधानांतील योग्य उत्तर शोधा -

'आपले भाषाशिक्षण विविध कौशल्यावर सुरू असते' -

- (a) ऐकणे (b) बोलणे (c) वाचणे (d) फिरणे

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a), (b), (d) (2) (d) (3) (b), (c), (d) (4) (a),(b), (c)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उतारा वाचून प्र.क्र. 56 ते 60 या प्रश्नांची योग्य ती पर्यायी उत्तरे लिहा.

जगातील नामवंत साहित्यिकांनी साहित्याचं हे विश्व किती संपन्न केलं आहे! ज्ञानदेवांनी ज्ञानेश्वरी लिहिली व तिच्यामधून जीवनाविषयीचं गहन चिंतन प्रकट केलं. नामदेव-तुकोबांनी अभंग लिहिले व त्यांतून प्रपंच करता करता परमार्थ कसा साधावा, याची पायवाट दाखविली! एकनाथांनी भागवतामधून नवविधा भक्तीचे पाठ वाहविले. रामदासांनी दासबोधातून 'यत्न तो देव' का जाणावा, याचं मार्मिक विवरण केलं. श्रीचक्रधरस्वामींच्या 'लीळा चरित्रा'तून आध्यात्मिक व सामाजिक समतेचा संदेश प्रकटला. ही तर झाली संतवाणी. वेगवेगळ्या धर्मांच्या पवित्र ग्रंथांचं वाचन केलं तर त्यातून काय आढळतं? वेद-उपनिषदं, कुराण, धम्मपद, बायबल, गुरुग्रंथासाहेब या सर्वच धर्मग्रंथात उदात्त जीवनादर्शांचं विवरण केलं आहे. त्याचं आचरण केल्यास आपल्या जीवनशैलीत केवढं परिवर्तन घडतं. जीवनाकडे पाहण्याचा आपला दृष्टिकोणही बदलतो. पावित्र्य, मांगल्य, शुचित्व या मूल्यांची महानता आपल्याला जाणवते. दया, क्षमा, करुणा, प्रेम, परस्पर सामंजस्य, बंधुत्व, एकात्मता या मूल्यांची महती या धर्मग्रंथांच्या वाचनानं कळते. ऐहिक जीवन चांगल्या प्रकारे कसं जगावं व आध्यात्मिक वाटचाल कशी करावी, याचं मार्गदर्शन लाभतं. धर्मग्रंथांचे हे नंदादीप नसते तर आपण ही वाटचाल कशाच्या आधारे केली असती?

ग्रंथांमध्ये ज्ञानाच्या अनेकविध शाखा जशा प्रकाशमान होतात त्याचप्रमाणं विज्ञानाच्याही अनेकविध शाखांचं दर्शन घडतं. तत्त्वज्ञान, समाजशास्त्र, इतिहास, भूगोल, राज्यशास्त्र, मानसशास्त्र, शिक्षणशास्त्र, पुरातत्त्व संस्कृती या विषयांची कितीतरी दालनं ग्रंथांनीच आपल्यासाठी उघडलीत ना? वैज्ञानिकांनी अहोरात्र परिश्रम केले व त्यांतून त्यांना अनेक शोध लागले. या शोधांचं विवरण त्यांनी आपल्या ग्रंथांतूनच नाही का केलं? या शोधांमुळं मानवाच्या बुद्धीनं अवकाशापर्यंत व ग्रहगोलांपर्यंत कशी झेप घेतली, ते त्यांच्या ग्रंथांमुळं आपल्याला कळतं. हे ग्रंथ आपण वाचले नाहीत व या शोधांची माहिती घेतली नाही तर जग कुणीकडे चाललं आहे, याची आपल्याला कशी कल्पना येणार? ललित वाङ्मयाच्या वाचनानं आपलं मनोरंजन होतं; त्याचप्रमाणं वेगवेगळ्या लेखकांच्या भावविश्वाचं दर्शन घडतं. प्रवासवर्णनपर ग्रंथ आपल्याला वेगवेगळ्या प्रदेशांत घेऊन जातात. तिथले जगावेगळे अनुभव, तिथली माणसं, तिथला निसर्ग, तिथल्या रीतिभाती, तिथल्या जीवनशैली यांचा व आपला परिचय होतो. लेखकांना या प्रदेशात आलेले अनुभव आपलंही मन मोहून टाकतात.

'गावाकडच्या गोष्टी' व 'माणदेशी माणसं' यांच्यासारख्या व्यंकटेश माडगूळकरांच्या पुस्तकांतून ग्रामीण जीवन किती हुबेहुब साकार होतं! शंकर पाटील यांच्या 'आभाळ', 'भेटीगाठी', 'वळीव' यांसारख्या ग्रामीण कथासंग्रहांतून ग्रामीण जीवनाच्या व्यथावेदना जशा प्रकटतात त्याचप्रमाणं त्यांच्या 'धिंड' सारख्या कथा खदखदून हसायला लावतात. त्यांच्या ग्रामीण संवादांची कोल्हापुरी फेक कशी न्यारी आहे, हे त्यांच्या 'कथा अकलेच्या कांद्याची' आणि 'लवंगी मिरची कोल्हापूरची' यांसारख्या वगनाट्यांमुळं जाणवतं.

56. धर्मग्रंथांच्या वाचनाने जीवनदर्शनाचे विवरण कळते, ते असे -

(a) प्रेम	(b) परस्पर सामंजस्य	(c) जगाविषयी घृणा
(d) एकात्मता	(e) हिंसाव्रत	(f) संकुचित जीवनदृष्टिकोण

वरील विवरणातील पर्यायी उत्तरांतील योग्य उत्तर कोणते?

(1) (a), (b), (d)	(2) (a), (b), (c), (d)
(3) (d), (e), (f)	(4) (a), (b), (d), (f)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

IO3

14

A

57. खालील काही विधाने पहा -

- (a) शंकर पाटलांच्या 'धिंड' सारख्या कथा म्हणजे करुणरसाचे डोहच होत.
 (b) 'गावाकडच्या गोष्टी' तून ग्रामीण जीवन कळते.
 (c) 'वळीव' या कथेतून शंकर पाटलांनी पुरते हसवून हसवून सोडले आहे.
 (d) ग्रामीण संवादाची कोल्हापुरी फेक ना.स. इनामदारांच्यात आहे.

पर्यायी उत्तरांतून योग्य उत्तर शोधा -

- (1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) (d)

58. वैज्ञानिकांच्या परिश्रमामुळे पुढील गोष्टी समजून आल्या, त्या अशा -

- (a) पुरातत्त्व संस्कृती (b) धर्मकारण (c) राज्यशास्त्र
 (d) अवकाश झेप (e) मानसशास्त्र (f) ग्रहगोल शास्त्र

वरील विधानांच्या पर्यायी उत्तरांतून योग्य उत्तर सांगा -

- (1) (d), (e) (2) (a), (b), (c)
 (3) (d), (f) (4) (a), (b), (c), (e)

59. ललित वाङ्मयाच्या वाचनाने पुढील बाबींची कल्पना येते, त्या पुढील प्रमाणे -

- (a) वेगवेगळ्या औषधांची शास्त्रोक्त पद्धतीने माहिती मिळते.
 (b) आपलं मनोरंजन होतं.
 (c) वेगवेगळ्या लेखकांचं भावविश्वाचं दर्शन घडते.
 (d) मन भांबावून जाते.

वरील विधानातून योग्य ते उत्तर पर्यायी उत्तरांतून शोधा -

- (1) (a), (b) (2) (c), (d) (3) (a), (d) (4) (b), (c)

60. पुढील विधाने वाचून त्या खाली दिलेल्या पर्यायी उत्तरांतून योग्य उत्तर शोधा -
विधाने -

- (a) साहित्यिकांनी साहित्याचे विश्व किती विचित्र करून टाकले आहे.
 (b) ज्ञानेश्वरांनी 'ज्ञानेश्वरी' तून जीवनविषयक चिंतन प्रकट केले आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) चूक (2) (b) बरोबर (3) (a), (b) बरोबर (4) (a), (b) चूक

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

15

IO3

61. Choose the antonym for the word **underlined** in the sentence given :

Absolute powers cannot be vested in an individual.

- (1) Perfect (2) Unqualified (3) Partial (4) Arbitrary

62. Recognize the parts of speech of the **underlined** words :

Youth is the time when the seeds of character are sown.

- (1) Noun (2) Adverb clause
(3) Adjective clause (4) Noun clause

63. Choose a suitable replacement for the **underlined** phrase.

He found the gold coins as he cleans the floor.

- (1) as he had cleaned (2) while he cleans
(3) while he is cleaning (4) while cleaning

64. He is sorrowful, but still hopeful.

Identify the type of the sentence.

- (1) Simple sentence (2) Complex sentence
(3) Compound sentence (4) Complex - Compound sentence

65. Make one sentence of the two :

- (a) Ann took some photographs (b) Have you seen them

Answer Options :

- (1) Have you seen the photographs Ann took ?
(2) Ann took some photographs and have you seen them.
(3) Have you seen the photographs that Ann took ?
(4) Have you seen the photographs which Ann took ?

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

66. It is a very spacious _____ for constructing a nursing home.

Pick out the **correct** word to complete the sentence.

- (1) cite (2) site (3) sight (4) seat

67. Very few things are as useful as wood.

Select the alternative which can be the **correct** comparative degree of the above sentence.

- (1) Wood is more useful than any other things.
 (2) Wood is more useful than many other things.
 (3) Wood is more useful than most other things.
 (4) No other thing is as useful as wood.

68. Change into **Indirect Speech** :

She said to him, "What is it that makes you so much stronger and braver than any other man?"

- (1) She asked him what was it that made him so much stronger and braver than any other man.
 (2) She asked him that what was it that made him so braver and stronger than any other man.
 (3) She said him that what was that, that made him so braver and stronger than any other man.
 (4) She stated him that what was that, that made him so braver and stronger than any other man.

69. Complete the following sentence :

Sanatorium is _____ .

- (1) a place for the sick to recover health (2) a place for old people
 (3) a home for orphans (4) a home for lunatics

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

17

IO3

70. Choose the correct meaning of the word underlined.

He is noted for his benevolent nature.

- (1) generous (2) flexible (3) pleasing (4) brave

71. Correct the spelling of underlined word :

No physique can cure

- (a) physique (b) physic (c) physics (d) features

Answer Options :

- (1) (a) is correct (2) (a) and (b) are correct
(3) (c) is correct (4) (d) is correct

72. Choose the correct alternative :

I [am to leave, would leave, was to leave, was to have left] on Thursday. But on Thursday I had a terrible cold. So decided to wait till Saturday.

- (1) am to leave (2) would leave (3) was to leave (4) was to have left

73. Identify the group of words spelt correctly :

(1) digression, equilibrium, dilemma, equivalent.

(2) digression, equilibrium, dilemma, equivalent.

(3) digression, equillibrium, dilemma, equivelent.

(4) digression, equilibrium, dilema, equivelent.

74. Change into reported speech :

The mother said, "Run away children, do not disturb me".

- (1) The mother ordered the children to run away and forbade them to disturb her.
(2) The mother said to children to run away and not to disturb her.
(3) The mother asked children to run away and not to disturb her.
(4) The mother told children not to disturb her and run away.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

IO3

18

A

75. If the usage of a suffix makes the word 'teach' into 'teacher', then which will be the **correct** suffix to use for the word 'betray' ?

- (1) betrayfy (2) betrayfic (3) betrayal (4) betrayen

76. Which part of speech the word 'above' belongs to in the given sentence ?

The moral law is above the civil.

- (1) Noun (2) Adjective (3) Preposition (4) Adverb

77. He deals _____ dry fruits.

Pick out the **correct** alternative to complete the sentence.

- (1) in (2) out (3) with (4) by

78. Choose the **correct** meaning of the idiom **underlined** in the sentence given :

He got the doors slammed in his face.

- (1) hitting his face (2) banged up
(3) stuck tight (4) closed shut in anger

79. I need interpreters in my surgery who _____ speak Punjabi, Urdu and Gujarathi.

Pick out the **correct** alternative to make the sentence meaningful.

- (1) may (2) should (3) must (4) can

80. Virhdawal Khade practices in such a way that he will win Gold Medal.

Identify the type of the clause **underlined**.

- (1) Noun clause (2) Adjective clause
(3) Adverb clause of purpose (4) Adverb clause of result

81. The best sources of electricity, _____, include water, wind and solar power.

Pick out the **correct** alternative to complete the sentence.

- (1) but (2) however (3) yet (4) though

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

19

IO3

82. My friend decided to _____ in marketing as he wants to be a marketing manager.
(Special)

Add the **correct** suffix to the given word to make the sentence meaningful.

- (1) _____ ize (2) _____ ist (3) _____ ization (4) _____ ized

83. You thought it was still six _____ ?

Pick out the **correct** alternative to complete the sentence.

- (1) did you (2) didn't you (3) was it (4) wasn't you

84. You must take heart and face life boldly.

Pick out the **correct** meaning of the **underlined** phrase.

- (1) Feel bold (2) Feel excessively (3) Feel glad (4) Feel superior

85. Pick out the **correct** word to fill in the blank :

I did not know it until you _____ .

- (1) speaking (2) were spoken (3) speak (4) spoke

86. (a) Gavaskar was the star of Indian cricket.

(b) An elephant is a wise animal.

Pick out the **correct** sentences.

- (1) Only (a) is correct (2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct (4) Both (a) and (b) are incorrect

87. (a) The tallest of the players was injured.

(b) Ram as well as Shyam was present.

Identify the **correct** sentences.

Answer Options :

- (1) Only (a) is correct (2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct (4) Both (a) and (b) are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

88. Choose the correct alternative :

_____ so many books ? How are you going to read them ?

- (1) Need you to buy (2) Need you buy
(3) Must you need buy (4) Need you have to buy

89. The causal relation between nutritious diet and good health is well known.

Pick out the correct meaning of the word underlined :

- (1) occasional (2) irregular (3) useful (4) denoting cause

90. Read the answer options and recognise the type of sentence given :

Let him be taken away.

- (1) Active - Imperative (2) Active - Exclamatory
(3) Passive - Statement (4) Passive - Imperative

91. Choose the correct options for the conversion of the following sentence into complex.

Let me alone, and I shall do the work much better.

- (a) If you let me alone, I shall do the work much better.
(b) When I am alone, I shall do the work much better.
(c) If I am alone, I shall do the work much better.
(d) I shall do the work much better ; Let me alone.

Answer Options :

- (1) (a) only (2) (b) only
(3) (a) and (b) only (4) (c) and (d) only

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

92. Give the meaning of underlined words.

It won't be long before you have the world, literally at your finger tips and the ability to communicate at work or play.

- (1) near your finger tips (2) to have everything, easily accessible
 (3) to do anything (4) advance in a particular situation

93. Meena is not highly educated but she has the gift of the gab.

Choose the **correct** meaning of the underlined part.

- (1) flattering words (2) good personality
 (3) a blent of acting (4) art of speaking

94. In the sentence given, state which is the exact meaning of the word 'Race' ?

The race of ginseng is difficult to find.

- (1) Nationality (2) Contest (3) Root (4) Track

95. Find out the **clause** used in the sentence :

An author who was famous during the freedom struggle lived in that cottage which overlooks the lake.

- (1) Noun clause (2) Adverb clause
 (3) Adjectival clause (4) None of these

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Read the following passage carefully and answer the questions given below it.

“People very often complain that poverty is a great evil and that it is not possible to be happy unless one has a lot of money. Actually, this is not necessarily true. Even a poor man, living in a small hut with none of the comforts and luxuries of life, may be quite contented with his lot and achieve a measure of happiness. On the other hand, a very rich man, living in a palace, and enjoying everything that money can buy, may still be miserable, if, for example, he does not enjoy good health, or his only son has taken to evil ways. Apart from this, he may have a lot of business worries which keep him on tenterhooks most of the time. There is a limit to what money can buy and there are many things which are necessary for a man’s happiness and which money cannot procure.

Real happiness is a matter of the right attitude, and the capacity of being contented with whatever you have is the most important ingredient of this attitude”.

96. May still be miserable.

The **underlined** phrase means.

- (1) poor (2) **dejected** (3) ill-tempered (4) disagreeable

97. It is true that _____.

Complete the sentence choosing the **correct** alternative.

- (1) **money alone cannot give happiness.**
 (2) money alone can give happiness.
 (3) money always give happiness.
 (4) money seldom gives happiness.

98. The most appropriate title to the passage is _____.

- (1) The key of happiness (2) Poverty, a curse of life
 (3) Money and contentment (4) **Contentment, a key to happiness**

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A 23 IO3

99. The phrase "on tenterhooks" means :

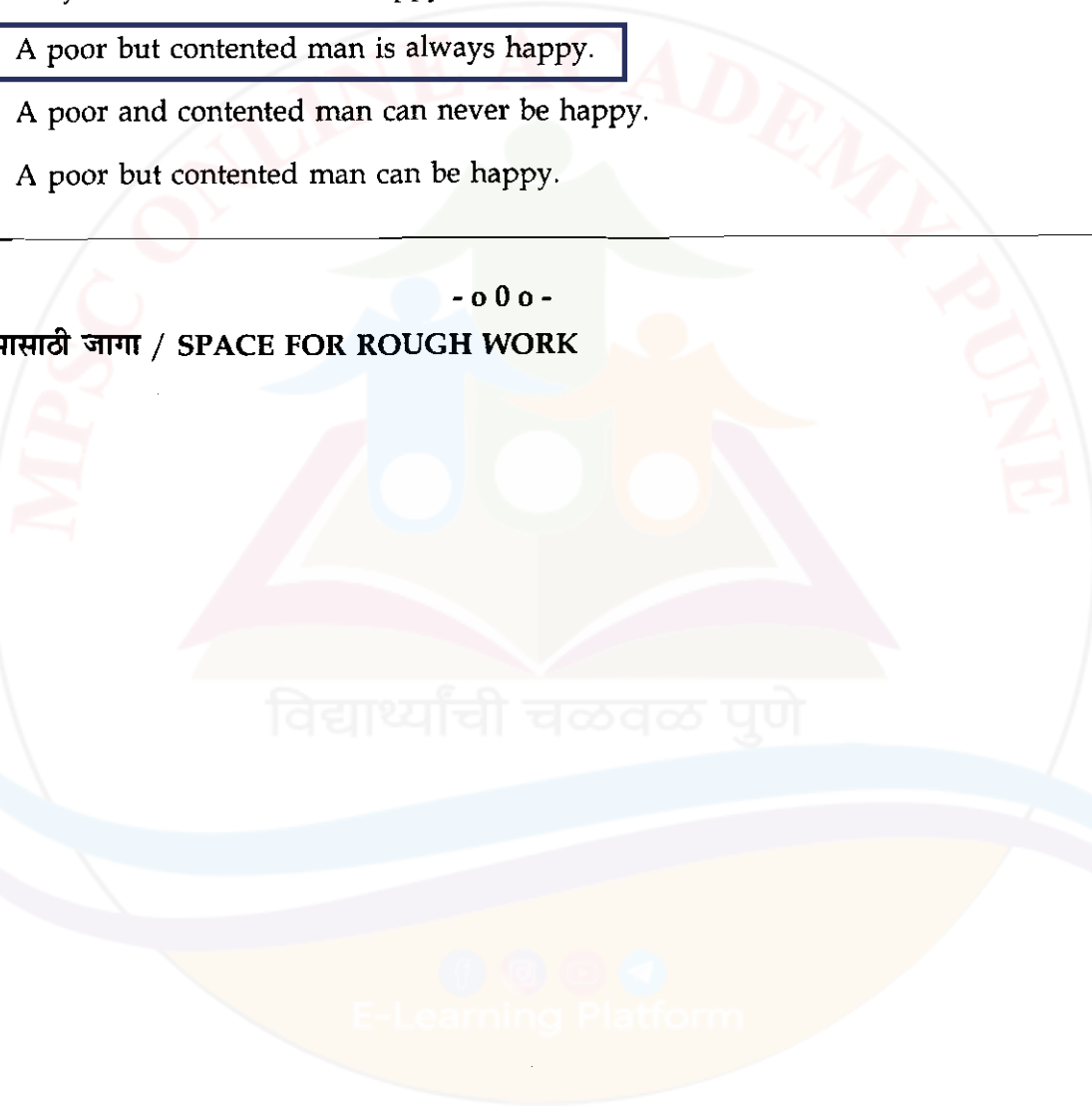
- (1) in a state of forgetfulness (2) in a state of thoughtfulness
 (3) in a state of anxiety (4) in a state of sadness

100. Identify the true statement from the following :

- (1) Only the rich man can be happy.
 (2) A poor but contented man is always happy.
 (3) A poor and contented man can never be happy.
 (4) A poor but contented man can be happy.

- o o o -

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्याप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “③” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत सहायक (मुख्य) परीक्षा-२०१३ या स्पर्धा परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	3	2	4	2
2	3	3	1	3
3	#	3	4	3
4	1	4	3	3
5	2	2	3	1
6	4	3	3	4
7	4	2	2	2
8	4	2	3	4
9	3	3	2	4
10	4	#	3	4
11	3	3	3	3
12	2	2	3	1
13	3	3	3	3
14	3	3	1	3
15	3	3	3	3
16	2	3	4	2
17	4	1	1	3
18	1	4	4	1
19	4	4	3	2
20	3	4	2	3
21	3	4	2	4
22	1	1	2	4
23	1	2	3	1
24	1	3	1	4
25	1	3	1	3

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	3	3	3	2
27	2	3	3	1
28	1	4	2	2
29	2	3	3	2
30	4	1	2	4
31	3	1	1	1
32	2	3	2	2
33	3	1	4	3
34	2	4	3	3
35	1	1	2	2
36	2	2	2	1
37	3	4	3	4
38	3	3	1	2
39	2	3	2	3
40	4	3	3	3
41	2	2	3	2
42	3	2	1	3
43	1	3	#	3
44	3	2	4	3
45	3	1	3	3
46	3	2	4	3
47	3	2	3	#
48	2	3	2	3
49	3	3	1	1
50	2	3	4	2

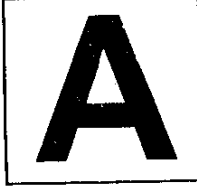
दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

दिनांक २४/०३/२०१४

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	3	4	4	1
52	2	1	3	2
53	3	1	3	3
54	4	4	2	4
55	4	2	4	3
56	1	1	1	3
57	2	2	2	4
58	3	3	2	2
59	4	2	4	2
60	2	4	3	1
61	3	1	3	1
62	3	1	2	2
63	4	1	2	3
64	3	1	3	2
65	1	4	1	3
66	2	4	4	4
67	3	4	4	3
68	1	2	2	3
69	1	2	2	1
70	1	2	3	2
71	2	3	3	4
72	4	1	3	4
73	2	2	1	1
74	1	4	1	2
75	3	2	1	4

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	3	1	2	3
77	1	1	3	2
78	4	3	3	3
79	4	4	4	1
80	4	3	1	1
81	2	1	4	1
82	1	3	2	4
83	2	4	2	4
84	1	1	4	2
85	4	4	1	4
86	2	3	4	2
87	3	3	4	3
88	2	3	3	1
89	4	2	1	1
90	4	2	1	1
91	1	3	4	4
92	2	3	4	2
93	4	2	1	4
94	3	4	3	3
95	3	4	2	3
96	2	4	2	2
97	1	1	4	2
98	4	2	3	4
99	3	2	2	3
100	2	3	1	1

दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

2014

CODE : RO5

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक

BOOKLET NO.

प्रश्नपुस्तिका
मराठी व इंग्रजी

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 100

वेळ : 1 (एक) तास

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

परीक्षा-क्रमांक									

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक

- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

RO5

2

A

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

3

RO5

1. 'काल मी मावळणारा सूर्य पाहिला.' या वाक्यातील 'मावळणारा' या विशेषणाचा प्रकार कोणता?
 (1) सिद्ध विशेषण (2) क्रमवाचक विशेषण (3) गुण विशेषण (4) साधित विशेषण
2. 'क्ष' व 'ज्ञ' या वर्णाना वर्णमालेत स्थान देणारे कोण?
 (1) दादोबा (2) दामले (3) सबनीस (4) चिपळूणकर
3. पर्यायी उत्तरांतील - अंशाभ्यस्त शब्दांतील गटाबाहेरचा अंशाभ्यस्त शब्द कोणता?
 (1) कागदपत्र (2) साजशृंगार (3) गोडधोड (4) कामकाज
4. खाली दिलेल्या पर्यायी उत्तरांतील 'पररूप संधी' असलेले योग्य पर्यायी उत्तर कोणते?
 (1) करून (2) जाऊन (3) घेईल (4) होऊ
5. 'अंतःकरण' या शब्दाच्या संधीचा खालील योग्य पर्याय निवडा.
 (1) अंतः + करण (2) अंतस् + करण (3) अतःस् + करण (4) अंतर् + करण
6. वाक्यातील क्रियापदाचा कर्ता किंवा कर्म यांच्याशी पुरुष, लिंग व वचन याबाबतीत अन्वय किंवा अनन्वय म्हणजे -
 (1) प्रातिपदिक (2) धातूरूपेश (3) वाक्य पृथक्करण (4) प्रयोग
7. खालील पर्यायी उत्तरांतील गटाबाहेरचा शब्द असलेले पर्यायी उत्तर कोणते?
 (1) च (2) ना (3) सुद्धा (4) पुढे
8. 'सरदार व जमिनदार यांचे वर्चस्व असणारे राज्यशासन' या शब्दसमूहाला खालील योग्य शब्द सांगा.
 (1) सावकारशाही (2) राजेशाही (3) सामंतशाही (4) जमिनदारशाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RO5

4

A

9. 'एवढी यात्रा कधी पाहिली नव्हती' या विधानार्थी वाक्याचे पुढीलपैकी योग्य उद्गारार्थी वाक्य ओळखा.

- (1) वा: वा: ! एवढी यात्रा कधी पाहिली नव्हती.
 (2) बाप रे! एवढी यात्रा कधी पाहिली नव्हती.
 (3) छे: छे: ! कधी नव्हती पाहिली एवढी यात्रा
 (4) हत्! कधी नव्हती पाहिली एवढी यात्रा.

10. 'तू घरी जायचे होतेस' या वाक्याचा प्रयोग ओळखा.

- (1) भावे प्रयोग (2) कर्तृ-भाव संकर प्रयोग
 (3) कर्म-भाव संकर प्रयोग (4) कर्तृ-कर्म संकर प्रयोग

11. खालील शब्दातील वर्णरचना कशी आहे? पर्यायी उत्तरांतील योग्य उत्तर शोधा.

'कृष्णार्पण'

- (1) क + ऋ + ष + ण् + अ + अ + र् + प् + अ + ण् + अ
 (2) क् + ऋ + ष + ण् + अ + अ + र् + प् + अ + ण् + अ
 (3) क् + ऋ + श् + न् + अ + अ + र् + प् + अ + ण् + अ
 (4) क् + ऋ + ष + ण् + अ + र् + प् + अ + ण् + अ

12. 'यात्रेकरूंना मंदिरात प्रवेश मिळावा' या विधानाचा उपप्रकार ओळखा.

- (1) विधानार्थी वाक्य (2) आज्ञार्थी वाक्य (3) विद्यार्थी वाक्य (4) संकेतार्थी वाक्य

13. खालीलपैकी महाप्राण व्यंजने ओळखा.

- (1) ख, फ, ध (2) क, ट, प (3) च, र, व (4) ज, च, न

14. खालील वाक्याचा योग्य तो प्रयोग ओळखा.

'तू घरी जायचे होतेस.'

- (1) कर्तृ - कर्म संकर प्रयोग (2) कर्म - भाव संकर प्रयोग
 (3) कर्तृ - भाव संकर प्रयोग (4) भाव - कर्तरी प्रयोग

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

RO5

15. खालील उभयान्वयी अव्यये व त्यांचे उपप्रकार यांच्या योग्य जोड्या जुळवा.

'अव्यये'	'उपप्रकार'
(a) स्वरूपदर्शक	(i) म्हणून
(b) समुच्चय बोधक	(ii) पण
(c) उद्देश दर्शक	(iii) आणि
(d) न्यूनत्वबोधक	(iv) म्हणजे

वरील जोड्यांच्या उत्तराचा योग्य पर्याय निवडा.

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (iv)	(iii)	(i)	(ii)
(2) (iii)	(i)	(iv)	(ii)
(3) (ii)	(iv)	(iii)	(i)
(4) (iv)	(ii)	(i)	(iii)

16. पुढील विधाने वाचून योग्य पर्याय निवडा.

- (अ) शब्दयोगी अव्यये नामांना जोडून येत नाहीत.
 (ब) शब्दयोगी अव्यये विकारी शब्द आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (अ) बरोबर	(2) (ब) बरोबर
(3) (अ) आणि (ब) बरोबर	(4) (अ) आणि (ब) चूक

17. पर्यायी उत्तरांत 'चतुर्थी विभक्तीचे संप्रदान कारकार्थ' असलेले वाक्य कोणते ?

(1) मी नदीच्या काठाने गेले.	(2) तो घरातून बाहेर पडला.
(3) तू रामाला पुस्तक दे.	(4) तो दिवसाचा चालतो.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RO5

6

A

18. 'मंदा तू पुढे जा, हा मी आलोच' या वाक्यातील 'हा' हे सर्वनाम असून, त्याचा वापर क्रियाविशेषणासारखा केला आहे. या विधानाबाबत उत्तराचा खालील योग्य पर्याय निवडा.

- (1) या विधानाचा पूर्वार्ध चूक आहे.
 (2) हे संपूर्ण विधान बरोबर आहे.
 (3) या विधानाचा उत्तरार्ध चूक आहे.
 (4) हे संपूर्ण विधान चूक आहे.

19. खालीलपैकी कोणता शब्द अरबी - फारसी उपसर्ग लागून तयार झाला आहे?

- (1) दररोज (2) प्रगल्भ (3) आडकाठी (4) उपभेद

20. पुढीलपैकी मराठी प्रत्यय लागून झालेला तद्धित शब्द कोणता?

- (1) धार्मिक (2) जडत्व (3) उत्कंठित (4) शिष्टाई

21. 'आवश्यक तेथे मदत न करता, ज्याला गरज नाही त्याला मदत करणे' या अर्थाची खालील म्हण ओळखा.

- (1) भाताला तांदुळ नि पाण्याला उधाण. (2) मनसुबे केले नि दिवस निघून गेले.
 (3) भरवशाच्या म्हशीला टोणगा. (4) मानेवर गळू नि पायाला जळू.

22. 'जन्मा आला हेला आणि पाणी वाहून मेला' या म्हणीची विरुद्धार्थी म्हण ओळखा.

- (1) ज्ञान तिथे मान (2) जेवीन तर तुपाशी नायतर उपाशी
 (3) जने ती जाणे वांझ काय जाणे (4) आयत्या बिळात नागोबा

23. 'पाठ चोरणे' या वाक्यप्रचाराचा अर्थ ओळखा.

- (1) मुळीच न दिसणे (2) कुचरपणा करणे (3) मदत न करणे (4) मदत करणे

24. खालील पर्यायी उत्तरांतील 'विरुद्धार्थी शब्द' असलेले पर्यायी उत्तर कोणते?

(अ)	(ब)
(1) मित्र	रवि
(2) अनुज	अग्रज
(3) आदित्य	सविता
(4) भानू	भास्कर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

7

RO5

25. विरामचिन्हांचा वापर करताना 'संयोगचिन्हाचा वापर करण्यात येतो' -

- (अ) दोन शब्द जोडताना.
 (ब) संबोधनाकरिता वापर केला जातो.
 (क) दुसऱ्याचे मत अप्रत्यक्षपणे सांगण्यासाठी.
 (ड) ओळीच्या शेवटी शब्द अपुरा राहिल्यास.

योग्य उत्तर कोणते ?

- (1) (ब) बरोबर (2) (ब), (ड) बरोबर (3) (अ), (क) बरोबर (4) (अ), (ड) बरोबर

26. मराठीतील 'लिंग विचार' पुढीलप्रमाणे करता येईल.

- (अ) प्राणिमात्रांचे लिंग हे वास्तविक असे असते.
 (ब) लिंग ओळखण्यासाठी नामाच्या रूपाचा विचार केला जातो.
 (क) मराठीतील लिंग व्यवस्था ही अत्यंत अनियमित आहे.
 पर्यायी उत्तरांतून योग्य उत्तर शोधा.

- (1) (अ), (ब) (2) (ब), (क) (3) (अ), (क) (4) (अ), (ब), (क)

27. 'लवण' या शब्दाला खालील कोणता शब्द समानार्थी आहे ?

- (1) लावण्य (2) लावणी (3) मीठ (4) पीठ

28. ध्वन्यर्थ म्हणजे _____.

- (1) 'अभिधा' शक्तीमुळे जाणवणारा अर्थ (2) 'व्यंजना' शब्दशक्तीमुळे सूचित होणारा अर्थ
 (3) 'लक्षणा' शब्दशक्तीमुळे जाणवणारा अर्थ (4) भाषेतील मूलध्वनींचा अर्थ

29. प्रधान वाक्यातील एखाद्या नामाशी किंवा सर्वनामाशी संबंध असणाऱ्या वाक्यास _____ म्हणतात.

- (1) सर्वनाम वाक्य (2) विशेषण वाक्य (3) नाम वाक्य (4) करणरूपी वाक्य

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RO5

8

A

30. खालील 'क्ष' आणि 'ज्ञ' गटातील चारही जोड्या योग्य जुळवणारे पर्यायी उत्तर कोणते ?

'क्ष' काळ	'ज्ञ' आख्यात
(a) विद्यर्थ	(i) ईलाख्यात
(b) संकेतार्थ	(ii) द्वितीय ताख्यात
(c) आज्ञार्थ	(iii) वाख्यात
(d) भविष्यकाळ	(iv) ऊ - आख्यात

← Que 30 .

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(2)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)
(3)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(4)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)

31. खालील परंप्रांतीय भारतीय शब्द कोणत्या प्रांतातून आले आहेत ते सांगा ?

'चिल्ली पिल्ली, सार, मड्डु'

- (1) कानडी (2) गुजराती (3) तामिळी (4) तेलगू

32. खालील जोडशब्दातील योग्य पोटशब्द कोणते ?

'वाग्विहार'

- (1) वाग् + विहार (2) वाङ् + विहार (3) वाक् + विहार (4) वाञ् + विहार

33. 'मी आता मुक्याचे व्रत सोडणार नाही' या वाक्यातील शब्दशक्ती ओळखा.

- (1) अभिधामूल व्यंजना (2) लक्षणामूल व्यंजना (3) लक्षण लक्षणा (4) सारोपा लक्षणा

34. 'ऐवजी' या शब्दयोगी अव्ययाचा उपप्रकार ओळखा.

- (1) तुलनावाचक (2) विरोधवाचक (3) कैवल्यवाचक (4) विनिमयवाचक

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

9

RO5

35. पर्यायी उत्तरांतील योग्य शुद्धशब्द कोणता ?

- (1) अभिनीवेश (2) अभिनिवेश (3) अभीनिवेश (4) अभीनीवेश

36. 'भगिनीमंडळ' हा शब्द खालीलपैकी कोणत्या शब्दप्रकारातील आहे ?

- (1) हिंदी (2) देशी (3) तत्सम (4) तद्भव

37. 'ज' हे अनुनासिक कोणत्या उच्चारण प्रकारातील आहे ?

- (1) दंत्य (2) मूर्धन्य (3) तालव्य (4) कंठ्य

38. 'मेषपात्र' या शब्दाचा अर्थ सांगा.

- (1) निरुद्योगी माणूस (2) श्रीमंत माणूस (3) बावळट माणूस (4) कर्तबगार माणूस

39. 'तात्कालिक' हा शब्द शब्दसिद्धीच्या कोणत्या उपप्रकारातील आहे ?

- (1) उपसर्ग घटित (2) शब्दसाधित (3) धातुसाधित (4) अभ्यस्त

40. ऊ - कारांत नपुसकलिंगी नामाचे सामान्यरूप आ - कारांत होते या नियमाला खालीलपैकी कोणता पर्याय अचूक आहे ?

- (1) वधू - वधूचा (2) नातू - नातवाचा (3) कोकरू - कोकराने (4) आसू - आसवाने

41. खालील म्हण पूर्ण करा. पर्यायी उत्तरांतील योग्य पर्यायी उत्तर सांगा.

'अडाण्याची मोळी _____'.

- (1) भलत्यासच जाळी (2) भलत्यासच मारी (3) भलत्यासच गिळी (4) भलत्यासच टाळी

42. खालील शब्द कोणत्या 'शब्दसिद्धी' प्रकारचा आहे ?

'मस्तक'

- (1) तत्सम (2) तद्भव (3) देशी (4) परकीय

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RO5

10

A

43. भावे प्रयोगाचे लक्षण नसलेले उदाहरण कोणत्या पर्यायी उत्तरात आहे ?

- (1) शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना शिकवावे (2) त्याने आता घरी जावे
(3) ती शाळेत जाते (4) आज सारखे गडगडते

44. खालीलपैकी कोणता शब्द शुद्धलेखन नियमानुसार अचूक आहे ?

- (1) उच्चैःश्रवा (2) उच्चैःश्रवा (3) उच्चैश्रवा (4) उच्चैश्रवा

45. खालीलपैकी कोणता शब्द अरबी भाषेतून आला आहे ?

- (1) करोड (2) गाजर (3) अत्तर (4) मेहनत

46. 'भद्रजन' या शब्दाचा खालीलपैकी कोणता शब्द विरुद्धार्थी आहे ?

- (1) सज्जन (2) दुर्जन (3) प्रेमीजन (4) विद्वत्जन

47. पर्यायी उत्तरांतून योग्य ते पर्यायी उत्तर शोधा.

'भाषा नदीच्या प्रवाहाप्रमाणे असते.' कारण -

- (1) भाषेच्या प्रवाहात वळणे नसतात.
(2) भाषेमध्ये बदल होत जातात.
(3) भाषेच्या व्याकरणाच्या नियमांना मुरड घालवी लागत नाही.
(4) भाषेचा प्रवाह अखंड चालू नसतो.

48. 'ळ' वर्ण कोणत्या प्रकारचा आहे ?

- (1) उष्मे (2) स्पर्श (3) महाप्राण (4) स्वतंत्र

49. 'तो घोड्यास पळवतो' या वाक्यातील पळवतो या क्रियापदाचा उपप्रकार कोणता ?

- (1) शक्य क्रियापद (2) प्रयोजक क्रियापद (3) सिद्ध क्रियापद (4) सहाय धातू

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

11

RO5

50. 'गंगेत गवळ्यांची वस्ती' या वाक्यात कोणती शब्दशक्ती आहे ?

(1) अभिधा

(2) लक्षणा

(3) व्यंजना

(4) योगरूढ

पुढील उतारा वाचून त्याखालील प्रश्न क्रमांक 51 ते 55 ची उत्तरे लिहा.

प्राचीन काळांत सहज ओझरती नजर फेंकली, तरी विचारांची प्रचंड चळवळ दिसून येईल. यास्काचार्यांच्या नुसत्या निरुक्तांत पाहिले तर वेदांच्या अभ्यासासाठी निरनिराळ्या दृष्टीच्या शेंकडों मंडळांचीं नांवे त्यांत आलेलीं आहेत. इतिनैरुक्तिकाः, इति आख्यायिकाः, इति ऐतिहासिकाः अशी निरनिराळीं अभ्यासमंडळें यास्क देत आहेत. तसेंच उपनिषत्काली सर्वत्र तत्त्वज्ञानाची प्रचंड व अखंड चर्चा चाललेली दिसते. शेंकडों मते, शेंकडों पंथ, शेंकडों सूक्ष्म छटांचें तत्त्वज्ञानी आपणांस दिसून येतात.

मीमांसक ईश्वर मानीत नसत; चार्वाकपंथी परलोक वगैरे मानीत नसत. कणाद वगैरे सारी सृष्टि परमाणूपासून झाली असें म्हणत. बुद्धपंथी सारे क्षणिक आहे असें मानीत. शेंकडों मते होती; परंतु कुणाचा छळ झाला नाही. युरोपमध्ये नवविचार देणाऱ्यांच्या होळ्या करण्यात आल्या. भारतात तसें झालें नाहीं. प्रत्येकाच्या प्रामाणिक मताला येथें मान देण्यांत येत असे.

ज्ञान म्हणजे पोरकटपणा समजण्यात येत नसे. एकेक गोष्ट समजून घ्यावयास तपेंच्या तपें देत. उपनिषदांत अनेक ठिकाणी ज्ञानासाठी ब्रह्मचर्यपालन करून कशी तपश्चर्या करीत, कसे चिंतनांत गढून जात, तें आलें आहे. ज्ञान मागण्यासाठी वाटेल त्याच्याकडे जात. ब्राह्मण क्षत्रियाकडे जाई. क्षत्रिय ब्राह्मणाकडे जाई. ब्राह्मण तुलाधारासारख्या वैश्याकडे ज्ञानासाठी नम्रपणें जाई. ज्ञान कोठेंहि असो, ते पवित्र आहे. सूर्याचा प्रकाश कोठूनही आला तरी तो घेतला पाहिजे. झाडांचीं मुळें मिळेल तेथून ओलावा घेण्यासाठी धडपडत असतात. त्याप्रमाणेंच ज्ञानोपासकांचीं दृष्टि हवी. देवांचा कच दैत्यांच्या गुरुकडेहि जाईल आणि दैत्यांचा गुरुहि शत्रूकडच्या शिष्याला प्रेमानें सारें ज्ञान देईल. ज्ञानाच्या प्रांतात शत्रु - मित्र नाहीं.

समाजाला नवविचार देणें म्हणजे फार थोर साधनाच आहे. विचाराचा डोळा समाजाला देणें याहून धन्य तर दुसरें काय आहे? चिंतन करून आपणांस जो विचार सुचला, त्याला पूज्य मानून तो सदैव प्रकट केला पाहिजे. त्याची वाढ केली पाहिजे, तो सर्वासमोर निर्भयपणें मांडला पाहिजे. तो सोडतां कामा नये.

ज्ञानाचें बाह्य स्वरूप कोणतेंही असेल. त्या त्या बाह्यांगाची पूजा करण्यासाठी मनुष्य निःस्वार्थपणें कसा धडपडतो आहे, तें पाहिलें पाहिजे. ज्ञानाचें बाह्यांग व्याकरण असेल. व्याकरणरूपी परब्रह्माची एखादा पाणिनी अहोरात्र पूजा करू पाहील. त्या पाणिनीस भगवान ही पदवी भारतीय संस्कृती देईल. शंकराचार्य पाणिनीचा उल्लेख भगवान पाणिनी असा सदैव करतात. पाणिनी ज्ञानाच्या एका स्वरूपात रमले. त्यांना दुसरे तिसरे कांहींच सुचत नव्हतें, रुचत नव्हतें. व्याकरण म्हणजे त्यांचा वेदान्त. जे कोणी येतील त्यांना ते व्याकरण शिकवीत. एके दिवशी तपोवनांत ते व्याकरण शिकवीत असता एकदम एक वाघ आला. वाघाला पाहून पाणिनी पळाले नाहींत. वाघाला पाहून व्याघ्र शब्दाची ते व्युत्पत्ती सांगू लागले! वाघ हुंगत हुंगत येत होता. पाणिनी म्हणाले. "वास घेत घेत येणारा हा पाहा वाघ." "व्याजिघ्रति स व्याघ्रः" पाणिनी व्युत्पत्ती सांगण्याच्या आनंदात होते. शिष्य केंव्हाच पळून गेले होते! वाघानें पाणिनीवर झडप घालून त्यांना खाऊन टाकलें! ज्ञानाची किती थोर उपासना! ज्ञानाची उपासना करणारा सर्व काहीं विसरून जातो. त्याच त्या विचारांशीं तो तन्मय होतो. त्याची जणूं समाधि लागते. समाधि म्हणजे सर्वत्र ध्येयाचाच साक्षात्कार होणें. समाधि म्हणजे ध्येयतर सृष्टीं चें विस्मरण! समाधि म्हणजे सर्व सृष्टीचें विस्मरण नव्हे.

51. सर्वांत थोर साधना कोणती ?

(1) समाजाला नव-नवे विचार देणे

(2) मृत्यूजवळ ज्ञान मागणे

(3) व्याकरणाचा अभ्यास करणे

(4) ब्रह्मचर्य पालन करणे

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RO5

12

A

52. वैचारिक भिन्नता असूनही भारतात विचारवंतांचा छळ का झाला नाही ?

- (1) यास्काचार्यांची निरूक्ते महान ठरली. (2) विचार ब्रह्मचर्यपालनातून मिळाले होते.
(3) ज्ञान सर्वांकडून मिळवले जाई. (4) प्रत्येकाच्या प्रामाणिक मताला सन्मान मिळे.

53. तत्त्वज्ञानाची अखंड चर्चा कोणत्या काळात चाललेली दिसते ?

- (1) वेदांच्या काळात (2) वेदपूर्व काळात (3) इंग्रजांच्या काळात (4) उपनिषदांच्या काळात

54. पाणिनीने कोणत्या गोष्टीला परब्रह्म मानले होते ?

- (1) वेदांना (2) उपनिषदांना (3) व्याकरणाला (4) वाघाला

55. ज्ञानाची उपासना करणाऱ्याची अवस्था कशी होते ?

- (1) वेदांचे ज्ञान प्राप्त होते. (2) तो नवविचारांनी परिपूर्ण होतो.
(3) त्याला ध्येयेतर सृष्टीचे विस्मरण होते (4) त्याला वाधाकडून मृत्यू येतो.

पुढील उतारा वाचून त्याखालील प्रश्न क्रमांक 56 ते 60 ची उत्तरे द्या.

जीवनाच्या कितीतरी परीक्षांमध्ये आपल्याला अपयश येते. पण केवळ अपयश आले म्हणून आपण धीर सोडता कामा नये. हिंमत धरून आणि आपल्या अपयशाची कारणे समजावून घेऊन योग्य दिशेने आत्मविश्वासपूर्वक व जोमाने आपण प्रयत्न केले तर आपले ईप्सित साध्य होण्याच्या मार्गात कोणतेच अडथळे येणार नाहीत. ज्ञान-संपादनाची आपली आवड व यशाची ईर्षा आपण कायम राखली तर अपयशामुळे आपण अधिक कार्यक्षम व कार्यप्रवण बनू शकतो, असाच आपल्याला अनुभव येईल.

साहित्य, संगीत, नाटक, चित्रकला ह्यांसारख्या कलांनी माणसाच्या जीवनाला समृद्धी आणलेली आहे, मानवाला सुसंस्कृत बनविले आहे. परंतु एखादा माणूस साक्षर असूनदेखील सुसंस्कृत नसतो. कारण जीवनातील आनंद कसा लुटावा हे त्याला ठाऊक नसते. कलेचे रहस्य जाणण्याची दृष्टी त्याला प्राप्त झालेली नसते. त्यामुळे जीवनात त्याचे मन कोठेच रमत नाही. त्याला कशापासून देखील विरंगुळा मिळत नाही. अशा प्रवृत्तीपासून आपण दूर राहिले पाहिजे. माझ्या जीवनाकडे मी जेव्हा दृष्टिक्षेप टाकतो त्यावेळी सुदैवाने मला जीवन आनंदमय वाटते व नव्या क्षितिजांच्या ओढीने माझे मन अद्यापही भारावून जाते.

माणसाने आपल्या जीवनातील वास्तवता लक्षात घ्यावयास हवीच. निव्वळ स्वप्नसृष्टीत काही आपण वावरू शकत नाही. ध्येयवादी वृत्तीने कार्य करीत असताना स्वप्नाळू श्रद्धा उपयोगी पडत नाही. जीवनातील कटू सत्यावर प्रकाश टाकणाऱ्या व वास्तवतेची झळ कमी करणाऱ्या हास्यरसाची जोड त्याला हवीच. गंभीर गोष्टींकडेसुद्धा काहीशा स्मित वदनाने पाहता येण्याएवढा सोशिकपणा अंगी असावयास हवा. रोजच्या व्यवहारात अशा वृत्तीने जर आपण काम करू शकलो तर क्षणाक्षणाला जीवनाचा आनंद आपल्याला लुटता येईल.

काहीतरी नवे शोधावे व जे सापडले त्यात रस घ्यावा अशा प्रवृत्तीने आपण जीवन जगलो तरच त्याला जगणे म्हणता येईल. ह्यात काय आहे? त्यात काय आहे? अशा तुसड्या वृत्तीने आपण जर प्रत्येक क्षण वाया घालविला तर जीवनाचा लपंडाव आपण हरलोच असे समजावयास हरकत नाही. जीवनात जे सुखाचे क्षण येतात ते सूर्याच्या कोवळ्या किरणासारखे सोनेरी व सतेज असतात. ते क्षणभर राहतात आणि नंतर कडक होतात. परंतु ज्यावेळी हे किरण कोवळे दिसतात त्यावेळी त्यांचे ते तेज, ते रम्य स्वरूप पाहून मनाला आल्हाद वाटतो, गंमत वाटते.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

13

RO5

56. जीवनातील आनंद कसा लुटावा ?

- (अ) कलेचे रहस्य जाणण्याची दृष्टी प्राप्त करावी.
 (ब) जीवनात मन भरकटत ठेवावे.
 (क) विरंगुळ्यापासून दूर राहून.
 (ड) नव्या क्षितिजाची ओढ लावून घ्यावी.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (ब) (2) (ब), (क) (3) (अ), (ड) (4) (अ), (ब), (क), (ड)

57. जीवनातील सुखाचे क्षण कसे असतात ?

- (अ) ते सूर्याच्या कोवळ्या किरणासारखे सोनेरी व सतेज असतात.
 (ब) ते सूर्याच्या कोवळ्या किरणासारखे क्षणभर राहतात आणि नंतर कडक होतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (अ) बरोबर (ब) चूक (2) (ब) बरोबर (अ) चूक
 (3) (अ), (ब) बरोबर (4) (अ), (ब) चूक

58. कोणत्या कलांनी माणसाच्या जीवनाला समृद्धी आणलेली आहे ?

- (अ) साहित्य (ब) नाटक (क) चित्रकला (ड) संगीत

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (अ), (ब) (2) (क), (ड) (3) (अ), (ब), (क), (ड) (4) (ब), (ड)

59. कोणत्या प्रवृत्तीला जगणे म्हणता येईल ?

- (अ) काहीतरी नवे शोधणे.
 (ब) तुसड्या वृत्तीने वागणे.
 (क) जे सापडेल त्यात रस घेणे.
 (ड) नाहक प्रत्येक क्षण वाया घालविणे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (अ) (2) (अ), (ब) (3) (क), (ड) (4) (अ), (क)

60. माणसाने आपल्या जीवनात कोणती गोष्ट लक्षात घ्यावयास नको ?

- (1) स्वप्नाळू श्रद्धा (2) ध्येयवादी वृत्ती (3) सोशिकपणा (4) हास्यरसाची जोड

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RO5

14

A

61. Identify the type of sentence.

Do or Die

- (1) Simple (2) Compound (3) Complex (4) Complex-Compound

62. Fill in the blank with correct alternative.

There is an _____ difference between man's laughter and murder.

She was very _____ of our efforts to help.

- (1) affective and effective (2) appreciable and appreciative
(3) effective and appreciable (4) none of these

63. Spot the word to which a suffix has been added :

- (1) scarlet (2) scandal (3) starlet (4) sandal

64. Consider the following sentences :

(a) when the hunter saw the tiger, he climbed up a tree.

(b) on seeing the tiger, the hunter climbed up a tree

Answer Options :

- (1) (a) is simple sentence and (b) is compound
(2) (a) is compound sentence and (b) is simple
(3) (a) is complex sentence and (b) is simple
(4) (a) is simple sentence and (b) is complex

65. Locate the unit with a grammatical error, if any :

In language, we have to resort to pauses/ and the pauses in writing/

A

B

are denoted upon the marks of punctuation

C

- (1) A (2) B (3) C (4) No error

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

15

RO5

66. Choose the meaning of the underlined idiom :

He is a stick - in - the - mud.

- (1) a person who is too strict
 (2) a person stuck in mud
 (3) a person who dislikes modern things
 (4) a person who resists change

Que 66 .

67. Identify the underlined term :

We know why he hasn't come.

- (1) Adjectival Clause (2) Adverbial Clause
 (3) Noun Clause (4) Adverbial Phrase

68. Fill in the blank.

The management must not _____ between male and female applicants.

- (1) differ (2) contrast (3) choose (4) discriminate

69. In which part of the sentence does the error lie ?

I would have been working/in this organization/for ten years next year.

I

II

III

- (1) Only I (2) Only II (3) Only III (4) None

70. (a) The desert looked awesome.
 (b) Everyone has got according to his deserts.

What do the underlined words above respectively mean ?

Answer Options :

- (1) Sweet dish and ability (2) Sandy land and ability
 (3) Sandy land and worthiness (4) Sweet dish and worthiness

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RO5

16

A

71. Choose the synonym for the underlined word :

Let me give you a fable.

- (1) unbelievable story (2) imaginary story
(3) manufactured item (4) moral lesson

72. Which of the following sentences are grammatically correct ?

- (a) Hallowed be thy name !
(b) The king ordered that the prisoner be beheaded.
(c) Had I your talent, I would have created a sensation.
(d) If only I were rich !

Answer Options :

- (1) Only (a) and (b) (2) Only (c) and (d)
(3) All incorrect (4) All correct

73. Choose the antonym for the underlined word :

He is an erudite person.

- (1) Learned (2) Rude (3) Ignorant (4) Scholarly

74. Which of the given options carries the meaning of the underlined idiom ?

Now that he has thrown down the gauntlet, we will have to work harder.

- (1) backed off (2) increased the compensation
(3) turned vicious (4) thrown a challenge

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

17

RO5

75. Fill the blank with the most appropriate word from the ones given below :

How have you _____ in your exams ?

(1) fared

(2) faired

(3) feared

(4) feered

76. Very few opening batsmen are as talented as Gautam.

Which, among the options given below is the most acceptable comparative degree conversion of the above sentence ?

(1) Gautam is more talented than any other batsman.

(2) Gautam is more talented than many other batsmen.

(3) Gautam is more talented than most other batsmen.

(4) Gautam is more talented than any other batsmen.

77. Choose the correct word which can be substituted for the given words.

A person indifferent to pleasure and pain.

(1) stoic

(2) neutral

(3) critic

(4) egoist

78. Choose the most appropriate antonym for the underlined word from the options given below :

Showing deference up to a certain point is acceptable.

(1) respect

(2) disrespect

(3) fear

(4) bravery

79. Choose the most appropriate synonym for the underlined word :

His last days were spent in great penury.

(1) poverty

(2) affluence

(3) pain

(4) activity

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RO5

18

A

80. Spot the wrongly spelt word :

- (1) **carreer** (2) carrier (3) carriage (4) carrack

81. Choose the most appropriate phrase for the underlined words :

His company is passing through difficult times.

- (1) in a tailspin (2) breathing its last (3) **in the doldrums** (4) on a razor's edge

82. Fill the blank with the correct form of the word given in the options :

He felt that death was preferable _____ indignity.

- (1) than (2) for (3) **to** (4) against

83. Had I the wings of bird, I would fly away.

The underlined clause is _____

- (1) Adverb clause of Purpose (2) Adverb clause of Reason
(3) **Adverb clause of Condition** (4) Adverb clause of Imagination

84. Complete the following sentence choosing the correct alternative.

His father _____ cotton and corn.

- (1) deals with (2) deals out (3) deals by (4) **deals in**

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

19

RO5

85. It was a job that ran me ragged

Choose the meaning of the word 'ran'

- (1) moved freely (2) brought to a given condition
(3) moved swiftly (4) caused to flow

86. The film world is made up of bean monde

Que 86 .

The underlined word means _____.

- (1) beautiful monday (2) spirited people
(3) artistes (4) the fashionable world

87. What do the underlined words below respectively rhyme with ?

They row with great coordination.

The row between the two brothers has finally ended.

- (1) 'now' and 'go' (2) 'go' and 'now'
(3) Both rhyme with 'go' (4) Both rhyme with 'now'

88. Choose the most correct option to fill in the blank :

The word 'fast' can be used as _____.

- (1) Only adjective and noun (2) Only adjective and adverb
(3) Only noun, adjective and adverb (4) Noun, adjective, verb and adverb

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RO5

20

A

89. Fill the blank with the correct form of the word given in the bracket :

He could not be purchased by any _____ (induce).

- (1) induction (2) inducement (3) induceness (4) inducity

90. Choose the word which is nearest in meaning in the context to the word underlined.

He is believed to be a very industrious worker.

- (1) successful (2) sensible (3) punctual (4) diligent

91. Fill the blank with the grammatically correct option :

Delhi is bigger than Mumbai, but between the two, Mumbai is _____ interesting city.

- (1) the more (2) the most (3) more (4) most

92. Fill the blank space with a suitable term to make the most acceptable statement :

If he begins disliking you, you are _____.

- (1) done in (2) done for (3) done over (4) done out

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

21

RO5

93. The painting was so beautiful that everyone admired it.

The subordinate clause in the above sentence is _____.

(1) Adverb clause

(2) Adjective clause

(3) Both (1) and (2)

(4) Noun clause

94. Pick a word from the options that fits both the blank spaces given below :

An important duty of a _____ of a church is to conduct the prayers. The _____ was out on a tour of his constituency.

(1) minister

(2) member

(3) representative

(4) rector

95. Identify the grammatically correct sentence :

(a) Mump is a painful affliction.

(b) Mumps is a painful affliction.

(c) Mumps are a painful affliction.

(d) Mumps are painful afflictions.

Answer Options :

(1) Only (a)

(2) Only (b)

(3) Only (c)

(4) Only (d)

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Directions for the question number 96 to 100 :

Read the passage below and answer the questions that follow :

India is a difficult country to characterize, and Indians not easy to define, especially today when they are in transition, emerging from the shadows of history into the glare of a globalizing world. The book is an attempt to try and understand who we really are, in the context of the past, and the framework of the future. The task is fraught with dangers. India is too big and too diverse to allow for convenient cover-all labels. To every generalization there is a notable exception. For every similarity there is a significant difference. I would like, therefore, to apologize in advance for anything in this book which hurts the sentiments of some, or appears to be contrary to their perception about themselves. My only consideration has been to paint as truthful a portrait as possible, but I accept that truth is not universal and could have notable exception. I must mention too that I have on occasions used the word Hindu and India interchangeably. This is not motivated by any chauvinism, but only because such a large majority of Indians are Hindus. In any case, there are traits which are decidedly Indian, and are applicable to all Indians, irrespective of their religious beliefs.

India appears to be on the threshold of take-off today, but the reasons for this have to go beyond the euphoria of the current 'feel-good' wave. In analyzing a people who have been in the crucible of history for millennia, no picture can be starkly black or white. Not everything can be right and not everything wrong. The challenge is to draw a balance sheet calculated on the foundational strengths of a people, and to essay the arguments that in spite of the obvious weaknesses, the strengths would prevail. Culture, history and the structure of society play a vital role in this calculation. So does the innate resilience of a people, and their aspirations and ambitions. In our case we must also take into account our inexplicable talent to muddle through, the ability to convert weakness into strength, and of course, luck.

96. The writer wants to apologize to the readers because _____.
- he is sure to hurt their sentiments
 - they have a contrary perception of India
 - he proposes to paint a truthful portrait
 - on occasions he has used the word Hindu

Answer Options :

- (1) All of the above reasons
- (2) None of the above reasons
- (3) Only (a) and (b)
- (4) Only (a), (b) and (c)

97. Fill the blank with the best among the options given :
- The passage is an excerpt from the _____ of the book.
- (1) preface
 - (2) first chapter
 - (3) middle chapter
 - (4) last chapter

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

RO5

98. In analyzing a people, the things that play a vital role are :

- (a) their obvious weaknesses
- (b) their culture and history
- (c) their innate resilience
- (d) their aspirations and ambitions

Answer Options :

- (1) Only (a), (b) and (c)
- (2) Only (b), (c), and (d)
- (3) All of the above
- (4) None of the above

99. The writer says that there are traits _____.

- (a) that are decidedly Hindu
- (b) that are decidedly Indian
- (c) that are applicable to all Indians
- (d) that are interchangeably Indian and Hindu

Answer Options :

- (1) Only (a) and (b)
- (2) Only (b) and (c)
- (3) Only (a) and (d)
- (4) All four

100. What has **not** been mentioned in the passage ?

- (1) India is in a state of transition.
- (2) India has had a rich history.
- (3) Understanding India is a difficult job.
- (4) India has begun to arrive on the global scene.

E-Learning Platform

- o o o -

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

RO5

24

A

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. "अंगावर काटा उभा रहाणे" या वाक्यप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) अतिशय भिती वाटणे" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुर्विलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

SEAL

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत " सहायक (मुख्य) परीक्षा - २०१४" या परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण/संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यापुढे यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत तसेच त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	4	1	4	#
2	3	4	1	4
3	3	3	4	2
4	1	3	3	2
5	4	1	1	1
6	4	2	4	3
7	4	4	3	2
8	3	2	2	3
9	3	3	3	2
10	2	3	1	1
11	2	2	4	1
12	3	4	3	4
13	1	2	4	3
14	3	2	3	2
15	1	4	3	3
16	4	3	2	1
17	3	4	2	3
18	2	2	4	3
19	1	2	2	4
20	4	2	1	3
21	4	4	2	3
22	1	4	4	3
23	2	3	3	4
24	2	3	4	3
25	4	3	4	3

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	4	3	4	2
27	3	1	4	2
28	2	3	2	2
29	2	1	2	3
30	#	3	3	3
31	3	2	1	1
32	3	4	#	3
33	1	3	4	2
34	4	1	2	4
35	2	3	3	2
36	3	1	2	4
37	3	2	1	2
38	3	4	3	4
39	2	4	3	2
40	3	4	2	4
41	3	3	2	4
42	1	3	2	4
43	3	2	3	3
44	2	2	3	1
45	4	2	2	2
46	2	4	3	2
47	2	1	1	1
48	4	3	3	4
49	2	2	2	3
50	2	#	3	4

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	1	4	3	3
52	4	3	4	1
53	4	4	1	4
54	3	3	4	4
55	3	1	3	3
56	3	3	1	3
57	3	1	4	3
58	3	3	3	3
59	4	4	3	1
60	1	3	3	4
61	2	4	3	1
62	2	1	4	3
63	3	3	4	#
64	3	3	3	3
65	3	3	2	3
66	#	2	4	3
67	3	3	3	4
68	4	1	3	4
69	1	1	1	1
70	3	1	2	3
71	2	2	4	#
72	4	2	2	3
73	3	1	#	3
74	4	3	2	2
75	1	4	3	1

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	3	#	1	4
77	1	1	1	2
78	2	3	2	2
79	1	2	2	1
80	1	2	4	2
81	3	3	1	2
82	3	4	3	4
83	3	3	1	3
84	4	4	1	1
85	2	2	2	1
86	#	2	2	2
87	2	3	1	2
88	4	2	#	3
89	2	3	3	4
90	4	#	3	2
91	1	1	1	4
92	2	4	3	3
93	1	4	3	1
94	1	2	2	2
95	2	1	4	1
96	2	2	1	2
97	1	2	2	2
98	2	2	2	2
99	2	2	2	2
100	2	1	2	1

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

3

VO6

1. 'अरी' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द पुढीलपैकी कोणता ?

- (1) अमृत (2) विष (3) सखा (4) रवी

2. पर्यायी उत्तरांतील कोणते धातुसाधित गटावाहेरचे आहे ?

- (1) कर (2) तूट (3) लाभ (4) फोड

3. खाली दिलेल्या वाक्यांतून विशेषण असणारे वाक्य निवडा.

- (1) दशरथाने कैकयीला दोन वर दिले. (2) तू त्या राजपुत्राला वर.
(3) पक्षी झाडावर बसतो. (4) वरपिता मुलाच्या लग्नात उपस्थित नव्हता.

4. खालील पर्यायी उत्तरांतील 'तत्सम शब्द' कोणता ?

- (1) दूध (2) मस्तक (3) झोप (4) इंजेक्शन

5. 'सुधाने निबंध लिहिला असेल'. या वाक्याचा काळ ओळखा :

- (1) रीती भविष्यकाळ (2) पूर्ण भविष्यकाळ
(3) अपूर्ण भविष्यकाळ (4) साधा भविष्यकाळ

6. खालील प्रांत व त्यांचे स्वदेशी शब्द यांच्या योग्य जोड्या जुळवा :

प्रांत	स्वदेशी शब्द
(a) गुजराती	(i) तूप, गुढी, गुंडी
(b) तामिळी	(ii) ताळा, अनारसा, शिकेकाई
(c) कानडी	(iii) दादर, डवा, दलाल
(d) तेलगू	(iv) चिल्लीपिल्ली, सार, मट्टु

वरील जोड्यांच्या उत्तरांचा योग्य पर्याय निवडा.

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(iv)	(ii)	(iii)
(2) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3) (ii)	(i)	(iii)	(iv)
(4) (iii)	(iv)	(i)	(ii)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

VO6

4

A

7. पुढील विधाने वाचा :

- (a) 'अँ' व 'ऑ' हे नवे स्वरादी मराठीत इंग्रजीतून आले.
 (b) 'अं' व 'अः' हे दोन स्वरादी नाहीत.
 (c) ए, ऐ हे संयुक्त स्वर नाहीत.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) बरोबर (2) फक्त (b) चूक
 (3) फक्त (c) चूक (4) (a), (b), (c) तिन्हीही चूक

8. पुढील शब्दातील उपसर्गघटित शब्द निवडा :

- (1) अधिपती (2) रक्षक (3) विसराळू (4) भांडखोर

9. 'हसरा मुलगा' या वाक्यातील 'हसरा' या शब्दातील 'रा' हा प्रत्यय कोणत्या अर्थाचा आहे ?

- (1) कर्तृवाचक (2) युक्तार्थक (3) क्रियावाचक (4) योग्यार्थक

10. पर्यायी उत्तरांतील 'विद्यार्थी क्रियापद' असलेले वाक्य कोणते ?

- (1) माझ्याच्याने ते काम होणार नाही. (2) अवकाळी पाऊस आला.
 (3) सर्वांनी पंक्तीत येऊन बसा. (4) अंगी धैर्य असणाऱ्यांनीच हे कार्य करावे.

11. 'मूर्खपणाचा सल्ला देणारा' - या शब्दसमूहाला खाली दिलेल्या शब्दसमूहातील लागू न पडणाऱ्या शब्दाचा पर्याय द्या :

- (1) अकलेचा कांदा (2) अरण्य पंडित
 (3) उंटावरचा शहाणा (4) कळीचा नारद

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

VO6

12. 'आई मुलाला हसविते' या वाक्यात हसविते हे _____ क्रियापद आहे.

- (1) संयुक्त (2) शक्य (3) करणरूप (4) प्रयोजक

13. पुढील विधाने वाचून योग्य पर्याय निवडा :

- (a) अकारांत पुल्लिंगी नामाचे सामान्यरूप आ - कारांत होते.
 (b) अकारांत स्त्रीलिंगी नामाचे सामान्यरूप एकवचनात ए - कारांत होते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) बरोबर (2) केवळ (b) बरोबर
 (3) (a) आणि (b) बरोबर (4) (a) आणि (b) चूक

14. वचनभेदाप्रमाणे बदलणारी सर्वनामे किती आहेत? पर्यायी उत्तरांतील योग्य पर्यायी उत्तर कोणते?

- (1) चार (2) पाच (3) सहा (4) सात

15. 'मज्जन' या शब्दाचा समानार्थी शब्द कोणता?

- (1) दात घासण्याचे चूर्ण (2) स्नान (3) मनाई (4) मगज

16. विधाने वाचा :

- (a) न, म, ही अनुनासिके आहेत.
 (b) द, ध, ही कठोर व्यंजने आहेत.
 (c) प, फ, ही मृदु व्यंजने आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) व (b) चूक (2) फक्त (a) चूक (3) (a) व (c) बरोबर (4) फक्त (a) बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

VO6

6

A

17. पुढील विधाने वाचा :

- (a) संयुक्त वाक्य तयार करताना केवळ वाक्यातील क्रियापदाचे रूप बदलत नाही.
 (b) वाक्ये जोडताना पण, परंतु, आणि, व अशा प्रधानत्वबोधक उभयान्वयी अव्ययाचा संयुक्त वाक्य तयार करताना उपयोग केला जात नाही.
 (c) केवळ वाक्याचा एकच उद्देश असतो.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) व (b) बरोबर (2) केवळ (a) व (c) बरोबर
 (3) (a), (b) व (c) तिन्हीही बरोबर (4) (a), (b), (c) तिन्हीही चूक

18. पर्यायी उत्तरांतील 'तद्भव शब्द' ओळखा.

- (1) जल (2) प्रीति (3) कान (4) भगवान

19. पर्यायी उत्तरांतील 'मिश्र वाक्य' कोणते ?

- (1) उद्या सुट्टी मिळाल्यावर मी तुझ्या घरी येईन.
 (2) उद्या सुट्टी मिळेल. मी तुझ्या घरी येईन.
 (3) उद्या सुट्टी मिळाली तर मी तुझ्या घरी येईन.
 (4) उद्या सुट्टी मिळेल आणि मी तुझ्या घरी येईन.

20. पर्यायी उत्तरांतील कोणते पर्यायी उत्तर गटाबाहेरचे आहे ?

- (1) चाणाक्ष (2) धूर्त (3) चपळ (4) मट्टु

21. पुढील विधाने वाचा :

- (a) जा, ये, कर, बस, पोल हे साधित शब्द आहेत.
 (b) करू, कर्ता, होकार, प्रतिकार हे सिद्ध शब्द आहेत.
 (c) प्र, परि, अप हे उपसर्ग लागून उपसर्गघटित शब्द बनतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) बरोबर (2) (b) बरोबर (3) (b) चूक (4) (c) चूक

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

7

VO6

22. पर्यायी उत्तरांतील 'विधानार्थी वाक्य' कोणते ?

- (1) तू गावी केव्हा जाणार आहेस. (2) अरेव्वा, तू गावी जाणारच तर
 (3) माझे वडील आज परगावी गेले. (4) मी मुळीच गावी जाणार नाही.

23. खालील विधाने पहा :

- (a) सामान्यनामाची अनेक वचने होत नाहीत.
 (b) विशेषनामांची अनेकवचने होतात.

पर्यायी उत्तरांतून योग्य पर्यायी उत्तर सांगा :

- (1) फक्त (a) बरोबर (2) फक्त (b) बरोबर
 (3) (a) आणि (b) बरोबर (4) (a) आणि (b) चूक

24. जोड्या जुळवा :

- (a) अव्ययीभाव समास (i) महाराष्ट्र
 (b) तत्पुरुष समास (ii) चंद्रशेखर
 (c) द्वंद्व समास (iii) आमरण
 (d) बहुव्रीही समास (iv) केरकचरा

पर्यायी उत्तरे :

- (a) (b) (c) (d)
 (1) (iv) (ii) (iii) (i)
 (2) (iii) (i) (iv) (ii)
 (3) (i) (ii) (iii) (iv)
 (4) (iv) (iii) (ii) (i)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

VO6

8

A

25. पुढील विधाने वाचून योग्य पर्याय निवडा :

- (a) 'कडे, मध्ये, प्रमाणे' ही शुद्ध शब्दयोगी अव्यये आहेत.
 (b) 'च, मात्र, ना' ही शुद्ध शब्दयोगी अव्यये नाहीत.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) बरोबर (2) फक्त (b) बरोबर
 (3) (a) आणि (b) बरोबर (4) (a) आणि (b) चूक

26. खालील वाक्यातील काळ ओळखा.

'मधू लाडू खात जाईल'.

- (1) साधा भविष्यकाळ (2) अपूर्ण भविष्यकाळ
 (3) पूर्ण भविष्यकाळ (4) रीती भविष्यकाळ

27. 'अभिधा शक्तीचे' उदाहरण असलेले वाक्य पर्यायी उत्तरांतील कोणते आहे?

- (1) काय गाढव आहे! (2) मला फार भूक लागली.
 (3) शेजारच्या गावी आम्ही नदीवरून जातो. (4) 'मुलांनो, आता दिवे लागणीची वेळ झाली.'

28. पर्यायी उत्तरांतील 'संकेतार्थी वाक्य' ओळखा.

- (1) हे तत्व साधं आहे.
 (2) अडीच रूपयाचे बी पेरून दोन पैशांचीही भाजी मिळाली नाही.
 (3) वारा आला आणि पाऊस गेला.
 (4) तुम्ही आलात तर मी सुद्धा तुमच्या घरी येईन.

29. पुढे दिलेल्या वाक्यांतून साधित क्रियापद असलेल्या वाक्याचा अचूक पर्याय निवडा :

- (1) विद्यार्थ्यांनी अभ्यास केला पाहिजे. (2) शिक्षक मुलांना शिकवतात.
 (3) सचिनने चौकार मारला. (4) जुन्या आठवणीने माझे डोळे पाणावले.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

9

VO6

30. पर्यायी उत्तरांतील गटाबाहेरचा शब्द कोणता?

- (1) धकाधक (2) धकाधकी (3) धकधक (4) झोंबी

31. खालील 'अनुकरणवाचक शब्द' कोणत्या शब्दाच्या जातीचा आहे?

'सुटसुटीत'

- (1) नाम (2) विशेषण (3) क्रियापद (4) क्रियाविशेषण

32. पुढे दिलेल्या जोड्या जुळवा :

(a) सर्वनामे	(i) आज, काल, तेथे, फार
(b) क्रियाविशेषणे	(ii) व, आणि, परंतु, म्हणून
(c) उभयान्वयी अव्यये	(iii) शाब्बास, अबब, अरेरे
(d) केवलप्रयोगी अव्यये	(iv) मी, तू, हा, जो, कोण

उत्तरांसाठी योग्य तो पर्याय निवडा :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (iv) (i) (ii) (iii)	(2) (iv) (iii) (ii) (i)	(3) (iv) (ii) (iii) (i)	(4) (iv) (iii) (i) (ii)

33. 'नपुंसक' शब्दाचा समास ओळखा :

- (1) नत्र बहुव्रीही समास (2) विभक्ती बहुव्रीही समास
(3) द्विगु समास (4) द्वंद्व समास

34. 'देह जावो अथवा राहो। पांडुरंगी दृढ भावो'

या संतवचनात _____ या उभयान्वयी अव्ययाचा वापर केला आहे.

- (1) विकल्पबोधक (2) न्यूनत्वबोधक (3) कारणबोधक (4) उद्देशबोधक

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

VO6

10

A

35. कोणत्याही क्षेत्रात हळूहळू होणाऱ्या इष्ट बदलास _____ म्हणतात.

- (1) प्रगती (2) क्रान्ती (3) परिवर्तन (4) उत्क्रांती

36. पुढील विधाने वाचा :

- (a) कर्मणी प्रयोगात कर्म प्रथमेचे असते.
 (b) कर्तरी प्रयोगात क्रियापद कर्माप्रमाणे चालते.
 (c) त्याने लवकर यावे, हे भावे प्रयोगाचे उदाहरण आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) बरोबर (2) फक्त (b) चूक (a), (c) बरोबर
 (3) फक्त (a) चूक (b), (c) बरोबर (4) फक्त (c) चूक (a), (b) बरोबर

37. 'अदकोस' या उपसर्गघटित शब्दाला लागलेला उपसर्ग _____ भाषेतील आहे.

- (1) मराठी (2) फारसी (3) कानडी (4) संस्कृत

38. पुढील विधाने वाचा :

- (a) सामासिक शब्दातील तत्सम (ऋस्व) इ-कारान्त व उ-कारान्त, शब्द पूर्वपद असताना ऋस्वान्तच लिहावे.
 (b) ई-कारान्त व ऊ-कारान्त शब्दातील उपान्त-कार व उ-कार ऋस्व लिहावे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) चूक (2) फक्त (b) चूक
 (3) (a) व (b) बरोबर (4) (a) व (b) दोन्ही चूक

39. खाली दिलेल्या वाक्प्रचारातून वेगळ्या अर्थाच्या वाक्प्रचाराचा पर्याय निवडा :

- (1) आकाश पाताळ एक करणे. (2) घर डोक्यावर घेणे.
 (3) जिवाचा आटापिटा करणे. (4) जिवाचे रान करणे.

40. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्द काय दर्शवितो ?

'तुमची पवळी गाय हिरवे गवत मुळीच खात नाही.'

- (1) उद्देश्य विस्तार (2) विधेय विस्तार (3) कर्म (4) मुख्य उद्देश्य

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

11

VO6

41. खालील वाक्यातील कर्ता कोणता ?

'त्या कन्येला बिंदिया शोभते'.

- (1) त्या (2) कन्येला (3) बिंदिया (4) शोभते

42. खालील म्हण पूर्ण करा.

'मारून मुटकून ——'

- (1) टाकणे (2) फेकणे (3) आणणे (4) तुडविणे

43. पर्यायी उत्तरांतील 'संयुक्त वाक्य' ओळखा.

- (1) सकाळी आठ वाजता मी बाहेर जाण्याच्या तयारीत होतो.
 (2) सकाळी आठ वाजण्याचा सुमार असावा. मी बाहेर जाण्याच्या तयारीत होतो.
 (3) सकाळी आठ वाजले आणि मी बाहेर जाण्याच्या तयारीला लागलो.
 (4) जेव्हा मी बाहेर जाण्याच्या तयारीला लागलो तेव्हा आठ वाजण्याचा सुमार असावा.

44. खालील पर्यायी उत्तरांतील 'विधानपूरक शब्द नसलेले वाक्य' कोणते ?

- (1) माधव चांगला आहे. (2) पेरू पिकलेला निघाला.
 (3) श्रीमंत रागावलेले दिसतात. (4) राजनच्या घराचे दार उघडले.

45. पर्यायी उत्तरांत 'चतुर्थी विभक्तीचे अपादान कारकार्थ' असलेले वाक्य कोणते ?

- (1) त्याच्या नाकाला धार लागली आहे.
 (2) तुझ्या हातून हे काम होणार नाही.
 (3) त्याचे लिहून झाले.
 (4) मी रात्री घरी परतेन.

46. पुढीलपैकी कोणता शब्द अभ्यस्त नाही ते सांगा ?

- (1) अतिशय (2) दगडबिगड (3) हळूहळू (4) घरघर

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

VO6

12

A

47. पुढील विधाने वाचा व योग्य पर्याय निवडा :

- (a) विशेषनाम हे व्यक्तिवाचक असते.
 (b) सामान्यनाम हे जातिवाचक असते.
 (c) सामान्यनाम व विशेषनाम यांना धर्मिवाचक म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) व (b) बरोबर (2) फक्त (a) व (c) चूक
 (3) फक्त (b) व (c) बरोबर (4) (a), (b), (c) तिन्ही बरोबर

48. 'ताई' हा शब्द खालीलपैकी कोणत्या प्रकारातील आहे ?

- (1) देशी (2) परप्रान्तीय (3) तत्सम (4) तद्भव

49. 'ओनामा' या शब्दाचा समानार्थी शब्द पुढीलपैकी कोणता ?

- (1) शेवटी (2) प्रारंभ
 (3) अभाव (4) दृषित ज्वराचा एक प्रकार

50. 'नीरव' या शब्दाचा संधी विच्छेद कसा होतो ?

- (1) नि: + रव (2) नी + रव (3) नी: + रव (4) नि + रव

51. चूक की बरोबर सांगा :

- (a) आपण जी लिपी वापरतो तिला बाळबोध लिपीही म्हणतात.
 (b) देवनागरी लिपी उभ्या, आडव्या, तिरप्या, गोलसर अशा रेषांनी बनलेली असते.
 (c) देवनागरी लेखकाच्या उजवीकडून डावीकडे लिहिली जाते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (c) चूक (2) फक्त (a) चूक
 (3) फक्त (a) बरोबर (4) फक्त (b) बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

13

VO6

52. खाली मराठी व्याकरणातील संधींचे काही प्रकार व त्यांची उदाहरणे दिलेली आहेत.

संधी	उदाहरण
(a) सजातीय स्वरसंधी	(i) वाङ्निश्चय
(b) अनुनासिक संधी	(ii) घामोळे
(c) पूर्वरूप संधी	(iii) गुरुपदेश
(d) पररूप संधी	(iv) खिडकीत

उत्तरासाठी योग्य तो पर्याय निवडा :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (iii)	(i)	(ii)	(iv)
(2) (ii)	(i)	(iii)	(iv)
(3) (ii)	(i)	(iv)	(iii)
(4) (iii)	(i)	(iv)	(ii)

53. पुढील म्हण पूर्ण करा.

'दुहेरी बोलाची _____.'

- (1) एकेरी करणीची (2) कवडी मोलाची (3) दुटप्पी वागणुकीची (4) पै किंमतीची

54. खालील वाक्यांपैकी शब्दयोगी अव्ययाचा उचित प्रयोग असलेले वाक्य ओळखा :

- (1) देशासाठी प्राण अर्पण करणारे हुतात्मे होत.
 (2) पतंग वर जात होता.
 (3) सूर्य ढगामागे लपला.
 (4) मागे या ठिकाणी विहीर होती.

55. पर्यायी उत्तरांतील 'शुद्ध शब्द' कोणता ?

- (1) जमीनजुमला (2) जमिनजुमला (3) जमीनजूमला (4) जमिनजूमला

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

पुढे दिलेला उतारा वाचून त्यावर प्रश्न क्रमांक 56 ते 60 या प्रश्नांची उत्तरे पर्याय वाचून लिहा :

देवळें आणि देव यांची आज कशी विल्हेवाट लावावी याचा विचार करण्यापूर्वी, या दोन संस्था मूळ अस्तित्वांत कशा आल्या, याची रूपरेषा वाचकांपुढे ठेवणें जरूर आहे. यासाठी आर्यसंस्कृतीच्या जोडीनेच इजिप्त आणि मेसापोटेमियाकडे परिणत होत असलेल्या सेमेटिक लोकांच्या संस्कृतीचा प्राचीन इतिहास आपण संक्षेपानें समालोचन केला पाहिजे. आर्याप्रमाणेंच सेमेटिक लोक गुरेंदोरें पाळून, आज या ठिकाणीं तर उद्या त्या ठिकाणीं वसाहत करणारे धाडशा भटके होते. आर्यांनीं ऋग्वेद रचनेपर्यंत, म्हणजे निसर्गपूजनापर्यंत आपल्या धर्मविषयक कल्पनेची कांही तरी ठळक रूपरेषा आगवली होती. पण सेमेटिक लोक धर्मविषयक कल्पनेंत इतके व्यवस्थित बनलेले नव्हते. आस्ते आस्ते ते निश्चित धर्मकल्पना बनविण्याच्या घटनेत होते. तथापि आर्य झाले काय किंवा सेमेटिक झाले काय, 'धर्म' शब्द उच्चारतांच आज आपल्या ज्या कांही भावना होतात, त्या भावनांचा त्यावेळी दोघांनाही काही थांग लागलेला नव्हता. आर्यांनी पंजाब सर केल्यावर आणि त्यानंतर अनेक शतके त्यांच्या धर्मकल्पनेंत देवळे घुसली नव्हती, त्यांच्या संघ-व्यवस्थेंत राज्यांच्या (क्षत्रियाच्या) पाठोपाठ उपाध्यायांचा भिक्षुक भटांचा, वर्ग जरी निर्माण झाला होता, तरी देवळांचा कल्पना कोणालाच स्फुरण पावलेली नव्हती. या बाबतींत इजिप्तकडच्या सेमेटिक व सुमेरियन संघांनीच प्रथमतः पुढाकार घेतल्याचे इतिहासावरून दिसते. इजिप्त आणि मेसापोटेमियांत शहरांची प्रथम वस्ती होऊ लागली. त्याचवेळीं प्रत्येक शहरांत एक किंवा अनेक देवळांचा उगम प्रथम झालेला आढळतो. हीं देवळे सामान्यतः राजवाड्यांनजीकच असत. मात्र देवळांच्या घुमट राजवाड्याच्या घुमटापेक्षां विशेष उंच बांधण्यात येत असे. देवळांचा हा प्रघांत फिनीशियन, ग्रीक व रोमन शहरांतहि पुढें पसरत गेला. इजिप्त आणि सुमेरप्रमाणेंच आफ्रिका युरप आणि आशियाच्या पश्चिम भागांकडे जेथे जेथे प्राचीन संस्कृतीचें पाऊल पडत गेलें, तेथें तेथें देवळांची उत्पत्ती प्रथमतःच ठळकपणे इतिहासांत दृष्टीस पडते. अखिल मानवांच्या उत्क्रांतीच्या व संस्कृतीच्या इतिहासांत देवळांची कल्पना ही अशी प्रथमच जन्माला आलेली आहे.

या सर्व देवळांत आंतल्या बाजूस एक देवघर किंवा गाभारा असे, त्यांत अर्ध पशू व अर्धमानव अशा स्वरूपाची एक आक्राळ विक्राळ अगडबंब मूर्ती बसविलेली असे. त्याच्या पुढें एक यज्ञकुंड असून देवाला द्यावयाच्या वळीचीं त्यावर कंदुरी होत असे. ही मूर्ती म्हणजे देव किंवा देवाचें प्रतीक म्हणून व देऊळ म्हणजे या देवाचे वसतिस्थान म्हणून मानण्यांत येत असे. देऊळ नव्हतें तोंपर्यंत देव नव्हता, अर्थांत त्याच्या सेवेकर्यांचीहि गरज नव्हती व उत्पत्तीहि नव्हती. पण देवळांत देव येऊन बसल्यावर त्याच्या पूजाअर्चेसाठी शेकडो भट आणि भटणी, तेलबत्तीवाले, झाडूवाले, कंदुरीवाले, धुपार्ती, शेजार्तीवाले असे अनेक लोक निर्माण झाले. प्रत्येक जणांचा पेहेराव निराळा. लोकांतले शिष्ट लोकमान्य काय ते हे. आर्याप्रमाणें, जो क्षत्रिय तोच ब्राह्मण, तोच गृहपती यजमान, वेळ पडेल तसें काम करणारा, ही पद्धत या लोकांत नव्हती, यांनी आपापला एक निराळाच ठराविक व्यवसायाचा संघ बनविला. भट म्हणजे भट, मग तो कंदुरी करायचा नाही. कंदुरीवाला निराळा. सारांश, प्रत्येकाने आपापली एक ठराविक धंद्याची जातच बनविली; आणि बहुजन समाजांतले पुष्कळ हुषार लोक देवळांच्या या बैठ्या परंतु किफायतशीर धंद्यात घुसले.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

15

VO6

56. आर्यानी कोणती ठळक रूपरेषा आखली होती ?

(1) ऋग्वेद रचना	(2) निसर्ग पूजन
(3) गुरेंढोरें पाळणे	(4) धर्मविषयक कल्पना

57. या लेखाला योग्य शीर्षक द्या :

(1) देव आणि देवळांच्या निर्मितीचा इतिहास
(2) धार्मिक अधिष्ठान
(3) धर्मविषयक कल्पना
(4) देव-देवळांचा किफायतशीर धंदा

58. शेकडो भट-भटणी, तेलबत्तीवाले, झाडूवाले, कंदुरीवाले, धुपार्ती, शेजार्तीवाले असे लोक केव्हा निर्माण झाले ?

(1) शहरांची निर्मिती झाल्यावर
(2) देवळात देव बसल्यावर
(3) ऋग्वेदाची रचना झाल्यावर
(4) धर्मविषयक कल्पना आल्यावर

59. आर्य आणि सेमेटिक यांना कोणत्या भावनांचा थांग लागलेला नव्हता ?

(1) धर्म	(2) देवळे
(3) संस्कृती	(4) जाती

60. देवळांची कल्पना प्रथमतः कोणाला सुचली ?

(1) आर्य	(2) भिक्षुकभट
(3) सेमेटिक व सुमेरिअन	(4) फिनीशियन

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

VO6

16

A

61. Which of the following words meaning "a government official" has been spelt correctly ?

- (1) bureaucrat (2) bureocrat (3) bureaocrat (4) buoreaocrat

62. What is the meaning of 'Gratis' ?

Choose the meaning from :

- (1) To be grateful (2) To be paid well
(3) To be paid later (4) Without payment

63. Many of the incidents in the autobiography appear to be fictitious.

Select the word which is opposite in meaning of the underlined.

- (1) imaginary (2) boring (3) creative (4) genuine

64. Which of the following is not the exact synonym of the word given below ?

Childish

- (1) puerile (2) juvenile (3) silly (4) childlike

65. He likes people to praise him.

Identify the correct passive form of the above sentence.

- (1) He likes to be praised by people. (2) People liked him to praise.
(3) He is liked by people to praise. (4) People are praised by him.

66. Fill in the blanks with suitable prepositions :

_____ order _____ avoid litigation, she accepted her crime.

- (1) For, of (2) From, to (3) In, from (4) In, to

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

17

VO6

67. If I _____ the race, I would have been congratulated by all.

Select the correct alternative to complete the sentence.

- (1) win (2) won (3) have won (4) had won

68. Fill in the blank with the appropriate preposition :

I feel sorry for not being able to attend _____ you.

- (1) for (2) to (3) with (4) no preposition

69. He said, "May God pardon my sins."

Identify the correct indirect narration of the above.

- (1) He prayed that God might pardon his sins.
 (2) He said that God may pardon his sins.
 (3) He prayed that God will pardon his sins.
 (4) He said that if God may pardon his sins.

70. Identify the exact meaning of the following words :

descent, dissent

- (1) climb down, show disagreement (2) show disagreement, climb down
 (3) go up, show agreement (4) show agreement, climb up

71. Which one of the following words is opposite in meaning to the word "transparent" ?

- (1) clear (2) translucent (3) sharp (4) opaque

72. Identify the correct verb agreement :

The introduction of English, Marathi and other regional languages _____ profound effect on the students' linguistic competence.

- (1) has had (2) have had (3) are (4) have

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

VO6

18

A

73. Find out the antonym for the following word : Strange

- (1) familiar (2) unfamiliar (3) weak (4) strong

74. Enjoy the album of tender love songs.

Pick out the correct meaning of the underlined word in the given context.

- (1) kind (2) delicate (3) gentle (4) romantic

75. Substitute the phrase "one who hates women" with one of the following correct words :

- (1) saddist (2) misogynist (3) misogamist (4) misanthrope

76. The superlative degree of the word 'Fore' will be _____ :

- (1) Former (2) Foremost (3) Forth (4) None

77. Violence to see all around so much it is painful.

A B C D E

Pick out the correct alternative showing meaningful sequencing of the above jumbled structure.

- (1) EACDB (2) EBDAC (3) DACBE (4) CABDE

78. When the meaning of one form or word is included in the meaning of another word it is called _____.

- (1) synonymy (2) antonymy (3) homophony (4) hyponymy

79. Is not wisdom better than riches ?

The above sentence can be changed into assertive sentence as the following :

- (1) Riches are not better than wisdom.
 (2) Wisdom is not better than riches.
 (3) Riches are better than wisdom.
 (4) Wisdom is better than riches.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

19

VO6

80. Choose the correct modal indicating moral obligation :

I _____ help those who need my help.

- (1) will (2) shall (3) can (4) should

81. Choose the correct conjunction :

She bought a car, _____ she was too young to learn to drive.

- (1) if (2) because (3) although (4) if not

82. Obsession with music is _____.

Choose the correct alternative to complete the sentence.

- (1) melomania (2) musomania
(3) discomania (4) acousticophobia

83. Fill in the blank with the appropriate word :

I can't _____ with this cruelty.

- (1) bear (2) beer
(3) baer (4) none of the above

84. (a) The host and the hostess were kind to us.

(b) Bread and butter is my favourite food.

Identify the correct sentence :

- (1) Only (a) is correct
(2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct
(4) Both (a) and (b) are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

VO6

20

A

85. Choose the correct alternative from those given below :

He will win the race, if he _____ running regularly.

- (1) practises (2) would practise
(3) will practise (4) were to practise

86. I am certain of giving you satisfaction.

Select the correct alternative, that could replace the phrase underlined.

- (1) that I shall give (2) that I give
(3) that I might give (4) about giving

87. The rebels returned home under an amnesty.

Choose the word nearest in meaning to the underlined.

- (1) Police security (2) Reliability (3) General pardon (4) Sympathy

88. Polygamy is _____ for Hindus in India.

Pick out the correct word to complete the sentence meaningfully.

- (1) prescribed (2) proscribed (3) proceeded (4) presided

89. Let's have a game of cricket.

Which one of the following is the correct tag question to be added to the above statement ?

- (1) have we ? (2) haven't we ? (3) should we ? (4) shall we ?

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

21

VO6

90. You must work hard. Otherwise you won't pass.

Which one of the following sentences converts the above sentences into a complex sentence with an adverbial clause ?

- (1) You must work hard if you won't pass.
 (2) If you must work hard, you won't pass.
 (3) You won't pass unless you work hard.
 (4) You must work hard till you won't pass.

91. Plutocracy is _____.

Choose the correct alternative to complete the sentence meaningfully.

- (1) Government by the rich (2) Government by the nobles
 (3) Government by the officials (4) Government by the people

92. Choose one of the following words which best expresses the meaning of the word "Vacillate" :

- (1) waver (2) never (3) quiver (4) queer

93. The feminine gender for 'boy' would be 'girl'. Then what will it be for 'Bachelor' ?

- (1) Girl friend (2) Sister (3) Maid (4) Cousin

94. _____ modern.

Select a correct prefix to form a meaningful word.

- (1) hyper (2) ultra (3) arch (4) sub

95. ESPN is showing all the matches live.

Which one of the following corresponds to the above sentence in passive voice ?

- (1) All the matches are shown live on ESPN.
 (2) All the matches will be shown live on ESPN.
 (3) All the matches would be shown live on ESPN.
 (4) All the matches are being shown live on ESPN.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Read the following passage and answer the following questions on the basis of information provided in the passage.

Our body is a wondrous mechanism and when subjected to unusual stress over a period of time, it adapts itself to deal more effectively with that stress. So when you exert your muscles against resistance, they are forced to adapt and deal with this extraordinary work load. This is the principle of weight training. Strands of muscle fibres become thicker and stronger in response to the demands placed on them.

One of the great merits of weight training is the strength of your heart. During weight training, your heart is forced to beat faster and stronger in order to pump sufficient blood to the muscles being worked. In time, your heart, like your body, will adapt to this extra-workload by becoming stronger and more efficient. Since your body needs a given amount of blood to perform its daily tasks your heart will now need fewer beats to pump the same quantity of blood. Sounds good ? There's more. Your entire circulatory system is given a thorough workout everytime you exercise, which increases its overall efficiency. Even the neural paths from your brain's command centres to each individual muscle become more effective, enabling easier recruitment of muscle fibres for carrying out physical tasks. In essence, your body becomes a well-oiled and finely-tuned piece of machinery, whirring along without any break-down. In today's stress filled world, you need all the help you can get.

96. What affects the nature of muscle fibres ?

- (1) Intensity of workload (2) Alimentary system
(3) Nutrition (4) Stress imposed on them

97. What does the term 'Well-oiled' in the passage denote ?

- (1) Healthy (2) Efficient (3) Massaged (4) Trained

98. Select the most appropriate title for the passage.

- (1) Health is Wealth
(2) Exercise - its benefits
(3) The fundamentals of weight training
(4) How to retain your health

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

VO6

99. The passage suggests _____.

- (1) Physical exercise is necessary occasionally
- (2) We should carryout physical exercise as a routine
- (3) We should ignore physical exercise
- (4) We should subject our body to as much exercise as it can withstand

100. What is the principal training of weight lifting ?

- (1) Adapting the body to muscle force
- (2) Adapting muscles to force implied on them
- (3) Disposing extra-workload
- (4) Mechanised response to external conditions

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

विद्यार्थ्यांची चळवळ पुणे

E-Learning Platform

P.T.O.

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्यप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित हांणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल, यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “③” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायंकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायंकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत सहायक मुख्य परीक्षा-२०१५ या स्पर्धा परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली आहे. सदर उत्तरतालिकेतील प्रश्न - उत्तरांसंबंधी उमेदवारांना निवेदन करावयाचे असल्यास पेपर क्र. १ व पेपर क्र. २ ची अभिवेदने एकाच पाकीटातून परंतु विषयनिहाय स्वतंत्र पानावर देऊन ती अधिप्रमाणित स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन तसेच विषय, प्रश्नसंच, प्रश्नक्रमांक यांच्या उल्लेखासह आपले लेखी निवेदन उपसचिव (गोपनीय), महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, ५^थ, ७ व ८ वा मजला, कुपरेज टेलिफोन निगम इमारत, मर्हाषि कर्वे मार्ग, कुपरेज, मुंबई ४०००२१ या पत्त्यावर टपालाने पाठवावे. यासंदर्भात दिनांक १७ नोव्हेंबर, २०१५ पर्यंत आयोगाकडे प्राप्त झालेल्या निवेदनांचीच दखल घेतली जाईल. तद्नंतर आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	3	2	3	4
2	3	1	1	2
3	4	2	4	3
4	2	2	2	4
5	3	2	3	2
6	4	2	4	2
7	1	4	4	2
8	1	3	3	4
9	2	3	2	2
10	4	3	1	3
11	4	1	1	1
12	4	4	1	2
13	3	2	4	3
14	2	3	1	1
15	2	1	2	4
16	4	4	2	3
17	2	1	3	2
18	3	3	2	3
19	3	1	4	4
20	4	4	3	4
21	3	3	3	1
22	3	2	3	2
23	4	3	1	4
24	2	1	2	3
25	4	4	2	4

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	4	4	2	1
27	2	3	4	1
28	4	2	4	2
29	4	2	3	1
30	3	3	2	3
31	2	2	1	2
32	1	3	4	3
33	1	2	1	3
34	1	3	3	1
35	4	2	2	1
36	2	4	4	4
37	1	4	4	3
38	3	4	4	3
39	2	1	3	3
40	2	4	4	2
41	3	2	1	3
42	3	4	4	4
43	3	4	2	4
44	4	4	3	4
45	1	1	2	1
46	1	1	4	2
47	4	1	2	2
48	2	3	4	4
49	2	4	3	2
50	1	4	4	1

दिनांक १०/११/२०१५

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	1	3	3	4
52	4	3	1	1
53	2	1	1	4
54	3	4	2	3
55	1	2	3	4
56	4	2	1	3
57	1	1	2	1
58	2	3	4	2
59	1	1	1	4
60	3	4	3	1
61	1	3	4	4
62	4	1	2	4
63	4	3	4	1
64	4	1	4	1
65	1	3	2	4
66	4	2	4	2
67	4	2	4	4
68	2	4	1	2
69	1	4	2	3
70	1	4	1	1
71	4	4	3	2
72	1	1	1	1
73	1	4	1	4
74	4	2	1	4
75	2	1	2	3

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	2	4	3	4
77	2	2	2	1
78	4	4	2	1
79	4	4	4	2
80	4	1	4	4
81	3	2	3	1
82	2	3	2	4
83	1	1	1	3
84	3	3	1	1
85	1	2	3	4
86	1	1	1	4
87	3	4	3	2
88	2	1	1	1
89	4	4	4	2
90	3	2	4	1
91	1	4	4	3
92	1	1	1	1
93	3	1	4	2
94	2	4	1	4
95	4	1	4	3
96	4	4	1	4
97	1	2	4	2
98	3	1	3	3
99	2	3	2	2
100	2	2	2	1

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No.

2016

Code : K08

A

प्रश्नपुस्तिका - I

100697

मराठी व इंग्रजी

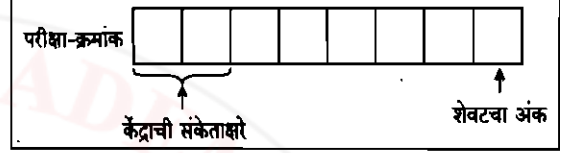
वेळ : 1 (एक) तास

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 100

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. आणि तसेच इतर काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या शेवटच्या पानावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेनुसार हे सील उघडू नये

SEAL

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

1. कुत्र्याने चावा घेतला ? अधोरेखित शब्दाचे नाम कोणते ?
 (1) कुत्र्या (2) कुत्रा (3) कुत्र्याने (4) कुत्र्याचा
-
2. दोन विजातीय स्वर एकत्र येऊन एक _____ निर्माण होते.
 (1) संयुक्त व्यंजन (2) संयुक्त स्वर
 (3) ह्रस्व स्वर (4) दीर्घ स्वर
-
3. 'तलाव' या शब्दाला खालील कोणते शब्द समानार्थी आहेत ?
 (1) कासार, तडाग (2) क्षीर, नीर
 (3) अवनी, कुंजर (4) तरंगिणी, सरिता
-
4. पुढील शब्दाचा लाक्षणिक अर्थ सांगा.
 'घरदार सोडून निघून जाणे सर्व चीजवस्तू दान देण्यास सांगणे'.
 (1) संन्यास घेणे (2) घरावर तुळशीपत्र ठेवणे
 (3) घर गहाण टाकणे (4) यापेकी कुठलेही नाही
-
5. खालील शब्द समूहाचा समूह दर्शक शब्द लिहा :
 'जाणून घेण्याची इच्छा असणारा'
 a. हुशार b. जिज्ञासू c. अभ्यासू d. जागृत
 (1) a आणि b बरोबर इतर सर्व चूक (2) b बरोबर इतर सर्व चूक
 (3) b आणि c बरोबर इतर सर्व चूक (4) d बरोबर इतर सर्व चूक
-
6. पदार्थवाचक नावे ओळखा.
 (1) कल्प, वर्ग, सैन्य, घड (2) स्वर्ग, देव, अप्सरा, नंदनवन
 (3) दूध, साखर, कापड, सोने (4) पुस्तके, चेंडू, कागद, लेखणी
-
7. पुढील विधाने वाचा.
 a. तत्सम शब्द संस्कृतमधून रूपबदल न होता येतात पण अनेकदा त्यांच्या अर्थात बदल होतो.
 b. देशी शब्दांची सरल व्युत्पत्ती सांगता येते.
 (1) a आणि b बरोबर (2) फक्त a बरोबर
 (3) फक्त b बरोबर (4) a आणि b चूक
-
8. चूक की बरोबर सांगा.
 a. प्राचीनकाळी भारतात ब्राह्मी आणि खरोष्ठी या दोन लिप्या प्रचारात होत्या.
 b. खरोष्ठी ही आर्य भारतीय लिपी आहे.
 c. ब्रह्मदेवाने निर्माण केलेल्या लिपीला ब्राह्मीलिपी म्हणतात.
 (1) a आणि b बरोबर (2) b आणि c चूक
 (3) a आणि c बरोबर (4) फक्त b बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

K08

4

A

9. पुढीलपैकी योग्य शब्द कोणता ते लिहा ?

- (1) प्रतिथयश (2) प्रथितयश (3) प्रतीतयश (4) प्रथीतयश

10. खाली दिलेल्या वाक्यांतून 'सार्वनामिक विशेषण' असलेल्या वाक्याचा योग्य पर्याय लिहा.

- (1) प्रभाला आता साठवे वर्ष लागले.
 (2) रत्नाला आठवीचा वर्ग शिकविण्यासाठी आला.
 (3) आक्काला चौदा भाषा येतात.
 (4) तिच्या सर्व साड्या म्हणजे भरजरी शालूच आहेत.

11. उद्गारातील भाव सौम्य असतो म्हणून केवळप्रयोगी अव्ययानंतर खालील कोणते विरामचिन्ह वापरले जाते ?

- (1) अर्धविराम (2) स्वल्पविराम (3) पूर्णविराम (4) अपसारणचिन्ह

12. चूक की बरोबर

- a. विकृत शब्दांना तत्सम शब्द म्हणतात
 b. सिद्ध शब्द तद्भव शब्द नसतात
 c. रूढीमुळे अर्थ प्राप्त झालेल्या शब्दांना रूढ शब्द म्हणतात

- (1) a बरोबर (2) b चूक (3) c चूक (4) c बरोबर

13. सामान्यरूप असलेली शब्दजोडी ओळखा :

- a. नदी - नदीला
 b. भरभर - भाराभर
 c. साठा - साठये
 d. देखील - देखलेपण

- (1) a बरोबर
 (2) b आणि c बरोबर
 (3) a आणि d चूक
 (4) सर्व बरोबर

14. खाली दिलेल्या शब्दांच्या यादीतून एकाच अर्थाचे शब्द तीन वेगवेगळ्या लिंगात आढळतात. योग्य पर्याय लिहा.

- (1) कन्या, दुहिता, पोरगी, बेटी
 (2) रूमाल, पागोटे, पगडी
 (3) लोटा, लोटी, लाटणे
 (4) झरा, ओढा, नदी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

K08

15. जोड्या जुळवा :

a. दर्शकसर्वनामे	I. कोणत्याही नामाचा वा पदार्थाचा बोध होत नाही.
b. प्रश्नार्थकसर्वनामे	II. जवळचा व लांबचा प्राणी वापदार्थ दाखवतात.
c. अनुसंबंधीसर्वनामे	III. प्रश्न विचारण्याच्या कामी येतात.
d. अनिश्चितसर्वनामे	IV. एकाच वाक्यात दोन नामाना जोडून येतात.

	a	b	c	d
(1)	IV	III	I	II
(2)	II	IV	III	I
(3)	II	III	IV	I
(4)	I	III	II	IV

16. पुढील विधाने वाचा.

- a. कर्मणिप्रयोगात कर्म प्रथमेचे असते.
 b. कर्मणिप्रयोगात क्रियापद सकर्मक असते.
 c. ती अभ्यास करते, हे भावेप्रयोगाचे उदाहरण आहे.

(1) a आणि b चूक	(2) a आणि b बरोबर
(3) a आणि c बरोबर	(4) b आणि c चूक

17. 'कुणी कोडे माझे उकलील का' - या वाक्याचे होकारार्थी वाक्य करा :

(1) माझे कोडे कुणी उकलणार नाही	(2) माझे कोडे सगळे उकलणार
(3) माझे कोडे मी उकलणार	(4) यापैकी नाही

18. नास्तिक, नापसंत, अनादर, अपुरा, अयोग्य - ही पदे कोणत्या समासाची आहेत ?

(1) नञ् तत्पुरुष समास	(2) कर्मधारय समास
(3) द्विगु समास	(4) अलुक् तत्पुरुष समास

19. जोड्या जुळवा :

a. नामसाधित क्रियाविशेषणे	I. निजल्यावर, खेळताना
b. विशेषणसाधित क्रियाविशेषणे	II. दररोज, शास्त्रदृष्ट्या
c. धातुसाधित क्रियाविशेषणे	III. सकाळी, प्रथमतः
d. समासघटित क्रियाविशेषणे	IV. मोठ्याने, सर्वत्र

	a	b	c	d
(1)	III	IV	I	II
(2)	III	I	IV	II
(3)	IV	II	III	I
(4)	I	III	IV	II

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

20. अर्धी रक्कम, पाव हिस्सा, पाऊण माप' ही संख्यावाचक विशेषणे विशेषणाच्या कोणत्या प्रकारात मोडतात ?

- (1) पूर्णांकसूचक संख्याविशेषण (2) अपूर्णांकसूचक संख्याविशेषण
(3) अनिश्चित संख्यासूचक विशेषण (4) साकल्यवाचक संख्याविशेषण

21. खालील वाक्याचे संयुक्त वाक्य करा.

'मेघ दाटून आले-धो-धो पाऊस पडला.'

- (1) मेघ दाटून आल्यावर धो-धो पाऊस पडला.
(2) मेघदाटून आले आणि धो-धो पाऊस पडला.
(3) मेघदाटून आल्यानंतर धो-धो पाऊस पडला.
(4) मेघदाटून आल्यामूळे धो-धो पाऊस पडला.

22. वारूडचे मगुर सावकार बाबारावांचे एका अपघातात निधन झाले. त्यावेळी झालेल्या शोकसभेत उपस्थित मंडळी त्यांच्या कार्याबद्दल भरभरून बोलत होते-या प्रसंगासाठी कोणती म्हण लागू पडते ?

- (1) भरवशाच्या म्हशीला टोणगा (2) कुणाची म्हैस कुणाला उठबस
(3) मेलेल्या म्हशीला मणभर दूध (4) म्हशीची शिंगे म्हशीला जड नसतात

23. पुढील सामान्यरूपे पाहा.

भक्ती - भक्तीने; नदी - नदीचा, नद्यांचा

बी - बियांचा; पेटी - पेटीत

दासी - दासीला, दासींचा

या सामान्यरूपांमार्गे कोणता नियम आहे ।

- a. ईकारान्त स्त्रीलिंगी नावांचे सामान्यरूप होताना मूळ शब्दांत कोणताच बदल होत नाही ?
b. ईकारान्त स्त्रीलिंगी नावांचे सामान्यरूप एकवचनात ईकारानाच व अनेकवचनात ईकारान्त व याकारान्त होते.
c. काही अकारान्त स्त्रीलिंगी नावांची सामान्यरूपे ईकारान्तच होतात.
- (1) फक्त a बरोबर
(2) फक्त b बरोबर
(3) a आणि b बरोबर
(4) a आणि c बरोबर

24. पण, परंतु, परी, किंतु, तरी हे शब्द उभयान्वयी अव्ययांच्या कोणत्या प्रकारातील आहे ?

- (1) विकल्पबोधक उभयान्वयी अव्यय
(2) परिणामबोधक उभयान्वयी अव्यय
(3) न्यूनत्वबोधक उभयान्वयी अव्यय
(4) उद्देशबोधक उभयान्वयी अव्यय

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

7

K08

25. 'अभिषेक खेळत होता आणि तो पडला.' वाक्याचा प्रकार सांगा.

- a. केवल b. मिश्र c. संयुक्त d. साधे
- (1) a आणि c बरोबर बाकी सर्व चूक (2) b आणि d बरोबर बाकी सर्व चूक
- (3) फक्त c बरोबर बाकी सर्व चूक (4) फक्त b बरोबर बाकी सर्व चूक

26. परकीय भाषा (गट - 1) आणि त्या भाषेतून मराठी भाषेत आलेले शब्द (गट - 2) खाली दिलेले आहेत.

गट - 1

गट - 2

- a. इंग्रजी भाषा I. अर्ज, साहेब, मंजूर, इनाम
- b. पोर्तुगीज भाषा II. पोशाख, गुन्हेगार, कामगार, अत्तर
- c. फारसी भाषा III. बटाटा, पगार, हापूस, फणस
- d. अरबी भाषा IV. पेट्रोल, मोटर, ड्रायव्हर, कंडक्टर

वरील जोड्यांच्या उत्तरासाठी योग्य तो पर्याय लिहा.

	a	b	c	d
(1)	IV	I	III	II
(2)	IV	II	I	III
(3)	IV	III	II	I
(4)	IV	III	I	II

27. पुढील विधाने वाचा.

- a. क्रियेचा भाव हाच कर्ता असतो.
- b. क्रियापद तृतीयपुरुषी एकवचनी असते.
- c. कर्मअसल्यास त्याची सप्रत्ययी द्वितीया असते.

वरील लक्षणे कोणत्या प्रयोगाची आहेत ?

- (1) गौणकर्मणी (2) भावे प्रयोग
- (3) कर्मभावसंकर प्रयोग (4) कर्मकर्तरी प्रयोग

28. 'तू व्हाईट वागतोस म्हणून तुला बोलणी खावी लागतात' या वाक्यातील 'म्हणून' या अव्ययास काय म्हणतात ?

- (1) परिणामबोधक उभयान्वयी अव्यय
- (2) विकल्पबोधक उभयान्वयी अव्यय
- (3) न्यूनत्वबोधक उभयान्वयी अव्यय
- (4) कारकबोधक उभयान्वयी अव्यय

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

29. 'मी उद्या पुण्यास पोहचने' या वाक्यातील विधेय ओळखा.

- (1) मी (2) उद्या (3) पुण्यास (4) पोहचने

30. आडवाट, पडछाया, प्रतिदिन, भरजरी, हे शब्द मराठी व्याकरणात _____ म्हणून ओळखले जातात.

- (1) उपसर्ग साधित शब्द (2) तद्धित शब्द
(3) प्रत्ययघटित शब्द (4) अनुकरणवाचक शब्द

31. त्याने काम चांगल्या रीतीने केले असते, तर नोकरी कशाला गेली असती ? या वाक्याचा प्रकार ओळखा.

- (1) संयुक्त वाक्य (2) विद्यर्थी वाक्य
(3) प्रश्नार्थक वाक्य (4) संकेतार्थी वाक्य

32. 'साखरभात' हे कोणत्या समासाचे उदाहरण आहे.

- (1) समाहार द्वंद्व समास (2) कर्मधारय तत्पुरुष समास
(3) मध्यमपदलोपी समास (4) अलुक् तत्पुरुष समास

33. 'विडा उचलणे' या वाक्प्रचाराच्या योग्य उपयोगा साठी खालील पर्यायातून अचूक वाक्य निवडा :

- (1) तबकडीतल्या पानाचा विडा उचलणे (2) शर्यत लावणे
(3) प्रतिज्ञा करणे (4) वजन उचलणे

34. परिणामबोधक संयुक्त वाक्य ओळखा.

- (1) विजा चमकू लागल्या आणि पावसाला सुरुवात झाली.
(2) वाटेत मोटार नादुरुस्त झाली म्हणून मला येण्यास उशीर झाला.
(3) लोक आपली स्तुति करोत किंवा निंदा करोत.
(4) भरावे परि कीर्तिरूपे उरावे.

35. पुढील विधाने वाचा :

- a. मिश्रवाक्यात एक मुख्य उद्देश्य व एक मुख्य विधेय असते.
b. मिश्रवाक्यातील गौण वाक्य स्वतंत्र असते.
c. मिश्रवाक्यात दोन किंवा अधिक क्रियापदे असतात.

- (1) फक्त a व b बरोबर
(2) फक्त a बरोबर
(3) फक्त c बरोबर
(4) फक्त a व c बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

36. जोड्या लावा :

a. देशी शब्द	I. जा, ये, दगड, गोड
b. तत्सम शब्द	II. माता, पिता, बंधु, उत्सव
c. सिद्ध शब्द	III. अपयश, गैरसमज, आडवाट
d. उपसर्गाघटित शब्द	IV. डोंगर, दगड, गुडघा

	a	b	c	d
(1)	II	III	I	IV
(2)	IV	II	I	III
(3)	III	I	II	IV
(4)	I	IV	III	II

37. म्हणीचा योग्य तो अर्थ लिहा.

‘कोल्हा काकडीला राजी’

- (1) कोल्ह्याने काही खाल्ले तरी आनंदी होतो.
- (2) कोल्ह्याला काकडी आवडते.
- (3) कोल्हा आणि काकडी यांचे नाते जुळते.
- (4) क्षुद्र माणसे क्षुद्र वस्तूना भाळतात.

38. पुढील विधाने वाचा :

- a. मूळ उद्देश वाक्यात नेहमी एकेरी असतो.
- b. विधेय विस्तारक म्हणजे क्रियाविशेषण होय.
- c. संयुक्त क्रियापदामध्ये एक क्रियापद प्रत्यक्ष क्रियेचे निदर्शक असते, तर दुसरे त्याला सहाय्य करणारे असते.

- (1) फक्त a व b चूक
- (2) फक्त c बरोबर
- (3) फक्त a चूक
- (4) फक्त b चूक

39. लहानपण देगा देवा । मुंगी साखरेचा रवा ।

ऐरावत रत्न थोर । त्यासी अंकुशाचा मार ॥

वरील कडव्यातील अलंकार ओळखा.

- (1) यमक अलंकार
- (2) अनुप्रास अलंकार
- (3) रूपक अलंकार
- (4) दृष्टांत अलंकार

कृपया कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

K08

10

A

40. 'चुरमुरे खात बसणे' या वाक्प्रचाराचा बरोबर अर्थ कोणता ?

- a. खजील होणे
b. पदरी काही हि न पडणे
c. मात करणे
d. मन खिन्न होणे
- (1) फक्त a, b, c बरोबर
(2) फक्त a, b चूक
(3) फक्त b, c चूक
(4) फक्त a, b बरोबर

41. 'गुळगुळीत' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द ओळखा.

- (1) रेखीव (2) ओबडधोबड (3) पारदर्शी (4) खरखरीत

42. 'गाडी फार वेगाने आली.' या वाक्याचे उद्गारार्थी रूपांतर ओळखा.

- (1) वा ! गाडी फार वेगाने आली.
(2) बाप रे ! किती वेगाने आली गाडी.
(3) काय ! गाडी फार वेगाने आली ?
(4) गाडी किती वेगाने आली हो !

43. पुढील वाक्याच्या अर्थावरून म्हण सांगा.

'निरुद्योगी, निरूपयोगी मनुष्य कोणालाही हवासा वाटत नाही'

- (1) खायला काळ भुईला भार
(2) एक ना घड भाराभर चिंध्या
(3) इकडचा डोंगर तिकडे करणे
(4) दिवे लावणे

44. खालील क्रियापदीच्या योग्य जोड्या लावा :

- a. सकर्मक क्रियापद I. आज भाऊबीज आहे
b. द्विकर्मक क्रियापद II. ते लाकडी धनुष्य मोडले
c. अकर्मक क्रियापद III. तिने भिकान्याला पैसा दिला
d. उभयविध क्रियापद IV. गवळी धार काढतो

a	b	c	d
(1) IV	III	I	II
(2) IV	III	II	I
(3) I	II	III	IV
(4) II	IV	III	I

कष्ट्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

11

K08

45. 'दुसऱ्याच्या अंकित असणारा' - या शब्दसमुहाऱ्यासाठी खाली दिलेल्या शब्द - समुहातील लागू पडणाऱ्या शब्दसमुहाचा अचूक पर्याय लिहा.
- (1) पाताळयंत्री
 - (2) बोकेसंन्याशी
 - (3) ताटाखालचे मांजर
 - (4) उंटावरचा शहाणा
-
46. 'काळजाचा लचका तुटणे' या वाक्प्रचाराचा विरुद्धार्थी वाक्प्रचार ओळखा.
- (1) मनोरथ पूर्ण होणे
 - (2) मनात विकल्प येणे
 - (3) मनात मांडे खाणे
 - (4) मन मोहरून जाणे
-
47. विधायक च्या विरुद्ध
- (1) विनायक
 - (2) विघातक
 - (3) वैधानिक
 - (4) संकट
-
48. खालीलपैकी रीति भूतकाळाचे वाक्य कोणते ?
- (1) तो रोज व्यायाम करत असतो.
 - (2) तो रोज व्यायाम करतो.
 - (3) तो रोज व्यायाम करत होता.
 - (4) तो रोज व्यायाम करत असे.
-
49. अण्णा, अप्पा, अक्का - ताई हे शब्द मराठीत कोणत्या भाषेतून आलेत ?
- (1) तेलगू
 - (2) तामिळी
 - (3) कानडी
 - (4) गुजराथी
-
50. खालील म्हणीसाठी विरुद्धार्थी म्हण ओळखा. 'झाडाला लागले कानवले अन् आडाला लागले गुळवणी'
- (1) मनात मनोरे पुढेताट कोरे
 - (2) हा सूर्य हा जयद्रथ
 - (3) भ्रमाचा भास नि हिंगाचा वास
 - (4) भ्रवशाच्या म्हशीला टोणगा

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

K08

12

A

51. 'अर्ज' हा शब्द मराठीत कोणत्या भाषेतून आला आहे.

(1) कानडी	(2) फारसी
(3) अरबी	(4) हिंदी

52. 'गोड' या शब्दाचे भाववाचक नाम कोणते ?

(1) गोडवा	(2) गोड
(3) मधुर	(4) रसाळ

53. 'आपली पाठ आपणास दिसत नाही' – या वाक्यातील ध्वन्यार्थ पुढे दिलेल्या पर्यायातून निवडा.

(1) एकाचे दुसऱ्याशी न जमणे.
(2) आपल्या भावाचे कृत्य आपणास समजत नाही.
(3) आपलेच सगे सोयरे आपल्याला ओळखत नाही.
(4) स्वतःचे दोष स्वतःलाच दिसत नाही.

54. खालील उदाहरणातून प्रत्ययसाधित शब्द ओळखा.

(1) झगडा, कल्पना, ठेचा
(2) बेगुमान, दररोज, कमजोर
(3) संयोग, संगति, संकल्प
(4) अनुस्वार, पराकाष्ठा, निरंतर

55. पुढील प्रसंगावरून म्हण ओळखा.

मुलीचं लग्न ! म्हटलं आपले दोघे भाऊ आहेत आपल्या पाठीशी खंबीर. वाणसामान उधारीवर घ्यायचं तर दुकानदारही आपलाच ! झालेच तर, काही कमी जास्त लागलं-सवरलं तर आपले मित्रही हात देणारे आहेत; पण ऐन वेळी यातल्या एकाचाही उपयोग झाला नाही. म्हणतात ना,

(1) एक ना धउ भाराभर चिंध्या
(2) दाम करी काम बिबी करी सलाम
(3) नाचता येईना अंगण वाकडे
(4) सारा गाव मामाचा, एक नाही कामाचा

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

पुढील उतारावाचून त्यावर आधारित 56 ते 60 प्रश्नांची उत्तरे द्या.

“विद्यार्थी माट्यांना प्रिय होतेच. परंतु विद्यार्थिनींविषयी त्यांना विशेष ममत्व वाटत असे. आजवर नाना तऱ्हेच्या बंधनांनी जखडलेली स्त्री आता हातपाय हलवत आहे, वैचारिक स्वातंत्र्याच्या मुक्त हवेत श्वास घेऊ लागली आहे, शिकून शहाणी होत आहे, घडपडून आपल्या पायावर उभी राहू बघत आहे, याचा त्यांना फार आनंद होई. आमच्या कॉलेजमधल्या एका विद्यार्थ्याने एका मुलीशी काही वावगी सलगी करण्याचा प्रयत्न केला. तिला ते अपमानकारक वाटले तिने त्याला चपलेचा प्रसाद दिला. त्या विद्यार्थिनीच्या या कृत्याचे माट्यांना इतके कौतुक वाटले की तिच्या धाडसाचे त्यांनी जाहीर अभिनंदन केले. इतकेच नव्हे तर, आपल्या सर्व पुस्तकांचा संच आपल्या सहीनिशी त्यांनी तिला भेट म्हणून दिला.

व्यक्तिशः माट्यांनी आपल्याला काय दिले याचा जेव्हा मी आज विचार करते, तेव्हा अनेक गोष्टी मला आठवतात. सर्वांत महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे त्यांनी मला जातीयतेकडे बघण्याचा एक स्वच्छ, निर्मळ दृष्टिकोन दिला. मी ब्राह्मणेतर समाजातली आहे, हे त्यांना माहीत होते. माझे त्यांना कौतुकही वाटे. पण ते जादा कौतुक नव्हते. त्यामुळे मागासलेल्या वर्गातल्या माणसांत जो एक लाडावलेपणा, एक विचित्र आणि उफराटा अहंगड निर्माण होतो, तो माट्यांच्या या वागणुकीमुळे माझ्यात कधी निर्माण झाला नाही. हे त्यांचे ऋण केवढे मोठे आहे ते आज मला उमगते. विद्यार्थिदशेत माझ्या संकोची स्वभावामुळे मी माट्यांच्या खास आवडत्या विद्यार्थ्यांचे जे वर्तुळ होते, त्यात कधी प्रविष्ट होऊ शकले नाही. त्यांच्याप्रमाणे मी माट्यांना ‘बापू’ असेही सलगीने संबोधले नाही. मी त्यांना ‘सर’ असेच म्हणे. तरीही त्यांनी मला फार ममता व स्नेह दिला. विशेषतः ते मला ‘शांते’ अशी जी अनौपचारिक जिव्हाळ्याने ओथंबलेली हाक मारत, ती मला फार आवडत असे.

आश्चर्याची गोष्ट म्हणजे माझी विद्यार्थिदशा संपल्यावरच माझे आणि माटे यांचे संबंध अधिक दृढ झाले. एव्हाना मी थोडेसे लेखन करू लागले होते. त्यामुळे असेल कदाचित. मी माट्यांच्या घरी जाऊ लागले. धिटाईने एखादे वाक्य त्यांच्याशी बोलू लागले. एकदा कशी कोण जाणे, शालेय विद्यार्थ्यांसाठी वाचनमाला तयार करण्याची कल्पना माट्यांच्या डोक्यात आली. कदाचित ते काम त्यांच्यावर कुणी सोपवलेही असेल. पण त्या सुमाराला मी माट्यांच्या घरी सहज गेले असता ते मला म्हणाले, “आलीस ? बरं झालं. ये अशी. इथं बैस अन् मला दोन-तीन कविता लिहून दे.” मी थक्कच झाले. प्रत्यक्ष माट्यांसमोर बसून कविता लिहून द्यायच्या ? ते कसे शक्य होते ? पण त्यांच्याशी जरा चर्चा केल्यानंतर त्यांना काय हवे होते, ते मला उमगले. विद्यार्थ्यांसाठी बाळबोध, प्रासादिक आणि मुख्य म्हणजे उपदेशपर असे पद्य त्यांना माझ्याकडून लिहून हवे होते. मी त्यांना दोन वृत्तबद्ध कविता लिहून दिल्या. बारीक डोळे करून त्यांनी त्या बाचल्या आणि खूष होऊन म्हणाले, “वा ! छान ! असंच लेखन हवं होत मला !” मी मनातून काय ते समजले.”

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

56. माटेंची 'शांते' ही हाक शांताबाईना कशी वाटे ?

- (1) औपचारिक
- (2) जिव्हाळ्याची
- (3) प्रेमाची
- (4) अनौपचारिक जिव्हाळ्याने ओथंबलेली

57. माटेना शांताबाईकडून कोणत्या प्रकारचे काव्य हवे होते ?

- (1) बाळबोध
- (2) प्रासादिक
- (3) उपदेशपर
- (4) वरील सर्व पर्याय समावेशक

58. माट्यांना कशाचा आनंद वाटत होता ?

- (1) लेखनाचा
- (2) स्त्रिया हातपायहालवत असल्याचा
- (3) स्त्रिया स्वावलंबी बनत असल्याचा
- (4) पुरुषांना मारत असल्याचा

59. शांताबाई व माटे यांचे संबंध अधिक दृढ कधी झाले ?

- (1) विद्यार्थीदशा संपल्यावर
- (2) लेखन सुरू झाल्यावर
- (3) कविता लिहिल्यापासून
- (4) त्यांच्या घरी जायला लागल्यापासून

60. शांताबाईना माट्यानी नेमके काय दिले ?

- (1) लेखन कौशल्य
- (2) पुस्तकांचा संच
- (3) जातीयतेकडे बघण्याचा स्वच्छ निर्मळ दृष्टिकोन
- (4) जिव्हाळा

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

61. Identify the tense form and time expressed in the following sentences :

- a. When is your father taking you to the zoo ?
b. A friend of ours is going to stay with us in November.

- (1) Present perfect, future
(2) Future, simple present
(3) Present continuous, future
(4) Future, present perfect

62. Which of the following words is/are antonymous with the word 'Deficit' ?

- a. Defect
b. Depreciation
c. Detection
d. Surplus

- (1) Only a (2) Only b (3) Only d (4) Both a and c

63. Match the pairs :

I		II	
a. Modest		I. Stamina	
b. Lucid		II. Cheerful	
c. Mettle		III. Humble	
d. Jubilant		IV. Rational	

a	b	c	d
(1) II	III	IV	I
(2) III	IV	I	II
(3) IV	I	III	II
(4) II	III	I	IV

64. Choose the sentences containing correct prepositions.

- a. Our neighbours are going to a holiday.
b. Our neighbours are going for a holiday.
c. Our neighbours are going on a holiday.
d. There is a boat on the river.

- (1) Only a and b (2) Only c and d
(3) Only a, b and c (4) Only b, c and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

65. Choose the correct alternative.

- (1) Independant, Inflammable, Maintenance, Manageable
 (2) Independent, Inflammable, Maintenance, Manageable
 (3) Independent, Inflammable, Maintenece, Managable
 (4) Independant, Inflammable, Maintainance, Manageble

66. Which one of the following suffixes forms the adjective of the noun 'Radiance' ?

- (1) - al (2) - ary (3) - ant (4) - able

67. Choose the correct sentences.

- a. You mustn't to drive fast.
 b. You needn't give him a lift.
 c. Subhash needn't to give him a job.
 d. Robert mustn't send any money to his sister.
- (1) Only a, b and c (2) Only b, c and d
 (3) Only a and d (4) Only b and d

68. Which one of the following words meaning — "lodging or rooms for living" spells correctly ?

- (1) Accommodation (2) Accomodation
 (3) Acommodation (4) Accommoddation

69. Which is true of a simple sentence ?

- (1) It contains one verb.
 (2) It is easy to understand.
 (3) It expresses a simple thought.
 (4) None of the above

70. Which of the expressions is/are *not* correct ?

- a. Give up the ghost
 b. Give a damn
 c. Give as bad as one gets
- (1) Only a (2) Only c
 (3) Only a and b (4) a, b and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

71. Identify the subject in the sentence given below :
That she survived in those conditions passes belief.

- (1) That she
- (2) She
- (3) That she survived in those conditions
- (4) Those conditions

72. Which one of the following sentences uses the comparative adjective correctly ?

- (1) Japanese cameras are superior to those made in China.
- (2) Japanese cameras are superior than those made in China.
- (3) Japanese cameras are superior from those made in China.
- (4) Japanese cameras are superior with those made in China.

73. Identify the correct sentence(s).

- a. What I can do for you ?
- b. We can start now ?
- c. Which is faster, the train or the bus ?
- d. Who is your companion ?

- (1) Only c and d
- (2) Only c
- (3) Only a and d
- (4) Only a, b and d

74. a. The man arrived on Friday.
b. His name is Shankar.

Which one of the following is a correct complex sentence formed from the two simple sentences above ?

- (1) The man who arrived on Friday is Shankar.
- (2) The man who is Shankar arrived on Friday.
- (3) The man arrived on Friday whose name is Shankar.
- (4) The man whose name is Shankar arrived on Friday

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

75. Choose the correct sentences.

- a. Can you tell me why are you late ?
 - b. Do you know when does the train leave ?
 - c. Can you tell me why are you interested in an administrative career ?
- (1) Only a and b
 (2) Only b and c
 (3) a, b and c
 (4) None of the above

76. Which one of the following is a correct sentence in active voice ?

- a. The accident happened at 10:00 pm.
 - b. The accident was happened at 10:00 pm.
 - c. The accident has been happened at 10:00 pm.
 - d. The accident is happened at 10:00 pm.
- (1) Only b (2) Only c (3) Only d (4) Only a

77. Which of the following is/are *not* a meaning of the word 'Prune' ?

- a. To cut off
 - b. To remove
 - c. A dried plum
 - d. Try to find out about someone else's private affairs
- (1) Only a and b
 (2) Only a, b and d
 (3) Only d
 (4) Only c and d

78. Which one of the following sentences correctly expresses an adverb clause of condition ?

- a. That is Ramanathan if I am mistaken.
 - b. That is Ramanathan unless I am not mistaken.
 - c. That is Ramanathan unless I am mistaken.
 - d. If that is Ramanathan, I am mistaken.
- (1) Only a
 (2) Only c
 (3) Only d
 (4) Only b

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

79. a. The higher you go, the cooler it is.
b. We eat that we may live.
c. He ran fast to reach on time.

Identify the odd sentence(s).

- (1) Only a (2) Only b and c
(3) Only c (4) Only a and c

80. Identify the correct meaning of the word printed in capitals.

The report OBFUSCATES the principal points.

- (1) Release (2) Confuse (3) Reveal (4) Reopen

81. a. The team played good.
b. The team played well.

Identify the correct sentence(s).

- (1) Only a (2) Only b (3) Both a and b (4) Neither a nor b

82. Match the following :

a. Paediatrics	I. Having softly-shining quickly-changing colours
b. Opalescent	II. Inability to see distant objects clearly
c. Myopia	III. Fear of being shut up in a small enclosed space
d. Claustrophobia	IV. The branch of medicine concerned with children

	a	b	c	d
(1)	IV	I	II	III
(2)	IV	I	III	II
(3)	III	II	IV	I
(4)	III	II	I	IV

83. a. Elephant is a clever animal.
b. A mirror is made of glass.

Identify the correct sentence(s).

- (1) Only a
(2) Only b
(3) Both a and b
(4) Neither a nor b

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

84. Match the following expressions with their meanings :

a. Get off on	I. To start a relationship with
b. Get off with	II. Hurry up
c. Get on with it	III. Avoid a responsibility or duty
d. Get out of	IV. Enjoy

	a	b	c	d
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	III	IV	I
(3)	III	II	IV	I
(4)	II	I	III	IV

85. a. Govinda and Madhuri both danced well.
b. Not only he is a teacher but also an artist.
Identify the correct sentence(s).

- (1) Only a (2) Only b (3) Both a and b (4) Neither a nor b

86. Which of the following suffixes **cannot** be added to the word 'Happy' ?

a. -ness	b. -ful	c. -ed	d. -ly
- (1) Only a and c (2) Only b and c
(3) Only a, b and c (4) Only a, c and d

87. a. My mother tells us stories.
b. If it rains I shall not work.
c. I run fast that I may win the race.
Identify the sentence(s) that express(es) subjunctive mood.

- (1) Only a and b (2) Only b (3) Only a and c (4) Only c

88. "I hope to go to _____ university."

Which one of the following sentences is a sentence using an article correctly corresponding to the sentence above ?

- (1) I hope to go to an university. (2) I hope to go to a university.
(3) I hope to go to the university. (4) I hope to go to university.

89. Which of the following are correct in terms of verb phrases ?

a. Move heaven and sky	b. Move the goal-pillars
c. Move with the time	d. Not move muscles
- (1) Only a and b (2) Only c and d
(3) Only a, b and d (4) None of the above

कच्य्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

21

K08

90. "I / am / here / since 1951."
1 2 3 4

Which part of the sentence above contains an error ?

- (1) Part 1 (2) Part 2
(3) Part 3 (4) Part 4

91. Which of the following idioms is/are correct ?

- a. A slap in the face
b. Down in the dunes
c. Over the moon

- (1) Only a and b (2) Only a and c
(3) Only b (4) a, b and c

92. Choose the word or phrase that conveys more or less the same meaning as the word underlined.

The Doctor prescribed a therapeutic diet.

- (1) light (2) balanced
(3) with low fat (4) curative

93. Choose the correct option to fill in the blank.

We fought _____ to get our plans accepted.

- (1) tooth and gum (2) tooth and nail
(3) tooth and tongue (4) tooth and nose

94. Out of the four alternatives choose the one that can be substituted for the given words/sentence as the phrase or group of words.

Talking disrespectfully of sacred things is called

- (1) Blasphemy (2) Heresy
(3) Atheism (4) Apostasy

95. Choose the correctly expressed idiom.

- (1) Rob Paul to pay Peter
(2) Rob Peter to pay Paul
(3) Rob Smith to pay Peter
(4) Rob Paul to pay Smith

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Read the following passage and answer the questions from 96 – 100 :

The plain fact of the situation is that if human beings go on picking flowers as greedily as they do at present, there will be few flowers left in the country to pick. There is the same argument for forbidding people to pick flowers or at least forbidding them to pick flowers by the basketful or to dig them by the roots — as there is for forbidding people to cut the pictures in the National Gallery out of their frames and to take them home with them. Anyone with a sense of beauty must have longed to carry off a picture from a public gallery. What beauty it would lend to the home ? How much lovelier it would seem there than on the dull walls of a crowded gallery ? There is only one argument against taking it — that there are not enough good pictures to go round. And we have now reached a stage at which there are not enough flowers to go round.

In the old days, a meadow of wild daffodils was lavish beyond the needs of countryside. With the popularization of the bicycle began the invasion of the country by the hordes of the town and no sooner were the daffodils in flower than long processions of cyclists bore down on them and went home with the blooms as trophies on their handle-bars. And now that the motor-car has been added to the bicycle, the pillage of the fields is increasing ten-fold. Roots are dug up and carried off to add to the amenities of a suburban garden. Primroses and bluebells are torn from the wayside to die on a drawing room table.

Common sense suggests, indeed, that we should be at pains to preserve the flowers of the countryside. I am not sure that it would be a bad thing to forbid the sale of wild flowers for the increasing sale of wild flowers has undoubtedly helped to diminish and destroy them. There are enough flowers grown in gardens to fill all the bowls and vases in the towns, and there is no need to raid the fields for such purposes.

- 96.** The argument against taking pictures home from the National Gallery is that
- pictures taken home from the National Gallery lend beauty to them.
 - people be legally forbidden from taking pictures home from the National Gallery.
 - there are not enough good pictures to go round.
 - pictures are so precious as daffodils in a meadow.

(1) Only a

(2) Only b

(3) Only c

(4) Both b and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

K08

97. The cyclists of the town plucked daffodils from the meadow because they thought that

- a. bicycle has facilitated the loot of daffodils.
- b. daffodils were like trophies on their handle-bars.
- c. bicycle has invaded the beauty of the countryside.
- d. they had a sense of beauty about daffodils.

(1) Only a

(2) Both c and d

(3) Only b

(4) Only c

98. The pillage of the fields is increasing in the sense that

- a. the growth of flowers in the gardens of the town has decreased.
- b. people from towns have no sense of preserving the flowers of the countryside.
- c. roots are dug up and added to the amenities of suburban garden and primroses and bluebells are torn and laid uselessly on a drawing room table.
- d. the motor-car along with the bicycle has facilitated the carriage of roots and flowers.

(1) Only a

(2) Only d

(3) Only c

(4) Only b

99. In the author's opinion, we might preserve our wild flowers by

- (1) creating the scarcity of wild flowers.
- (2) banning the use of motor-cars.
- (3) making people pain the sale of wild flowers.
- (4) banning the sale of wild flowers.

100. A suitable title for the passage would be

- a. Industrialisation and destruction of nature
- b. Human greed and picking wild flowers
- c. Preservation of wild flowers
- d. People's sense of beauty and wild flowers

(1) Only a

(2) Only b

(3) Only d

(4) Only c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्याप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. (1) (2) (3) (4)

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

विद्यार्थ्यांची चळवळ पुणे

E-Learning Platform

SEAL

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत 'सहायक कक्ष अधिकारी (मुख्य) परीक्षा-२०१६' या स्पर्धा परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे				प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D		संच A	संच B	संच C	संच D
1	2	3	4	4	26	3	2	2	2
2	2	3	4	4	27	2	3	3	3
3	1	2	2	3	28	1	1	2	#
4	2	1	1	1	29	4	4	3	3
5	2	4	1	3	30	1	1	2	3
6	3	1	3	2	31	4	4	4	3
7	2	4	4	2	32	3	4	2	2
8	3	3	2	1	33	3	4	4	1
9	2	3	4	2	34	2	3	1	4
10	4	2	3	2	35	4	1	2	1
11	2	4	2	3	36	2	3	3	4
12	4	2	3	2	37	4	2	2	3
13	1	4	1	3	38	3	2	4	3
14	2	3	4	2	39	4	1	1	2
15	3	4	1	4	40	4	2	1	4
16	2	4	4	2	41	4	2	2	2
17	4	4	4	4	42	2	3	2	4
18	1	2	4	1	43	1	2	3	3
19	1	1	3	2	44	1	3	#	4
20	2	1	1	3	45	3	2	3	4
21	2	3	3	2	46	4	4	3	4
22	3	4	2	4	47	2	2	3	2
23	#	2	2	1	48	4	4	2	1
24	3	4	1	1	49	3	1	1	1
25	3	3	2	2	50	2	2	4	3

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	3	3	1	4
52	1	2	4	2
53	4	4	3	4
54	1	1	3	3
55	4	1	2	2
56	4	2	4	3
57	4	2	2	1
58	3	3	4	4
59	1	#	3	1
60	3	3	4	4
61	3	3	3	2
62	3	1	2	2
63	2	1	2	4
64	2	4	1	2
65	2	4	2	1
66	3	4	2	2
67	4	3	4	3
68	1	2	2	3
69	1	3	4	2
70	2	2	2	4
71	3	2	4	4
72	1	1	2	3
73	1	2	2	3
74	4	2	4	2
75	4	4	2	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	4	2	1	2
77	3	4	2	3
78	2	2	3	4
79	3	4	3	1
80	2	2	2	1
81	2	2	4	2
82	1	4	4	3
83	2	2	3	1
84	2	1	3	1
85	4	2	2	4
86	2	3	2	4
87	4	3	2	4
88	2	2	3	3
89	4	4	4	2
90	2	4	1	3
91	2	3	1	2
92	4	3	2	2
93	2	2	3	1
94	1	2	1	2
95	2	2	1	2
96	3	3	4	4
97	3	4	4	2
98	2	1	4	4
99	4	1	3	2
100	4	2	2	4

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

किच्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

1. विधाने वाचा.

- a. द, ध, ही कठोर व्यंजने आहेत
b. ज, झ, ही मृदू व्यंजने आहेत
c. ग, ह, ही अनुनासिके आहेत

(1) a व b चूक (2) फक्त a चूक (3) फक्त b बरोबर (4) a आणि c बरोबर

2. 'गैर' हा कोणता भाषेतील उपसर्ग नाही ?

- a. संस्कृत उपसर्ग
b. अरबी उपसर्ग
c. मराठी उपसर्ग
d. पारशी उपसर्ग

(1) a, b, c बरोबर d चूक (2) a, c, d बरोबर b चूक
(3) b, c, d बरोबर a चूक (4) फक्त b बरोबर बाकी सर्व चूक

3. पुढीलपैकी कोणता प्रकार कृदन्ताचा नाही ?

(1) णे-कृदन्त (2) ऊ-कृदन्त (3) ला-कृदन्त (4) क-कृदन्त

4. पुढील विधाने वाचा.

- a. उपसर्ग अव्ययरूप असतात ते मूळ शब्दांचा अर्थ फिरवतात.
b. उपसर्गांचा वापर वाक्यात स्वतंत्रपणे करता येतो.
c. धातूंना जोडल्या जाणाऱ्या प्रत्ययाला 'कृत्' म्हणतात.

(1) a व c बरोबर (2) फक्त a बरोबर (3) a व b बरोबर (4) फक्त c बरोबर

5. खाली मराठी व्याकरणातील संधीचे काही प्रकार व त्यांची उदाहरणे दिलेली आहेत.

संधी	उदाहरण
a. सजातीय संधी	I. सच्चिदानंद
b. विसर्ग संधी	II. खिडकीत
c. व्यंजन संधी	III. सारासार
d. पूर्वरूप संधी	IV. शनैश्चर

	a	b	c	d
(1)	III	IV	I	II
(2)	II	III	IV	I
(3)	I	IV	II	III
(4)	IV	I	III	II

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

6. 'प्रसादला गरम दूध खूप आवडते' - या वाक्यातील कर्ता ओळखा.

- (1) प्रसाद (2) गरम (3) गरम दूध (4) खूप

7. पुढील विधाने वाचा.

- a. धातूला प्रत्यय लागूनही क्रिया अपूर्ण आहे असे दर्शविणाऱ्या शब्दांना अपूर्ण क्रियापदे म्हणतात.
b. अकर्मक क्रियापदांना कर्माची आवश्यकता नसते.
c. काही क्रियापदाना दोन कर्मे असतात.

- (1) फक्त a चूक (2) फक्त b चूक
(3) फक्त c चूक (4) सर्व बरोबर

8. 'मधु लाडू खातो' या वाक्याचा रीतिवर्तमानकाळ ओळखा.

- (1) मधु लाडू खात असतो (2) मधु लाडू खात असे
(3) मधु लाडू खात जाईल (4) मधु लाडू खातो

9. खालील वाक्याचे केवळवाक्य करा :

'आरती सुरू झाली, घंटानाद सुरू झाला'.

- a. आरती सुरू झाली व घंटानाद सुरू झाला.
b. जेव्हा आरती सुरू झाली तेव्हा घंटानाद सुरू झाला.
c. आरती सुरू झाली आणि घंटानाद सुरू झाला.
d. आरती सुरू झाल्यावर घंटानाद सुरू झाला.

- (1) फक्त a आणि d बरोबर
(2) फक्त d आणि b बरोबर
(3) फक्त c बरोबर बाकी चूक
(4) फक्त d बरोबर बाकी चूक

10. 'गोरगरिबांचे रक्त शोषणाऱ्या या समाजातील जळवा ठेचून काढल्या पाहिजेत' - या वाक्यातील शब्दशक्ती ओळखा.

- (1) वाच्यार्थ (2) व्यंग्यार्थ
(3) लक्ष्यार्थ (4) सरलार्थ

11. 'नवलाई, गारवा, मित्रत्व, शहाणपणा, देवत्व' ही नामाच्या कोणत्या प्रकारात येतात ?

- (1) विशेषण (2) विशेषनाम
(3) भाववाचक नाम (4) सर्वनाम

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

12. जर दोन किंवा अधिक केवल वाक्ये प्रधानत्व बोधक अव्ययानी जोडली तर _____ वाक्य तयार होते.

(1) संयुक्त

(2) मिश्र

(3) केवल

(4) उभयान्वयी अव्यय

13. 'देशीशब्दां' चा योग्य तो गट ओळखा.

(1) अर्ज, बटाटा, कोबी, अत्तर

(2) बाजरी, वांगे, ढेकूण, चिमणी

(3) घर, सासू, सासरा, गाव

(4) भीती, पृथ्वी, चाक, आग

14. पुढील विधाने वाचा.

a. होकारार्थी वाक्यांना करणरूपी वाक्ये म्हणतात.

b. वाक्यात अट असेल तर त्यास आज्ञार्थी वाक्य म्हणतात.

c. क्रियापदाच्या रूपावरून शक्यता, योग्यता, इच्छा या विषयीचा बोध झाल्यास त्यांना स्वार्थी वाक्ये म्हणतात.

(1) फक्त a बरोबर

(2) फक्त c बरोबर

(3) फक्त a व c बरोबर

(4) a, b, c बरोबर

15. चूक की बरोबर.

a. कर्तरि प्रयोगात क्रियापदाचे रूप कर्त्याच्या लिंग-वचन-पुरुषानुसार बदलते.

b. कर्तरि प्रयोगात क्रियापदाचे रूप कर्माच्या लिंग-वचनानुसार बदलते.

(1) केवल b बरोबर

(2) केवल a बरोबर

(3) a आणि b बरोबर

(4) a आणि b चूक

16. पुढील वाक्यातील आधारपूरक विधेयपूरक ओळखा 'हा रस्ता मोठ्या रस्त्याला मिळतो'.

(1) मोठ्या रस्त्याला

(2) हा रस्ता

(3) रस्त्याला मिळतो

(4) मिळतो

17. पोर्तुगीज शब्दांचा गट ओळखा.

(1) घमेले, पायरी, लोणचे

(2) बटन, नर्स, सर्कस

(3) हडा, पाट, आई

(4) ताळा, अनारस, डबी

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

18. पुढीलपैकी कोणत्या वाक्प्रचाराचा अर्थ बरोबर नाही ?

- (1) जीव गलबलणे - गहिवरणे
- (2) आभाळाला कवेत घेणे - मिठी मारणे
- (3) देणे घेणे नसणे - संबंध नसणे
- (4) सोने होणे - सार्थक होणे

19. पुढील विधाने वाचा.

- a. कासव हळूहळू चालते.
- b. मुले वर्गाबाहेर मोठमोठ्याने गप्पा मारीत उभी होती.

वरील वाक्यातील विधेय विस्तारक ओळखा.

- (1) हळूहळू व गप्पा मारीत
- (2) हळूहळू व वर्गाबाहेर मोठमोठ्याने
- (3) हळूहळू व मोठमोठ्याने गप्पा मारीत
- (4) हळूहळू व वर्गाबाहेर मोठमोठ्याने गप्पा मारीत

20. 'विपत्काल' या शब्दाची संधी खालीलपैकी कोणत्या पोट शब्दांनी केली जाते ?

(1) विपत् + काल	(2) विप + त्काल
(3) विपद् + काल	(4) वि: + पद्काल

21. अशुद्ध शब्द ओळखा.

(1) पारचात्य	(2) भूगोल
(3) परिक्षा	(4) आध्यात्मिक

22. चहाडी करणे, भांडण करणे या अर्थाचा वाक्प्रचार ओळखा.

- (1) कानामागे टाकणे
- (2) केसाने गळा कापणे
- (3) कान लांब होणे
- (4) कलागती लावणे

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

23. 'अज' या शब्दाचा एक अर्थ आहे बोकड ; तर दुसरा अर्थ कोणता ?

(1) माणूस

(2) राक्षस

(3) ईश्वर

(4) गाढव

24. 'अभ्यास केला असता तर तो नापास झाला नसता' या वाक्याचा प्रकार कोणता ?

(1) विध्यर्थी

(2) आज्ञार्थी

(3) संकेतार्थी

(4) स्वार्थी

25. पुढील शब्दांतील भाषिकदृष्ट्या चुकीचा शब्द ओळखा.

(1) वैनतेय

(2) बलाकमाला

(3) गृहजावई

(4) सच्छील

पुढील उतारावाचून त्यावर आधारित 26 ते 30 प्रश्नांची उत्तरे द्या.

तुमची स्वतःविषयीची जी धारणा असते, तसेच तुम्ही असता. आपल्याला जे जाणवायला हवे, तेच बरोबर, असे तुम्हांला वाटत असते. 'मला हे शक्य नाही,' असे तुम्हांला वांवार वाटते का ? तसे तुम्ही स्वतःशी सतत म्हणत असता का ? असे तुम्ही म्हणत असाल किंवा अशा पद्धतीने विचार करीत असाल, तर तुम्ही लवकरच त्याच विचाराने पछाडले जात. त्यातून तुम्हाला तसेच घडविणारी ती जणू भविष्यवाणीच ठरेल आणि मग आपण अधिकच दुर्बल आणि अविवेकी झालो आहोत, असे तुमच्या लक्षात येईल.

यासाठी मनाला चिंतनाची सवय लावा. आपल्यातील विश्वास जागवा; आणि मग आपण एक समर्थ व्यक्ती आहोत, असे तुमच्या अनुभवास येईल. आपल्या स्वतःलाच सकारात्मक, प्रोत्साहक संदेश द्या. आपल्या ध्येयपूर्तीला इतरांच्या प्रतिसादाची, मान्यतेची गरज भासते तेव्हा, काही क्षण आपण असाहाय्य आणि सैरभैर बनतो. यासाठीच स्वतःविषयी चांगली भावना ठेवून काम करा आणि अधिक स्वावलंबी व्हा. अगदी निकड असेल तर तेवढ्यापुरतीच मदत घ्या. सकारात्मक विचारात प्रचंड शक्ती असते. उत्साही, आशावादी वृत्तीची माणसे अधिक काळ जगतात; तसेच चिंतातुर राहाणाऱ्या माणसांपेक्षा लवकर रोगमुक्त होतात, असे संशोधनाने सिद्ध झाले आहे.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

26. अधिक काळ जगण्यासाठी कशाची गरज असते ?

- (1) प्रचंड ईच्छाशक्तीची
- (2) उत्साही व आशावादी वृत्तीची
- (3) निरंतर व्यायामाची
- (4) अविवेकी असण्याची

27. खालील दोन विधानांपैकी कोणते योग्य आहे ?

- a. चिंतनामुळे आपण सामर्थ्यशाली होतो.
- b. सकारात्मक विचारात काम करण्याची शक्ती नसते.

- (1) फक्त a
- (2) फक्त b
- (3) a आणि b दोन्ही
- (4) a आणि b दोन्ही नाही

28. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते अयोग्य आहे ?

- a. नकारात्मक विचाराने आपण अधिक सशक्त होतो.
- b. स्वतः बदल चांगली भावना ठेवून स्वावलंबी होणे.

- (1) फक्त a
- (2) फक्त b
- (3) a आणि b दोन्ही
- (4) a आणि b दोन्ही नाहीत

29. आनंदी राहण्याचे कारण सकारात्मक विचारसरणी आहे. कारण

- (1) जीवनातला आनंद जगण्यात आहे
- (2) आनंद हा मानण्यावर अवलंबून असतो
- (3) सकारात्मक विचारात प्रचंड शक्ती आहे
- (4) आपल्या ध्येयपूर्तीसाठी माणूस काहीही करतो

30. सकारात्मकतेसाठी कोणत्या गोष्टीची आवश्यकता असते ?

- (1) सतत अभ्यासाची
- (2) नवीन नवीन कल्पकतेची
- (3) विश्वास जागवण्याची
- (4) सतत परमेश्वराचे चिंतन करण्याची

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

31. 'विधुर' या शब्दाला खालील कोणता शब्द समूह योग्य आहे ?

- (1) महाभारतातील एक पात्र
 (2) ज्याची पत्नी मरण पावली असा पुरुष
 (3) आगीशी खेळ करणारा
 (4) दुसऱ्याच्या मनातील ओळखणारा

32. खालील व्यंजनगटातील 'तालव्य' चा गट ओळखा.

- (1) ट, ढ, ड, ढ, ण (2) त्, थ्, द्, ध्, न्
 (3) च्, छ्, ज्, झ्, ञ् (4) प्, फ्, ब्, भ्, म्

33. खालील शब्द कोणत्या उपसर्गाचे आहेत ?

अजाण, अबोल, अनोळखी.

- (1) संस्कृत (2) मराठी (3) फारसी (4) अरबी

34. 'क्ष' आणि 'ज्ञ' ही _____ आहेत.

- (1) महाप्राण (2) अल्पप्राण
 (3) जोडाक्षरे (4) यापैकी कोणतेही नाही

35. जोड्या जुळवा.

a. कन्नड शब्द	I. टाळे, तूप, गदारोळ
b. देशी शब्द	II. जाहीर, मंजूर, मालक
c. तेलगू शब्द	III. कोलदांडा, गोंधळ, गुढी
d. अरबी शब्द	IV. पोपट, जोंधळा, खेटर

a	b	c	d
(1) IV	II	III	I
(2) II	IV	III	I
(3) III	IV	I	II
(4) III	I	IV	II

36. 'मागच्या वर्षी याच वेळेला आपण भेटलो होतो' या वाक्यातील विधेयविस्तार.

- (1) मागच्या वर्षी (2) याच वेळेला
 (3) मागच्या वर्षी याच वेळेला (4) आपण भेटलो

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

37. “त्याने मला शिवाजी मंदिरात बोलावले, परंतु आपण आलाच नाहीत !” या वाक्यातील ‘आपण’ हा शब्द कोणते सर्वनाम दर्शविते ?

- (1) दर्शक सर्वनाम
- (2) समुदायवाचक सर्वनाम
- (3) सामान्य सर्वनाम
- (4) सर्वपुरुषवाचक सर्वनाम

38. जोड्या जुळवा.

a. कंठ्य वर्ण	I. ल, त, स
b. तालव्य वर्ण	II. द, ढ, ळ
c. दंत्य वर्ण	III. क्, ग्, झ
d. मूर्धन्य वर्ण	IV. च, झ, ञ

	a	b	c	d
(1)	III	IV	I	II
(2)	IV	I	III	II
(3)	II	III	IV	I
(4)	I	II	III	IV

39. जोड्या जुळवा.

a. प्रथमा	I. अपादान
b. पंचमी	II. अधिकरण
c. षष्ठी	III. कर्ता
d. सप्तमी	IV. संबंध

वरील विभक्ती व कारक यांच्या जुळणीचा खालीलपैकी कोणता पर्याय योग्य आहे ?

	a	b	c	d
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	IV	I	III
(3)	III	I	IV	II
(4)	I	III	II	IV

40. ‘जर शाळेस सुटी मिळाली तर मी तुमच्याकडे येईन’ या वाक्यातील उभयान्वयी अव्ययाचा प्रकार ओळखा.

- (1) उद्देशबोधक
- (2) संकेतबोधक
- (3) स्वरूपबोधक
- (4) कारणबोधक

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

41. पुढील विधाने वाचा.

- कोबी म्हणून एक भाजी आहे.
- ती म्हणाली की मी तुमचीच आहे.

वरील वाक्यातील अधोरेखित उभयान्वयी अव्ययांचा प्रकार ओळखा.

- (1) उद्देशदर्शक (2) कारणदर्शक (3) संकेतदर्शक (4) स्वरूपदर्शक

42. यापैकी कोणता तत्पुरुष समासाचा प्रकार नाही ?

- (1) विभक्ती (2) उपपद (3) नञ् (4) द्वंद्व

43. 'माझे वडील आज परगावी गेले' या वाक्याचा प्रकार कोणता ?

- (1) संकेतार्थी (2) विधानार्थी (3) नकारार्थी (4) होकारार्थी

44. 'खानदेशातील माझे शंकर मामा बहुव्रीही आहेत' या वाक्याच्या अर्थासाठी पुढील योग्य पर्यायाची निवड करा.

- (1) माझे मामा धान्य संपन्न गृहस्थ आहेत.
 (2) माझ्या मामांच्या अनेक मुली आहेत.
 (3) माझ्या मामांच्या काही सुना वेगळ्या राहतात.
 (4) माझ्या मामांना अनेक व्यसने आहेत.

45. 'आम्ही जातो आमुच्या गावा' या वाक्याचा प्रकार कोणता ?

- (1) मिश्र वाक्य (2) केवल वाक्य (3) संयुक्त वाक्य (4) यापैकी नाही

46. 'बोल लावणे' या वाक्प्रचाराला योग्य अर्थ सांगा.

- बोलत राहणे
- दोष देणे
- बोलायला लावणे
- चूक सांगणे

- (1) a, b बरोबर बाकी सर्व चूक
 (2) c, d बरोबर बाकी सर्व चूक
 (3) फक्त b बरोबर बाकी सर्व चूक
 (4) फक्त d बरोबर बाकी सर्व चूक

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

47. 'भगीरथ प्रयत्न' या म्हणीच्या समानार्थी म्हण कोणती ते पर्यायातून अचूक निवडा.

- अति नेटाने केलेले प्रयत्न
- बादरायण संबंध
- बारभाई कारभार
- लंकेची पार्वती

(1) d, c, b, a चूक

(2) फक्त a बरोबर

(3) फक्त c चूक

(4) वरीलपैकी सर्व बरोबर

48. मिश्रवाक्याचे उपप्रकार व उदाहरणे यांच्या जोड्या जुळवा.

a. स्वरूपबोधक	I. व्याकरण म्हणजे भाषेच्या रचनेचे शास्त्र होय.
b. कारणबोधक	II. दादा आले म्हणजे आपण निघू.
c. उद्देशबोधक	III. परीक्षेत पहिला क्रमांक मिळावा म्हणून त्याने खूप अभ्यास केले.
d. संकेतबोधक	IV. आम्ही हाच साबण वापरतो कारण तो स्वदेशी आहे.

	a	b	c	d
(1)	IV	III	I	II
(2)	II	I	III	IV
(3)	I	IV	II	III
(4)	I	IV	III	II

49. 'विजा चमकू लागल्या आणि पावसाला सुरुवात झाली' या संयुक्त वाक्याचा प्रकार कोणता ?

(1) समुच्चयबोधक

(2) विकल्पबोधक

(3) न्यूनत्वबोधक

(4) परिणामबोधक

50. अमितला प्राचार्यांनी जाब विचारण्यासाठी बोलावले अमित बिनधास्त त्यांना सामोरा गेला यालाच म्हणतात

- उथळ पाण्याला खळखळाट फार
- गुडग्याला बारिशिंग
- कर नाही त्याला डर नाही
- अति शहाणा त्याचा बैल रिकामा

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

51. खालील शब्द कोणत्या संधीचे आहेत ?

घर + ई - घरी

एक + एक - एकेक

(1) पूर्वरूप संधी

(2) अनुरूप संधी

(3) पररूप संधी

(4) यापैकी नाही

52. 'कमळ' या शब्दाचा समानार्थी नसलेला शब्द ओळखा.

(1) नलिनी

(2) नीरज

(3) पद्म

(4) वायस

53. पुढील विधाने वाचा.

a. रामाने कबूतरे मोजून पाहिली.

b. ती पंधराच होती.

वरील दोन वाक्यांचे संयुक्त वाक्य ओळखा.

(1) रामाने कबूतरे मोजली ती पंधरा होती.

(2) रामाने कबूतरे मोजली तेव्हा ती पंधरा होती.

(3) रामाने कबूतरे मोजली पण ती पंधराच होती.

(4) रामाने पंधरा कबूतरे मोजली.

54. 'तो नाटकात भिकंभट झाला होता' या वाक्यातील विधिपूरक ओळखा.

(1) नाटकात

(2) तो

(3) भिकंभट

(4) वाक्यात विधिपूरक शब्द नाही

55. आम्ही सकाळी फिरायला जातो. अधोरेखित शब्दाच्या सर्वनामाचा प्रकार कोणता ?

(1) सामान्य सर्वनाम

(2) द्वितीय पुरुषवाचक सर्वनाम

(3) दर्शक सर्वनाम

(4) प्रथम पुरुषवाचक सर्वनाम

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

56. 'घरदार, ठावठिकाणा नसतो तेव्हा आपल्या चीजवस्तू स्वतःबरोबर घेऊन हिंडावे लागते.' या अर्थाची म्हण ओळखा.

- (1) विंचवाचे बिन्हाड पाठीवर
- (2) घर फिरले की घरचे वासेही फिरतात
- (3) गरिबाच्या घराला सावकाराची कडी
- (4) घर ना दार, वाऱ्यावर बिन्हाड

57. पुढीलपैकी तेलगू शब्दांचा गट ओळखा.

- (1) गुंडी, चप्पल
- (2) अनरसा, शिकेकाई
- (3) थाली, दादर
- (4) गुडघा, हाड

58. 'आम्ही त्या दिवशी सकाळी दहा वाजता साताऱ्यास जाण्याची खटपट केली' या विधानातील कर्म कोणते आहे ?

- (1) आम्ही
- (2) सकाळी दहा वाजता
- (3) त्या दिवशी
- (4) साताऱ्यास जाण्याची खटपट

59. 'ऋणानुबंधाच्या गोष्टी बोलता-बोलता रात्र केव्हा उलटून गेली हे कळलेच नाही'-या वाक्यातील 'ऋणानुबंध' या शब्दाचे अर्थ खाली दिलेले आहेत. त्यातील लागू न पडणारा एक अर्थ निवडा व त्याचा पर्याय लिहा.

- (1) चालू सुखदुःखांचा पूर्व जन्माशी असलेला संबंध
- (2) योगायोग
- (3) ईश्वरी सूत्र
- (4) अतिशय सूक्ष्म व गुप्त गोष्टी

60. समोरासमोर, हालहाल, एकेक या शब्दांचा प्रकार ओळखा.

- (1) पूर्णाभ्यस्त शब्द
- (2) अनुकरणवाचक अभ्यस्त शब्द
- (3) अंशाभ्यस्त शब्द
- (4) यापैकी नाही

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

66. Which alternative explains the difference in meaning between the following sentences (in sequence) ?

- a. I have a black and white dog.
- b. I have a black and a white dog.

- (1) One dog, two dogs implied in the sentences
- (2) Two dogs, one dog implied in the sentences
- (3) First sentence incorrect
- (4) Second sentence incorrect

67. a. Kapil has been playing cricket for several years.
b. After depositing the fee to the hostel the boys went.
c. These girls have been singing nicely.
d. He is now playing a match.

Identify the correct sentence/s.

- (1) Only a and c
- (2) Only b and c
- (3) Only a, b and c
- (4) Only a, b and d

68. Identify the correct sentence.

- (1) Not only she is happy at having shown the way to other women but she also plans to improve their lot.
- (2) Not only is she happy at having shown the way to other women but she also plans to improve their lot.
- (3) She is not only happy at having shown the way to other women but also she plans to improve their lot.
- (4) She is happy not only happy at having shown the way to other women but she also plans to improve their lot.

69. Identify adverb clauses out of the sentences given below.

- a. They lost the election because the voters did not trust them.
- b. They rewarded the man who rescued their son.
- c. The play flopped in the way that the critics had predicted.

- (1) c only
- (2) a and c only
- (3) b and c only
- (4) a, b and c

70. Choose the correct question tag for the following sentence.

You're new around here.

- (1) Are you ?
- (2) Isn't it ?
- (3) Aren't you ?
- (4) Is it ?

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

71. Swimming is the best exercise.

Select the correct form of positive degree of the above sentence.

- a. No other exercise is as good as swimming.
b. Very few exercises are as good as swimming.

- (1) Only a (2) Only b
(3) Both (4) Neither

72. Identify the best synonym of the word GREGARIOUS.

- (1) Sociable (2) Irritable
(3) Incurable (4) Susceptible

73. a. She wants dance to be learnt.
b. She was confined to bed by fever.
c. You are ordered to bring the files.

Identify the incorrect sentence.

- (1) Only a (2) Only b
(3) Only a and c (4) Only a and b

74. Identify sentence/s containing transitive verb.

- a. Many trees fall in the monsoon.
b. Woodmen fell trees.
c. Rise early with the lark.

- (1) a only (2) b only
(3) a and c only (4) a, b and c

75. Though she was late, she finished her work in time.

Select the correct simple sentence of the above.

- a. She was late but she finished her work in time.
b. In spite of being late, she finished her work in time.

- (1) Only a (2) Only b
(3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

Q. No. 76 – 80 : Read the following passage carefully and answer the questions given below it.

Most of what I have learnt in life has been on court and from papa and my coaches, whether it's the way I speak, the way I think, or my attitude to life. Most of you must have picked up these skills within the school walls over the years, and by watching your peers and schoolmates. For me, it's been the academy, the courts and the many games of badminton I have played since I turned nine. So yes, the way I perceive life is also a little different from the average schoolgoer, whose goal includes academic pursuit.

The dangers of reaching lofty goals early in life are very real. There is no time to control success and failure. Sometimes they come together and you have to balance it as best as you can. It would have been easy to let it go to my head, but I'm acutely aware of what I have received and the element of my luck in my life; I would never take it for granted. At the same time, I am also conscious of how much hard work I have put in. Parents of young children often come upto Papa and ask him if they should allow their children to pursue the game rather than academics. And Papa always says no. Given a choice, he would have liked me to have finished school, and perhaps even college. I too tried to pursue academics, but after a point it was not possible any more. Papa and I both know that things could just as easily have not worked out. Admittedly, I am not the most talented player in the world or in the country, but I have made up for what I lack in talent with hard work. Commitment, and total focus. I think this combination works, no matter what you do in life. Mummy may tell me to focus on the goal and focus on success, but even if you don't, I think finding something you love to do and giving it your all is a great life mantra to have.

76. Identify the correct sentence.

According to the passage

- The skills in life can be learnt only within the school walls.
- Hard work, commitment and total focus on goal is the mantra of success.
- Parents should allow their children to pursue the game rather than academics.

(1) Only a and b **(2) Only b** (3) Only b and c (4) Only a

77. According to speaker in the passage

One must learn to balance _____.

Complete the sentence choosing the best alternative.

- Sports and academics
- One's own interest and parent's expectations
- Success and failure**
- Schools and hobbies

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

78. Identify the correct sentence/s.

According to the passage

- Parents should allow their children to pursue the game rather than academics.
- Parents should motivate their children to pursue both education and game.
- Parents should force their children to focus on the goal and on success only.
- Parents should set free their children to identify their own interest and make them work on it with integrity.

- (1) Only a and c (2) Only b and d
(3) Only b (4) Only d

79. Sports require dedication.

Pick out the correct synonym from the passage.

- (1) hard work (2) talent
(3) pursuit (4) commitment

80. Select the correct word for the following.

The act of schooling and learning.

- (1) academy (2) academic (3) talent (4) college

81. Match the words given to the left with appropriate suffix on the right to make adjective.

a. Tire	I. -ly
b. Sick	II. -fold
c. Three	III. -able
d. Move	IV. -less

	a	b	c	d
(1)	IV	III	II	I
(2)	I	II	III	IV
(3)	IV	II	I	III
(4)	IV	I	II	III

82. Choose the correct alternatives to fill in the blanks in the given sentences.

a. I _____ spoken to him on the subject many times.

b. I _____ speaking to him for ten minutes.

- (1) Have, have been (2) Have been, have
(3) Have, have (4) Did, have been

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

83. Choose the option containing correct sentences.

- a. Few people knew the answer, did they ?
 b. A little progress has been made, has it ?
 c. We could scarcely hear what he said, could we ?

(1) a and b only (2) a and c only (3) a only (4) a, b and c

84. Select a word for underlined words in the sentence.

In ancient England there was the Government by the king or queen.

(1) anarchy (2) plutocracy (3) monarchy (4) aristocracy

85. Choose the correct sentences.

- a. We may have some coffee ?
 b. Shall we have some coffee ?
 c. Please, you may post this letter for me ?
 d. Will you please take your hat off, I can't see the screen.

(1) b and d only (2) a and d only
 (3) c and d only (4) a, c and d only

86. Match the following.

a. Stoic	I. Influenced by the wish for money
b. Blaspheme	II. An unmarried woman who seems unlikely to marry
c. Spinster	III. Someone who shows no feelings of dislike
d. Mercenary	IV. Disrespectful language about God or holy things

	a	b	c	d
(1)	II	I	III	IV
(2)	I	II	III	IV
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	III	II	I

87. Parts of the following sentence are jumbled up. Re-arrange them to make a grammatically correct as well as meaningful sentence.

Telephone directories from replaced pages are missing which must be

- (1) Telephone directories which are from missing pages must be replaced
 (2) Missing pages which are replaced from telephone directories must be
 (3) Telephone directories from which pages are missing must be replaced
 (4) Telephone directories which are missing from pages must be replaced

करुव्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

88. Identify adjective clauses in the following sentences.

- His excuses, which were not convincing, angered his sister.
- The route that you recommended was not easy to follow.
- The ferry sailed when tide was full.

- (1) a only (2) a and b only
(3) a and c only (4) a, b and c

89. Although the Electoral College functions every presidential year, the function is a mere formality; and many specialists argue that the college should be abolished.

Identify the type of sentence.

- Complex
- Compound
- Simple
- Compound complex

90. Identify the underlined term.

I know the man who was here yesterday.

- (1) Adjective Clause (2) Noun Clause
(3) Adverb Clause (4) Noun Phrase

91. "Could you come to my birthday party?" Said Ameya to Ajeya.

Select the most correct indirect narration of the sentence.

- Ameya asked Ajeya to come to his birthday party.
- Ameya invited Ajeya to his birthday party.

- (1) Only a (2) Only b
(3) Both (4) Neither

92. The manager said to the customer, "Have you brought the project report?"

Identify the correct indirect narration of the above sentence.

- The manager asked the customer whether he brought the project report.
- The manager asked the customer whether he had brought the project report.
- The manager asked the customer that if he had brought the project report.
- The manager asked to the customer whether he brought the project report.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

93. Choose the correct option to fill in the blank.

_____ passes belief.

- (1) Because she survived in those conditions
- (2) That she survived in those conditions
- (3) Since she survived in those conditions
- (4) Hence she survived in those conditions

94. Transform adverbial phrase into adverbial clause.

The burglar slunk away during our argument.

- a. The burglar slunk away at our argument.
 - b. The burglar slunk away while we were arguing.
 - c. The burglar slunk away after our argument.
 - d. The burglar slunk away because we were arguing.
- (1) Only a is correct
 - (2) Both a and c are correct
 - (3) Both b and d are correct
 - (4) Only b is correct

95. Choose the correct passive form of the following sentence.

People will have used up all oil in fifty years.

- (1) All oil will have used up in fifty years
- (2) All oil will have being used up in fifty years
- (3) All oil will have been used up in fifty years
- (4) All oil will have been using in fifty years

96. Identify the sentence/s grammatically correct.

- a. He not only lost his money but also his luggage.
 - b. As long as you work hard, you will improve.
 - c. Either the action was just or unjust.
 - d. The choice is between the devil and the deep sea.
- (1) Only a and b
 - (2) Only a, c and d
 - (3) Only b and d
 - (4) Only a and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

97. Very few flowers are as lovely as the rose.

Identify the correct comparative degree of the above sentence.

- (1) Rose is lovelier than many other flowers.
 (2) Rose is lovelier than most other flowers.
 (3) Rose is more lovely than many other flower.
 (4) Rose is lovelier than any other flower.

98. Thank him according to our customs.

Identify the sentence entailing the correct question to the above sentence.

- (1) Thank him according to our customs, won't you ?
 (2) Thank him according to our customs, will you ?
 (3) Thank him according to our customs, do you ?
 (4) Thank him according to our customs, don't you ?

99. Match the following to make grammatically correct and meaningful sentences.

a. We decided	I. when the comet will re-appear.
b. The repentant children admitted	II. what the electors demanded.
c. Astronomers have calculated	III. that we would buy the house.
d. A new deal was	IV. what they had done.

	a	b	c	d
(1)	III	IV	II	I
(2)	IV	III	II	I
(3)	IV	III	I	II
(4)	III	IV	I	II

100. Match the following.

a. Pacifist	I. A person who believes that all wars are wrong
b. Panacea	II. Something that will put right all troubles
c. Pedantic	III. Paying too much attention to small details and unimportant rules
d. Polyandry	IV. Practice of having more than one husband at the same time

	a	b	c	d
(1)	IV	III	II	I
(2)	I	II	III	IV
(3)	II	I	III	IV
(4)	II	I	IV	III

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग - 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्यप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “③” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कळ्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

E-Learning Platform

A

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत “सहायक कक्ष अधिकारी अराजपत्रित, गट-ब (मुख्य) परीक्षा -2017 ” या स्पर्धा परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका — KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	3	3	3	3
2	2	4	4	1
3	4	3	3	2
4	1	3	3	1
5	1	3	4	2
6	3	2	1	1
7	1	1	2	1
8	1	1	4	2
9	4	3	4	4
10	2	3	1	3
11	3	2	3	3
12	1	3	2	4
13	2	2	4	3
14	1	3	1	3
15	2	3	1	3
16	1	3	3	2
17	1	4	1	1
18	2	1	2	1
19	4	3	1	3
20	3	2	2	3
21	3	3	3	2
22	4	1	1	3
23	3	4	1	2
24	3	1	4	3
25	3	3	2	3

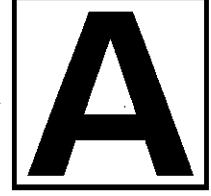
प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	2	4	1	3
27	1	4	1	4
28	1	2	2	1
29	3	1	4	3
30	3	2	3	2
31	2	3	3	4
32	3	4	4	4
33	2	3	3	2
34	3	3	3	1
35	3	4	3	2
36	3	1	2	3
37	4	2	1	1
38	1	4	1	4
39	3	4	3	1
40	2	1	3	3
41	4	3	2	1
42	4	2	3	2
43	2	4	2	4
44	1	1	3	4
45	2	1	3	1
46	3	3	3	3
47	1	1	4	4
48	4	1	1	3
49	1	4	3	3
50	3	2	2	4

दिनांक :- 25 जानेवारी,2018

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	3	3	4	3
52	4	1	4	2
53	3	2	2	4
54	3	1	1	1
55	4	2	2	1
56	1	1	3	3
57	2	1	1	1
58	4	2	4	1
59	4	4	1	4
60	1	3	3	2
61	4	3	2	1
62	2	2	3	1
63	4	2	4	2
64	3	4	4	2
65	2	3	2	2
66	1	3	3	2
67	1	2	2	3
68	2	2	2	4
69	2	4	4	4
70	3	2	3	2
71	1	4	3	4
72	1	2	2	1
73	2	4	2	2
74	2	3	4	3
75	2	2	2	1

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	2	1	4	3
77	3	1	2	3
78	4	2	4	2
79	4	2	3	4
80	2	2	2	1
81	4	1	1	3
82	1	1	1	2
83	2	2	2	2
84	3	2	2	4
85	1	3	2	2
86	3	2	1	3
87	3	3	1	2
88	2	4	2	2
89	4	4	2	4
90	1	2	3	3
91	3	4	3	4
92	2	1	3	2
93	2	2	2	4
94	4	3	4	3
95	3	1	1	2
96	3	3	4	1
97	2	3	1	1
98	2	2	2	2
99	4	4	3	2
100	2	1	1	3

दिनांक :- 25 जानेवारी, 2018

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

(ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून घ्यावा.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नांकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

3

W11

1. खालीलपैकी कोणते उदाहरण दर्शक सर्वनाम आहे ?

- अ. ती दूरची गोष्ट आहे.
 ब. ही आत्ताचा घटना घडली.
 क. तो बघा सूर्यास्त.
 ड. हा बघा माझा रुमाल.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) ब व क बरोबर (2) क व ड बरोबर
 (3) अ व ड बरोबर (4) सर्व पर्याय बरोबर

2. 'ती फुलांना नाजुकपणे हाताळते' या वाक्यातील 'हाताळते' हे क्रियापद _____ या प्रकारात मोडते.

- (1) साधित क्रियापद (2) सिद्ध क्रियापद
 (3) प्रायोजक क्रियापद (4) गौण क्रियापद

3. 'गुरुजी शाळेत आताच आले.' हे वाक्य : व्याकरणदृष्ट्या

- अ. अनेकवचनी आहे. ब. आदरार्थी आहे.
 क. आदरार्थी अनेकवचन आहे. ड. आदरार्थी बहुवचन आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ व ब बरोबर (2) क व ड बरोबर
 (3) अ व क बरोबर (4) ब व ड बरोबर

4. पुढीलपैकी शब्दयोगी अव्यय असलेले वाक्य _____

- (1) त्याला खालून कोणीतरी आवाज देत होते. (2) पुलाखालून बरेच पाणी वाहून गेले होते.
 (3) समोर पाहते तो तुम्ही ! (4) लग्नघटिका समीप येऊन पोहोचली.

5. i. मुलगी जलद चालते.
 ii. मुलगा जलद चालतो.
 iii. मुली जलद चालतात.
 iv. मुले जलद चालतात.

या वाक्यातील 'जलद' या शब्दाला क्रियाविशेषण अव्यय म्हणतात, कारण _____

- अ. चालणे या क्रियापदाबद्दल अधिक माहिती सांगते.
 ब. लिंग-वचन यात बदल केला तरी जलद या क्रियाविशेषणावर परिणाम होत नाही.

पर्याय उत्तरे :

- (1) अ व ब बरोबर (2) फक्त ब बरोबर
 (3) फक्त अ बरोबर (4) अ व ब चूक

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

4

A

6. 'अक्षयला बारा भाषा येतात.' या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात _____
 (1) नाम (2) विशेषण (3) धातुसाधित (4) क्रियाविशेषण

7. पुढील वाक्यातील प्रयोग ओळखा :
 'गाय गुराख्याकडून बांधली जाते.'
 'न्यायाधीशाकडून दंड आकारण्यात आला.'

- (1) कर्मणी प्रयोग (2) कमेकतरी प्रयोग
 (3) कर्तरी प्रयोग (4) यापैकी नाही

8. 'आ-कारांत' पुढिल्लिगी नामाचे सामान्यरूप 'या-कारांत' होते. या नियमाला _____ हा शब्द अपवाद आहे.
 (1) दादा (2) घोडा (3) नाना (4) मामा

Que 8 .

9. अधोरेखित क्रियापदांचा प्रकार ओळखा :

- i. मी घरी पोहोचण्यापूर्वीच सांजावले.
 ii. उजाडले तेव्हा सकाळचे सहा वाजले होते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अनियमित क्रियापद (2) सिद्ध क्रियापद
 (3) भावकर्तृक क्रियापद (4) प्रयोजक क्रियापद

10. अर्धचिराम कधी वापरतात ?

- अ. एकाच जातीचे अनेक शब्द असल्यास.
 ब. दोन छोटी वाक्ये असल्यास.
 क. शब्दांचा संक्षेप दाखवण्यासाठी.
 ड. उभयान्वयी अव्ययानी जोडलेली असताना.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ व ब बरोबर (2) ब व ड बरोबर
 (3) क व ड बरोबर (4) अ व ड बरोबर

11. पुढीलपैकी विधानात्मक वाक्य कोणते ?

- (1) इथे बसू नकोस. (2) मला गोड आवडत नाही.
 (3) आज पाऊस येणार नाही. (4) तू उद्या येणार आहेस का ?

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

W11

12. नकारार्थी वाक्याला असेही म्हणतात.

- (1) विरुद्धार्थी (2) द्वंद्वार्थी
(3) अकरणरूपी (4) करणरूपी

13. पुढीलपैकी संयुक्त वाक्य कोणते ?

- (1) जर आज चांगले बीज पेरले तर उद्या चांगले पीक येईल
(2) सण-उत्सव आनंद देतात पण गरीब लोकांचे खर्चामुळे कंबरडे मोडते.
(3) ती इतकी रडली की तिचे डोळे सुजले.
(4) आज जिकडे पहावे तिकडे माझी भावंडे आहेत.

14. त्याला पहिला वर्ग मिळावा. तो खूप अभ्यास करतो आहे. याचे मिश्रवाक्य बनवा.

- (1) पहिला वर्ग मिळवण्यासाठी तो खूप अभ्यास करतो.
(2) पहिला वर्ग मिळवण्याच्या अपेक्षेने तो खूप अभ्यास करतो.
(3) त्याला पहिला वर्ग मिळावा म्हणून तो खूप अभ्यास करतो.
(4) तो खूप अभ्यास करतो कारण त्याला पहिला वर्ग मिळवायचा आहे.

15. 'रॉकेल टाकले असते तर लाकडे पेटली असती.' हे _____ या प्रकारातील वाक्य आहे.

- (1) होकारार्थी (2) सकेतार्थी
(3) स्वार्थी (4) विद्यार्थी

16. खालील 'क्ष' आणि 'ज्ञ' गटातील चारही जोड्या योग्य जुळवणारे पर्यायी उत्तर कोणते ?

'क्ष'	'ज्ञ'
अ. पायंडा	I. अवसान
ब. मृत्यू	II. आरंभ
क. ऐदी	III. अलंकार
ड. आभरण	IV. आळशी

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	II	III	IV	I
(2)	II	I	IV	III
(3)	I	II	III	IV
(4)	III	IV	I	II

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

6

A

17. 'पांढरे केस असलेल्या बाई मराठी विषय शिकवतात.' या वाक्यातील उद्देश्यविस्तारक कोणते ?

- (1) पांढरे केस
(2) पांढरे केस असलेल्या
(3) मराठी विषय
(4) शिकवतात

18. वाक्य संश्लेषणानंतर जे वाक्य तयार होते

- अ. ते केवलवाक्य असू शकते.
ब. ते मिश्रवाक्य असू शकते.
क. ते संयुक्त वाक्य असू शकते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) सर्व वाक्ये बरोबर
(2) अ व ब बरोबर क चूक
(3) अ व क चूक ब बरोबर
(4) अ व ब चूक क बरोबर

19. 'माझ्या नणंदेच्या सासूने उभ्या वर्षात एकदाही तिला माहेरी पाठवली नाही' या वाक्यातील 'पाठवली नाही' हे _____ आहे.

- (1) उद्देश्य
(2) विधीपूरक
(3) मूळ विधेय
(4) आधारपूरक

20. पुढील विधाने वाचा.

- अ. एकाने माणसे मोजून पाहिली.
ब. ती नऊच भरली.

वरील वाक्यांचे संयुक्त वाक्यात रूपांतर करा.

- (1) एकाने माणसे मोजून पाहिल्यावर ती नऊच भरली.
(2) एकाने माणसे मोजून पाहिली; पण ती नऊच भरली.
(3) जेव्हा एकाने माणसे मोजून पाहिली तेव्हा ती नऊच भरली.
(4) एकाने माणसे मोजून पाहिली, कारण ती नऊच होती.

21. 'गौरीला साडी शोभते' या वाक्यातील कर्म कोणते ?

- (1) गौरीला
(2) साडी
(3) वाक्य अकर्मक आहे
(4) शोभते

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

7

W11

22. पुढील वाक्ये चूक की बरोबर ते सांगा.

Que 22 .

- अ. वाक्यातील नाम किंवा सर्वनाम यांचे क्रियापदाशी जे संबंध असतात. त्यांना कार्यकार्थ असे म्हणतात.
ब. क्रियापदाशिवाय इतर शब्दांशी असलेले जे संबंध असतात त्या संबंधाना उपपदार्थ असे म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ चूक ब बरोबर (2) अ बरोबर ब चूक
(3) अ व ब बरोबर (4) अ व ब चूक

23. 'त्याचा पुरता मामा झाला,' या वाक्यातील विधीपूरक कोणते ?

- (1) त्याचा (2) पुरता
(3) मामा (4) वाक्यात विधीपूरक नाही

24. पुढील म्हणीचा योग्य अर्थ सांगा.

'पाणी जोखणे'

- अ. पात्रता ओळखणे ब. लायकी काढणे
क. शक्तीचा अंदाज घेणे ड. पाण्याची चव सांगणे

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त ब व ड बरोबर (2) फक्त अ व ब बरोबर
(3) फक्त क व ड बरोबर (4) फक्त अ व क बरोबर

25. कुत्र्याच्या भुंकण्याचा आवाज ऐकताच चोरांनी धूम ठोकली. यातील 'धूम ठोकली' या वाक्प्रचाराचा समानार्थी वाक्प्रचार

- (1) सूंबाल्या करणे (2) शंख करणे
(3) सव्यापसव्य करणे (4) हतबल होणे

26. 'जशी आधीची परंपरा असेल तशी पुढची गोष्ट घडणे' या वाक्याच्या अर्थाची म्हण सांगा.

- अ. बाप सवाई बेटा ब. आई बापाची पूर्व पुण्याई
क. खाण तशी माती ड. पुढचा वागे तसा मागचा चाले

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ व क बरोबर (2) फक्त क व ड बरोबर
(3) फक्त ड बरोबर (4) फक्त क बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

8

A

27. नेहमीभँच खेळायला जाताना सुनिता खो घालते.

अधोरेखित वाक्प्रचाराचा अर्थ

(1) आपले वर्चस्व प्रस्थापित करणे

(2) अडथळा आणणे

(3) आतुरता वाढवणे

(4) क्षमायाचना करणे

28. 'गुप्त गोष्ट तिसऱ्यास सांगणे' या अर्थाचा वाक्प्रचार ओळखा.

(1) दृढ मैत्री होणे

(2) ढवळा ढवळ करणे

(3) षट्कर्णी होणे

(4) शहानिशा करणे

29. संयुक्त वाक्य ओळखा.

(1) आरती सुरु झाल्यावर घंटानाद सुरु झाला.

(2) आरती सुरु झाली आणि घंटानादाला सुरुवात झाली.

(3) जेव्हा आरती सुरु झाली तेव्हा घंटानाद सुरु झाला.

(4) जर आरती सुरु झाली असती तर घंटानादही सुरु झाला असता.

30. 'घर घेण्याचे निश्चित ठरताच आजच मी रामभाऊना सुपारी दिली.'

अधोरेखित शब्दाला योग्य वाक्प्रचार सांगा.

अ. करार करणे

ब. शेवट करणे

क. सौदा करणे

ड. प्रारंभ करणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ व ब बरोबर

(2) फक्त ब व ड बरोबर

(3) फक्त अ व ड बरोबर

(4) फक्त अ व क बरोबर

31. पर्यायी उत्तरांतील व्याकरणिक दृष्ट्या योग्य शब्दांचा गट कोणता ?

(1) इस्मितळ, उच्चार, उज्वल, उशीर

(2) अलिकडे, आकस्मात, अप्रतीम, उशीर

(3) अस्तित्त्व, अनुवंशिक, आशिर्वाद, अंतीम

(4) उहापोह, ऊष्ण, उणिव, कठिण

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उतारा वाचून त्याच्या खाली दिलेल्या प्रश्नांची (प्रश्न क्र. 32 ते 36) उत्तरे अचूक निवडा.

एकनाथांनी मराठी साहित्यात एका नव्या युगाला प्रारंभ केला. तेराव्या शतकातील वाङ्मय बव्हंशी टीकात्मक व भक्तिपर आहे. महानुभावीय साती ग्रंथ, ज्ञानेश्वरी अमृतानुभव यासारखे काही निवडक वाङ्मय वगळले तर या काळातील बरीचशी रचना स्फुट स्वरूपाची आहे. देशियेचेनि नागरपणे । शांतु शृंगारतो जिणे या उक्ति म्हाटल्याप्रमाणे मराठी साहित्यात आरंभी शांतरसालाच अग्रपूजेचा मान मिळाला होता. संतांच्या अभंगवाणीत मात्र भक्तिरसाचा उत्कर्ष आहे. तेव्हा शांत व भक्ती या दोन रसांनीच नाथपूर्व वाङ्मय व्यापले होते, असे म्हणावयास हरकत नाही. एकनाथांनी मराठी वाङ्मयाला जास्त व्यापक स्वरूप दिले. स्फुट व संकीर्ण रचनेप्रमाणचे वीस वीस हजार ओव्यांचे प्रचंड ग्रंथ देशभाषेत पैदा होऊ लागले. तसेच अध्यात्मपर ग्रंथाकडून कथा वाङ्मयाकडे मराठी साहित्य गंगेचा ओघ वळविण्याचे श्रेय एकनाथांना द्यावयास हवे. शिवाय रूक्मिणीस्वयंवर रचून मराठी भाषेत आख्यानपर काव्य लेखनाची प्रवृत्ती त्यांनी रुढ केली. रामचरित्र सारखा अनेक करुणरम्य व स्फूर्तिदायक प्रसंगानी भरलेला विषय एकनाथांनी निवडल्यामुळे सर्व रसांच्या परिपोषाला भावार्थ रामाणात मुबलक वाव मिळाला. त्यामुळे मराठी काव्याचा एकांगीपणा नष्ट होऊन शृंगार, वीर, करुण इत्यादी रसांचाही मराठी वाचकांना आस्वाद घेता येऊ लागला. ज्ञानेश्वरांच्या वाङ्मयात तत्त्वबोधावर जास्त भर दिलेला आहे. शिवाय या ग्रंथाना लोकोत्तर प्रतिभे ची जोड लाभल्यामुळे ते वाचताना पुष्कळदा आपण विरल कल्पनासृष्टीत वावरत आहोत असे वाटते. नामदेवांची करुणार्त वाणी ही आपणास कल्पनारम्य वातावरणातच नेऊन सोडते. एकनाथांनी ज्ञानेश्वरांचे तत्त्वज्ञान स्वर्गातून पृथ्वीवर आणले. नामदेवांच्या अत्युत्कट भक्तिभावनेला अधिक व्यवहार्य स्वरूप दिले. ज्ञानेश्वरांनी प्रतिपादिलेली उच्च तत्त्वे दैनंदिन जीवनात कशा तऱ्हेने उतरविता येतील, त्याचे त्यांनी आपल्या ग्रंथातून सांगोपांग विवेचन केले आहे. वेदान्त आणि व्यवहार, तत्त्वज्ञान आणि आचारधर्म यांचा त्यांनी बेमालूम मेळ घातला. आपल्या कथा ग्रंथाच्याद्वारे रचनेतही समन्वयबुद्धी मधूनमधून उचल खाते, अध्यात्माची छाप एकदम झुगारून देणे प्रशस्त न वाटल्यामुळे दोन्ही ग्रंथात आरंभापासून अखेरपर्यंत रूपकांच्या योजनेने आध्यात्माचे अनुसंधान त्यांनी कायम राखले आहे.

एकनाथांचे दुसरे महत्त्वाचे कार्य म्हणजे त्यांनी मराठी वाङ्मयाला पांडित्यांची प्रौढी आणून दिली. यादवकाळ ही मराठी वाङ्मयाची बाल्यावस्थाच होय. त्या वेळच्या भाषासरणीत प्रसन्नता, उत्साह, कोमलता, माधुर्य, उत्कटता, चापल्य, इत्यादी गुण आढळतात एकनाथांच्या काळी मराठी साहित्यात ओज, गांभीर्य, विशालता, चातुर्य, विपुलता, वैचित्र्य, इत्यादी गुणांचा अंतर्भाव झाला. एकनाथांचे वाङ्मय म्हणजे पांडित्य आणि प्रेमळपणा, वैदध्य आणि सात्विकता, सामर्थ्य आणि सहृदयता यांचा मनोज्ञ संगमच होय.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

10

A

32. एकनाथांचे पहिले महत्वाचे कार्य कोणते ?

- (1) एकनाथांनी मराठी वाङ्मयाला अधिक व्यापक स्वरूप दिले.
- (2) एकनाथांनी ज्ञानेश्वरी सोप्या भाषेत लिहिली.
- (3) मराठी भाषेत शांत व भक्ती या दोन रसांतच रचना केली.
- (4) त्यांनी जातीभेद दूर करण्याचे कार्य केले.

33. तेराव्या शतकातील वाङ्मयाबद्दल **असत्य** विधान कोणते ?

- (1) या शतकातील वाङ्मय टीकात्मक व भक्तिपर आहे.
- (2) या शतकात ज्ञानेश्वरी, अमृतानुभव, भावार्थ रामायण, दासबोध सारखे ग्रंथ रचले.
- (3) या काळात प्रारंभी शांतिरसातच साहित्य रचना झाली.
- (4) संत ज्ञानेश्वर या काळातील महान लेखक आहेत.

34. एकनाथांसाठी मराठी वाङ्मयात कोणते परिवर्तन घडवून आणले ?

- (1) त्यांनी मराठी भाषेत कथा वाङ्मयाची सुरुवात केली.
- (2) त्यांनी वाङ्मयातून तत्त्वबोधावर अधिक भर दिला.
- (3) त्यांनी वाङ्मयातून अध्यात्माला पूर्ण विश्रांती दिली.
- (4) त्यांनी मराठी भाषेची काठिण्य पातळी वाढवली.

35. यादव काळास मराठी वाङ्मयाचा बाल्यकाळ का म्हणतात ?

- (1) संत ज्ञानेश्वरांनी अगदी लहान वयात वाङ्मय रचना केली.
- (2) यावेळी मराठी भाषेत फार प्रगती झाली नव्हती.
- (3) या वेळच्या भाषेत प्रसन्नता, उत्साह, कोमलता, चापल्य, इत्यादी गुण आढळतात.
- (4) बाल्यावस्थेत माणूस जसा अनुभवातून संपन्न होतो तशी मराठी भाषा या काळात हळू हळू संपन्न होत होती.

36. एकनाथांच्या काळात मराठी साहित्यात कोणाच्या गुणांचा अंतर्भाव झाला ?

- (1) प्रसन्नता, उत्साह, कोमलता, माधुर्य, उत्कटता, चापल्य.
- (2) ओज, गांभीर्य, विशालता, चातुर्य, विपुलता, वैचित्र्य
- (3) पांडित्य, प्रेमळपणा, वैदग्ध्य, सात्विकता, सामर्थ्य, सहृदयता
- (4) प्रौढी, महात्म्य, महानता, सौंदर्य

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

11

W11

37. पुढीलपैकी _____ हा शब्द प्रत्ययसाधित आहे.

त्यागी, पथिक, पुजारी, उडी

- (1) त्यागी (2) पथिक
(3) पुजारी, उडी (4) वरील सर्व पर्याय योग्य

38. पुढीलपैकी कोणता शब्द 'भुंगा' या शब्दाचा समानार्थी शब्द नाही ?

भ्रमर, अली, मिलिंद, मधुप

- (1) भ्रमर, अली (2) मिलिंद, मधुप
(3) अली (4) सर्व शब्द समानार्थी

39. चुकीचा गट ओळखा :

- (1) नेता, प्रणेता, अग्रणी, लीडर (2) मतभेद, तंटा, कलह, झगडा
(3) अंधार, तम, काळोख, तिमिर (4) भास्कर, भूप, भक्षक, भय

40. 'पाट' या शब्दाचा चुकीचा अर्थ ओळखा :

- (1) बसायचा पाट (2) शेताला पाणी नेणारा कालवा
(3) विधवेचा विवाह (4) शरीराचा अवयव

41. _____ हा शब्द सामासिक शब्द नाही.

- (1) गोपाल (2) शीतलतनू
(3) भालचंद्र (4) वरील सर्व शब्द सामासिक आहेत

42. _____ हा शब्द तद्भव आहे.

- (1) गुरु (2) कोवळा (3) पुत्र (4) पीडा

43. 'कधीही जिकला न जाणारा' हा अर्थ असलेला नेमका शब्द कोणता ?

- (1) अमर (2) अपराजित (3) जगजेता (4) अजिंक्य

44. पुढीलपैकी _____ हा शब्द अभ्यस्त शब्द नाही.

- (1) लाल्लाल (2) आडवातिडवा (3) पीडा (4) बाजारहाट

45. पुढीलपैकी _____ हा शब्द परभाषी आहे.

- (1) ताकद (2) लेखक (3) रक्षक (4) भाषक

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

12

A

46. पुढील सामासिक शब्दांचे लिंग क्रमाने ओळखा :
साखरभात, देवघर, मीठभाकर

(1) पुल्लिंग, नपुंसकलिंग, स्त्रीलिंग

(2) स्त्रीलिंग, नपुंसकलिंग, पुल्लिंग

(3) नपुंसकलिंग, पुल्लिंग, स्त्रीलिंग

(4) पुल्लिंग, स्त्रीलिंग, नपुंसकलिंग

47. तारा आकाश पाहाते आहे.
अधोरेखित शब्दाची जात कोणती ?

अ. विशेषनाम

ब. सामान्यनाम

क. व्यक्तिनाम

ड. भाववाचक नाम

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ व ब बरोबर

(2) क व ड बरोबर

(3) फक्त अ चूक

(4) ब, क व ड चूक

48. धर्मिवाचक, धर्मवाचक, विशेषनाम, सर्वनाम यापैकी _____ हा नामाचा प्रकार नाही.

(1) धर्मिवाचक

(2) धर्मवाचक

(3) सर्वनाम

(4) विशेषनाम

49. खालील वाक्यात अधोरेखित नामाचे प्रकार क्रमाने सांगा :

i. तुम्ही माझ्यावर विश्वास ठेवा.

ii. विश्वास शाळेत गेला.

अ. सामान्यवाचक नाम – भाववाचक नाम

ब. भाववाचक नाम – विशेषनाम

क. भाववाचक नाम – सामान्यनाम

ड. विशेषनाम – भाववाचक नाम

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ व ब बरोबर

(2) ब व क बरोबर

(3) ब बरोबर

(4) ड बरोबर

50. 'मुलांनो तुम्ही मोठ्यांची आज्ञा पाळली पाहिजे.' या वाक्यातील 'तुम्ही' हे सर्वनाम _____ आहे.

(1) प्रथमपुरुषी एकवचनी

(2) द्वितीयपुरुषी अनेकवचनी

(3) संबंधी सर्वनाम

(4) अनुसंबंधी सर्वनाम

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

13

W11

51. Use the correct tense form of the given verb :

Look, there she _____ (come) !

- (1) coming (2) is coming
(3) comes (4) has been coming

52. To err is human.

The underlined 'to-infinitive' in the sentence above functions as

- (1) the object of a verb
(2) the subject of a sentence
(3) the subject of a verb
(4) the preparatory subject

53. Choose the correct sentences.

- a. I am used for getting up early.
b. Before his marriage, Meeran used to spend a lot of his time in the club.
c. My wife is used to getting up early.
d. The Earth's resources are being used up at an alarming rate.

Answer options :

- (1) Only a and b (2) Only b and c
(3) Only a and c (4) Only b, c and d

54. Choose the correctly framed questions.

- a. What you were doing at two o'clock ?
b. When did she get married ?
c. Where did you hidden the letter ?

Answer options :

- (1) Only b (2) Only c
(3) Only a and c (4) a, b and c

55. Which of the following sentences express the unreal condition ?

- (1) If it rains on time, the farmers will sow the seed for kharif.
(2) If he had enough money, he would purchase every useful scientific device.
(3) If the Government tries to govern the people the most, they will turn it upside down.
(4) If the share market dwindles, we will lose our money.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

14

A

56. Point out the **wrong** sentences :

- If you do not marry, you will miss many precious life-experiences.
- Unless you clean your hands, I will not serve you food.
- If you do not take care of your old parents, you will rot in hell.
- Unless you study hard, the bright future will not wait for you.

Answer options :

(1) Only a and c	(2) Only b and d
(3) None of the above	(4) All of the above

57. Which items from the given sentence contain errors ?

Everybody must paid more house rent; the tax on property have gone up.

(1) Everybody, must paid	(2) must paid, have gone up
(3) more, house rent	(4) tax on, must paid

58. Identify complex sentences.

- They rewarded the man who rescued their son.
- They rewarded the man.
- A quick-witted dealer bought the car that I wanted.

Answer options :

(1) Only a and b	(2) Only a and c
(3) Only b and c	(4) a, b and c

59. It is imperative that he catch the next plane.

The sentence above expresses

- subjunctive mood
- imperative mood
- indicative mood
- None of the above

60. Point out the sentence that is **not** passive.

- We should not select our life-partner hastily.
- Promises are soon forgotten.
- That superstar was warmly welcomed in our college-gathering.
- English grammar is not properly taught in the classroom.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

61. Identify the underlined clauses in the following sentences :

- However hard I try, I always fail the test.
- Since I lost my glasses yesterday, I haven't been able to do any work.
- Do you know anyone who can lend me a laptop ?

Answer options :

- Adverbial clause, Adjective clause, Relative clause
- Adverbial clause, Adverbial clause, Relative clause
- Noun clause, Adverbial clause, Adjective clause
- None of the above

62. If he has time, he would telephone.

Which one of the following sentences corrects the underlined main clause in the sentence above ?

- If he has time, he should telephone.
- If he has time, he will telephone.
- If he has time, he shall telephone.
- If he has time, he has to telephone.

63. Fill in the blanks :

- In a few States _____ Kerala, there are more women than men.
- I like classical music _____ film songs.

Answer options :

- dislike, of
- unlike, from
- as well as, like
- like, as well as

64. Switzerland lies _____ France, Germany and Italy.

Which of the following prepositions fills in correctly the blank in the sentence above ?

- between
- among
- beside
- besides

65. Select the closest meaning of the underlined idiom in the sentence :

Sunil did not do his job well, now he has to face the music.

- rerecord the song
- face bad consequences
- work again
- plead the authority

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

16

A

66. Select the correct meaning of the phrase underlined :
Mr. Gupta, who is one of the trustees of a big charity is suspected of feathering his own nest.

- (1) being lazy in doing his work
(2) being too generous
(3) neglecting his job
(4) making money dishonestly

67. Select the appropriate meaning for the underlined phrase.

He has a habit of putting the cat among the pigeons.

- (1) doing extreme things
(2) doing wrong things
(3) creating troubles and controversies
(4) doing good things

68. Which of the given options carries the meaning of the underlined idiom ?

A little more pressure, and he'll be out for the count.

- (1) victorious (2) rich
(3) free (4) beaten

69. Select the most appropriate meaning of the underlined phrase/idiom :

It is necessary to keep our chin up in these stressful days.

- (1) be strong (2) be proud
(3) be positive (4) (1) and (3)

70. Match the following :

a. Cut up rough	I. To do something in a perfunctory way to save money and time
b. Cut corners	II. To destroy the main part of
c. Cut a swath through	III. To escape by running
d. Cut and run	IV. To become angry

Answer options :

	a	b	c	d
(1)	I	IV	II	III
(2)	IV	I	II	III
(3)	II	III	I	IV
(4)	IV	I	III	II

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

17

W11

71. Match the following :

a. Kick the bucket	I. To complain uselessly about something that cannot be changed
b. Kick against the pricks	II. To discourage someone
c. Kick someone in the teeth	III. Make someone extremely annoyed
d. Get someone's goat	IV. To die

Answer options :

	a	b	c	d
(1)	III	IV	I	II
(2)	II	III	IV	I
(3)	I	IV	II	III
(4)	IV	I	II	III

Read the following passage carefully and answer the questions from 72 to 76 :

He was a funny-looking man with a high, bald, dome-shaped head, a face very small in comparison, a round upturned nose and a long wavy beard that didn't seem to belong to such a perky face. His ugliness was a standing joke among his friends and he helped them to enjoy the joke. He was a poor man and something of an idler – a stone cutter by trade, a sort of semi-skilled sculptor. But he didn't work any more than was necessary to keep his wife and three sons alive. He preferred to talk. And since his wife was a complaining woman who used her tongue as an irate driver uses a horsewhip, he loved above all things to be away from home.

He would get up before dawn, eat a hasty breakfast of bread dipped in wine, slip on a tunic and throw a coarse mantle over it and be off in search of a shop, or a temple or a friend's house or the public baths, or perhaps just a familiar street corner, where he could get into an argument. The whole city he lived in was seething with argumentation. The city was Athens and the man we are talking about was Socrates.

Not only was he funny-looking, but he had funny ways and notions, and a good-natured magnetic stubbornness in sticking to them. One of his friends had asked the oracle at Delphi who was the wisest man in Athens. To the astonishment of all, the priestess had mentioned this idler, Socrates.

"The oracle," he said, "chose me as the wisest Athenian because I am the only one who knows that he doesn't know anything."

This attitude of sly and slightly mischievous humbleness gave him a terrific advantage in an argument. Pretending that he himself didn't know the answers, he would badge people with questions, and lead them to make astounding admissions.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

18

A

72. The wisest person in Athens, according to the oracle at Delphi, was

- (1) Socrates' wife (2) the priestess
 (3) Socrates (4) a sculptor

73. What was a surprise for all Athenians ?

- (1) The oracle's declaration that Socrates was the wisest Athenian.
 (2) Socrates' claims that the oracle knows that Socrates did not know anything.
 (3) Though Socrates was the wisest, he pretended not to know anything.
 (4) The oracle did not know anything.

74. What are the true statements about Socrates, according to the passage :

- a. Socrates was afraid of his wife.
 b. Socrates loved talking more.
 c. Socrates had funny notions.
 d. Socrates had clever ways to make people accept his argument.
 e. Socrates was pretentious.

Answer options :

- (1) Only a, b and c (2) Only b, c and d
 (3) Only c, d and e (4) Only a, b and e

75. The whole city was seething with argumentation.

The meaning of the underlined word in the given context is

- (1) agitated (2) simmering
 (3) mad (4) an act of boiling

76. Socrates deliberately went to different places so that

- (1) he could get into an argument.
 (2) he was saved from his wife.
 (3) it helped Socrates to hide his ugliness.
 (4) he could force people to make astounding admissions.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

19

W11

77. Select the correct alternative that transforms the following sentences into indirect narration :

- i. The student said, "Shall we bring the book again tomorrow sir ?"
- ii. "Come out of the building," said the inspector.
 - a. i. The student asked the teacher if they were to bring the book again the next day.
 - ii. The inspector ordered him to come out of the building.
 - b. i. The student questioned the teacher if they shall bring the book again the next day.
 - ii. The inspector begged him to come out of the building.
 - c. i. The student questioned the teacher whether to bring the book again tomorrow.
 - ii. The inspector invited him to come out of the building.

Answer options :

(1) Only a	(2) Only b
(3) Only c	(4) None of the above

78. Fill in the blank with the grammatically correct option :

Between the two, _____ .

(1) he runs fastest	(2) he runs the fastest
(3) he runs faster	(4) he runs very fast

79. Choose the word closest in meaning to the one printed in CAPITALS.

Five members voted for the proposal, twelve voted against, and three ABSTAINED.

(1) Attain	(2) Refrain
(3) Presume	(4) Confer

80. Select the correct alternative that transforms the following sentence into passive :

They will take revenge on the murderer.

- a. Revenge will be taken on the murderer by them.
- b. The murderer will be taken on revenge by them.
- c. The murderer will be taken revenge on.
- d. The murderer shall be taken revenge upon.

Answer options :

(1) Only a	(2) Only b and d
(3) Only a and d	(4) Only a and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

20

A

81. माहिती अधिकार अधिनियम अंतर्गत कमाल दंड/शिक्षा ही पुढील प्रमाणे आहे

- (1) ₹ 10,000 (2) ₹ 25,000
(3) ₹ 50,000 (4) वरीलपैकी नाही

Maximum punishment/penalty provided under Right to Information Act is

- (1) ₹ 10,000 (2) ₹ 25,000
(3) ₹ 50,000 (4) None of the above

82. 'माहिती अधिकार कायदा, 2005' अंतर्गत 'त्रयस्थ पक्ष' याचा अर्थ

- अ. सदर कार्यालय व्यतिरिक्त पक्ष
ब. माहिती मिळण्याची विनंती करणारी नागरिकाव्यतिरिक्त व्यक्ती
क. सार्वजनिक प्राधिकरण
ड. समुचित शासन

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ
(2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त अ, ब आणि क
(4) फक्त ब, क आणि ड

'Under Right to Information Act, 2005,' 'Third Party' means

- a. a person other than that office where party seeks information
b. a person other than the citizen making a request for information
c. public authority
d. appropriate government

Which of the statement(s) given above is/are correct ?

Answer Options :

- (1) Only a
(2) Only b and c
(3) Only a, b and c
(4) Only b, c and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

21

W11

83. माहिती अधिकार कायद्यांतर्गत दारिद्र्य रेषेखाली असलेल्या व्यक्तीकडून, शासनाकडून माहिती मागण्यासाठी किती फी आकारण्यात येते ?

- (1) खर्चाच्या 50 टक्के फी (2) एक-तृतीयांश फी
(3) फी आकारण्यात येत नाही (4) शंभर रुपये

Under the provisions of the Right to Information Act, if a person who is of below poverty line as may be determined by the appropriate government, requests for information, how much is the fee charged from him ?

- (1) 50 percent of expenditure (2) One-third fee
(3) No fee shall be charged (4) One hundred rupees

84. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियमांतर्गत प्रथम अपिल अधिकारी म्हणून कार्य करण्याकरिता _____ च्या किंवा त्याच्या समकक्ष दर्जाच्या अधिकाऱ्याची नियुक्ती सार्वजनिक प्राधिकरण करील.

- (1) गट 'ब'
(2) गट 'क'
(3) पदनिर्देशित अधिकाऱ्याच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा
(4) कोणताही गट

As per the provisions of the Maharashtra Right to Public Services Act, the Public Authority shall appoint as an officer, not below the _____ or its equivalent rank, to act as First Appellate Authority.

- (1) Rank of Group 'B'
(2) Rank of Group 'C'
(3) Inferior to Designated Officer
(4) Any rank

85. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियमाच्या कलम 23 मध्ये _____ याबाबत उल्लेख आहे.

- (1) शिस्तविषयक नियमांना तरतूदी पूरक असणे
(2) अधिकारितेस रोध
(3) खोटी किंवा चुकीची माहिती इत्यादी देणाऱ्या पात्र व्यक्ती विरुद्धची कारवाई
(4) नियम करण्याचा अधिकार

Section 23 of Maharashtra Right to Public Services Act provides for _____ .

- (1) Provisions to be supplemental to disciplinary rules
(2) Bar of Jurisdiction
(3) Action against eligible person for giving false or frivolous information
(4) Power to make rules

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

22

A

86. खालीलपैकी कोणती सोशल नेटवर्किंग साइट **नाही** ?

- (1) विक (2) गुगल प्लस
(3) लिंकडइन (4) फेसबुक

Which of the following is **not** a social networking site ?

- (1) Wink (2) Google Plus
(3) LinkedIn (4) Facebook

87. डिजीटल इंडिया या योजनेमध्ये इ-गव्हर्नंसद्वारे निवृत्तीवेतन मंजुरीचे अभिलेख व प्रदान बघता यावे यासाठी जी प्रणाली सुरु केली आहे त्या पोर्टलचा पत्ता _____ आहे.

- (1) एच.टी.टी.पी:// पेंशन.एनआयसी.इन
(2) एच.टी.टी.पी.एस.// भविष्य.एनआयसी.इन
(3) एच.टी.टी.पी:// इ-पॅन.एनआयसी.इन
(4) एच.टी.टी.पी:// इ-ग्रिवनिक.एनआयसी.इन.

Digital India scheme with e-Governance has launched a portal with address _____ for getting record of pension sanction and payment tracking system.

- (1) <http://pension.nic.in>
(2) <https://bhavishya.nic.in>
(3) <http://E-pan.nic.in>
(4) <http://E-grivanic.nic.in>.

88. सेवानिवृत्त सरकारी अधिकार्यांना त्यांचा अनुभव इ-गव्हर्नंस द्वारे कळवता यावा व त्यातून व्यवस्थेत सुधारणा व्हावी म्हणून पंतप्रधान मोदीजी नी _____ या नावे प्रोजेक्ट सुरु केले.

- (1) अनुभव (2) इक्स्पिरीअंस
(3) सक्सेस (4) गाईड

For retired government officers, the Prime Minister, Modiji launched an e-governance project called _____, to share their experiences to improve systems.

- (1) Anubhav (2) Experience
(3) Success (4) Guide

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

W11

89. खालीलपैकी कोणत्या व्यक्तीला डिजिटल सिग्नेचर सर्टिफिकेट देण्याकरिता मान्यता देण्याचा अधिकार आहे ?

- (1) कंट्रोलर
- (2) कंट्रोलर ऑफ सर्टिफायिंग अथॉरिटीज
- (3) सर्टिफायीड इश्यूअर
- (4) लायसन्सड अथॉरिटी

Which of the following persons has been granted a license to issue a Digital Signature Certificate ?

- (1) Controller
- (2) Controller of Certifying Authorities
- (3) Certified Issuer
- (4) Licensed Authority

90. भारतामध्ये पहिल्या संगणकाची स्थापना खालीलपैकी कोणत्या संस्थेत झाली ?

- (1) इंडीयन इन्स्टिट्यूट ऑफ स्टॅटिस्टीक्स, दिल्ली
- (2) इंडीयन इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट, अहमदाबाद
- (3) इंडीयन इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, बेंगलोर
- (4) इंडीयन स्टॅटिस्टिकल इन्स्टिट्यूट, कोलकता

In India, the first computer installation is done at the following institutes :

- (1) Indian Institute of Statistics, Delhi
- (2) Indian Institute of Management, Ahmedabad
- (3) Indian Institute of Science, Bangalore
- (4) Indian Statistical Institute, Kolkata

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

24

A

91. केंब्रिज अॅनालिटिका प्रकरण सध्या चर्चेत आहे.
 अ. केंब्रिज अॅनालिटिका ही राजकीय डेटा विश्लेषक कंपनी आहे.
 ब. फेसबुक युजर्सची वैयक्तिक माहितीचा परवानगीविना केंब्रिज अॅनालिटिकाने गैरवापर केला आहे.
 क. केंब्रिज अॅनालिटिकाचे मुख्यालय वॉशिंग्टन (डी.सी.) मध्ये आहे.
 वरीलपैकी कोणती बरोबर आहेत ?

- (1) फक्त अ आणि ब (2) अ, ब आणि क
 (3) फक्त अ आणि क (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Cambridge Analytica was in news.

- a. Cambridge Analytica is a political data analytics company.
 b. Cambridge Analytica misused personal information of Facebook users without their consent.
 c. The headquarters of Cambridge Analytica is in Washington (DC).

Which of the above are correct ?

- (1) Only a and b (2) a, b and c
 (3) Only a and c (4) None of the above

92. गुलेन चळवळीचे नेते फेतुल्ला गुलेन यांचा जन्म _____ मध्ये झाला.

- (1) ताजिकीस्तान (2) उझबेकीस्तान
 (3) तुर्कस्तान/टर्की (4) किरगीझस्तान

Fethullah Gülen, the leader of the Gülen movement, was born in

- (1) Tajikistan (2) Uzbekistan
 (3) Turkey (4) Kyrgyzstan

93. इसरो चे माजी अध्यक्ष प्रो. उडुपी रामचंद्र राव यांचे 24 जुलै, 2017 रोजी दुःखद निधन झाले. त्यांना 2017 साली खालीलपैकी कोणता बहुमान देवून सन्मानित करण्यांत आले ?

- (1) पद्म भूषण
 (2) पद्म विभूषण
 (3) शांती स्वरूप भटनागर पुरस्कार
 (4) इसरो चा जीवन गौरव पुरस्कार

Former ISRO Chairman Prof. Udupi Ramachandra Rao passed away on July 24, 2017. He was conferred which of the following honours in 2017 ?

- (1) Padma Bhushan
 (2) Padma Vibhushan
 (3) Shanti Swarup Bhatnagar Award
 (4) Lifetime Achievement Award of ISRO

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

25

W11

94. भारताची पहिली कुशलतेने आणि कल्पकतेने बनविलेली स्कॉर्पीन श्रेणीची पाणबुडी भारतीय नौदलाला सप्टे. 2017 मध्ये देण्यात आली आहे. या पाणबुडीचे नाव _____ आहे.

(1) आय.एन.एस. कलवरी

(2) आय.एन.एस. अरिहंत

(3) आय.एन.एस. चक्र

(4) आय.एन.एस. शल्की

India's first ingeniously skilfully built Scorpene Class submarine has been handed over to the Indian Navy in September 2017. The name of the submarine is _____ .

(1) INS Kalvari

(2) INS Arihant

(3) INS Chakra

(4) INS Shalki

95. जागतिक आरोग्य संघटनेत (WHO) ज्येष्ठ पद धारण करणाऱ्या पहिल्या भारतीय व्यक्ती _____ आहेत.

(1) डॉ. सौम्या स्वामीनाथन

(2) डॉ. कादंबिनी गांगुली

(3) डॉ. शिवरामकृष्ण अय्यर पद्मावती

(4) डॉ. इंदिरा हिन्दुजा

_____ became the first Indian to hold the senior position in World Health Organisation (WHO).

(1) Dr. Soumya Swaminathan

(2) Dr. Kadambini Ganguly

(3) Dr. Sivramakrishna Iyer Padmavati

(4) Dr. Indira Hinduja

96. 2017 चा शरीरविज्ञानशास्त्र अथवा वैद्यकशास्त्र (Physiology or Medicine) क्षेत्रातील नोबेल पारितोषिक तीन विजेत्यांपैकी एक कोण आहेत ?

(1) मायकेल डब्ल्यू. यंग

(2) रिचर्ड हेन्डरसन

(3) बॅरी सी. बरीश

(4) रिचर्ड थेलर

Who among the following is one of the three winners of the Nobel Prize in Physiology or Medicine for the year 2017 ?

(1) Michael W. Young

(2) Richard Henderson

(3) Barry C. Barish

(4) Richard Thaler

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

26

A

97. खालीलपैकी कोणते विधान **बरोबर** आहे ?

- (1) एम. व्यंकैया नायडू यांना भारताचे 14वे उपराष्ट्रपती म्हणून राष्ट्रपती रामनाथ कोविंद यांनी शपथ दिली.
- (2) एम. व्यंकैया नायडू यांना भारताचे 13वे उपराष्ट्रपती म्हणून भारताच्या मुख्य न्यायमूर्तींनी शपथ दिली.
- (3) नायडू हे भारताचे उपराष्ट्रपती होणारे भारतीय जनता पक्षाचे दुसरे नेते आहेत.
- (4) नायडू हे आंध्र प्रदेश मधून आलेले दुसरे भारताचे उपराष्ट्रपती आहेत.

Which one of the following statements is **correct** ?

- (1) M. Venkaiah Naidu was sworn in as 14th Vice-President of India by the President Ram Nath Kovind.
- (2) M. Venkaiah Naidu was sworn in as 13th Vice-President of India by the Chief Justice of India.
- (3) Naidu is the second BJP leader to become Vice-President of India.
- (4) Naidu is the second Vice-President of India from Andhra Pradesh.

98. _____ हे/ह्या 'ग्रीन सिग्नल्स : इकॉलॉजी, ग्रोथ अँड डेमोक्रेसी इन इंडिया' या पुस्तकाच्या लेखक/लेखिका आहेत.

- (1) मधु भटनागर
- (2) वंदना शिवा
- (3) चांडी प्रसाद भट्ट
- (4) जयराम रमेश

_____ is the author of the book 'Green Signals : Ecology, Growth and Democracy in India'.

- (1) Madhu Bhatnagar
- (2) Vandana Shiva
- (3) Chandi Prasad Bhatt
- (4) Jairam Ramesh

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

27

W11

99. भारत सरकारच्या संरक्षण मंत्रालयांतर्गत माजी सैनिक कल्याण विभागाची स्थापना _____ साली करण्यात आली.

(1) 2005

(2) 2004

(3) 2007

(4) 2014

The department of Ex-servicemen Welfare within the Ministry of Defence, Government of India was set up in

(1) 2005

(2) 2004

(3) 2007

(4) 2014

100. जोड्या लावा :

'अ'

'ब'

अ. ग्रीसचे पंतप्रधान

I. अँजेला मर्केल

ब. जर्मनीचे चॅन्सलर

II. अँलेक्सिस सिपरास

क. फ्रान्सचे अध्यक्ष

III. अँना बर्नाबिक

ड. सर्बियाचे पंतप्रधान

IV. इम्यान्युल मॅकरॉन

अ ब क ड

(1) II I IV III

(2) II I III IV

(3) I II IV III

(4) I II III IV

Match the pairs :

'A'

'B'

a. Greek Prime Minister

I. Angela Merkel

b. German Chancellor

II. Alexis Tsipras

c. French President

III. Ana Brnabić

d. Serbian Prime Minister

IV. Emmanuel Macron

a b c d

(1) II I IV III

(2) II I III IV

(3) I II IV III

(4) I II III IV

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षामध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 पर्यवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती	(2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय	(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

विद्यार्थ्यांची चळवळ पुणे

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत “महाराष्ट्र दुय्यम सेवा अराजपत्रित गट-ब (मुख्य) परीक्षा -2018” या स्पर्धा परीक्षेच्या संयुक्त पेपर (पेपर क्र.1) प्रश्नपत्रिकेची प्रथम उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	4	3	2	2
2	1	2	1	3
3	2	3	3	2
4	2	2	2	4
5	1	2	1	1
6	2	2	#	1
7	2	1	3	2
8	#	3	4	1
9	3	2	1	3
10	2	1	4	2
11	3	#	2	4
12	3	3	3	4
13	2	4	2	4
14	3	1	4	4
15	2	4	1	4
16	2	2	1	2
17	2	3	2	4
18	1	2	1	3
19	3	4	3	1
20	2	1	2	1
21	1	1	4	4
22	#	2	4	3
23	3	1	4	3
24	4	3	4	2
25	1	2	4	4

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	4	4	2	1
27	2	4	4	2
28	3	4	3	2
29	2	4	1	1
30	4	4	1	2
31	1	2	4	2
32	1	4	3	#
33	2	3	3	3
34	1	1	2	2
35	3	1	4	3
36	2	4	1	3
37	4	3	2	2
38	4	3	2	3
39	4	2	1	2
40	4	4	2	2
41	4	1	2	2
42	2	2	#	1
43	4	2	3	3
44	3	1	2	2
45	1	2	3	1
46	1	2	3	#
47	4	#	2	3
48	3	3	3	4
49	3	2	2	1
50	2	3	2	4

6th Nov., 2018

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	3	3	2	4
52	2	2	2	3
53	4	2	4	1
54	1	1	1	2
55	2	1	2	1
56	3	2	4	1
57	2	2	3	1
58	2	4	4	3
59	1	1	4	2
60	1	2	2	4
61	2	4	4	3
62	2	3	3	2
63	4	4	1	4
64	1	4	2	1
65	2	2	1	2
66	4	4	1	3
67	3	3	1	2
68	4	1	3	2
69	4	2	2	1
70	2	1	4	1
71	4	1	3	2
72	3	1	2	2
73	1	3	4	4
74	2	2	1	1
75	1	4	2	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	1	3	3	4
77	1	2	2	3
78	3	4	2	4
79	2	1	1	4
80	4	2	1	2
81	2	1	1	2
82	2	2	1	1
83	3	1	1	1
84	1	2	3	3
85	3	4	4	2
86	1	1	2	1
87	2	3	1	1
88	1	2	1	1
89	2	1	3	3
90	4	1	2	4
91	1	1	1	3
92	3	3	2	1
93	2	4	1	3
94	1	2	2	2
95	1	1	4	2
96	1	2	2	2
97	3	2	2	4
98	4	3	3	1
99	2	1	1	2
100	1	3	3	1

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच इतर काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक									

केंद्राची संकेताक्षरे शेवटचा अंक

- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच “उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील”.

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम - 82” यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

3

G13

1. 'जो झाडे वाढवितो तोच निसर्गाचा खरा उपासक होय.' या विधानाबद्दल माहिती पुढे वाचा : व योग्य विधान कोणते, ते सांगा.
- अ. वरील वाक्य हे मिश्र वाक्य आहे.
- ब. जो झाडे वाढवितो हे प्रधान वाक्य आहे.
- क. तोच निसर्गाचा खरा उपासक होय, हे गौण वाक्य आहे.
- ड. जो झाडे वाढवितो या वाक्याला विशेषण वाक्य असेही म्हणता येईल.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ व ड बरोबर (2) अ, ब आणि क बरोबर
(3) ब आणि क बरोबर (4) वरीलपैकी सर्व बरोबर

2. किंकर या शब्दास खालीलपैकी कोणता समानार्थी शब्द आहे ?

- (1) मजूर (2) मालक (3) दास (4) शासक

3. सौजन्य या शब्दाचा विरुद्ध अर्थाचा शब्द कोणता ?

- (1) भलेपणा (2) असभ्यता (3) सुजनता (4) शिष्टाचार

4. पुढील शब्दांपैकी 'रान' या शब्दाचा समान अर्थ नसलेला शब्द सांगा.

- (1) वल्लरी (2) वन (3) विपिन (4) कानन

5. संस्कृतमधून अनेक साधित शब्द मराठीत आले आहेत त्यांना _____ अशी संज्ञा आहे. **Canceled**

- (1) तत्सम (2) अभ्यस्त (3) तद्भव (4) सामासिक

6. पुढीलपैकी अंशाभ्यस्त शब्द ओळखा.

- (1) घरन्धर (2) लाडीगोडी (3) लालेलाल (4) कडकड

7. 'तूप' हा शब्द कोणत्या भाषेपासून मराठीत आला ?

- (1) तेलुगू (2) कन्नड (3) फार्शी (4) अरबी

8. मराठीमध्ये स्पर्श व्यंजने एकंदर _____ आहेत.

- (1) 24 (2) 25 (3) 26 (4) 23

9. तर, जरी, म्हणजे, की, तरी या उभयान्वयी अव्ययांचा प्रकार कोणता ?

- (1) स्वरूपदर्शक (2) कारणदर्शक (3) उद्देशदर्शक (4) संकेतदर्शक

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

4

A

10. 'तुम्हाला एवढे कर्णकर्कश संगीत ऐकवते तरी कसे?' या वाक्यातील ऐकवते या क्रियापदाचा प्रकार ओळखा.

- (1) शक्य क्रियापद (2) प्रयोजक क्रियापद
(3) सिद्ध क्रियापद (4) साधित क्रियापद

11. 'क्', 'च्', 'त्', 'ट्', 'प्' हे परंपरागत व्यंजनध्वनी कोणत्या प्रकारात मोडतात ?

- (1) महाप्राण (2) अनुनासिके (3) उष्मे (4) अल्पप्राण

12. पुढील वाक्यप्रचारांची चुकीची जोडी ओळखा.

- (1) अर्ध्या वचनात असणे – एखाद्याने सांगितलेले सर्व ऐकणे
(2) अव्वाच्या सव्वा – खुप जास्त वाढवून सांगणे
(3) औट घटकेचे राज्य – दीर्घकाळ टिकणारे वैभव
(4) षष्ठी करणे – झालेल्या चुकांबद्दल रागावणे

13. 'केसरी' या शब्दाचा अचूक समानार्थी शब्द कोणता ?

योग्य पर्याय निवडा.

- अ. पंचानन ब. केशर क. सिंह ड. पंचेन्द्रीय

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ पर्याय अचूक आहे (2) फक्त अ आणि क पर्याय अचूक आहेत
(3) फक्त ब आणि क पर्याय बरोबर आहे (4) फक्त क आणि ड पर्याय अचूक आहेत

14. 'पात्र' या शब्दाचे विविध अर्थ घेऊन खालील वाक्ये तयार केली आहेत. त्यापैकी पात्र या शब्दाचा योग्य अर्थ असलेली वाक्ये ओळखा.

- अ. देवपूजेसाठी हे पात्र काय कामाचे ?
ब. हा बावळट माणूस येथे काय उपयोगाचा ?
क. नदीला पूर आल्याने नदीचा विस्तार मोठा झाला आहे.
ड. त्याला शिक्षक होण्यासाठी डी.एड्. व बी.एड्. करणे जरूरीचे आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) पर्याय अ, ब, क व ड हे सर्व चूक आहेत. (2) पर्याय अ व ब बरोबर आहेत. बाकीचे चूक.
(3) पर्याय ब व ड बरोबर आहेत. बाकीचे चूक. (4) पर्याय अ, ब, क व ड बरोबर आहेत.

15. 'प्रीत्यर्थ' या शब्दाचा संधीविग्रह करा.

- (1) प्रीति + अर्थ (2) प्रिति + अर्थ (3) प्रीती + अर्थ (4) यापैकी नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

G13

16. पुढीलपैकी कोणता शब्द तत्सम या गटातील आहे ?

- (1) कलश (2) पोथी (3) माणूस (4) ताईत

17. पुढीलपैकी कोणता/कोणते शब्द जोडाक्षर आहे/आहेत ?

- अ. अक्षर
ब. संयुक्त
क. गृहपाठ

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ बरोबर (2) फक्त ब बरोबर
(3) अ आणि ब बरोबर (4) अ, ब, क तिन्ही बरोबर

18. 'लोक आपली स्तुती करोत किंवा निंदा करोत' या वाक्याचा प्रकार ओळखा.

- (1) मिश्र वाक्य (2) विकल्पबोधक संयुक्त वाक्य
(3) परिणामबोधक संयुक्त वाक्य (4) उद्देशबोधक मिश्र वाक्य

19. क्रियाविशेषण साधित धातू ओळखा.

- (1) खदखदणे (2) रोडावणे (3) लांबणे (4) स्थिरावणे

20. उभयान्वयी अव्ययाचा उपप्रकार ओळखा.

- (1) परिणामवाचक (2) समुच्चयबोधक (3) रीतिवाचक (4) कालवाचक

21. 'त्याच्या अंगात आले.' या वाक्यातील प्रयोग ओळखा.

- (1) शक्य कर्मणी (2) समापन कर्मणी (3) अकर्तृक भावे (4) संकीर्ण

22. पुढीलपैकी कोणते विधान चूक आहे ?

- अ. ओझरत्या अन स्पष्ट उच्चारांना अनुनासिक असे म्हणतात.
ब. अक्षरे म्हणजे पूर्ण उच्चाराचे वर्ण.
क. ज्या वर्णांचा उच्चार स्वराच्या साहाय्यावाचून पूर्ण होत नाही त्यांना व्यंजने म्हणतात.
ड. सर्व स्वर व स्वरयुक्त व्यंजने यांना अक्षरे म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ चूक (2) फक्त ब व क चूक
(3) फक्त ड चूक (4) वरीलपैकी कोणतेही बरोबर नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

6

A

23. शहाणा – शहाणपणा हे कोणत्या प्रकारचे नाम आहे ?

- (1) भाववाचक नाम (2) विशेष नाम
(3) समुदायवाचक नाम (4) सामान्य नाम

24. ग्रंथकार, गृहस्थ, द्विज या शब्दांचा समास कोणता ?

- (1) उपपदतत्पुरुष (2) षष्ठी तत्पुरुष
(3) चतुर्थी तत्पुरुष (4) व्याधिकरण तत्पुरुष

25. 'कोल्हा काकडीला राजी' या म्हणीचा अर्थ

- (1) कोल्हयाला काकडी आवडते.
(2) द्राक्षे आंबट असतात म्हणून कोल्हा काकडी खातो.
(3) क्षुद्र माणसे क्षुद्र वस्तूंना भाळतात.
(4) सर्व पर्याय चूक

26. पुढीलपैकी व्याकरणदृष्ट्या शुद्ध शब्द कोणता, ते अचूक सांगा.

- (1) मृत्युंजय (2) मृत्युपत्र
(3) मृत्यु (4) वरीलपैकी सर्व बरोबर

This Que. is Canceled

27. पुढीलपैकी अभ्यास्त शब्द कोणता ?

- (1) बहिणभाऊ (2) खरेखोटे (3) आंबटचिंबट (4) पैसाअडका

28. 'चतुर्भूज होणे' याचा समानार्थी वाक् प्रचार

- (1) हळद लागणे. (2) पदराला गाठ मारणे.
(3) पदरात घालणे. (4) ओटीत देणे.

29. फक्त हनुमंतच समुद्र ओलांडून जाऊ शकतो. या वाक्याचा अर्थ बदलून देता नकारार्थी वाक्यात रूपांतर कसे होईल ?

- अ. हनुमंताखेरीज दुसरा कोणताही वानर समुद्र ओलांडून जाऊ शकत नाही.
ब. हनुमंताशिवाय समुद्र ओलांडून जाणारा दुसरा कोणीच नाही.
क. हनुमंताशिवाय समुद्र ओलांडून जाऊ शकणारा नाहीच.
ड. दुसरा कोणीही हनुमंतासारखा समुद्र ओलांडून जाऊ शकत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ, ब, क व ड सर्व चूक. (2) फक्त क बरोबर आहे. बाकी सर्व चूक.
(3) फक्त ब बरोबर आहे. बाकी सर्व चूक. (4) अ, ब, क व ड हे सर्व बरोबर आहेत.

कच्च्या नमासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उतारा वाचून त्याच्या खाली दिलेल्या प्रश्नाची (प्रश्न क्र. 30 ते 34) उत्तरे अचूक निवडा.

संतवाङ्मयातील सामाजिक आशय :

मराठी संतवाङ्मयाचा विस्तार मोठा असला तरी त्यात विविधता कमी आहे. तत्त्वविवेचनपर स्वतंत्र किंवा टीकात्मक ग्रंथ, ईश्वराच्या लीलां वर्णन करणारी आख्याने व प्रदीर्घ कथा, उत्कट भक्तिभावातून स्फुरलेले अभंग, विराण्या, गौळणी, भारुडे, आरत्या, भूपाळ्या व पदे एवढीच एकंदर संतवाङ्मयाची व्याप्ती आहे. बहुतेक सर्व संतांनी थोडेबहुत अभंग लिहिले आहेत आणि त्यांमधून संतचळवळीच्या खऱ्या प्रातिनिधिक स्वरूपाचा प्रत्यय येतो. सांप्रदायिक वाङ्मय म्हटले की त्यात त्या पंथाने पवित्र मानलेल्या काही ठराविक गोष्टींची वर्णने पुन्हापुन्हा येणे क्रमप्राप्त आहे. वारकरी संतांच्या वाङ्मयातही पांडुरंग व पंढरपूर यांचे श्रेष्ठत्व, नामाचा महिमा, संताची लक्षणे, नीतितत्त्वांचा उपदेश, भक्तिपंथाची सुगमता इत्यादी विषयांना प्राधान्य आहे. अध्यात्म, योगसाधना, वर्णधर्म व चित्तशुद्धी यांसंबंधी त्यांनी आपले विचार आपल्या अभंगांतून मांडलेले आहेत. पण याखेरीज प्रत्येक संताचे असे काही अभंग आहेत की त्यांमधून त्याच्या मनोव्यापारांची कल्पना येते; त्याच्या अस्मितेची ओळख पटते. आपल्या ह्या अभंगांमध्ये त्यांनी पारमार्थिक व लौकिक जीवनातील आपले स्वतःचे अनुभव ग्रथित केले आहेत. समाजाच्या नित्यनैमित्तिक व्यवहारासंबंधीच्या आपल्या प्रतिक्रिया आपापल्या प्रकृतिधर्मानुसार कुणी सौम्यपणे तर कुणी परखडपणाने व्यक्त केल्या आहेत. संतांचे तत्त्वज्ञान, श्रद्धास्थाने व उपासना पद्धती यांत सारखेपणा असला, तरी त्यांच्या आत्मपर वाङ्मयात एकजिनसीपणा नाही. त्यांचे सारे लक्ष परमार्थमार्गावरच केंद्रित झाले होते यात शंका नाही. पण परमार्थसाधनेतही माणसामाणसातील संबंधांचा विचार अटळच नव्हे तर आवश्यक आहे असे त्यांना वाटत होते. अर्थातच त्यांच्या वाङ्मयात भोवतालच्या सामाजिक परिस्थितीचे पडसाद उमटले आहेत.

निवृत्तिनाथ, ज्ञानेश्वर, विसोबा खेचर, जगमित्र नामा, यांच्यासारख्या उच्चवर्णीय संतांनी भेदभाव, वर्णवर्चस्व, कर्मठपणा व पढिकता यांचा निषेध केला आहे. पण त्यांची नापसंती व निषेध तत्त्वविचाराच्या पातळीवर आहेत. त्यांच्या निरूपणाचा प्रवाह शांत व संथ आहे. त्यांत खोल सहानुभूती असली तरी मनक्षोभ नाही. त्यांचे आवाहन श्रोत्यांच्या सद्भावनेला व सात्त्विकतेला आहे. नामदेवप्रभृती बहुजनसमाजातील संतांच्या अभंगात भावनोदेकाचा अंश अधिक आहे. त्यांच्या वाङ्मयात आपल्याला त्यांच्या सुप्त आकांक्षांची चाहूल लागते. बौद्धिक कुचंबणेमुळे होणारी मनाची तगमग त्यांच्या आत्मनिवेदनातून आपणांस जाणवते. सामाजिक विषमतेचे शल्य त्यांच्या मनात सलत राहते. धर्ममार्तंडांच्या खोट्या प्रतिष्ठेपायी होणारा अपमान ते सहजासहजी विसरू शकत नाहीत. तसे पाहिले तर हे संत व्यक्तिगत रागलोभांच्या पत्तीकडे गेले होते. पण सामाजिक अपप्रवृत्तींबद्दलची खंत त्यांच्या उद्गारांतून व्यक्त होतेच होते. चोखामेळ्यासारखे संत तर समाजाच्या अगदी खालच्या थरात, अस्पृश्य जातीत जन्मलेले. अठराविश्वे दारिद्र्य आणि सामाजिक गुलामगिरी ही त्यांची पिढ्यानपिढ्यांची मिरास. त्यांना उच्चारस्वातंत्र्य ते कितीसे असणार ? परंपरागत रूढींचा जाच निमूटपणे सहन करण्याखेरीज त्यांना गत्यंतर नव्हते. जितके दडपण जास्त तितका कोंडमारा अधिक. पण आपले मनोगत मोकळेपणाने बोलून दाखविण्याचीही त्यांना मुभा नव्हती. नामदेवांच्या कृपेने त्यांना नवी वाट गवसली होती. नव्या जाणिवांनी त्यांचे मन भारलेले होते. मात्र त्या दिशेने जरा कुठे हालचाल केली की सनातन्यांचा रोष ठेवलेलाच. म्हणून आपल्या अंतरीच्या व्यथा निवेदन करताना ते पराकाष्ठेची लीनता का स्वीकारतात, अजीजीच्या सुरात श्रोत्यांना का आळवतात ते सहज लक्षात येते.

30. वरील संतांचे सारे लक्ष कशावर केंद्रित झाले होते ?

अ. अध्यात्म ब. योगसाधना क. परमार्थ ड. वर्णधर्म

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ब बरोबर

(2) फक्त क बरोबर

(3) फक्त ड बरोबर

(4) फक्त अ बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

8

A

31. नामदेव प्रभृती संताच्या अभंगात कशाचा अंश अधिक आहे ?

- (1) भावनोद्रेकाचा
 (2) बौद्धिक कुचबणेचा
 (3) कर्मठपणाचा
 (4) पढिकतेचा

32. संत हे कशाच्या पलीकडे गेले होते ?

- (1) नापसंती
 (2) रागलोभ
 (3) निषेध
 (4) सामाजिक अपप्रवृत्ती

33. नामदेवांच्या कृपेने कुणाला नवी वाट गवसली होती ?

- (1) विसोबा खेचर
 (2) जगमित्र नामा
 (3) चोखामेळा
 (4) ज्ञानेश्वर

34. चोखामेळा पराकाष्ठेची लीनता का स्वीकारतात ?

- अ. सनातन्यांच्या रोषांमुळे
 ब. सामाजिक गुलामगिरीमुळे
 क. अठराविश्वे दारिद्र्यामुळे
 ड. अस्पृश्य जातीत जन्मल्यामुळे

This Que. is
 Canceled

पर्यायी उत्तरे :

- (1) ब, क आणि ड बरोबर
 (2) फक्त ड बरोबर
 (3) फक्त ब बरोबर
 (4) फक्त अ आणि क बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

35. गणपतीची मिरवणूक आमच्या घरावरून पुढे गेली. या वाक्यातील ध्वन्यार्थ कोणता ?

- (1) वाच्यार्थ (2) लक्ष्यार्थ
(3) व्यंग्यार्थ (4) कोणताही ध्वन्यार्थ नाही

36. रामा जलद वाचतो व रामा फार उतावळा आहे. ही वाक्ये कोणत्या अव्ययाची उदाहरणे आहेत ?

- (1) क्रियाविशेषण अव्यय (2) शब्दयोगी अव्यय
(3) उभयान्वयी अव्यय (4) केवलप्रयोगी अव्यय

37. समासाचा विग्रह करताना ज्या ज्या विभक्ती प्रत्ययांचा संबंध येतो, त्यावरून तत्पुरुष समासाचे प्रकार पडतात. खालील चतुर्थी तत्पुरुष समासाच्या प्रकाराचे उदाहरण अचूक सांगा.

- (1) वादग्रस्त – वादाने ग्रस्त (2) स्वर्गप्राप्त – स्वर्गाला प्राप्त
(3) डोईजड – डोईला जड (4) भक्तिवश – भक्तिने वश

38. 'गळयाशी येणे' या वाक्यप्रचाराचा अचूक अर्थ असलेला पर्याय ओळखा.

- (1) भाड भीड घालणे (2) लचांड मागे लागणे
(3) अंगलट येणे (4) नावडती वस्तू अथवा काम मिळणे

39. पुढीलपैकी न्यूनत्वबोधक वाक्य कोणते, ते ओळखा.

- (1) तुम्ही स्वतः या किंवा गडयाला पाठवा.
(2) रामा, गोविंदा व विष्णू मुंबईला गेले.
(3) यंदा पुष्कळ पाऊस पडला, परंतु तो अवेळी पडल्याने पिकास फायदा झाला नाही.
(4) घोडा हा चपळ व उमदा प्राणी आहे.

40. निर्मला तिच्या नोकरी करणाऱ्या सुनेचा सगळा त्रास सहन करते. कारण – योग्य म्हणीचा वापर करा.

- (1) दोन्ही घरचा पाहुणा उपाशी. (2) दुभत्या गाईच्या लाथा गोड.
(3) पळसाला पाने तीनच. (4) भुकेला कोंडा निजेला धोंडा.

41. 'घर फिरले की घराचे वासेही फिरतात.' या म्हणीच्या विरुद्धार्थी म्हण

- (1) घराची ओज आंगण सांगते.
(2) घोघरी मातीच्या चुली.
(3) घरासारखा पाहुणा होतो पण पाहुण्यासारखे घर होत नाही.
(4) यापैकी एकही पर्याय बरोबर नाही.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

10

A

42. पुढे काही समानार्थी शब्दांचे गट दिलेले आहेत. त्यापैकी चुकीचा गट कोणता, ते सांगा.

- (1) हिरण्यगर्भ, सहस्रांशु, वासरमणी (2) दिनमणि, दिवाकर, दिनराज
(3) रवि, भानू, अर्क, तपन (4) दिनकर, सुधाकर, दिगंबर

43. खाली दिलेल्या विधानातून चुकीचे विधान ओळखा व त्याचा अचूक पर्याय लिहा.

- अ. जे शब्द संस्कृतच्या मूळ रूपात बदल न होता मराठीत आले आहेत, ते शब्द तद्भव होत. उदा: हात
ब. तूत् + सम = तत्सम म्हणजे संस्कृतमधील मूळ रूपात काहीही फरक न पडता जसेच्या तसे येतात, त्यास तत्सम शब्द म्हणतात.
क. 'चाक' या संस्कृत शब्दापासून 'चक्र' हा मराठी शब्द आलेला आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ
(2) फक्त ब
(3) अ आणि क
(4) अ, ब आणि क तिन्ही विधाने चुकीची आहेत

44. योग्य जोड्या जुळवा.

	'अ' गट	'ब' गट
क.	पाणी पडणे	i. खूप चोप देणे
ख.	पाणी पाजणे	ii. वाया जाणे
ग.	पाणी सोडणे	iii. दोषाला जागा असणे
घ.	पाणी मुरणे	iv. त्याग करणे

पर्यायी उत्तरे :

	क	ख	ग	घ
(1)	i	ii	iii	iv
(2)	ii	i	iv	iii
(3)	i	iii	ii	iv
(4)	iv	iii	ii	i

45. नाचणारा, वाकलेला व जळता हे शब्द वाक्यात विशेषण म्हणून वापरल्यास ते कोणत्या प्रकारचे विशेषण होईल ?

- (1) क्रियाविशेषण (2) धातुसाधित विशेषण
(3) क्रियाविशेषण अव्यय (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

46. पुढील ओवीतील अलंकार ओळखा.
गगन राज्य अफाट तथा रवी
उगरूनी नुपती बहुतोषवी
म्हणून पक्षीच भाट सुखावले
करिती गायन ही स्तुती भासले
- (1) स्वरूपोत्प्रेक्षा (2) हेतूत्प्रेक्षा (3) फलोत्प्रेक्षा (4) मालोत्प्रेक्षा

47. पुढील पर्यायात जोड्या दिलेल्या आहेत, त्यापैकी चुकीची जोडी नसलेला पर्याय कोणता ?
- (1) दंगामस्ती, थड्डामस्करी – फार्शी + मराठी
(2) बाजारहाट, अंमलबजावणी – मराठी + फार्शी
(3) अक्कलहुशारी, डावपेच – (फार्शी + फार्शी)
(4) वरीलपैकी सर्वच बरोबर

48. खाली दिलेल्या दोन शब्दांच्या एकत्रीकरणातून तयार होणारा जोडशब्द ओळखा.
वधू + आगमन = ?
- (1) वधूगमन (2) वधूआगमन
(3) वध्वागमन (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

49. पुढील विधान वाचा :
'मी प्रेम करित राहिन' या रीतिभूतकाळी वाक्याचे अपूर्ण भविष्यकाळी रूप असलेला पर्याय निवडा.
- (1) मी प्रेम करीन (2) मी प्रेम करित असेन
(3) मी प्रेम केले असेन (4) मी प्रेम करित असे

50. पुढील वाक्ये वाचा :
- अ. आंधळ्याला आरश्याचा काय उपयोग ?
ब. लबाडाचं आमंत्रण जेवल्यावर खरं.
- या दोन्ही वाक्यातील नामाचा प्रकार कोणता ?
- पर्यायी उत्तरे :
- (1) विशेषणसाधीत नाम (2) नामसाधाधीत विशेषण
(3) अव्ययसाधीत नाम (4) क्रियावाचक नाम

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

12

A

51. Identify the sentence(s) punctuated **correctly**.

- (1) Many people, unfortunately are poor.
- (2) Come, with me friend.
- (3) He is a non-vegetarian; she is a vegetarian.
- (4) We have, of course, to learn by experience.

←
This Que. is
Canceled

52. Point out the **correct** indirect narration of the following sentence :
My mother said to Malati, "Why are you nervous today ?"

- (1) My mother asked Malati whether she was nervous yesterday.
- (2) My mother asked Malati why was she nervous that day.
- (3) My mother asked Malati why she was nervous that day.
- (4) My mother asked Malati if she was nervous yesterday.

53. None of us knew the way.

The **correct** tag-question for the sentence above is _____ .

(1) did we ?	(2) did us ?
(3) didn't we ?	(4) didn't us ?

54. Choose the **correct** sentences with regard to use of adverbs.

- a. She dropped here the bag.
- b. He plays very well tennis.
- c. Did you see my bag anywhere ?
- d. I rarely go to movies.

Answer options :

(1) Only a and d	(2) Only c and d
(3) Only b and c	(4) Only a, b and c

55. Choose the **correct** replacement of the given sentence :

Here is a pool which we can swim in !

- (1) Here is a pool for swim in !
- (2) Here is a pool to swimming !
- (3) Here is a pool to swim in !
- (4) Here is a pool swimming in !

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

56. Point out the **incorrect** sentence.

- (1) Each bush and each tree has the right to grow in the ground.
- (2) Neither Ram nor Shyam have sympathy for the poor parents.
- (3) Shanti and Sumati go hand in hand.
- (4) Either Soni or Rani has broken these bangles.

57. As soon as the doctor opened the heart for surgery, he found the tricuspid valve out of order.

Which of the following transformations is **correct** ?

- (1) Scarcely the doctor opened the heart for surgery then he found the tricuspid valve out of order.
- (2) No sooner did the doctor open the heart for surgery than he found the tricuspid valve out of order.
- (3) No sooner did the doctor opened the heart for surgery then he found the tricuspid valve out of order.
- (4) No sooner does the doctor open the heart for surgery than he found the tricuspid valve out of order.

58. Choose the complex sentence(s).

- a. The tired climbers advanced slowly.
- b. They moved with great effort.
- c. I telephoned my home in England as soon as I arrived in New York.

Answer options :

- (1) Only c
- (2) Only b and c
- (3) Only a and b
- (4) a, b and c

59. Which bank serves the public best ?

Select the **correct** passive voice of the sentence.

- a. By which bank the public is served best ?
- b. By which bank is the public served best ?
- c. Which is the bank that served the public best ?

Answer options :

- (1) Only a
- (2) Only b
- (3) Only c
- (4) All of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

14

A

60. We have lived in this house since 1952.

The use of perfect tense in the above sentence is called _____.

- (1) the resultative use
 (2) the perfect of experience
 (3) the continuative use
 (4) the inclusive use

61. Identify the underlined clause.

You have not been through what I have been through.

- (1) Adjectival Clause (2) Adverbial Clause
 (3) Noun Clause (4) Adverbial Phrase

62. Which of the following are **not** meanings of the word in capitals ?

I was absolutely FLABBERGASTED when she told me the price.

- a. Filled with shock
 b. Filled with appreciation
 c. Filled with wonder

Answer options :

- (1) Only a (2) Only b (3) Only a and c (4) a, b and c

63. a. One has to work hard to be a successful person.
 b. Vasant seldom comes to see his aged parents.
 c. I sometimes feel that I have done nothing important in my life.
 d. One has to walk fast in the treadmill-test.

The underlined words in the above sentences are _____.

Answer options :

- (1) Prepositions (2) Conjunctions
 (3) Adjectives (4) Adverbs

64. State the meaning of the following phrase. Choose the **correct** option from those given below :

'Blow one's own trumpet'

- (1) Praise oneself (2) To play on the trumpet
 (3) Having to do with music (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

15

G13

65. Select the **most appropriate** meaning of the underlined phrase in the following sentence :

Nearly all institutions are going to the dogs nowadays.

- (1) doing good (2) fast changing
(3) developing (4) deteriorating

66. Choose the **most appropriate** phrase for the underlined word.

He is in difficulty and needs help.

- (1) in a huff (2) in a jiffy (3) in a jam (4) on a roll

67. He won the election very easily.

Which of the following idiomatic expressions is suitable for the underlined words in the above sentence ?

- (1) hands up (2) hand in hand
(3) by the hand (4) hands down

68. Select the closest meaning of the underlined phrase in the following sentence :

People, at large, have the habit of burying their heads in the sand.

- (1) doing nothing (2) ignoring unpleasant harsh realities
(3) living happily (4) passing time leisurely

69. Choose the best substitution for the given phrase :

A very clear or typical example of something.

- (1) Paradigm (2) Hypothetical
(3) Parallel (4) Paramount

70. Point out the sentence that has the **incorrect** spelling.

- a. Hippocrasy is a well-known personality trait of the politicians.
b. While changing your name, you will have to publish it in the gazet.
c. Not all catelogs are correct in any educational institute.
d. He always says that he is the captan of his soul.

Answer options :

- (1) Only a and b
(2) Only c and d
(3) All of the above
(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

16

A

71. Match the following :

a. Hold out	I. To express one's opinions at length
b. Hold to	II. Believable
c. Hold water	III. Remain loyal to
d. Hold forth	IV. To offer

Answer options :

	a	b	c	d
(1)	IV	III	I	II
(2)	IV	III	II	I
(3)	III	IV	II	I
(4)	I	IV	III	II

Read the passage given below carefully and answer Q. Nos. 72 to 76 based on it.

Concerning Louis the Fourteenth himself, the world seems at last to have formed a correct judgment. He was not a great general; he was not a great statesman; but he was, in one sense of the word, a great king. Never was there so consummate a master of what our James the First would have called king-craft — of all those arts which most advantageously display the merits of a prince and most completely hide his defects. Though his internal administration was bad — though the military triumphs which gave splendour to the early parts of his reign were not achieved by himself — though his later years were crowded with defeats and humiliations — though he was so ignorant that he scarcely understood the Latin of his mass book — though he fell under the control of a cunning Jesuit and of a more cunning woman — he succeeded in passing off on his people as being above humanity. And this is the more extraordinary because he did not seclude himself from public gaze like those oriental despots, whose faces were never seen, and whose very name it is a crime to pronounce lightly. It has been said that no man is a hero to his valet : and all the world saw as much of Louis the Fourteenth, as his valet would see. Five hundred people assembled to see him shave and put on his breeches in the morning. He then kneeled down at the side of his bed, and said his prayers while the whole assembly awaited the end in solemn silence. He walked about his gardens with a train of two hundred courtiers at his heels. All Versailles came to see him dine and sup. He was put to bed at night in the midst of a crowd as great as that which had met to see him rise in the morning. Yet, though he constantly exposed himself to the public gaze in situations in which it is scarcely possible for any man to preserve much personal dignity, he to the last impressed those who surrounded him with the deepest awe and reverence.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

72. Which of the following is/are **true** about Louis the Fourteenth ?

- a. He was a great statesman.
- b. He did not seclude himself from public.
- c. He was a great king.

Answer options :

- (1) Only a (2) Only a and b **(3) Only b and c** (4) a, b and c

73. No man is a hero to his valet. The underlined word in the above sentence means

- (1) Friend
- (2) Servant who cleans clothes
- (3) Personal male servant of rich man**
- (4) Helper

74. King Louis the Fourteenth is considered as a perfect master of king-craft because

- a. he could hide all his weaknesses
- b. he pretended to be a great ruler
- c. he was a great statesman

Answer options :

- (1) Only a and c (2) Only b and c (3) Only c **(4) Only a and b**

75. Which statements are **true** according to the passage ?

- a. Eastern rulers kept themselves away from the public.
- b. It was a crime to utter the Eastern rulers' names with disrespect.
- c. Louis the Fourteenth was a learned person.
- d. Louis the Fourteenth was a crafty person.

Answer options :

- (1) Only a and c (2) Only b and d **(3) Only a and b** (4) Only c and d

76. Louis the Fourteenth passing off on his people as being above humanity is extraordinary because

- a. he hid from his subjects
- b. he made a show of his daily routine
- c. he impressed his people greatly even if he exposed himself to the public
- d. he could not maintain his dignity

Answer options :

- (1) Only a and c **(2) Only b and c** (3) Only c and d (4) Only a and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

77. Indira Gandhi was one of the greatest women in India.
Choose the **correct** alternative that transforms the above sentence into positive degree.
- (1) No other woman in India was as great as Indira Gandhi.
 - (2) Very few women in India were as great as Indira Gandhi.
 - (3) Indira Gandhi was as great as any other women in India.
 - (4) Indira Gandhi was greater than all other women in India.

78. This proposal is objected to by us.
Which one of the following is the **correct** active structure corresponding to the above sentence ?
- (1) We object these proposal.
 - (2) This proposal is objected.
 - (3) We object to this proposal.
 - (4) This proposal is subject to objection.

79. Choose the **correct** alternative for the underlined words in the following sentences :
- a. I had a brief look at the report.
 - b. It was my brief to make sure that the facts were set down accurately.
 - c. I was briefed about the incident.
 - d. Introduction was brief and polite.

Answer options :

- (1) short, instruction, informed, succinct
- (2) scanty, hasty, directed, concise
- (3) little, pointed, directive, lengthy
- (4) compact, advise, updated, instruct

80. He _____ not wear a neck-tie if he doesn't want to.
To indicate absence of compulsion, the blank should best be filled by
- (1) may
 - (2) should
 - (3) dare
 - (4) need

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

81. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 नुसार _____ हे मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली गठित समितीच्या शिफारशी नुसार राज्य मुख्य सेवा हक्क आयुक्ताची नियुक्ती करतील.
- (1) राष्ट्रपती (2) पंतप्रधान
(3) राज्यपाल (4) राज्याचे कायदा मंत्री
- The Chief Commissioner for Right to Service under the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 shall be appointed by the _____ on recommendation of committee chaired by the Chief Minister.
- (1) The President (2) The Prime Minister
(3) The Governor (4) The Law Minister of State
-
82. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 च्या कलम 5(2) च्या अन्वये ज्या व्यक्तीचा अर्ज फेटाळल्याचा आदेश मिळाल्याच्या दिनांका पासून तीस दिवसांच्या कालावधीच्या आत _____ कडे कलम 9(1) अन्वये अपील दाखल करू शकते.
- (1) जिल्हाधिकारी (2) प्रथम अपील प्राधिकारी
(3) अपील आयोग (4) उच्च न्यायालय
- As per Section 9(1) of the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 any eligible person whose application is rejected under Section 5(2) may file an appeal before the _____ within the period of thirty days from the date of receipt of rejection of the application.
- (1) District Collector (2) First Appellate Authority
(3) The Appeal Commission (4) The High Court
-
83. खालीलपैकी कोणत्या संस्थेने/संस्थांनी माहिती अधिकार अधिनियम, 2005 नुसार माहिती देणे बंधनकारक नाही ?
- (1) बॉर्डर रोड डेव्हलपमेंट बोर्ड (2) एव्हीएशन रिसर्च सेंटर
(3) दोन्ही (1) व (2) (4) वरीलपैकी काहीही नाही
- Which of the following institution(s) is/are **not** bound to furnish information under the Right to Information Act, 2005 ?
- (1) Border Road Development Board (2) Aviation Research Centre
(3) Both (1) and (2) (4) None of the above
-
84. माहिती अधिकार अधिनियमांतर्गत, केंद्रीय माहिती आयुक्तांची संख्या ही _____.
- (1) कमीत कमी 5 असेल (2) 10 पेक्षा जास्त नसेल
(3) मर्यादा नाही (4) वरीलपैकी काहीही नाही
- As per Right to Information Act, the number of Central Information Commissioners are _____.
- (1) Minimum 5 (2) Not exceeding 10
(3) No limit (4) None of the above
-
85. केंद्रीय मुख्य माहिती आयुक्तांची नियुक्ती _____ हे करतात.
- (1) माहिती निबंधक (2) पंतप्रधान
(3) राष्ट्रपती (4) राज्यपाल
- Central Chief Information Commissioner is appointed by _____.
- (1) Registrar of Information (2) Prime Minister
(3) President (4) Governor

G13

20

A

86. महाराष्ट्र शासनाच्या 'इ-प्रशासन' धोरणानुसार मान्य असलेल्या 'सी एल डी आर' [CLDR] ह्या आंतरराष्ट्रीय मानकाचे पूर्ण रूप काय ?

- (1) कामन लोकल डेटा रिपॉझिटरी
 (2) सेंट्रली लॉकड डेटा रिसोर्स
 (3) वरीलपैकी सर्व
 (4) वरीलपैकी नाही

MPSC ONLINE ACADEMY

What is the full form of 'CLDR' international standard used in 'e-governance' policy of Maharashtra ?

- (1) Common Local Data Repository
 (2) Centrally Locked Data Resource
 (3) All of the above
 (4) None of the above

87. HTML हे खालीलपैकी कोणत्या पर्यायाचे संक्षिप्त रूप आहे ?

- (1) हायपर टेक्स्ट मार्कअप लॅंग्वेज
 (2) हायपर टेक्स्ट मेकअप लॅंग्वेज
 (3) हायपर टेक्स्ट मॅन्युपुलेशन लॅंग्वेज
 (4) हायपर टेक्स्ट मॉडीफाइड लॅंग्वेज

HTML is the abbreviation of which of the following options ?

- (1) Hyper Text Markup Language
 (2) Hyper Text Makeup Language
 (3) Hyper Text Manipulation Language
 (4) Hyper Text Modified Language

88. डॉस व विंडोज ऑपरेटिंग सिस्टीम मध्ये _____ वाईल्ड कार्ड, कोणत्याही अक्षरे संयोजनासाठी वापरतात ?

- (1) ? (2) *
 (3) # (4) &

In DOS and Windows Operating System, _____ wild card stands for any combinations of letters.

- (1) ? (2) *
 (3) # (4) &

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

89. योग्य जोड्या जुळवा :

ऑपरेटींग सिस्टीम	ॲप्लीकेशन (उपयोगिता)
अ. सिम्बियन	I. आय बी एम पीसी साठी प्रथम ऑपरेटींग सिस्टिम
ब. पाम	II. एम्बेडेड डिव्हाइसेस ज्यांना रिअल टाईम ऑपरेटींग सिस्टीम लागते त्यासाठी डिझाईन केलेली.
क. विंडोज सीई.नेट	III. हाताने धरलेल्या उपकरणांसाठी उदा. पीडीए
ड. डॉस	IV. स्मार्ट सेल फोन्स मध्ये वापरतात

अ ब क ड

(1) IV III II I

(2) II I IV III

(3) III II IV I

(4) IV II III I

Match the following :

Operating System	Application
a. Symbian	I. First operating system of IBM PC
b. Palm	II. Designed for embedded devices requires real time operating system
c. Windows CE.NET	III. For hand held devices like PDA's
d. DOS	IV. Used in smart cell phones

a b c d

(1) IV III II I

(2) II I IV III

(3) III II IV I

(4) IV II III I

90. www तयार करणारा शास्त्रज्ञ कोणता ?

(1) टीम बर्नर्स ली	(2) जेम्स गोस्लींग
(3) लिनस तोरवाल्ड्स	(4) ॲन्ड्र्यू टेननबम

The scientist who developed the idea of www is _____ .

(1) Tim Berners-Lee	(2) James Gosling
(3) Linus Torvalds	(4) Andrew Tanenbaum

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

22

A

91. 'कड्स' हे _____ साठीचे अरबी भाषेतील नाव आहे.
 (1) बैरुत (2) हैफा (3) जेरूसलेम (4) पॅलेस्टाईन
 'Quds' is the Arabic name for _____.
 (1) Beirut (2) Haifa (3) Jerusalem (4) Palestine

92. ब्लॅक होल ची पहिली प्रतिमा टिपण्यासाठी खगोल शास्त्रज्ञांनी वापरलेल्या दुर्बिणीचे नांव काय ?
 (1) इव्हेंट हॉरीझोन टेलिस्कोप (2) फर्मि गॅमा-रे स्पेस टेलिस्कोप
 (3) हार्ड एक्स-रे मॉड्यूलेशन टेलिस्कोप (4) लूनार-बेस्ड अल्ट्रा व्हायलेट टेलिस्कोप
 Name the telescope which is used by astronomers to capture the first image of Black Hole.
 (1) Event Horizon Telescope (2) Fermi Gamma-ray Space Telescope
 (3) Hard X-ray Modulation Telescope (4) Lunar-based Ultra Violet Telescope

93. 2019 च्या लोकसभा निवडणुकांमध्ये खालीलपैकी कोणत्या मतदारसंघामध्ये निवडणुक पुढे ढकलण्यात आली ?
 (1) कडलोर (2) चिदंबरम
 (3) धर्मपुरी (4) वेल्लोर
 In which of the following constituency, elections were postponed during 2019 Lok Sabha elections ?
 (1) Cuddalore (2) Chidambaram
 (3) Dharmapuri (4) Vellore

94. पंतप्रधान मोदी सरकारने नवीन मंत्रालयाची स्थापना केली आहे. ह्या मंत्रालयाचे नाव _____ आहे.
 (1) संसाधन शक्ति (2) जल शक्ति
 (3) स्त्री शक्ति (4) नैसर्गिक शक्ति
 PM Modi's government has formed a new ministry. The name of the ministry is _____.
 (1) Sansadhan Shakti (Resources) (2) Jal Shakti (Water)
 (3) Stree Shakti (Women) (4) Naisargik Shakti (Natural)

95. मतदारांमध्ये मतदान प्रक्रियेबद्दल जागरूकता निर्माण करण्यासाठी उभारण्यात आलेल्या भारताचे पहिल्या 'वोटर पार्क' चे उद्घाटन कोठे झाले ?
 (1) पुणे, महाराष्ट्र (2) मुंबई, महाराष्ट्र
 (3) फरीदाबाद, हरियाणा (4) गुरुग्राम, हरियाणा
 Where was India's first 'Voter Park' inaugurated to create awareness about the electoral process among the voters ?
 (1) Pune, Maharashtra (2) Mumbai, Maharashtra
 (3) Faridabad, Haryana (4) Gurugram, Haryana

96. 'सम्प्रीती - 2019' हा संयुक्त सैनिकी अभ्यास खालीलपैकी कोणत्या दोन देशां दरम्यान होता ?
 (1) भारत आणि बांग्लादेश (2) भारत आणि यू.एस.
 (3) भारत आणि इराण (4) भारत आणि ब्राझील
 'Sampriti - 2019' was a joint military exercise between which of the following two countries ?
 (1) India and Bangladesh (2) India and US
 (3) India and Iran (4) India and Brazil

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

G13

97. 'युरोनेक्स्ट' म्हणजे काय आहे ?

(1) शेअर बाजार

(3) सॉफ्टवेअर कंपनी

(2) फिल्म निर्माती कंपनी

(4) उपग्रहांशी संबंधित कंपनी

What is 'Euronext' ?

(1) A stock exchange

(3) A software company

(2) A film producing company

(4) A company dealing with satellites

98. सोशल मीडिया द्वारे ज्या स्त्रियांनी समाजावर प्रभाव टाकला आहे. त्यांच्या असामान्य यशाची दखल घेऊन प्रोत्साहन देण्यासाठी शासनाने _____ सुरू केले आहे.

(1) वेब-वंडर वुमेन कॅम्पेन

(3) वंडर-वुमेन वेब कॅम्पेन

(2) वंडर-वेब वुमेन कॅम्पेन

(4) वुमेन वेब-वंडर कॅम्पेन

Government has launched _____ to note and celebrate the exceptional achievements of those women who have impacted society through social media.

(1) web-wonder women campaign

(3) wonder-women web campaign

(2) wonder-web women campaign

(4) women web-wonder campaign

99. टेलिकम्युनिकेशन्स विभागा (DOT) कडून कोणत्या दूरसंचार कंपनीला इन-फ्लायट कनेक्टिव्हिटी परवाना मंजूर झाला आहे ?

(1) वोडाफोन आयडीया लिमिटेड

(3) भारत संचार निगम लिमिटेड

(2) रिलायन्स कम्युनिकेशन्स

(4) This Que. is Canceled

Which Telecom Company was granted In-flight Connectivity License by the Department of Telecommunications (DOT) ?

(1) Vodafone Idea Limited

(3) Bharat Sanchar Nigam Limited

(2) Reliance Communications

(4) Bharati Airtel Limited

100. भारतीय सैन्याने 'मैत्री' नावाचा सर्वात लांब सस्पेंशन पूल कोणत्या नदीवर बांधला ?

(1) ब्रह्मपूत्र

(3) सिंधु

(2) यमुना

(4) गोदावरी

Over which river did the Indian Army construct the longest suspension bridge named 'Maitri' ?

(1) Brahmaputra

(3) Indus

(2) Yamuna

(4) Godavari

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम - 82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग - 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र.क. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्यप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क. 201.

- ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

विद्यार्थ्यांची चळवळ पुणे

E-Learning Platform

विषय : मराठी , इंग्रजी व सामान्य ज्ञान

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत “महाराष्ट्र दुय्यम सेवा अराजपत्रित, गट-ब (मुख्य) परीक्षा -2019” या स्पर्धा परीक्षेचा संयुक्त पेपर (पेपर क्र. 1) या प्रश्नपत्रिकेची प्रथम उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन, आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे				प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D		संच A	संच B	संच C	संच D
1	1	1	1	2	26	#	2	4	#
2	3	4	2	1	27	3	1	4	2
3	2	3	2	2	28	1	3	4	2
4	1	2	1	3	29	4	3	2	2
5	#	4	2	#	30	2	3	2	4
6	2	3	3	2	31	1	2	3	1
7	2	1	1	1	32	2	4	3	4
8	2	2	1	3	33	3	4	3	3
9	4	2	1	3	34	#	4	2	2
10	1	1	3	3	35	2	2	1	4
11	4	2	#	2	36	1	2	1	3
12	3	3	3	4	37	3	3	3	1
13	2	1	1	4	38	3	3	2	2
14	4	1	4	4	39	3	3	1	2
15	3	1	2	2	40	2	2	#	1
16	1	3	1	2	41	4	1	2	2
17	2	#	2	3	42	4	1	2	3
18	2	3	3	3	43	4	3	2	1
19	1	1	#	3	44	2	2	4	1
20	2	4	2	2	45	2	1	1	1
21	3	2	1	1	46	3	#	4	3
22	1	1	3	1	47	3	2	3	#
23	1	2	3	3	48	3	2	2	3
24	1	3	3	2	49	2	2	4	1
25	3	#	2	1	50	1	4	3	4

MPSC ONLINE ACADEMY

Date:14th Oct, 2019

(पेपर 1)

Best Learning Platform for MPSC

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	#	2	3	2
52	3	2	3	3
53	1	1	2	3
54	2	2	4	4
55	3	3	1	3
56	2	3	4	2
57	2	2	3	2
58	1	4	4	3
59	2	1	2	1
60	3	4	1	4
61	3	3	3	#
62	2	4	2	3
63	4	2	3	1
64	1	1	3	2
65	4	3	4	3
66	3	2	3	2
67	4	3	2	2
68	2	3	2	1
69	1	4	3	2
70	3	3	1	3
71	2	2	4	3
72	3	2	#	2
73	3	3	3	4
74	4	1	1	1
75	3	4	2	4

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	2	#	3	3
77	2	3	2	4
78	3	1	2	2
79	1	2	1	1
80	4	3	2	3
81	3	1	1	#
82	2	1	1	3
83	3	2	#	3
84	2	1	3	1
85	3	1	3	4
86	1	3	1	2
87	1	1	4	4
88	2	4	2	1
89	1	2	4	1
90	1	4	1	1
91	3	1	1	3
92	1	1	1	2
93	4	1	2	3
94	2	#	1	3
95	4	3	1	2
96	1	3	3	1
97	1	2	2	1
98	1	3	3	1
99	#	2	2	1
100	3	3	3	2

- 2 -

Date: 14th Oct, 2019

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

E-LEARNING PLATFORM

MPSC ONLINE ACADEMY
शनिवार पेठ, पुणे

RITESH K DHANDE

E-MAIL

mpsonlineacademy@gmail.com

WEBSITE:

www.mpsconlineacademy.com

THANK YOU

TARGET MPSC

राज्यसेवा, PSI,STI,ASO पूर्व
परीक्षा आणि मुख्य परीक्षा
प्रश्नपत्रिका उत्तरे टिक करून देत
आहे याचा आपल्या अभ्यासात
नक्कीच वापर करा.

NEXT FORM : -

- ✓ राज्यसेवा पूर्व परीक्षा पेपर्स २००७ ते २०१९
- ✓ राज्यसेवा मुख्य परीक्षा पेपर्स २०११ ते २०१९
- ✓ PSI पूर्व व मुख्य परीक्षा पेपर्स २०११ ते २०१९
- ✓ STI पूर्व व मुख्य परीक्षा पेपर्स २०११ ते २०१९
- ✓ ASO पूर्व व मुख्य परीक्षा पेपर्स २०११ ते २०१९
- ✓ MPSC Clerk पूर्व व मुख्य परीक्षा २०११ ते २०१९
- ✓ Ex. PSI पूर्व व मुख्य परीक्षा पेपर्स २०११ ते २०१९
- ✓ CDPO परीक्षाचे आजपर्यंतचे पेपर्स

MPSC ONLINE ACADEMY
E-Lerning Platform

Telegram

YouTube

Facebook

Instagram